
hymy
1971
2.20
Skr 2.65 (inkl. moms.)
LEHTI 2

TARKASTETTU LEVIKKI 435 407

hymy LEHTI

puhuu asiat halki

päätoimittajat
URPO LAHTINEN
JORMA K. VIRTANEN
ANTERO LAINE (vastaava)

toimituspäällikkö
HANNU RAHKONEN

erikoistoimittaja
VEIKKO ENNALA

art director
OLLI TASANEN

erikoistoimitus Helsingissä
JUHA NUMMINEN
KLAUS BREMER
PEKKA KUPARINEN
(valokuvaaja)
Eerikinkatu 50 B 37, Helsinki 18
vaihde 647 301

toimittajat
ERKKI "YRJÖ" KANERVA
ERKKI PETMAN
TIMO SUOSTE
IRIS TUUNAINEN

toimituksen sihteeri
MAIJA HONKASUO

taiteilijat
JYRKI PAAVOLA
HEIKKI SLADEY

valokuvaajat
REINO KAIVOLA
JUKKA KUUSISTO

ilmoitukset
myyntipäällikkö
ANTTI ARO

ilmoitussihteeri
MARJATTA UUTELA

mainospäällikkö
RAUNO MÄNNISTÖ

lehtitilausten vastaanotto
ja osoitteenmuutokset
PUUTARHAKATU 16, Tampere
vaihde 33333

osoitteenmuutokset
kolme viikkoa ennen seuraavan
numeron ilmestymistä

julkaisujohtaja
JORMA K. VIRTANEN

levikkijohtaja
ANTTI HONKASUO

kaupallinen johtaja
MATTI LAHTINEN

toimitusjohtaja
URPO LAHTINEN

kustantaja

LEHTIMIEHET OY

Puutarhakatu 16, Tampere
vaihde 33333

Tampere helmikuussa 1971

Valtiot valtiossa

Mitä Te ymmärrätte sillä, kun sanotaan, että Neste Oy on valtionyhtiö. Että sen osakekannasta 93,02 % omistaa valtio, 6,83 % Alko ja 0,15 % Imatran Voima.

Myös Alko on valtionyhtiö ja Imatran Voima on valtionyhtiö. Siis Neste Oy on jokseenkin tasan 100 % valtion omistama.

Valtio olemme me. Me kaikki suomalaiset. Siis Neste Oy on m e i d ä n o m i s t a m a m m e. Vuorineuvos Uolevi Raade Neste Oy:n toimitusjohtajana on m e i d ä n l u o t t a m u s m i e h e m m e. Hän valvoo m e i d ä n e t u j a m m e tuossa yhteisessä yrityksessämme.

NIINKÖ TE YMMÄRRÄTTE?

Ymmärryksenne joutuu kuitenkin koetukselle, kun alituiset palvelijanne, toimittajat, joutuvat kertomaan, että luottamusmies valvookin omia etujaan. Että omistamisen sijasta meillä ei ole oikeutta saada tietoa. Että suunnattomia liikevoittoja yritetään hysteerisesti tuhlata kalliiseen rakentamiseen, jottei niitä tarvitsisi maksaa yhtiöveroina. Yhtiöverot alentaisivat yksityisen veronmaksajan verotaakkaa.

Rumasta Ankanpojasta, Neste Oy:stä on kasvanut liian suuri. Vuorineuvos Uolevi Raade sanoo ainutlaatuisessa Hymylehdelle myöntämässään haastattelussa, että hänellä itsellään on jo täysi työ, kun yrittää pitää silmällä, mitä kaikkea tapahtuu. Uolevi Raade on viimeiseen soluun ammattimies, mutta mitä tapahtuu hallintoneuvoston jäsenelle, joka mitään ymmärtämättömänä valitaan päättämään nimellisesti valtionyhtiön asioista. Ei tapahdu mitään. Hän ei nimittäin ymmärrä. Hän on vain eräs osa eräänlaisen demokraattisen ilveilyn näytelmästä, eräs nappula pelissä, josta maksetaan 500 mk kokoukselta ja josta käytetään nimitystä "ompeluseura".

Kysymys ei ole yksinomaan Nesteen ongelmasta. Kun Outokumpu Oy:n hallintoneuvosto kokoontui päättämään teräslevytehtaan sijoittamisesta Poriin tai Tornioon, ei hallintoneuvoston jäsenille vaivauduttu jakamaan edes monistetta, jossa olisi ollut kummankin kohteen kannattavuudesta laskelmat. Asia otettiin ennakolta ilmoittamatta esille, hallintoneuvostolle sanottiin, että päätös on tehtävä heti. Päätös tehtiin.

Valtionyhtiöt perustelevat salailevaa toimintaansa mm. sillä, että kysymys on kilpailuaseman säilyttämisestä. Kuka kilpailee laillisesti Alkon kanssa? Kuka jalostaa Neste Oy:n lisäksi öljyä Suomessa? Mikä olisi se kilpailija, joka saatuaan tietää Neste Oy:n tuotteiden hinnanmuodostuksen, ryhtyisi myymään bensiiniä 10 %:n alennuksella. Koska kaikki bensiini tulee Nesteen putkesta.

Kuitenkaan Neste Oy:n hallintoneuvostolle ei voida edes jakaa edellisen kokouksen pöytäkirjoja. Se kilpailu nähkääs! Miten hallintoneuvosto voi varmentautua, että päätökset on merkitty pöytäkirjoihin oikein? Miten päätöksille voi saada tukea aikaisemmista päätöksistä, kun ne ovat salaisia?

Neste Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos Uolevi Raade on tehnyt mittavan teon. Hän on nyt "ryöminyt ulos kolostaan" ja halunnut vastata arvosteluun. Me kunnioitamme tätä ratkaisua. Me olemme onnellisia siitä tiedon välittäjinä mutta myös hänen johtamansa yhtiön omistajina.

Toivomme, ettei tämä Nesteen ruhtinaskunnan kuninkaallinen valtiovierailu Suomen Tasavaltaan jää ainutkertaiseksi vaan, että kansa yhä edelleen saa tietoja siitä mistä se viulut maksaa.

Puolueiden päätöksistä tuskin uuden asennoitumisen luominen saa tukea: mitä etäisempi lypsylehmä on, sitä helpompi sitä on heruttaa.

Vain vapaasti saatavissa oleva tieto poistaa epäilyjä. Vain siten syntyy luottamus. Tämä luottamus puuttuu toistaiseksi valtionyhtiöiden toimintaa kohtaan.

Vuorineuvos Raade on päättänyt lähteä kehittämään tätä luottamusta. Ennustamme, että hän saa monesti kääntää toisenkin poskensa lyötäväksi, mutta myös ennustamme, että kärsivällisen asennemuutoksen tulokset alkavat näkyä pian. — Ja että Nesteen sijasta hampaisiin joutuu joku toinen itsevaltaisesti hallittu valtionyhtiö.

Vuorineuvoksia riittää.

J o r m a K. V i r t a n e n

Onko Lenita jäämässä toiseksi

Onko Ingvarilla toinen nainen

sivut 68—71

Nina Lincoln ja lohduttaja Richard Brorström
sivut 4—6

Avioliittoon vihitty: Jääkiekkoilija Pekka Marjamäki ja mannekiini Ulla Evilä
sivut 30—31

Ursula Rainion kihlaus:
- **mainostemppu**
- **huijausta vaiko**
- **rakkautta ensi silmäyksellä?**

sivut 27—28

Hans Selo kosi Ella Erosta

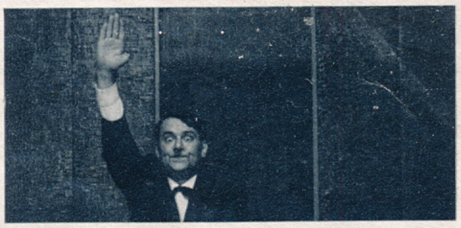
ja asuu tämän yksiössä

sivut 24—25

Klaus Bremer panee Saab-Valmetin paikalleen

sivut 54—57

Juha Watt Vainio:

Entiset kaverit ovat nyt virkamiehiä ja sanovat: Reijo Tani on "doku"

sivut 104—105

Vuosikymmenen haastattelu:

Vuorineuvos Uolevi Raade

sanoi Juha Nummiselle:

Nyt minä tulen ulos kuorestani

sivut 88—94

Poutiaisen ahtistus:

Kun ryyppäsin isäni pirtun ja pakenin mehtään . . .

sivut 14—17

Tappara käyttää valmennukseen hypnoosia

— Hymylehti oli paikan päällä todistamassa

sivut 50—52

Rikkoiko Tuula Ignatius Seija (kuvassa) ja Jan Rosenquistin avioliiton?

sivut 34—37

Tässä kuussa sai hyvällä syyllä auton:

Leo Stevander

eläkematkan:

Anna Huttunen
Juho Niskanen
Veikko Kavas

häämatkan:

Ulla Manninen ja Martti Kangas
sivut 114—118

Mauri Sariola tapaamiani henkilöitä

tässä numerossa Erkko ja Kianto
sivut 82—84

Rautavaaran ja Kauko Käyhkön muistelmat jatkuvat

sivut 72—81

sivut 100—103

Ninalla on lohduttaja

Teksti: IRIS TUUNAINEN

Autourheilun viimeisin leski Nina Lincoln-Rindt ei ole enää yksin ja onneton. Kun Jochen Rindt kuoli kilparadalla, jätti Ninan nuoruudenrakastettu Richard Brorström vaimonsa voidakseen olla Ninan tukena.

NINALLA ON LOHDUTTAJA

Tämän päivän **Richard Brorström** on tummasilmäinen hurmuri kilpa-ajoradoilla.

Eilispäivän **Manne** Malmilta on sama poika, puoliksi mustalainen, kaunis, vilkas ja viehättävä vesseli. Tämä pieni hurmaaja joutui 11-vuotiaana Ruotsiin sotalapseksi, mutta puhuu vielä tänäkin päivänä sujuvaa suomea. **Nina Lincoln** on osasyynä tähän taitoon.

Pieni Manne sopeutui hyvin elintaso-Ruotsiin. Kasvoi ja kaunistui, menestyi opinnoissa ja naismaailmassa. Hänen vakituinen tyttöystävänsä oli kilpa-autoilijana tunnetun **Curt Lincolnin** kaunis Nina. Rakkaus oli molemminpuolista ja häitä odoteltiin.

Häät tulivatkin, mutta sulhasena oli kilpa-autoilun nuori komeetta Jochen Rindt. Häät tapahtuivat nopeasti tutustumisen jälkeen, mutta nopea oli Richardkin. Hän nieli pettymyksensä ja talutti vihille — pikavauhdilla — rikkaan **Myran,** ruotsalaisneitosen.

Richardin puolelta avioituminen taisi olla vain epätoivon ilmaisu — ja perijätär mahdollisesti hänenkin osallistumisensa kilpakentille. Samoille areenoille, joilla Jochen esiintyi. Kilpaileminen tarjosi mahdollisuuden tavata Ninaa edes joskus, vaikka kaukaakin.

Nina onnellisesta elämästä, pienestä Natashasta, uudesta talosta ja autoista on kerrottu paljon. Kerrottu on myös se, kuinka paljon jäi velkoja Jochenin kuoltua. Kaikki hellästi pumpulissa kasvatetun perhetytön hennoille olkapäille.

Kun Jochen kuoli, kerrottiin lehdissä Ninan odottavan toista lastaan.

◀ **Richard Brorström asuu myös Sveitsissä ja on jättänyt vaimonsa lohduttaakseen Ninaa.**

Tämä kertoo ajoista, jolloin Jochen Rindt oli suomalaisten ikioma vävypoika ja perhe Rindt onnellinen sveitsiläisessä asunnossaan.

Mannekiinityöt olivat taakse jääneitä.

Velat peloittavat.

Nina suostui myymään muistoesineiksi Jochenin tavaroita, mikä sai monet ihailijat katkeroitumaan. Kuinka Nina saattoikaan ansaita miehensä muistolla!

Tieto toisesta lapsesta osoittautui perättömäksi. Velat ovat olemassa, ja niiden maksamiseksi Nina on todellakin suostunut käyttämään miehensä muistoa hyväkseen. Hän on suostunut myös toimimaan erään ruotsalaisen autoliikkeen autonäyttelyiden emäntänä ja esittelijänä.

Hänen elämänsä alkaa palautua normaaleihin uomiinsa.

Ilman Jochenia.

Mutta Richard on palannut hänen luokseen.

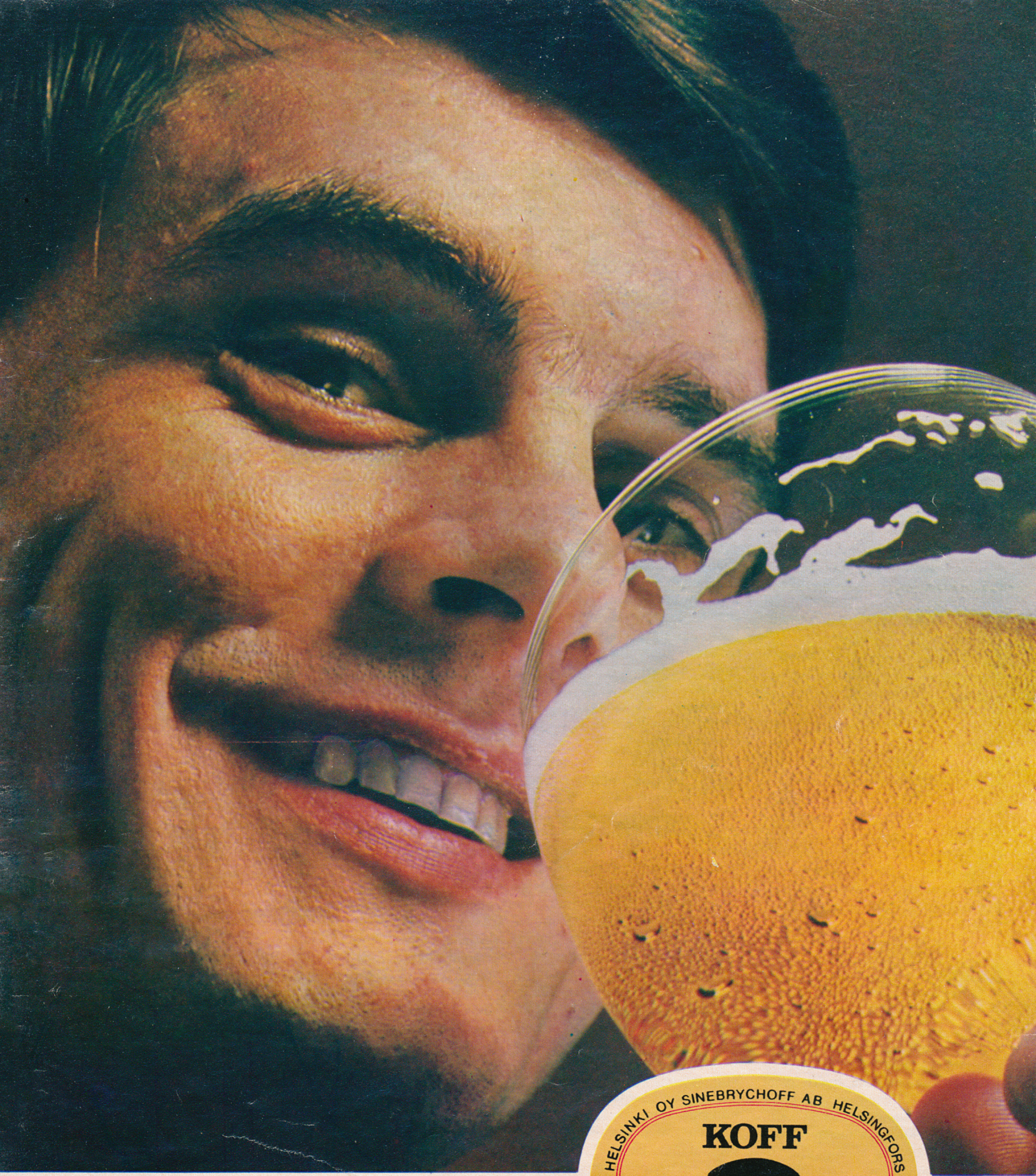
Richard jätti rikkaudet ja perijättären voidakseen olla Ninan lähellä antamassa tukeaan, jos tämä sitä tarvitsisi. Nina on ottanut tuen vastaan — nuoruuden rakkaus on jälleen herännyt eloon.

Entinen Malmin kasvatti on nostanut perhetytön kapeilta hartioilta pois huolten painon. Velat ovat yhä olemassa, mutta Richardin tuen avulla vaikeudet ovat voitettavissa. Aika parantaa kyllä haavat ja rakkaus lääkitsee nopeasti pahimmatkin kolhut.

Romanssista ei ole hiiskahdettu ulkopuolisille mitään. Muistoesineiden myynti nostatti jo kansallissankariksi kohonneen Jochenin ihailijat Ninaa vastaan. Nuoruudenrakastetun ilmestyminen mukaan Ninan elämään saattaa aiheuttaa uuden ärtymyksen. Pariskunta ei kuitenkaan jaksaisi ajatella muita, oma ja toisen onni olisi nyt tärkeintä.

Yhteinen joululoma vietettiin Sveitsin alpeilla 16. 12.—15. 1. hiihdon merkeissä. Viihtyisä hiihtomaja ja rakastetun läheisyys ovat taanneet onnellisen loman.

Richardin avioero on jo vireillä, joten Ninan elämän seuraava vaihe saattaa toteutua piankin. □

Hänen oluessaan on raikas
kypsänpehmeä maku.
Takuulla.
Hänen oluensa on
Koffin kolmonen.

Kyllä maistuu koffillinen!

Veikko sedän PIINAPENKKI

No niin, tytöt ja pojat, pistetäänpäs taas seksimylly käyntiin näin ikään: sur rur surrurrurrrrr.

Olen jokseenkin ikävässä välikädessä. Henkilökohtaisesti en seksistä enää paljoa piittaa, hyvä kun saa kerran viikossa edes sormella vähän sivuta, mutta lukijat, lukijat ne ovat seksin kanssa ihmeissään. Ja tämä kun on itse asiassa lukijoiden penkki niin miksikä minä rupeaisin kotitarvemyllyistä puhumaan silloin kun lukijat itsepintaisesti kirjoittavat sukupuoliasioista.

Tuossa vieressäni kohoaa joulun alla tulleiden kirjeiden pinkka synkkänä ja uhkaavana kuin mikäkin hautamuuri. Vetäisen sieltä umpimähkään jotakin ja kas, näin näyttää purkavan sydäntään porilainen "Ennalaan raivostunut rouva":

"Miksi pitää rikkoa lapsen mielikuvitusmaailma sukupuoliasioissa? Te kannatatte, että 3—5-vuotiaan lapsen pitää tietää miten lapsi tehdään ja miten se tulee maailmaan. Tarvitseeko hän tuota tietoa tässä iässä. Olen monien ystävättärieni ja heidän aviopuolisoidensa kanssa keskustellut tästä asiasta ja olemme olleet kaikki samaa mieltä, että Te olette seksuaalihullu. Lapsi tarvitsee noita tietoja sitten kun hän alkaa kiinnostua toisesta sukupuolesta. Hyvä Ennala, Teidän tyttärenne on vielä hyvin pieni tyttö (ja suloinen mikäli kuva oli oikea) mutta uskon että monien monien vuosien kuluttua Teidän isän sydäntänne riipaisee se aivan luonnollinen asia, että hän on raskaana oleva morsian. Ajatelkaapa silloin, mitä hyötyä on ollut, että hän 5-vuotiaana viimeistään on saanut sukupuolikasvatusta? — — Kirjoitatte kautta maan ilmestyvässä lehdessä, että olette mennyt avioliittoon naisen kanssa, joka on maannut toisten miesten kanssa ennen Teitä. Tuollaista ei normaali ja sivistynyt mies lehteen kirjoita. Sääli vaimonne mainetta! Rouva Ennala, meitä on monta aviovaimoa, jotka otamme osaa. Meidän miehemme eivät koskaan kertoisi tuollaista edes parhaalle ystävälle, saati sitten yleisessä tiedotusvälineessä. Vaikka ainoa mies maailmassa olisi Veikko Ennala, ei täällä Porissa kukaan normaali nainen menisi avioliittoon hänen kanssaan. Hän on lyhyesti brutaali. Ks. tietosanakirjaa. Olemme täällä tulleet siihen tulokseen, että Ennala on saanut naista joko liian paljon tai liian vähän. Muuta en voi sanoa kuin että Herra Ennala on seksuaalisesti sairas! Jos ette tästä pysty edes osaa julkaisemaan ja siihen vastaamaan, olette se "paska", mitä me 30 henkeä olemme Teistä käsityksenä saaneet!! 28 henkeä ei tilaa Hymyä vuodeksi 71."

Aikakauslehden tekeminen on paljon pitkäjännitteisempää hommaa kuin lukijat ehkä arvaavatkaan. Tämä helmikuinen piinapenkki oli teon alla jo viime vuoden puolella, tarkemmin sanoen kirjoitan näitä rivejä Tapaninpäivänä 1970. Johtuneeko ylensyömisestä vai mistä mutta että en sitten millään jaksa ryhtyä oikomaan porilais-rouvan väitteitä. Hän on joko lukenut kirjoitukseni tahallaan väärin tai sitten olen kirjoittanut niin huonosti, että juttuni käsittää automaattisesti väärin. Sen verran kumminkin vaivaudun sanomaan, että jos tyttöni joutuu ihmissuhteissaan hankaluuksiin esim. ei toivotun raskauden muodossa, silloin en ole antanut hänelle tarpeeksikaan sukupuolivalistusta. Mutta jos hän odottaa pienokaista omasta halustaan, kaikki on okei olipa hän morsian tai ei edes morsiankaan.

Miksikä Te kiltti raivostunut porilais-rouva irroititte vaimostani kirjoittamani asiat oikeista yhteyksistään? Minähän vain kerran vastasin erään uskovaisen tekemään kysymykseen ottaisinko omasta puolestani puolisokseni naisen, joka on maannut toisen miehen kanssa. Vastasin silloin, että juuri sellaisen olen ottanut ja hyvin menee. Vaimoni nimittäin erosi entisestä miehestään ja lähti minun kelkkaani. Näin ollen hän lienee "maannut toisen miehen kanssa". Mutta juttu ei liikuta minua hituistakaan, minulle ei kerta kaikkiaan kuulu kenenkään menneisyys, ei vaimonikaan. Kaikkein halveksittavimpina raukkoina pidän sellaisia miehiä, jotka työkseen kovistelevat vaimoiltaan, monenko kanssa nämä aiemmin ovat muhinoineet.

Hyvää kevätpuolta Poriin. Eikä pidä luulla että olisin pahastunut vaikka vähän nimittelettekin minua. Olen tässä "penkissä" juuri sitä varten. Suorastaan liikuttunut olen siitä, että mahdollisesta uudelleen naimisestani pidetään Porissa päin huolta. Otan neuvostanne vaarin enkä siis lähde sinne kosioretkelle, kun kerta tulisi hukkareissu.

Vähintäin kahdessakymmenessä kirjeessä saan pauhua siitä, että kirjoitan vain seksuaali-iloista opettaen "tekniikkaa" ja sen sellaista enkä ollenkaan kiinnitä huomiota tunnepuoleen, so. rakkauteen.

Mutta hyvät ihmiset, eihän rakkauteen voi opettaa. Tämä lyhyempään tai pitempään jatkuva sekavuustila tulee spontaanisti, ihan itsestään, ilman opetuksia. Ei kenenkään sydämessä ole nappulaa, josta vääntämällä voitaisiin tunteita säädellä: niks! — rakasta — naks! — lakkaa rakastamasta.

Mutta rakkauden huumassa saatetaan tehdä tyhmyyksiä jos ei ole mitään tietoa esimerkiksi ehkäisyvälineistä, eikö niin? Aivan hirveältä tuntuu lukea kirjeitä, joissa monet nuoret rouvat, jotkut jopa itsemurhalla uhaten, pyytävät minua (!) järjestämään heille abortin, kun oma aviomies ei ole viitsinyt tai "ehtinyt" käydä apteekissa ostamassa e-pillereitä tai kondomeja.

Kun tällaista tyhmyyttä ja edesvastuuttomuutta esiintyy vielä aikuistenkin piirissä, mitä sitten voidaan odottaa nuorisolta. Ja pitäähän nyt ihmeessä muistaa, että joka ainoa päivä joutuu muutama tuhat uutta nuorta seksuaali-pulmien eteen: mieli tekisi mutta kun ei tiedä kuinka ja miten ja mitä seuraa.

Eihän tässä lehdessä sen paremmin kuin muissakaan julkaisuissa seksuaalivalistusta pyritä jakamaan 90-vuotiaille vaan niille, jotka ottavat vasta ensimmäisiä askeleitaan ihmiselämän mutkaisella polulla.

Vielä siitä kirotusta "tekniikasta" sana. Ei ole minun syyni, että monet avioliitot tahtovat vanhetessaan väljähtyä; romantiikka on karissut vuosien mittaan tiepuoleen ja sukupuolistakin kyllästymistä alkaa esiintyä yhtä hyvin miehen kuin naisenkin kohdalla. Eräänä ratkaisuna on joskus tarjottu erilaisia ehdotuksia uusista yhdyntämuodoista; joskus niistä lienee apua ollutkin. Missään yhteydessä pelkästään tekniikkaa ei esitetä ainoana tienä onneen.

Mutta turha tästä on saarnata sillä ensi viikolla tulee kirjeitä, joissa minulta kysytään tähän tapaan: "Luuleeko herra Ennala että sukupuoliyhteyden tekniikka tässä maailmassa kaikkea merkitsee, häh, vastaa heti jos olet mies tai me kaikki 28 naista peruutamme tilauksemme."

Mitä siinä sitten voi muuta kuin hiljaa huokaista.

Ja kukapas muu kuin profeetta Timo Kuittinen on taas kerran asialla. Nyt hän varustaa kirjekuoren seuraavalla "päällekirjoituksella": Antikristuksen palvelija, pornografian tohtori h.c. Weikko Ennala.

Profeetan saisi tuosta raastupaan mutta enhän minä ole kunniastani niin arka kuin kirkon jumala. Profeetta heittää tällä kertaa tittelit sivuun ja sinuttelee reippaasti. Sopiihan se minun puolestani: olen Veikko vain. Timo lurittelee nyt näin, ensin annettuaan tietysti tavanmukaisen helvetti-tuomionsa:

"Muistathan Raamatusta, miten Saulus Tarsolainen oli Jumalan pilkkaaja, kuten Sinä olet nyt. Mutta kun Jeesus ilmestyi Saulukselle Damaskon tiellä, niin Saulus kaatui maahan ja ääni sanoi hänelle: 'Turha on sinun potkia tutkainta vastaan'."

Vai niin ääni sanoi Saulukselle. Mikäpä siinä, ainahan niitä ääniä kuulee milloin yksi milloin toinen. Mutta lakkaa Sinä Timo nyt jo haaskaamasta postimerkkejäsi, sillä minä en usko iankaikkiseen helvettiin vaikka kuinka uhoat ja puhkut. Rakastavaan Hyvään Isään sen sijaan olen ihan pikkasen altis uskomaankin, mutta en Sinun takiasi vaan Sinusta huolimatta. Moi.

Tuossa sai nimim. "Eräs vaan 18-kesäinen gimuli" samalla vastauksen, hän kun kysyy, olenko täydellinen ateisti. Häntä kiinnostaa myös horoskooppi-merkkini. Tjaa, minä taidan olla Neitsyt, joka jostakin lukemani selityksen mukaan on pikkutarkka, huolellinen, säästäväinen, uskollinen ja ahkera ihminen eli justiin päin vastoin kuin minä.

Gimuli mainitsee myös kadehtivansa naista, joka saa "jakaa vuoteen" minun kanssani. He-he, pitäisi jutella vaimoni kanssa onko paljon kadehtimista, mutta ainahan minä toki gimulille . . .

Olen keksinyt uudissanan. Ei lentokoneita kaapata vaan ne kuubataan. Muutoinkin minulla on tässä joulun alla leikannut poikkeuksellisen hyvin. Oli pienet hipat ja norkoilin rautatieasemalla kyselemässä mustaa pulloa, eväät kun loppuivat tavan mukaan kesken.

Siinä hämärässä erehdyin henkilössä, meninkin erään hyvin, hyvin korkeassa asemassa olevan tamperelaisen virkamiehen puheille. Tämä vastasi minulle silmät kiukusta leiskuen:

— Näytänkö minä viinakauppiaalta!

— Kyllä te näytätte, sanoin minä.

Martti Laukkarinen Helsingistä:

"Luulisi Teidän käyttävän Teille annetun palstatilan

KÄÄNNÄ

PIINAPENKKI...

järkevästi käsittelemällä maailmanrauhaa, kolmannen maailman rahallisia ongelmia ym. ajankohtaisia asioita jonkin tyhmän Piinapenkin sijasta, joka ei kenellekään ajattelevalle ihmiselle mitään anna."

Jaa. Mutta kun piinapenkki perustettiin aikoinaan pieneksi varaventtiiliksi; johon kuka tahansa mistä tahansa kiukustunut saa kirjoittaa miten tahansa. Ylempänä jo sanoin, etten minä määrää piinapenkin sisältöä vaan sen määräävät lukijat. Kun tulee pelkästään uskontoa ja seksiä niin piruako minä sille mahdan?

Sitä paitsi, hyvä veljeni, emme taida saada maailmaan rauhaa vaikka rupeaisimme sitä piinapenkissäkin vaatimaan, mitä luulette? 25 vuotta ovat maailman korkeimmat valtiomiehet neuvotelleet rauhasta ja nyt SALT-juuston päätyttyä tulleet seuraavanlaiseen tulokseen: asioista pitäisi sopia.

Sen minä olen tiennyt jo kauan neuvottelematta kenenkään kanssa.

Kolmannen maailman suhteen olen patavanhoillinen konservatiivi. Vaikka lähettäisimme kehitysmaihin puolet kansantulostamme, sinne markat menisivät eivätkä piisaisikaan eikä mikään miksikään muuttuisi. Jospa hoitaisimme ensin omat työllisyysongelmamme, vanhusten asunto-asiat ja sen sellaiset ja vasta sitten rupeaisimme tosissamme ajattelemaan miten menetellä kolmannen maailman kanssa. Saattaisi olla parasta toimittaa kehitysmaihin opettajia, teknikoita, insinöörejä valistamaan kansoja niin että kykenisivät käyttämään hyväkseen kukin omien alueittensa luonnonrikkaudet. Arasti ympärilleni vilkuillen lisään, että voisi ehkä olla paikallaan soluttaa opettajien ja insinöörien mukaan pari vallankumouksen asiantuntijaakin, sillä eihän kolmas maailma luonnonrikkauksistaan kostu jos niitä länsimaiden toimesta riistetään kuten tähänkin asti.

Lyhyesti sanoen: rahaa kehitysmaihin ei henkilökohtaisen käsitykseni mukaan ole viisasta lähettää. Sinne menivät Perun intiaaneillekin kerätyt varat eivät minnekään Perun intiaaneille vaan Perun valtion asehankintoihin.

Mitä?

Nimimerkki "Kommunisti" kirjoittaa ivallisesti, että "vai on asiat teidän mielestä hyvin tässä maassa, kyllä kai teidän omat asiat on hyvin, niinkun faskisti Ennalankin". Kommunisti tarkoittaa joulunumerossa ollutta kirjettäni past. Markku Särelälle.

Mutta hyvä nimim. Kommunisti, juttu pitäisi lukea alusta loppuun ja vasta sitten soimata. Minähän kirjoitin näin: "— voimme tällä hetkellä j o s k a a n e i h y v i n kuitenkin p a r e m m i n kuin koskaan ennen historiamme aikana".

Ja tätä tosiseikkaa tuskin kukaan kiistää, eivät ainakaan ne ihmiset, jotka ovat eläneet sota- ja sodanjälkivuodet pulineen ja puutteineen; yksin leipäkin oli kortilla, vaatteista ja jalkineista puhumattakaan.

Monta olen nimitystä saanut, mutta ensi kertaa kuulen olevani "faskisti". Tekisi ihan mieli julistaa kilpailu, että kuka ilkeimmin osaa tölväistä.

Ihmeellinen on muutaman ihmisen käsitys Hymylehden ja vähän minunkin tehtävästäni. "Mökin muijaksi" itseään kutsuva nainen kirjoittaa kuulleensa — ei siis lukeneensa — kuinka minä jakelen raha- ym. avustuksia kaikille jotka tarpeessa ovat. Mökin muija pyytää itselleen 5 000 markkaa että saisi hyyrynsä ja kauppavelkansa maksuun ja panee osoitteen mukaan. Rahat pitäisi lähettää pian "jos olette nimenne väärttejä".

Tässä ikään kuin vedotaan kunniaani tai lehden kunniaan, mutta muunkinlaisia pakotteita käytetään runsaasti. Ellei siihen ja siihen päivään mennessä tule sellaista ja sellaista summaa, tapahtuu itsemurha tai lakataan tilaamasta lehteä tai menetetään usko oikeudenmukaisuuteen tai sälytetään nälkäkuolemat ja jopa pienten lasten paleltumiset minun syntikontolleni, olen tekevä tilin "kaikesta viimeisellä tuomiolla".

On siellä Pyhän Pietarin tilikirjoissa mustaa valkoisella minun nimeni kohdalla, lasten paleltumiset ja kaikki. Mahtaa itse Jumala uteliaisuuttaan tulla katsomaan kun minut huudetaan sisään. Toivottavasti ehdin ennen tuomion lukemista huutaa tämän: "Olisinhan minä antanut rahaa ja taannut pankkilainoja ja vaatettanut ihmisiä mutta mistä perkeleen saatanasta minä ne markat otin!"

Millään ei saada kaikkia piinapenkkiin tarkoitettuja kirjeitä koskaan lehteen mahtumaan. Niitä tulee liian kanssa ja toisekseen jotkut sisältävät niin arkaluontoisia juttuja, että sisu ei anna myöten painattaa. Eräskin Helvi jaksaa uskollisesti kuvailla synnintekojaan. Kerta kerran perästä olen hänen ripittäytymisensä palauttanut selityksin, että sen julkaiseminen aiheuttaisi hänelle vain lisäharmia. Viimeksi Helvi kirjoitti, että "ei tartte ajatella minun harmeistani, sen kai minä vastaan, älkäätte jättäkö pyyntöäni vaan kirjoittakaa tämä nyt ensi numeroon".

No, mitä tässä sitten vastaan harata, pannaan Helvin synnintunnustus tähän (nimen olen vähän muuttanut alkuperäisestä ja seutua en mainitse):

"Oli talvisota kun aloin käydä Autereella mieheni serkun tykönä joka oli niin suuri kyrpänen että sitä oikein pelkää, joka naimisiin menoni jälkeen on ollu paljon minun kanssani ja nauranu ja hirvitelly ihmisiä joka tilanteessa. Minun on ollut pakko alistua sen alle vaikka meillä on ollu muitakin ihmisiä. Toivoisin tämän jo loppuvan en minä ainakaan enää tahdo tällaista elämää olen jo saannu kupankin siitä."

Näin pääsi Helvikin sitten vähän osallistumaan ja ehkä nyt putosi suurikin taakka hänen sydämeltään, ken sen voisi varmasti kieltää. Joillekin toisille lukijoille kirje ehkä antaa ajattelemisen aihetta siitä, miten arvaamaton ihmissielu on ja mitä kaikkea se sisällään pitää.

Orimattilasta ilmoitetaan, että seurakunnan pappi on rakennuttanut itselleen omakotitalon ja muuttanut pois ilmaisesta virka-asunnostaan pappilasta. Mikäs siinä muutoin mutta kun hän nyt vaatii seurakuntaa maksamaan vuokraa hänelle siitä että hän asuu omassa talossaan.

Eihän mikään niin pohjaton ole kuin papin pussi, kyllä se entuudestaan tiedetään.

Eikä kuulu hyvää kirkosta Kemiössäkään, jonka maan ruotsinkieliset asukkaat tuntevat paremmin nimellä Kimito. Siellä kuoli tuonnottain eräs ortodoksista uskontoa tunnustava leskirouva. Kemiön evankelisluterilaisen seurakunnan haudankaivaja kieltäytyi kaivamasta edesmenneelle hautaa ja pappi kieltäytyi siunaamasta ruumista, olihan vainaja "vääräuskoinen" (vaikka ortodoksi sananmukaisesti tarkoittaa oikeauskoista). Lopulta saatiin Angelniemeltä suntio kaivamaan hauta ja pappi Turusta ja ruumis maan poveen.

Emme me siis vielä vainajinakaan ole tasaveroisia evankelisluterilaisen kirkon silmissä. Vieläköhän minun vanhat silmäni näkevät sen ajan koittavan, jolloin tämä kaikkien aikojen suurin huijaus-laitos hävitetään maan päältä.

Jos kenellä on huonot hermot, hänen pitää nyt jättää tämä kappale lukematta. Seuraa näet aavemainen, kauhistava kummitusjuttu.

Ostipa muuan yksin asuva naishenkilö K:n kauppalassa sillin ja asetti sen kotiin tullessaan ikkunalaudalle. Mutta aamulla — voi hyvä luoja! — aamulla silli olikin kadonnut. Sitä ei ollut ikkunalaudalla, ei lattialla, ei yöastiassa, sanalla sanoen ei missään.

Nainen meni ymmällä työhönsä. (Ymmä on sivumennen mainiten kolmipyöräinen tavallista polkupyörää muistuttava kulkuneuvo, kuten tiedettäneen). Mutta kun hän illalla palasi, silli oli ilmaantunut entiseen paikkaansa ikkunalaudalle. Nainen oli niin järkyttynyt, ettei uskaltanut kajota siihen laisinkaan. Hän vain rukoili iltarukouksensa ja paneutui levolle. Rukous antoikin ihmeellistä rauhaa mutta ei pidemmäksi aikaa kuin aamuun, jolloin lemmon silli oli taas kateissa.

Nainen sai hermoromahduksen ja toimitettiin N:n mielisairaalaan rauhattomien osastolle. Mutta paikkakunnan rikoskomisario, kansakoulun käynyt ja kaikki, ratkaisi sillin mysteerin. Se olikin vain takertunut rullaverhoon ja kulki sen mukana illaksi alas ja päiväksi ylös katon rajaan.

Voi Jessus, miten karmaisee vieläkin. Mitä ko. naiseen tulee, hän on jo päässyt hoidosta ja toimii nyttemmin ansiokkaasti sosiaalitarkkailijana: sanovat, ettei ämmä sen vittumaisemmaksi enää tule.

Pyysin tässä taannoin, ettei minulle lähetettäisi tärkeitä asiakirjoja kuten oikeuden päätöksiä, tutkintapöytäkirjoja tms. virallisia papereita vaikka ne miten todistaisivat asianomaisten kärsineen vääryyttä, sillä ne saattavat jäädä lojumaan pöydälleni viikkotolkulla ja pahimmassa tapauksessa joutua vallan hukkaan.

Tämän pyyntöni jälkeen asiakirjoja vasta alkoi tositeolla tullakin.

No, ylihuomenna alkaa taasen arki ja lupaan ryhtyä niitä silloin palauttelemaan ja ylimalkaan vastaamaan lukijoille muutoinkin, tällä palstalla näet voin käsitellä ihmisten huolista vain pikku rippeen.

Yksi yhteinen vastaus tässä vielä monille, jotka ovat tiedustelleet, tahtoisinko ryhtyä muokkaamaan heidän laatimiaan romaanien käsikirjoituksia painatuskuntoon.

En voi, ehdi, tahdo, kykene enkä jaksa vaikka kuinka sitten pistettäisiin "kirjoituspalkinto tasan". Kuulkaahan nyt, jos minä ryhtyisin kirjoittamaan uudelleen jonkun toisen romaania, siitä tulisi silloin minun romaanini eikä kenenkään muun. Sillä kaikessa kirjoittamisessa, ei vähiten romaanin teossa, näyttelee ratkaisevinta osaa se miten kirjoitetaan eikä se mistä kirjoitetaan. Yksikään kirjailija ei pode aihepulaa mutta usein hän potee tuskallista innoituksen pulaa: sanat eivät asetu kohdalleen siten että syntyisi "tunnelma". Kuka tahansa voi sanoa rakastuneensa mutta kuka tahansa ei osaa kuvata rakastumistaan siten, että myös lukija elää mukana hänen rakkaudessaan riemuiten hänen onnestaan ja itkien hänen pettymystään ja hänen sydänsurujaan.

Mitä tarkoitan tunnelmalla, sitä totisesti löydätte vaikkapa Joseph Conradin novellista "Hyttitoveri", joka tietääkseni on suomennettuna jossakin antologiassa. Kokoelman nimeä en varmasti muista, mutta luullakseni se on "Maailmankirjallisuuden parhaat novellit" tai ainakin sinne päin; kirjastonne hoitaja kyllä auttaa Teitä sen löytämään.

Tätä novellia lukiessanne Te tunnette huulillanne meriveden suolaisen maun ja aistitte eron alakuloisen, surumielisen kaihon.

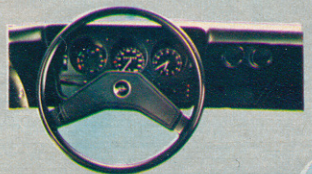
Hirmuinen on Hymyn levikki. Minäkin — toisista täällä nyt puhumattakaan — sain ystävällisiä joulutervehdyksiä Australiasta, Afrikasta, USA:sta, Kanadasta, Skandinavian eri maista, Saksasta ja vaikka mistä. Ette usko, miten ne lämmittivät. Mitä sanoin: lämmittivät — eivät vain lämmittäneet vaan lämmittävät vielä tänä päivänä.

Sydämelliset terveiset

Opelin uusi Ascona-luokka: Uutta mukavuutta ja rajua suorituskykyä perheautoiluun

Opel Ascona 16

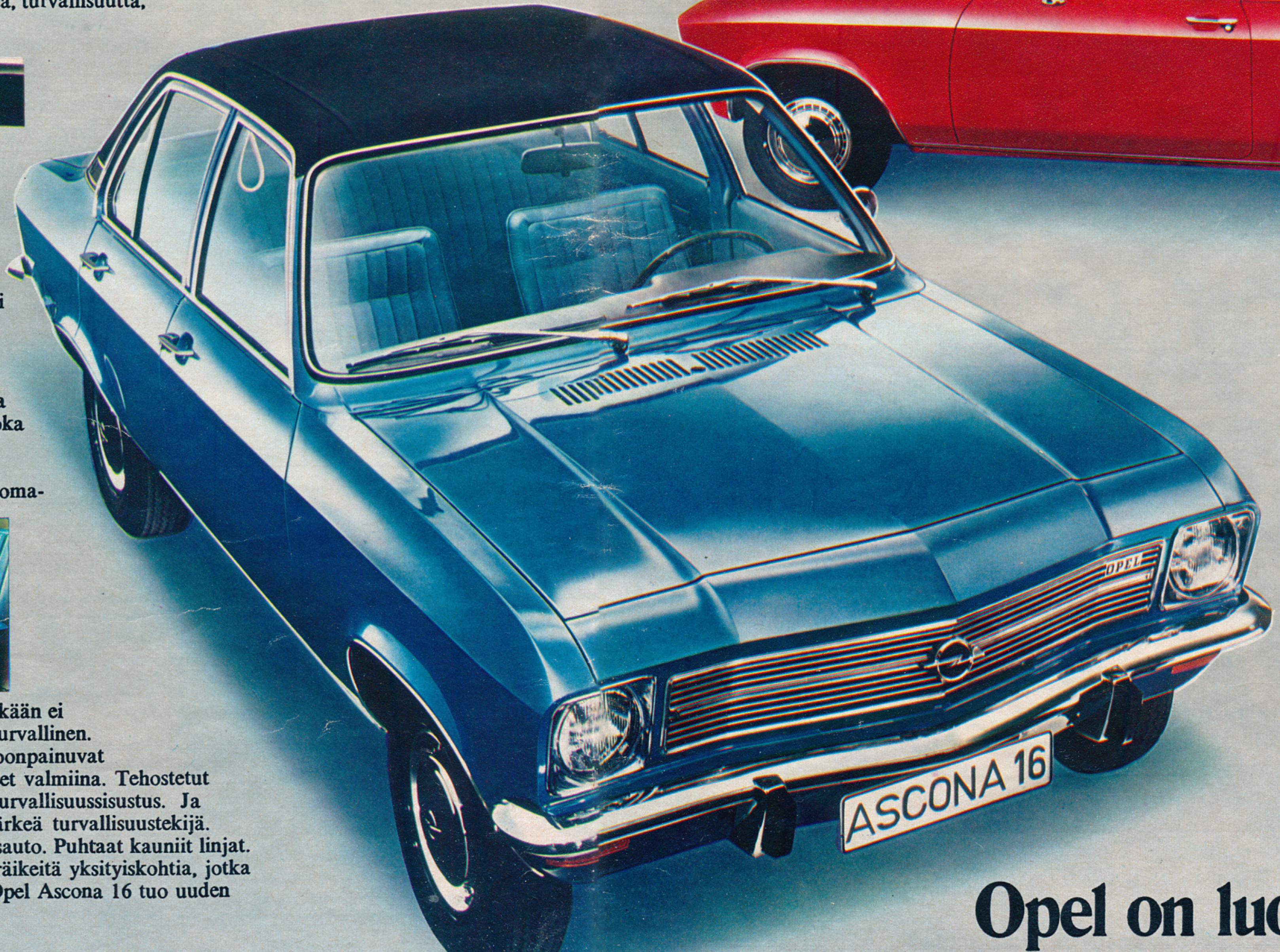
Kilpailu automarkkinoilla on raudankova. Uudella tulokkaalla täytyy olla monia laatuominaisuuksia voidakseen menestyä. Sen täytyy tarjota enemmän etuja kuin muiden. Suorituskykyä, mukavuutta, turvallisuutta, tyylikkyyttä. Opel Ascona 16 tarjoaa enemmän.

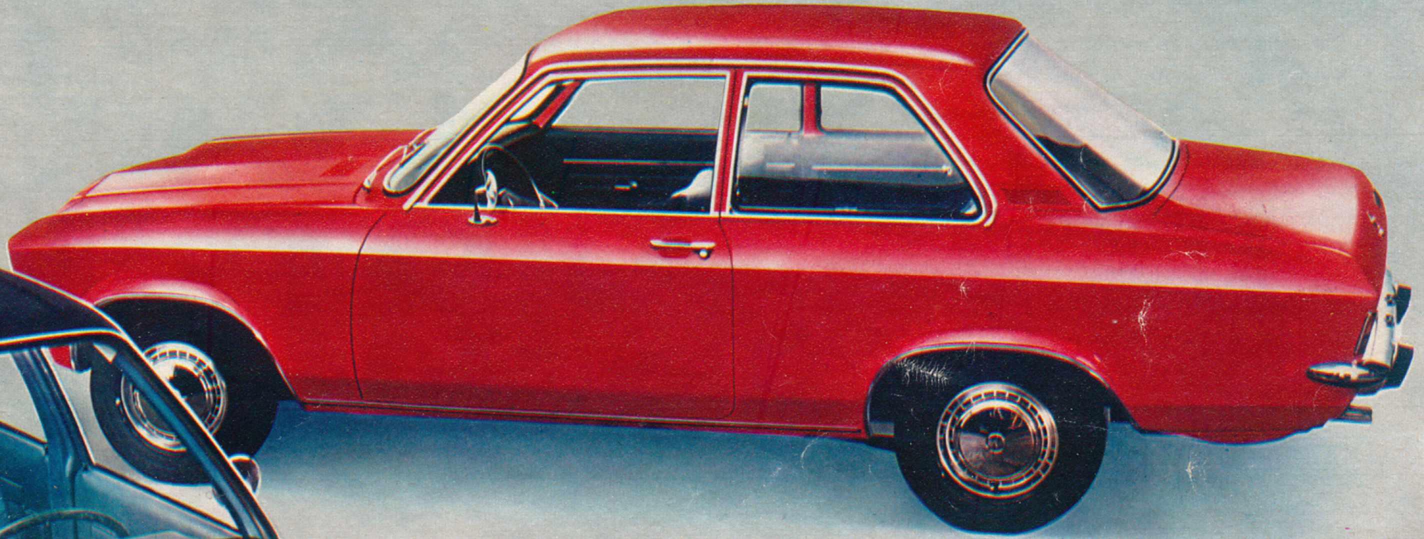

Suorituskykyä. Ascona 16:n moottori on Opelin uusi 1600 ksm voimanpesä. Kaikki Suomeen tuotavat Asconat on varustettu samalla "S"-versiolla, joka on tuttu jo Mantasta. Rakenteeltaan moottori on samanlainen kuin Opel Rekordissa, sitkeä ja luotettava, tunnettu kestävyydestään: 5 runkolaakeria, nokka-akseli kannessa. Hevosvoimia 92 SAE hv, vääntömomentti 13,1 kpm/4200 kierr./min., kiihtyvyys 0—100 km/t 14,5 sek., nopeus 155 km/t.

Mukavuutta. Ascona 16:n mukavuus perustuu hyvään ja tarkoituksenmukaiseen suunnitteluun. On paljon tilaa joka suuntaan sekä edessä istuville että takana matkustaville. Ja kaikkien ympärillä hienostunut ylellisyyden tuntu. Muhkeaan 560-litraiseen tavaratilaan mahtuvat kaikki lomamatkalaukkunne helposti.

Turvallisuutta. Ascona 16:n suunnittelijat sanovat: Mikään ei rauhoita mieltä niin hyvin kuin tieto siitä, että auto on turvallinen. Vahvistettu matkustamo. Törmäyksiä vaimentavat kokoonpainuvat etu- ja takapäät. Niskatukien ja turvavöiden kiinnikkeet valmiina. Tehostetut 2-piirijarrut, edessä levyjarrut, takana rumpujarrut. Turvallisuussisustus. Ja kannattaa aina muistaa, että myös suorituskyky on tärkeä turvallisuustekijä.
Tyylikkyyttä. Omassa luokassaan Ascona 16 on edustusauto. Puhtaat kauniit linjat. Ajatonta eleganssia — Asconan korissa ei ole mitään räikeitä yksityiskohtia, jotka tekisivät siitä vanhanaikaisen muutamassa vuodessa. Opel Ascona 16 tuo uuden käsitteen autoiluun. Ascona-luokan.
Tutustukaa Asconaan lähimmässä GM-liikkeessä.

Hinnat alkaen 15.800 mk vapaasti katsastusvarustein tuontisatamassa.

OPEL GM

Opel on luokkaa ylempänä

"Minä tiedän, minkä suunnattoman ahdistuksen alla nykyiset sukupolvet elävät" (MIKA WALTARI)

Eino Poutiaisen ahtistus:

KUN RYYPPÄSIN ISÄNI PIRTUN JA PAKENIN MEHTÄÄN

Teksti: OSMO LAHDENPERÄ Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

Ahdistuneisuuden tunne ei ole kellekään vieras. Ahdistus on yksi kansansairauksista.
Sen tulkitseminen ja hoito on tähän asti ollut pappien ja psykiatrien leipähommaa. Valitettavasti.
HYMYLEHTI aloittaa tässä numerossa sarjan, jossa tunnetut poliitikot kertovat omista ahdistuksistaan ja miettivät keinoja, joilla ahdistusta poistettaisiin.
Ensimmäisenä on vuorossa Suomen Maaseudun Puolueen kansanedustaja E i n o P o u t i a i n e n.

Eino Poutiainen, 53, on ovela poliitikko: hän esiintyy turvallisena kuin tiiliskivi, hörökorvaisena, tyhmänsitkeänä jullina, joka on lähtenyt ruunalla Helsinkiin katsomaan, hoitaako viskaalit hommiaan.

Totuus kuitenkin on, että hän on vieläkin ovelampi: henkilönä hän on turvallisempi kuin tiiliskivi, hörökorvaisempi, vakaan sitkeä maalaismies, joka tekee mahdottoman sympaattisen vaikutuksen.

Onko se enää oveluutta?

Enpä sanoisi. Kun hän lyhyenläntänä seisoi Eduskuntatalon marmoripylväikköjen vieressä, tajusin sen irvokkaan ristiriidan, joka on pohjoiskarjalaisen pienviljelijäproletariaatin ja Eduskunnan marmorin välillä.

Toistatunnin juttelun jälkeen olin vakuuttunut, että Poutiainen tajuaa sen itsekin.

Eino Poutiainen on pienviljelijä Pohjois-Karjalasta, Kiihtelysvaarasta. Pinta-alaa on 34, viljeltyä kuusi hehtaaria. Perhe on siellä, ketkä nyt on. Sillä lapsia on yhdeksän, joista vanhin on 25, nuorin kuusi vuotta.

Poutiaisen luulisi siis jotain tietävän ahdistuksesta. Ainakin enemmän kuin tullineuvos Vennamon.

Oletteko tällä hetkellä ahdistunut, Eino Poutiainen?

— Jaa, tietysti sitä aina, mutta en voi sanoa että suuremmin. Aikaisemmin on ollut enemmän.

Poutiainen ryhtyy muistelemaan elämänsä ensimmäistä suurta ahdistuneisuuden tunnetta, jonka hän koki 12-vuotiaana. Se oli virolaisen salakuljetuspirtun aikaa. Eino oli vanhemman veljensä kanssa viemässä isäänsä veneellä. Matkalla yhytettiin tervahöyry, josta isä osti kaksi litraa pirtua.

KÄÄNNÄ

KUN RYYPPÄSIN ISÄNI PIRTUN...

Isä ryypiskeli kalakaverinsa kanssa toisesta kanisterista yhden neljänneksen, otti toisen mukaan ja jäi eräällä laiturilla pois. Eino ja velimies lähtivät palaamaan kotiin.

Poutiainen jatkaa:

— Huomasin että isältä jäikin se vajaa kanisteri veneeseen (tai höyrylaivaan, kuten Poutiainen itse nimitti). Aattelin että jääköön, kun se toisen otti mukaan. Minä ohjasin laivaa, veli oli lämmittämössä. Ja minä ryyppäsin sitte sitä pirtua.

— Peltikanisteri on semmonen että se ei anna heti. Pari kertaa yritin ja sitte kolmannella kerralla sitä tuli hirviästi. Semmonen kova aine että sehän poltti suuta ja kieltä, ja huomissa päivänäkin oli hellänä suu.

— Minä kaappasin vettä suuhun, ja sittehän minä joinkin sitä pirtua pitkin matkaa. Puolitoista tuntia kesti matka kotiin. Nousin aina välillä seisomaan ja kokeilin, oonko humalassa.

Eino paineli täydessä pätkässä pitkin salmia, täydellä vauhdilla, "ajoi kivelle että laiva hyppäs". Sanoi kiroilevalle veljelle, että jos en ois täysillä ajanut, ei oltais yli päästy.

Kotilaituriin Eino-poika tähtäsi monta kertaa ennen kuin osui. Pelko oli kova, että mitä kotiväki ryyppyhommasta tuumaa. Isä ei ollut kotona sinä iltana, hän palasi vasta muutaman päivän päästä. Veli antoi muutaman korvatillikan ja otti kanisterin lopun pois.

Eino ei mennyt pirttiin ollenkaan vaan painui aittaan nukkumaan. Peti tietysti heilui jonkin verran, kun 12-vuotias poika oli vetänyt vajaan litran raakaa pirtua päähänsä.

— Äiti kävi aitan oven takana kyselemässä syömään, mutta en mennyt. Huomissa aamuna kävin sitten naapurin tytön kanssa marjassa. Niin kova oli pelko kun isä tulee kotiin, että miten tämä asia paljastuu.

— Tämä oli se kaiken suurin ahtistuksen tunne. Isä oli kova lyömään kun se lyömään pääsi.

Isä tuli parin päivän päästä kotiin. Eino kävi hänet veneellä hakemassa laivalaiturilta.

— Koko matkalla se ei kysyny mitään. Sitte venevalkamassa se kysyi, että jäikö häneltä pirtukanisteri laivaan. Missä se on? Sanoin että se on vanhemmalla veljellä.

— Mentiin sitte sissään, se sano että mene Toimi (veli) kutsumaan. Minä menin mutta jäin oven taakse kuulostelleen. Toimi sano että kanisteri on aitassa, ja isä lähetti hakemaan sen.

— Minä hyppäsin oven eestä syrjään. Tässä vaiheessa vanhin veli ei puhunu minusta mitään. Mutta kun se tuli takasin melkein tyhjän kanisterin kanssa, isä sanoi että tämähän jäi melkein täydeksi, miten tämä on näin tyhjä?

— Siihen veli sanoi että Eino on juonna sen. Se oli puolillaan mutta he sitte ryyppäs kavereitten kans siitä. Tämähän se oli kauhiaa isästä. Se sano että hae se poika tänne.

— Sillo minä lähin painamaan mehtään, en jäännä ootteleen. Tuntu ne huutelevan mehtään mutta en vastannut. Se oli tuskallinen yö siellä metässä.

Eino palasi sitten aittaan nukkumaan, kun tiesi että isä oli lähtenyt. Seuraavana iltana isä palasi kotiin, Eino ei mennyt metsään vaan pysyi aitassa.

— Seuraavana päivänä minä menin sissään, ajattelin ettei tätä sovi kiertääkään miten hyvänsä. Vanhin veli oli keittiössä ja sanoi että isä on kammarissa ja kuhtuu sinne. Aattelin että minä nyt menen, kerranhan se on selkään saatava.

— Se pisti sitte istumaan tuolille, hyvin lähekkäin tultiin. Sillä oli jo remmi varattu tuolin karmille, levee sotilaan remmi. Se kahtoo killitti ja sano että kerropa se viinajuttu, millanen se oli.

— Minä kerroin että ryyppäsin sitä ensin paljaaltaan, sitte panin vettä ja join pitkin matkaa.

— Se kahto hyvin vakavan näkösenä, sitten otti sen remmin käteensä. No sillohan mulla kävi kylmät värreet silmissä, aattelin että nyt tullee.

— Piti pikkusen taukoo, kysy sitte että minkä takia sinä sitä joit?

— En ollu yhtään ajatellu etukäteen, minulta tuli spontaanisesti, että: *minkäs takia isä juo?* Kysyin oikein vakavassa mielessä ja terävästi.

— Silloin minä näin sen ilmeestä, että luja mieskin pehmis kertakaikkiaan. Sanoi ettei pitä teitän opetella sitä pahaa minkä hän on opetellut. Remmin pisti pois eikä ollut selkäsaunasta puhettakaan.

— Se piti minulle sitten semmoisen nöyrän puhuttelun, puhui hyvin vakavasti. Minun täytyy sanoa että tämä keskustelu teki minusta raittiin.

Eino Poutiainen on siis varttunut hyvin nopeasti: tullut 12-vuotiaana raittiiksi! Pystyykö kukaan lyömään ennätystä?

— Jos se olis lyöny, ehkä se olis kasvattanut uhmaa. Tähän se sitten päättyi. Tuossa oli ahtistuksen aiheena pelko, pelko vanhempaa ihmistä kohtaan, että miten se suhtautuu pahan tekijään.

Onko Teillä kansanedustajana ilmennyt ahdistusta vastaavasta syystä: että toiset puolueet lyövät?

— Sanoisin että sitä minä en ole oikeastaan tuntenut ahtistusta. Päinvastoin oman puolueen keskuutessa tuntee ahtistusta sen takia, että politiikassa on niin paljon tekemistä, ettei siinä pysty tekemään kaikkea mitä pitäisi. Saatikka että ehtis sen minkä ehkä toiset haluaisivat.

— Tässä on semmoista ahtistuksen tuntoa, että tietää toisten arvostelevan, miksi ei tehtä tuota ja tuota. Tämä tuotti minulle puoluesihteerinä ollessa melkoista ahtistusta jatkuvasti.

— Mutta vastustajien hyökkäykset, jos niistä rupeaa enempi kärsimään, niin tietää että hulluksi tullee. Sillä nehän kirjottaa ja puhuu semmosta pahansuopaisuutta, joka on toista kuin totuus näistä asioista. Jos etuskunnassa puhuu reippaammin ja huulia käyttää, niin huulien perusteella väännetään selostukset. Minua ne ei ahtista, olen ollut itse lehtimies ja tunnen siitä syystä.

No mitä teette silloin kun on kova ahdistus päällä?

— Minä lähten lenkille, juoksemaan tunnin pari, kovaa kävelyä, se helpoittaa jännitystiloja, olkoon sitten kysymys masennuksesta tai jostakin paineesta. Tämän jälkeen saunaan, jopa eräissä tapauksissa uimaankin ja sitten nukkumaan, ja huomenna on uusi mies.

— Kai aina elämässä tulee semmoisia pisteitä, että tuntee että nyt on umpikujassa. Siitä ei pääse muuten kuin kertakaikkiaan irtaantumalla. Ja minulle kaiken parasta on että juoksen niin paljon kuin jaksan. Uuvuksiin suoraan sanoen.

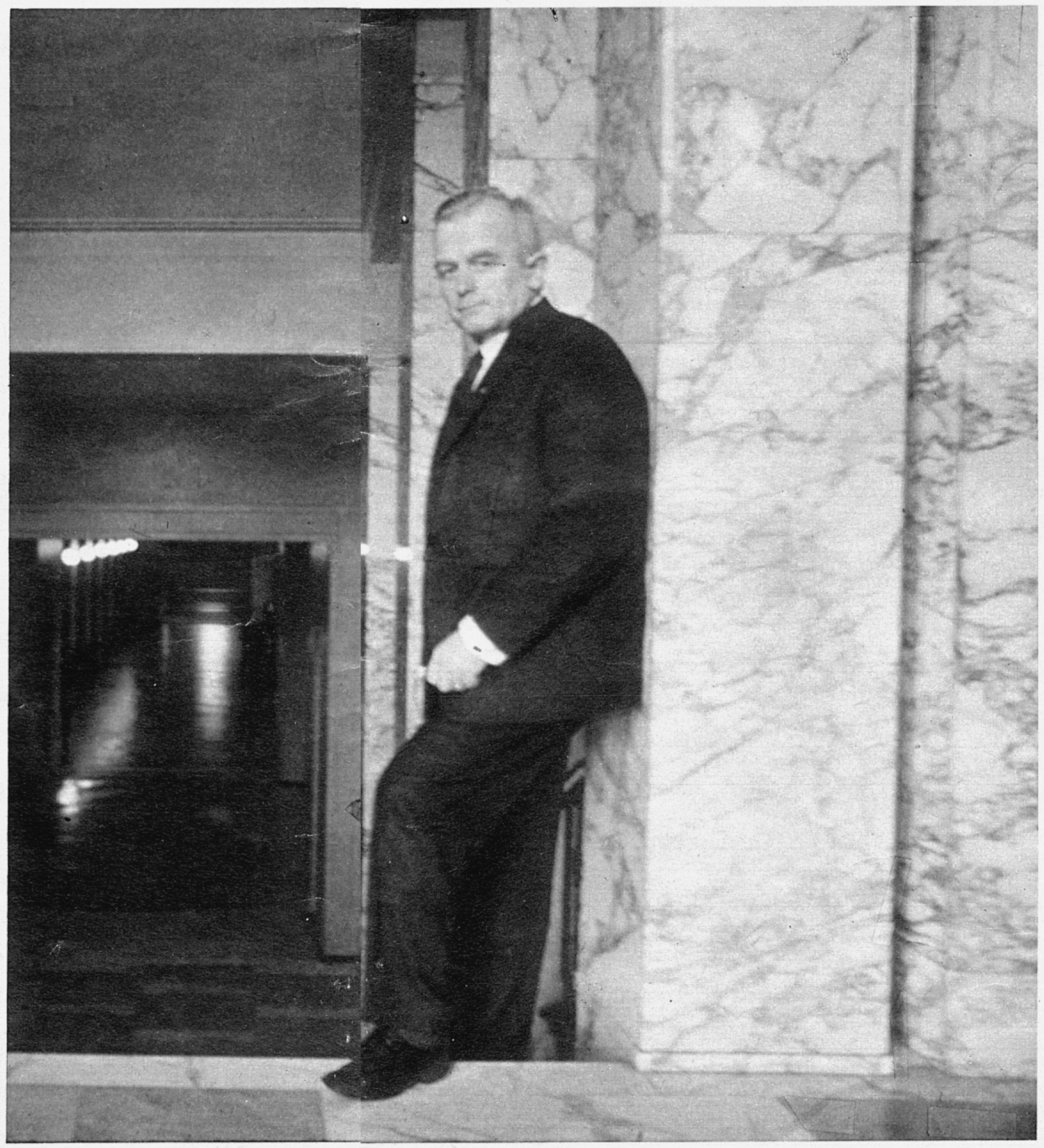
— Toiset työtoverit pääsevät irti niin että menevät tuonne kapakkaan, ottavat kopsut ja pyörähtävät muutaman pelin, ja näin pääsevät irti. Minä en pääse niin.

— Jos menee seuran vuoksi kapakkaan istumaan ja ottaa limunaatia, ei se mitenkään irrota, päinvastoin tuo ahtistuksia lisää.

Tätä haastattelua ei tehty kapakassa — ei siis tullut lisää ahdistuksia Poutiaiselle — vaan eduskunnan vierashuoneessa, joka on kapea kuin hissi ja kaikuu kumeasti kuin porraskäytävä. Hakulaite piipitti Poutiaisen taskussa. Olikohan se unohdetun kansan ääni?

Ei. Joku oli erheessä vaihtanut hattunsa Poutiaisen kanssa.

Poutiainen puhui politiikasta: sitä varten tänne on tultu että tehtäisiin. Kaikki on oman aktiivisuuden varassa. Ja kun oppii näkemään, mitä voisi tehdä ja toisaalta mitä ehtii ja jaksaa tehdä, se aiheuttaa monesti ahdistuneisuutta.

Kansanedustaja Eino Poutiainen tietää jotain ahdistuksesta. Kenties enemmän kuin tullineuvos Veikko Vennamo. Eduskunnan marmoripylväiköt eivät häntä kuitenkaan ahdista. Eikä ahdista enää se pirtujuttukaan.

Kysyin, aiheuttavatko raha-asiat Poutiaiselle ahdistusta.

— Kyllä, hän vastasi, — niitä on jatkuvasti ollut minun elämässäni. Ja tuskin ne koskaan loppuvatkaan. Joutuu monasti ottamaan huolia myös toisten raha-asioista, joutuu panemaan nimensä vekseleihin, ja tässä joutuu kyllä melkoiseen kierteeseen. Ja välistä on omatkin asiat siinä pisteessä, että niissä on vaikeaa.

Esiintyykö SMP:n edustaman "unohdetun kansanosan" keskuudessa ahdistuneisuutta ehkä enemmän kuin muualla?

— Kyllä. Ja sitä on niin paljon, ettei kukaan osaa sitä ahtistuneisuuden määrää kuvitella. Olettaisin että olen niitä ihmisiä, jotka tämän käsittää, koska olen tämän väestön piirissä liikkunna eri puolilla maata jo vuotesta 59 lähtien. Ja siellä on paljon!

— Ja mikä pahinta, maaseutun ihminen ei voi purkautuakaan juuri kenellekään, koska jos purkautuu, ne vuotaa ympärille.

— Minulle ne purkautuu, ja siellä on huolia, on työnsaantimahollisuuksia, on sairaustapauksia . . .

— Uskaltaakohan sitä lehteen sanoa . . . mutta on niin paha tauti kuin LUULOTAUTI. Tästä kärsii taloutellisen huolen lisäksi valtava määrä ihmisiä tässä maassa.

— Jos tällaisia ihmisiä saisitte lehteenne haastateltaviksi, sanoisin että sieltä tulis hämmästyttäviä tarinoita!

Onhan niitä saatu. Onhan ollut hämmästyttäviä tarinoita. Poutiainen kieltäytyi tarjoamastani tupakasta ja jatkoi pohtimista, millä tavoin ihmissuhteiden aiheuttamaa ahdistuneisuutta voitaisiin poistaa:

— Ehkä jokaisen henkilökohtainen itsekasvatus, menettelytapojensa ja luonteensa siistiminen on kaiken paras keino. Sillä sitä ei pysty lakisääteisesti tekemään.

Kun kysyin seksuaalisten asioiden osuutta ahdistuksiin, Eino Poutiainen joka oli seksipaketin käsittelyn yhteydessä puolustanut lehmän oikeutta valita sonnin ja jätkän välillä, sanoi ettei hän niistä syistä ole koskaan ollut ahdistunut.

Seksuaalisten vähemmistöjen ahdistuksista Eikka aatteli, että mikä sairaudeksi voidaan todeta, se todettakoon. Ne joita ei sairaiksi todeta, ovat niitä jotka sairautta levittävät. Joten heihin täytyy suhtautua ankarammin ottein. Tämän logiikan pulmallisuus ei Poutiaista ahdistanut.

Kysyin vielä, onko ahdistusta hengen taikka ruumiin puolesta SMP:n tulevaisuuteen nähden. Poutiainen sanoi, että viime vaalien jälkeen sitä ei enää ole.

No ahdistaako puheenjohtaja Vennamo Poutiaista? (Kuten muistatte, Vennamo painosti Poutiaisen pois puoluesihteerin pallilta.)

— Sanoisin että aikaisemmin, mutta ei enää pitempään aikaan. Puoluesihteerinä ollessa koin siitä ahtistusta jossakin määrin, mutta politiikassa parkkiintuu. Joka ei Vennamon kanssa tule juttuun, se on huono ihminen politiikkaan. Politiikassa on kestettävä kaikenlaisia asioita.

— Vennamoon nähten minä olen erittäin suuressa kiitollisuuten velassa, luulen että lapseni ja lapsenlapseni tulevat kiittämään häntä. Ilman Vennamoa minä en olisi etuskunnassa, olisin aivan tavallinen pienviljelijä siellä Pohjois-Karjalassa.

— Jokainen ymmärtää, mikä merkitys tällä seikalla on minun ahtistuksiini . . .

Viisi kappaletta sitten Eino Poutiaisen ääni oli muuttunut kuin kuiskaukseksi. Haastattelin häntä magnetofonille. Se ei toiminut täysin. Nauhalta alkoi kuulua läpi Esko Keski-Kuhan, SMP:n kiivaan oppositiomiehen ääni. Se paisui ja paisui.

Minua harmitti.

Viimeisiä kuiskauksia, joita Poutiaisen haastattelusta pystyin kuulemaan, olivat nämä:

— Sillä eihän ihmiselämän tehtävä saa olla se, että etsii toisesta ihmisestä pahaa. Ihmiselämän tehtävä pitäis olla se, että etsii toisesta ihmisestä hyviä puolia . . . □

Runot pois pöytälaatikosta

Runopalstan suosio senkun kasvaa. Runoja tuli jouluun mennessä viitisen tuhatta.

Lähettäkää edelleen runojanne osoitteella Hymylehti, Puutarhakatu 16, Tampere, tunnuksella Kansan runot. Julkaistuista maksetaan 25 markan palkkio.

Älköönkä kukaan säikähtäkö näitä runoja. Seuraava palsta on taas jotain muuta, ehkä "runollisempaa" runoa.

Osmo Lahdenperä

LAULU LÅNKALTA

Vien kakustanne palasen, kun tahdon kertoa,
tään nykyajan vankeinhoidon eri vaiheista,
on Suomen linnat kuuluja vaan on se tämäkin,
tää Svea-mamman kurjainkoti Långholmenin.

Hän tänne joutuu joka koittaa voittaa rikoslain,
mä Slussenilla tarvittavan pikakurssin sain,
mut lestinheittoon kyllästyy, mä vaihdoin maisemaa,
kun sorkkaraudan luomisvoimaa aloin oivaltaa.

Oon pyrkinyt mä elämässä aina eteenpäin,
siks ylitöitä öisin painoin — rauta kädessäin,
ja viimein tänne joudettuain loppui neuvokkuus,
kun alkoi tämä täysihoito tavoiltansa uus.

On yksiöni nykyinen kuin pornon pyhäkkö,
seinät täynnä huoruutta kuin papin sisäkkö,
pois lapsuusaikain tavoista on monet poikenneet,
kun kotimökin sijasta on hävyn piirtäneet.

Niin kuluu kakku, sinisilmäin vuoksi tosiaan,
kun koko seinän omin käsin joutuu astumaan,
kuin sorkkarautaan aikoinaan mul oli villitys,
nyt laudalta sen homman lyö tää itsetyydytys.

Pois rallista mä syystä jätän jutut parhaimmat,
nuo kirjeenjaot, ruuat, sorsat, pamput, pummaajat,
saa jokamies ne kohdalleen ja tietää paremmin,
jos Långiksessa kerrottavaa onpi niistäkin.

Nyt kohta on jo keskiyö, on aika nukahtaa,
lopuksi kai terveiseni kirjoittaa vain saan,
en pyydä teitä nauramaan, sen teette kuitenkin,
mä nimittäin tään viisun runkatessain väsäsin.

Simo Sirola, 27
Asentaja
Ruotsi, Nacka

VAPAA LAIDUN

Oi ja voi, ah ja puh,
sinä ja sinun sievästi punertava pääsi,
sinä ja sinun sopivalleen jäykistyneet lihaksesi.
Sinä ja vain sinun ihana tuuhea
ja kiehkura lämmin karvapeitteesi.
Tiedätkö sinä, miten jumaloin sinua?

Vaikka se olisi vain lepoasennossa,
silti olet parasta mitä tiedän.
Ei minun tarvitse tehdä muuta
kuin ojentaa käteni ja hyväillä hellästi
perseenpehmoista ihoasi,
ainoastaan sitä, ei mitään muuta.

Ja kohta heti sinä olet valmis siihen,
siihen maailman suloisimpaan ja rajuimpaan painiin,
sellaiseen joka ei tarvitse erotuomareita
eikä edes pisteenlaskijoita.
Mutta painajia joskus kylläkin.

Hyväilen jo voimakkaasti jäntevää lihastasi.
Oriisi saavuttaa sellaiset korkeus- ja leveysasteet,
joista en edes rohkeimmissa unissanikaan uskalla haaveilla.
Sinäkin haluat varmasti sitä,
yhtä ja ainutta asiaa, samaa mitä minäkin.
Etkös vaan haluakin!

Haluat päästää oriisi vapaille laitumille.
Tuskin löytyy parempaa laidunta
kuin se minkä minä tiedän.
Eikös siellä pidäkin olla sopivasti tuuheaa ruohoa,
sopivan kosteata liukastumista varten.
Tarpeeksi ahdasta ja lämmintä,
juuri sopivalleen kumpareita ja mäkiä,
ihanan pehmeätä ja häilyvää.
Sellainen on paras laidun, jonka tiedän.
Se on oriillesi ainoa ja ihanin paikka maan päällä!
Ole siis aivan vapaa ja laske oriisi sinne,
sinne vaan, niin kuin ihanimmaksi näet.

Sitten on vuorossa painin toiseksi paras osa:
ratsastusvaihe.
Satulani on valmis ja aloitamme ratsastuksen.
Ensin hitaasti!
Se sopii parhaiten hengityselimillemme.
Ratsastamme vauhtia kiihdyttäen kohti vuoren huippua,
huippua joka hohtaa kultaisena silmiemme edessä.

Huh huh, puh puh.
Kaikki äänet ja äänteet mitkä vain kuulla voi,
kuuluvat tuon rankan ratsastuksen aikana.
Hiki tulee pinnalle otsaasi,
rankkaahan tämä on, mutta poikani,
jaksathan vielä hetkisen,
jaksathan vielä muutaman minuutin, kohta olemme perillä!
Auervaaran huippu on silmiemme edessä,
jalkojemme alla on ihmeellinen näköala.

Laakson pohja on satojen metrien, kilometrien päässä.
Vaikka uurastimme ankarasti,
emme voi vastustaa kiusausta, vaan pudottaudumme sinne.
Leijumme, liehumme, lennämme ja huokailemme.
Oriisi vauhkoontuu ja laskee kuolansa laitumelle.
Ah, ahhhhhh . . . Mikä tunteiden tunne!
Ihanampaa ei voi olla.

Ja nyt, poikani, tämän urakan jälkeen voit asettua lepoon,
anna oriisi levätä uutta ratsastusta varten.
Annan sinulle muutaman kalliin minuutin aikaa
palkinnoksi hyvästä työstäsi.
Anna oriisi kutistua rauhassa alkuasentoon
kaiken sen töhnän, liman ja kuolan keskellä,
mitä täällä laakson pohjalla on.
Katsos, silmissäni siintää uusi,
entistäkin kimaltelevampi vuorenhuippu.
Uusi auervaara!

Liftarityttö
Ruotsi

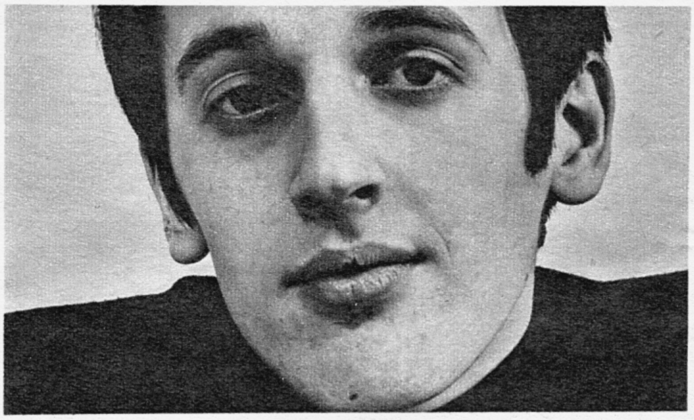

SEK
SIGN INK

VEIKKO ENNALA:

HELMI-KIRJEITÄ HENKILÖILLE

Avoimet kirjeemme henkilöille päättyvät ainakin tässä muodossa tähän sarjan nyt jatkuttua tasan vuoden. Lupaamaamme palstatilaa vastauksille käytti kolme henkilöä, nimittäin prof. Kalle Achte, kansanedustaja Niilo Tarvajärvi ja vahtimestari Martti Innanen. Viimeiset kirjeensä Veikko Ennala lähettää tässä muotipiirtäjä Kari Lepistölle, Suomen opettajille ja lopuksi omalle äidilleen.

KARI LEPISTÖ

Herra Pukutaiteilija, aipa jeesus miten järkyttävää tämä nykyajan muoti on! Tuossa eräänäkin päivänä mennä patsasteli asuntotaloni pihan poikki nainen, jota ensin, huonoräköinen kun olen, luulin ruotimuoriksi. Jaloissa hänellä oli sellaiset varsipiikkarit, jonka kaltaisia isoäitini käytti aikoinaan; hän olisi nyt 110-vuotias jos vielä eläisi. Lisäksi naisen yllä oli maata viistävä sinelli, varmaan hyvin lämpöinen, mutta se näytti olevan viilletty takaa halki aina pyllynsilmään saakka.

Pantuani silmilleni kakkulat huomasin, että tämä kuvatus olikin ihan nuori tyttö, pikku untuvikko. Toki minun puolestani jokainen saa pukeutua ihan kuinka haluaa tai olla vaikka kokonaan pukeutumatta, mutta ainakaan minunlaiseni seniilin silmissä tuommoisessa asussa ei naisen kauneus oikeuksiinsa pääse.

Mutta ilmeisesti se ei ole tarkoituskaan. Muodista on tullut tarkoitus itsessään. Miten hullua. Miksi naiset eivät voisi pukeutua sellaisiin asuihin, jotka korostaisivat heidän omaa persoonallista kauneuttaan, kaikkien kropat kun eivät ole samasta muotista valettuja. Mutta niin näyttää olevan, että jos yhdellä naisella on meriketunnahkaiset housut, täytyy sellaiset olla kaikilla muillakin naisilla. Muodista on tullut ihmisten orjuuttaja. Toisinaan tulee surku sanokaamme jotakin alipalkattua konttorityttöä, joka ruokarahoistaan kuukausikaupalla pihistettyään saa viimein irti maxi-takin havaitakseen viikkoa myöhemmin, että — häh-häh — hän onkin ajastaan jäljessä oleva fossiili, jäänne muinaisilta ajoilta, sillä uusinta muotia onkin midi tai mitä pahuksia nämä puolisääreen ulottuvat röijyt ovat nimeltään.

Mutta minkäs me, kaksi viatonta, sille mahdamme.

Joskus olen ajatellut, että mistä Teillä aina riittää uusia ideoita. Osoittaakseni hyvää tahtoa ja auttaakseni Teitä luomistyönne tuskassa teen tässä joitakin ehdotelmia uusiksi asusteiksi niin miehille kuin naisillekin. Teidän avullanne niistä tulisi heti muotia, kukaties vallan yleismaailmallista. Valitettavasti en osaa niistä piirtää edes karheita luonnoksia, sillä ainoa kuva jonka kykenen kynällä tekemään, esittää kahvipapua, josta lähtee säteitä. Esittelen ne siis sanoin: sulkuihin olen merkinnyt kunkin asusteelle tai asusteyhdistelmälle annettavan nimen.

1) Naisten saappaat, joissa korko on edessä ja antura takana ("Takaperoiset");

2) Miesten housut, joissa on kolme lahjetta ("Trioliinit");

3) Naisten 7,5 metriä pitkä super-palttoo, jonka jalkojen yli menevää osaa kuljetetaan perässä pienillä kätevillä kärryillä ("Maximus");

4) Vanhempien miesten kirkkohattu, jossa lierien asemesta räystäskourut ja takana syöksytorvi ("Sant-Borsa");

5) Miesten yhdistelmäpuku: takki 6-rivinen, housut molskia ja varustettu äänenvaimentajalla, etuhalkion molemmin puolin tekokarvoitus ("Sixtus Sexual");

6) Rintaliivit, joiden kupit sijaitsevat selkäpuolella ("Takapuskurit");

7) Kääntövartiset huopikkaat, jotka varustettu tiu'uilla ("Gulguset");

8) Keltainen smokki, liivien asemesta kotikutoinen villapaita korkealla kauluksella, housujen oikea lahje 34 senttiä lyhyempi kuin vasen ("Gala-Idiot").

Muuten olen sitä mieltä, että kirkko olisi erotettava valtiosta.

SUOMEN KANSALAISKOULUJEN OPETTAJAT

Siihen muinaiseen aikaan, jolloin minä vielä kävin kansakoulua — mitään kansalaiskouluja ei silloin tunnettu — aloitettiin joka ainoa koulupäivä uskontotunnilla. Luettiin ja opeteltiin ulkoa kaikenlaatuisia kauhujuttuja Jumalasta, joka ensin luotuaan ihmisen sellaiseksi kuin tämä on, työkseen raivosi ja kiukutteli ettei hänen oma kättensä tuote ollutkaan parempi kuin mitä hän itse tahtoi. Häntä piti lepyttää ja ihmis- ja eläinuhrien savut kohoilivat korkeuksiin. Ja niin Herra taas vähäksi aikaa malttoi mielensä hetikohta kuitenkin uudelleen vimmastuakseen; hän tahtoi hävittää koko ihmisten sukukunnan. Kumpa olisikin sen tehnyt niin olisi saanut itselleen mielenrauhan.

Pikkupojanpääni oli aivan sekaisin, sillä minua hirvitti sellainen Taivaallinen Isä, joka taukoamatta tahtoi piestä ja rangaista omaa lastaan.

Myöhemmin, kun tutustuin mm. antropomorfismiin, olen huomannut ettei Jumala suinkaan luonut ihmistä omaksi kuvakseen vaan eräät ihmiset loivat Jumalan omaksi kuvakseen. Raamatun Jumala on varustettu inhimillisin heikkouksin: hän haluaa kostaa ja pankaapa merkille tämä: hän haluaa kostaa toisille tempuista johin on itse syyllistynyt.

Väitetään, että uskonnon — esimerkiksi luterilaisuuden — tarkoitus on kasvattaa ihmistä. Mutta luterilaisuuden etiikka on kehnoa etiikkaa: ole kuuliainen esivallalle, käy kirkossa ja maksa papeille rahaa ja niin palkintosi on oleva suuri taivaissa. Mutta jos et tee kaikkea tätä, joudut ikuiseen vaivaan. Ihmisen siis pitää olla "hyvä" itsekkäistä syistä, rangaistuksen pelossa ja palkinnon toivossa, ei millään muotoa hyvyyden itsensä vuoksi.

En tiedä, miten tiiviisti nykyisissä kansalaiskouluissa uskontoa opetetaan. Mutta aivan varmasti opetetaan. Minullapa olisi salakavala ehdotus kaikille niille pedagogeille, joiden tehtävänä on luetuttaa lapsilla raamattua tai raamatunhistoriaa. Sen sijaan, että vaatisitte heitä jälki-istunnon uhalla osaamaan Jaakobin poikain nimet tai viinalle person Nooakin arkin sisämitat, sanokaa heille jossakin rakosessa näin:

"Kun te pikkuiset kuljette busseissa, antakaa istumapaikkanne sellaisille odottaville äideille tai vanhuksille, jotka joutuvat seisomaan. Teitä ei siitä tosin kukaan palkitse, mutta ajatelkaapa, kuinka kivaa teistä on kuulla oman äitinne kertovan saaneen osakseen vastaavan kohtelun."

Näin alkukantaista ja yksinkertaista on minun "uskontoni" ja näin helppotajuista on siveysoppi. Ei kai ole kohtuutonta toivoa, että tällaiselle etiikalle uhrattaisiin 1 minuutti kerran viikossa. Ja ehkäpä Jumala, millaisena hänet sitten käsitetäänkin, olisi enemmän mielissään tällaisesta "uhrista" kuin että katkaisemme lapselta kaulan, mitä arvelette?

ÄITI

Kuten tiedät, olen minä kirjoittanut koneella milloin sitä milloin tätä jo 7-vuotiaasta lähtien ja niinpä olen tympeytynyt koko kaluun munaskuitani myöten. Kirjoitan nykyisin vain äärimmäisen uhan kuten lopputilin tai muun sanktion edessä. Sinullekaan en ole saanut kirjettä aikaan miesmuistiin.

Tänään sain ajatuksen lyödä kolme kärpästä yhdellä iskulla: kirjoitan kirjoituksen Hymyyn ja se on samalla kirje Sinulle: onnittelen Sinua näinä päivinä täyttäessäsi 75 (niinkö se oli?) ja myöskin nekrologi kun kerta kumminkin joskus kuoletkin.

En ole käynyt syntymäseudullani siellä Helsingin liepeillä 20 vuoteen enkä aio tulla syntymäpäivillesikään ihmisten töllisteltäväksi. Tiedän muutenkin mitä he minusta ajattelisivat: samanlainen kaheli näyttää olevan nytkin kuin oli lapsena, eikä sillä perkeleellä ole vieläkään hattua.

Enkä saavu edes hautajaisiisikaan, kuten kerran puhelimessa jo sanoin. Muistotilaisuudet ovat aina samanlaisia. Laulaa lurautetaan pari virttä ja pappi pakisee sen ja sen "jakeen johdolla", sitten käydään kahvipöytään ja kohta kukaan ei enää edes muista miksi koko peijaisia vietetään.

Minusta on aivan hölmöä puhua vainajalle jotakin; kun Sinusta on lähtenyt henki on Sinulta mennyt kuulokin.

Se, etten ole muun sakin mukana haudallasi poraamassa ei toki merkitse, etten Sinua sanomattomasti kaipaisi, sen tiedät. Minä itken itkuni yksin. Kun olet lähtenyt olet lähtenyt iäksi emmekä enää koskaan toisiamme näe. Sureminenkin siis on itse asiassa turhaa, siitäkin joskus puhelimme. Kuolema on vanhalle ihmiselle suuri vapautus, ilo ja onni; on hyvä päästä ajoissa nuorempien jaloista käppelehtimästä ja olemasta ristinä itselleen ja toisille.

Kesken kaiken minua rupesi naurattamaan muistaessani sanan kalmo. Niin kuin keho tarkoittaa elävää ruumista tarkoittaa kalmo kuollutta ruumista. On siinä sanahirviö: tuossa viedään rouva Ennalan kalmoa viimeiseen leposijaansa.

Meillä on aina ollut samanlainen huumorintaju, hiukan epätavallinen.

Olen saanut elämässäni tuhansittain kirjeitä ja kaikkein kauneimmat muistan niistä ulkoa. Mummoni, isäni äiti siis, kirjoitti minulle kerran sotaväkeen näin: "Nyt lasken käten tän lumiwalkian paperin pälle ja rupen sinulle kirjoittaman rakas lapseni olet mun mielessän yölä ja päivälä. Wumu." Siinä kaikki. Sanasta "mummu" oli siitäkin tipahtanut yksi m pois ja ensimmäinenkin oli kääntynyt nurinniskoin w:ksi.

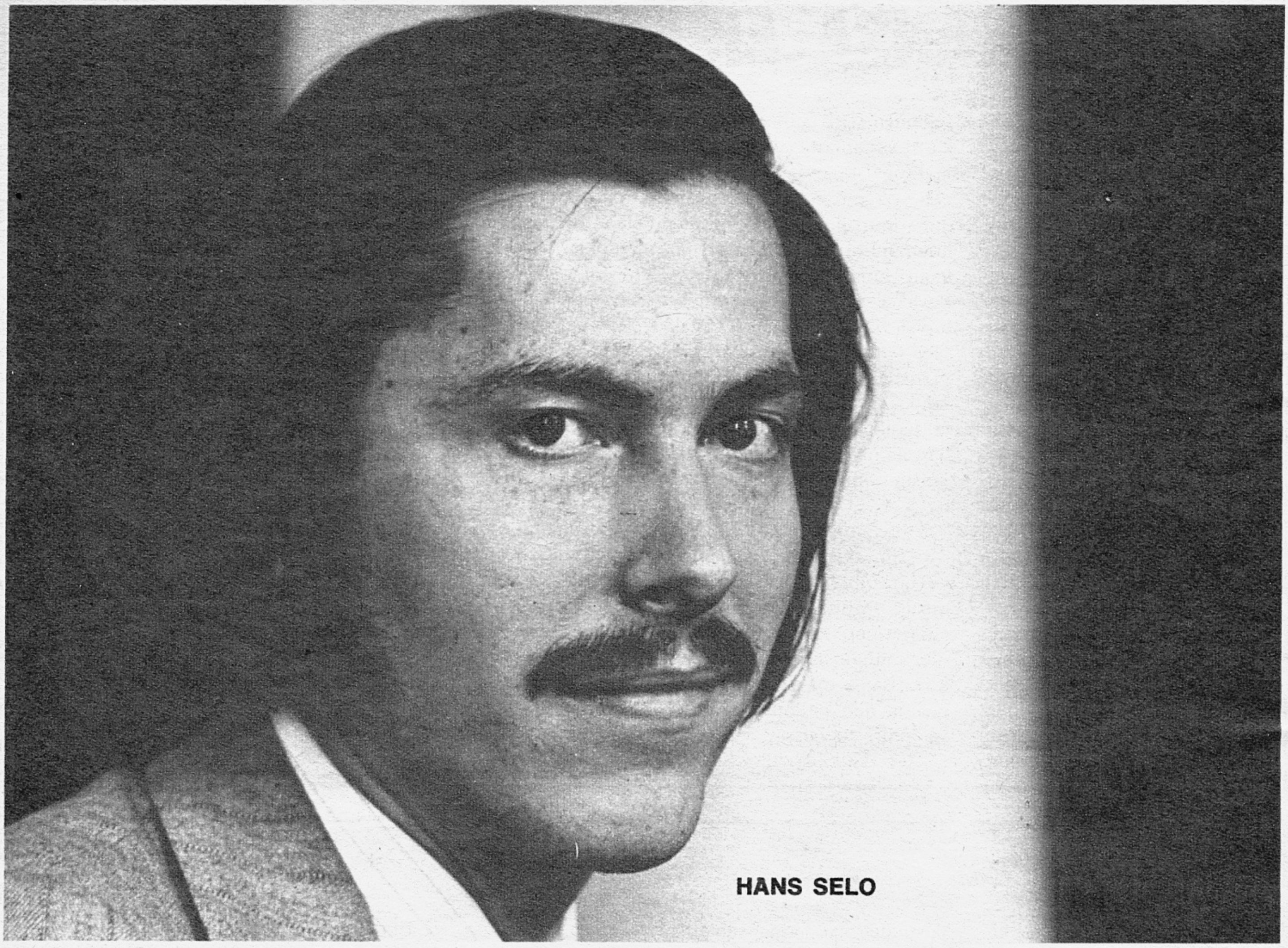
Niin ikään muistan erään Sinunkin kirjeesi, jo hiukan vapisevalla käsialalla laatimasi, mutta en nyt sitä tähän kuitenkaan pane vaikka myös se oli aivan ihana.

Olet ollut minulle hyvä äiti.

Maailma on tehnyt minusta agnostikon, epäilen kaikkea paitsi en yhtä asiaa: ei ole mitään muuta pyyteetöntä ja iäti kestävää kuin äidinrakkaus.

Siinä tämän Sinulle nyt lähettämäni kirjeen sisältö ja ajatukseen yhtyy luullakseni moni muu poika.

En tietenkään voi olla varma, elänkö kauemmin kuin Sinä, sillä saatanhan joutua vaikka huomenissa auto-onnettomuuteen. Mutta jos elän, tuon haudallesi kukkia ja vietän siinä seistessäni pienen mutta todellisen hartaushetken, jollaisia ei monta kohdalleni ole osunut, äiti rakas. □

HANS SELO

Suuri Ella on niitä harvoja, joiden kohdalla Näyttelijäkalenterissa ei mainita syntymävuotta. Ella on niin sanotusti iätön henkilö, mutta jotain sitä kai sentään on, koskapa hän tällä hetkellä nauttii eläkettä Suomen Kansallisteatterista.

Ei löydy sitä, joka väittäisi, että Ella ei ole eläkettään ansainnut!

La Ella, Die Ella, suuri Ella, suuri diiva, DIIVA.

Kun Ella Eronen vetäytyi näyttämöltä, hän samalla halusi vetäytyä julkisuudesta, oivallus, jonka monet "julkkikset" ovat keksineet, mutta vain harvat pitäneet. Haastattelijat kolkuttivat turhaan Ellan ovelle. Ella oli muuttunut yksityishenkilöksi ja tuntui sellaisena pysyvän.

Jostakin oli tihkunut tieto, että Ella piti kuntokoulua ja siinä samalla norjistutti omaa ikivihantaa näyttelijättären vartaloaan. Joidenkin onnistuneiden osakekauppojen kautta hänen omistukseensa oli joutunut suunnattoman suuri huoneisto, juuri omiaan kuntokoulun tiloiksi, sekä pari pientä yksiötä. Hän oli niitä taiteilijoita, jotka olivat osanneet sijoittaa rahansa oikein.

Muutamat hyväntekeväisyystilaisuudet olivat luultavasti ainoita, joissa vielä soi matalaääninen "Alla kasvon kaikkivallan".

Joku kertoi, että Ella muisteli.

Hänen viimeisinä näyttelijävuosinaan nuori veitikka Markku Nirola keksi "kihlata" Ellan ja tehdä jutusta sensaation. Se ei horjuttanut Ellaa.

Viime syksynä lähti kuitenkin huhu liikkeelle: Ellasta oli tulossa kirja. Tuttavat kertoivat, että jossakin kutsuilla Ellalle oli esitelty hyvin erikoinen, hyvin köyhä ja hyvin lahjakas nuorukainen, Hans Selonen. Ella oli kuunnellut Selosen sydäntärepiviä kertomuksia ja melkein siltä istuimelta tarjonnut pojalle toisen yksiöistään asuttavaksi.

Hans Selosella oli kirjallisia suunnitelmia. Hän halusi kirjoittaa kaikkien aikojen suurimman suomalaisen romaanin, mutta hänellä ei ollut siihen mahdollisuutta. Ei ollut paikkaa, missä kirjoittaa, ei rahaa ruokaan eikä juomaan, sillä väkevinkään henki ei riitä paksun romaanin kirjoittamiseen — purtavaakin tarvitaan.

Ehkä Ella tuntee vetoa nuorukaisiin — sen tietää vain Ella yksin. Joka tapauksessa tilanne eteni niin huimaa vauhtia, että vain muutaman ajan kuluttua Hans Selosen asettumisesta Ellan leipiin, nuori runoilija otti ja rakastui Ellaan. Puki tunteensa sanoiksi ja kosi.

Hääkellot eivät kumahdelleet ainakaan sillä tietämällä. Ella jumppasi ja Hans kirjoitti. Syntyi liuska toisensa jälkeen ja kesällä kiikutettiin kustantajalle paksu nippu paperia: siitä piti alkaman suomalaisen kirjallisuuden t o d e l l i n e n historia.

Tänä päivänä kysellään onko tapahtunut historiamme suurin kirjallinen huijaus, vai onko kysymys sittenkin nerosta, joka on valloittava vielä kerran koko lukevan maailman.

Suureen ääneen kirja painettiin, sen ympärille kasvatettiin ainutlaatuinen kampanja ja niin oli syntynyt kirjailija Hans Selo.

Tuttavat tietävät kertoa, että Hans Selonen oli todella surkeassa jamassa päästessään Ellan huomaan.

Tällä hetkellä tilanne on muuttunut ihmeellisesti: Hans Selo on tv:ssä julistautunut Joycen ja Proustin vertaiseksi, esiintyminen on diivamaisen ylimielistä, lausunnot poskettomia ja kuitenkin tämän neron otteissa on selvästi nähtävissä etevän markkinamiehen liukkautta.

Hänen kustantajansa käyttäytyminen on ollut sekin uutta, kun otetaan huomioon, että kyseessä on vanha vakaa Werner Söderström Oy. Selosta ei tiedetä tai haluta tietää mitään. Ei osoitteita eikä nimiä, ainoastaan tiedustelu, mihin Selo voisi ottaa yhteyttä.

Kun tulee puhe Selon oikeasta nimestä, kustantaja

HANS SELO KOSI ELLA EROSTA

Teksti: HEIKKI MÄKI
Kuvat: LEHTIKUVA

ELLA ERONEN

Ellaa on kosittu ennenkin. Ties kuinka monta kertaa. Siinä ei ole mitään ihmettelemistä kun on kyse ihaillusta taiteilijasta. Markku Nirola oli nuori kosiessaan. Hans Selo sopisi Ellan lapsenlapseksi. Mutta kosi kuin mies.

suorastaan vaatii, että sitä ei saa julkaista. — Ja mistä syystä? Selonenhan on hyvä nimi!

Hans Selo ilmoitti esiintyvänsä tapanina Helsingin Työväenopistolla Mattijuhani Koposen Messias-näytelmässä. Hän kustansi itse ilmoituksen Helsingin Sanomiin.

Taas puuttui kustantaja peliin.

Selolle hankittiin stipendiä, apurahaa kirjallista toimintaa varten ja vanhat herrat apurahalautakunnassa eivät juuri suosi repäisevin ottein esiintyviä kirjailijoita.

Vähin äänin Selo luopui Työväenopiston esiintymisestään. Ja sai apurahan.

Ella Erosta ei käy moittiminen. Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun Ella tukee nuorta lahjakkuutta. (Jos Selo nyt sitten ei ole huijari.)

— Hän oli niin liikuttava, on Ella kertonut tuttavilleen Hansista.

Tämä ei pyri olemaan kirja-arvostelu, mutta silti on vaikea olla sanomatta muutamaa sanaa DIIVASTA.

Eräässä tv-haastattelussa Selo väitti keksineensä joukon uusia sanoja tähän ensimmäiseen kotimaiseen kieleen. Lisäksi hän tunnusti hämärästi kuulleensa jostakin Aleksis Kivestä ja hänen Seitsemästä veljeksestään.

Jälkiosa voi hyvinkin olla huuli, vaikka Selo ei huulinikkarilta uudissanoistaan huolimatta vaikutakaan. Diivaa lukiessaan tuntee mitättömyytensä ja kaipaa sanakirjaa avukseen. Kirjassa todella on kysymys jostakin käsittämättömästä tasosta. Ellan haastattelua ei oikeastaan tarvita lainkaan: kirja sisältää tarkat tiedot siitä miten nuori veijari tuli Ellan elämään, mitä tapahtui sitten ja miten voi kuvitella asioiden olevan nyt.

Vahinko vain, että kovin harvat tietävät tästä kaikesta, sillä Selon kirjaa on myyty vain muutama sata kappaletta. Apurahoilla elävien kirjailijoiden joukkoon on tulossa uusi kasvo. Kulttuurirouvat ovat saaneet taas marakattinsa. □

Kuka Teidän perheessänne maksaa laskut?
Uhraatteko siihen ruokatuntinne vai
maksaako vaimo?

Miksi?

Postipankin käyttötililtä

ne hoidetaan suoraan, kun käytte sopimassa asiasta.
Puhelin, sähkö, tv, radio, verot, vuokrat, vakuutukset, kaikki laskut, joiden tiedätte tulevan toistuvasti.
Nimi vain valtakirjaan, ja Postipankki hoitaa — moitteettomasti ja aina ajallaan. Ja aivan ilmaiseksi.
Sanoitteko, ettei Teillä vielä ole Postipankin käyttötiliä?
Käykää sitten sukkelasti avaamassa. Postissa. Käyttötilin oppaasta näette, kuinka monipuolisesti ja tehokkaasti se voi Teitä palvella.

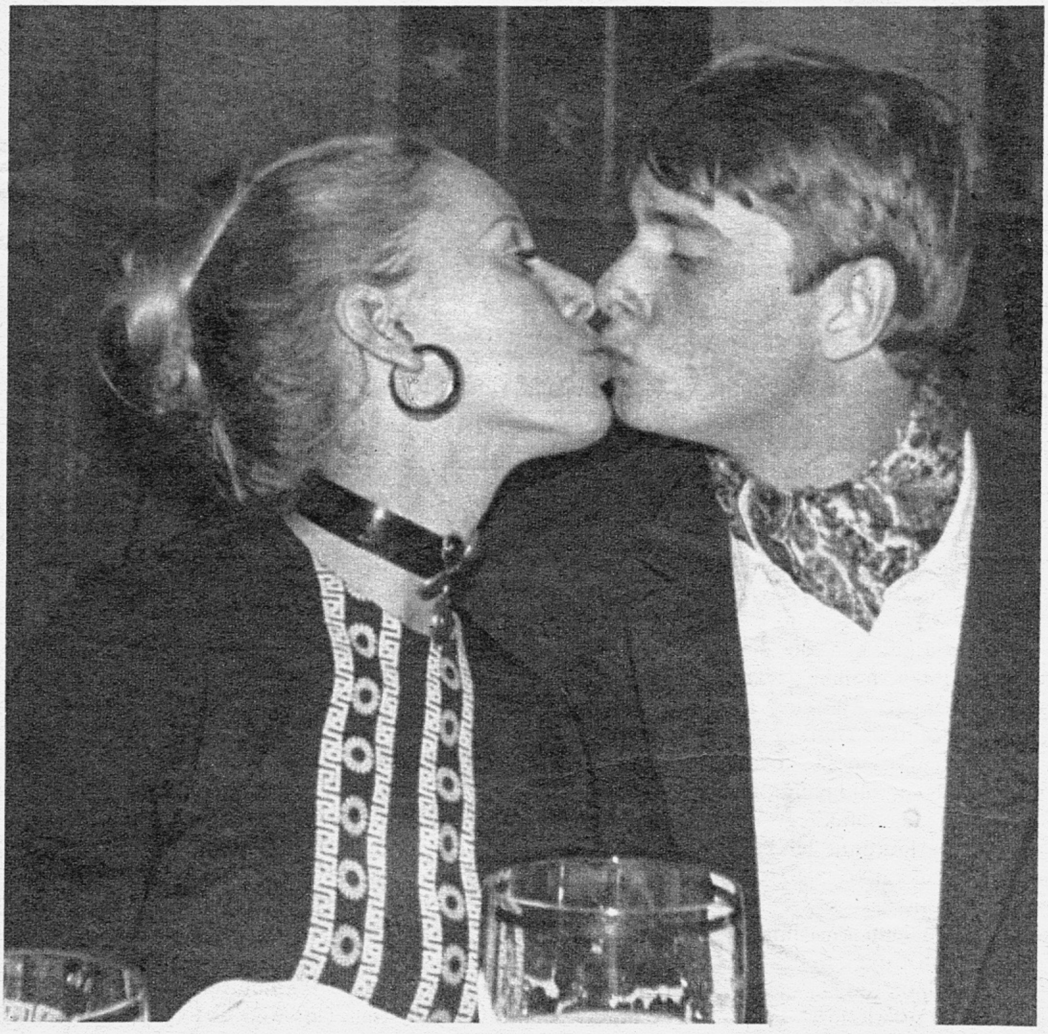
Tänään tarvitaan

SHEKKI JA KÄYTTÖTILI POSTIPANKISTA

URSULAN KIHLAUS MAINOSTEMPPU – VAI RAKKAUTTA ENSI SILMÄ-YKSELLÄ

Teksti: IRIS TUUNAINEN

Ursula Rainio, hunajanvaalea "skandaalimissi", on jälleen järjestänyt yllätyksen: Hän suunnittelee häitä eestiläisen näyttelijän Peter Ilusin kanssa. Onko nopea kihlautuminen kirjeenvaihtotoverin kanssa vain mainostemppu, vai onko se rakkautta ensi silmäyksellä?

Ursulan sormuksessa on timantteja, "tytön parhaita ystäviä". Niitä on seitsemän kappaletta. Kehykset ovat valkokultaa. Kokonaisuudessaan juuri niin kaunis ja siro sormus kuin vain odottaa voi.

Peterillä ei ole sormuksen valinnan kanssa mitään tekemistä.

Alkuperäinen kihlasormus, se, joka ostettiin Leningradissa, oli vain halpa lasinpala. Sitä tarvittiin vain kuvausta ajatellen. Ursulallahan oli toimittaja ja valokuvaaja mukana kihlajaismatkallaan.

Tämä uusi sormus on ostettu Suomesta Peterin antamilla rahoilla.

— Hän halusi, että saan juuri sellaisen sormuksen kuin minua miellyttää.

Ursulan poikaystävistä on kirjoitettu paljon. Hänen nimeensä on yhdistetty melkoinen liuta tunnettuja nimiä, mutta tämä Peter Ilus on kyllä täysi yllätys.

— En minä sitä sanoisi rakkaudeksi ensisilmäyksellä, sillä en oikein tiedä, mitä sellainen on. Kirjoista ja lehdistä lukemani rakkaudet tuntuvat kovin kevytmielisiltä, ohi-

KÄÄNNÄ

URSULAN KIHLAUS

menevilta ja lähinnä ruumiillisilta. Pelkältä intohimolta.

— Minä sanoisin, että pidän Peteristä kamalasti. Hän on liikuttava pienissä hellyydenosoituksissaan ja ujoudessaan. Haluaisin pitää häntä hyvänä. Kunnioitan myös häntä kovasti, ja se on mielestäni se perusta, mille avioliittoa pitäisi lähteä rakentamaan. Hänellä on ihastuttava käytös, ystävällinen luonne ja päämääriä, joita on tosiaan kunnioitettava. Minä tunnen itseni kovin naiselliseksi hänen seurassaan. Tuntuu, että olen turvassa hänen seurassaan. Ja turvallisuuttahan nainen aina kaipaa . . .

Ursula tutustui Peteriin varsin yksinkertaisella tavalla: Peter on eräs Monsieur Mossen vanhoista tuttavista.

— Minun on myönnettävä, että aloitin kirjeenvaihdon Peterin kanssa ihan siitä syystä, että hän oli valokuvassa niin tavattoman hyvän näköinen. Tunnustan suoraan, että se merkitsee aika paljon — ulkonäkö, tarkoitan. Kun Mosse näytti minulle hänen kuvaansa ja sanoi Peterin haluavan kirjeenvaihtoon jonkun kauniin suomalaistytön kanssa, suostuin. Ajattelin, että olisihan kivaa tietää, että Tallinnassakin on joku tuttu — jos sinne joskus sattuisi poikkeamaan.

— Minulla on tavaton määrä kaikenlaisia osoitteita muistikirjassani. Kaikkien missien ja kilpailumatkoilla tapaamieni mukavien ihmisten osoitteet. Kun joskus menen matkoille, katson kirjastani, onko minulla tässä maassa tuttuja. Rakastan ihmisten tapaamista — ja onhan sitä paitsi vain hyödyksi se, että saa maan asukkaan oppaakseen. Lähetän säännöllisesti postikortteja kaikille ja olen onnellinen, jos joku heistä muistaa lähettää minulle vastaavanlaisia viestejä.

— No, Peterin kanssa olen ollut kirjeenvaihdossa noin puoli vuotta. Rakkauskirjeitä eivät kirjeet ole olleet ennen kuin nyt, kihlautumisen jälkeen. Ne olivat ihan asiallisia kertomuksia siitä, mitä me teimme, hän siellä Tallinnassa ja minä täällä Suomessa. Oikeastaan täytyy hävetä sitä, että kirjoitin niin harvoin . . .

— Hän pyysi minua syntymäpäiväkseen Leningradiin, ja koska minulla sattumalta oli silloin aikaa, minä lähdin. En ole aikaisemmin ollut Venäjällä, joten jo senkin takia matka olisi kannattanut.

— Tiedätkö, sinä aamuna, jolloin tiesin tapaavani Peterin, olin aivan ällistyttävän hermostunut. En osannut selittää itselleni, miksi niin oli — kyseessähän oli vain kirjeenvaihtokaverin tapaaminen! Joka tapauksessa tein kaikkeni ollakseni mahdollisimman kaunis. Liimasin ripsiä ja tein meikkiä miettien koko ajan, pitäisikö hän minusta? Olin tietysti lähettänyt hänelle valokuvani jo kirjeenvaihdon alkuvaiheessa. Kyllä hän tiesi, että olen Miss Suomi — mutta hän ei piitannut siitä. Oikeastaan hän ei tiedä, mitä koko titteli on tarkoittanut. Hän nimittäin oli hirvittävän ällistynyt siitä, että meistä tehtiin juttua. Hänen mielestään me olimme vain tavallisia nuoria jotka sattumalta ihastuimme toisiimme. Ihastuimme tositarkoituksella!

— Inhoan ihmisiä jotka hakeutuvat seuraani vain siksi, että olen missi. Olen kuin näyttelyesine, jota kuljetetaan mukana sen verran, että voidaan kertoa tuttaville, että olin minäkin sen Ursulan kanssa. Minä olen tottunut ihmisten typeryyteen tämän missivuoteni aikana, olen oppinut jopa liiankin kovaksi. Jo senkin takia oli ihanaa tavata Peterin tapainen henkilö.

— Tiedätkö, hän on ihastuttava! Pitkä, hoikka ja kuitenkin vahva. Ajattele, 186 senttiä pituutta! Hän pukeutuu hyvin ja seuraa kovasti muotia. Hän oli pahoillaan siitä, että oli jotakin tv-juttua varten joutunut leikkauttamaan tukkansa sellaiseksi vanhanaikaiseksi . . .

— Se meidän ensisilmäyksemme oli ujo molemmin puolin. Minua todella ujostutti, enkä uskaltanut katsoa häntä suoraan. Vilkuilimme toisiamme salaa. Mukana olleet tuttavani sanoivat, että Peter oli aivan ällistyneen näköinen, hän tuijotteli minua sivusta aivan sen näköisenä, kun ei olisi uskonut silmiään. Olin hyvin onnellinen siitä, että olin kaunis. Halusin olla kaunis hänen takiaan. Tietäisitpä, miten ihanaa oli se, kun hän ensimmäisen kerran tarttui käteeni. Sellaista ujoa ja arkaa, todella romanttista lähentymistä. Pelkästä kädenpuristuksesta ei luulisi saavan niin paljon tunnetta irti . . .

— Tunnen itseni ihan romanttiseksi hupsuksi, kun kerron tällaista, mutta niin se vain on. Olenhan ennenkin seurustellut, eikä se ole koskaan ollut mitään tällaista. Se on ollut nykyaikaisempaa, suoraviivaista ja äkkiä kyllästyttävää — kutsuttakoon sitä sitten rakkaudeksi tai ihastukseksi. Tämä on kyllä toisenlaista, enkä osaa mitenkään selittää, miksi. Ajattele, hän suuteli minua vain yhden kerran suulle, poskisuukkoja sen sijaan sain paljon, sellaisia ujoja pieniä hellyydenosoituksia. Tiedän joidenkin pohtineen, olemmeko pujahtaneet sänkyyn lujittamaan suhdettamme. Niin ei käynyt, eikä luultavasti käykään ennen häitä. Peter on niin ihastuttavan vanhanaikainen.

— Mitäkö minä tiedän hänestä? Sen, että hän on opiskellut teatterikoulussa, kuuluttaa Tallinnan tv:ssä, tulee taloudellisesti hyvin toimeen. Hänellä on melko varakkaat vanhemmat ja yksi veli. Olen puhunut heidän kanssaan puhelimitse, ja he vaikuttavat mukavilta ihmisiltä. Hän on 23-vuotias, syntynyt Kauriin merkeissä. Se muuten on ainoa asia, mikä minua hiukan pelottaa — Kauriit ovat arvaamattomia.

Peter soittaa Tallinnasta ja kyselee, ovatko dokumentit kunnossa. Hän tarkoittaa avioliittoon liittyviä papereita, henkilöllisyys-, kaste- ja syntymätodistuksia. Hän haluaa tietää, onko Ursulalla ikävä, onko hän käynyt konsulaatissa puhumassa vihkimisestä. Hän haluaa tietää myös sen, koska Ursula tulee jälleen häntä tapaamaan. Ja hän kysyy tämän kaiken melko puhtaalla suomenkielellä.

Hän ei halua myöntää, että on tapaamisen jälkeen lukenut suomea, mutta niin hän on Ursulan toteamuksen mukaan tehnyt. He ovat tähän asti tulleet toimeen kumpikin omalla kielellään — jotka onneksi ovat lähellä toisiaan. Ja rakkaushan ei monia sanoja tarvitse . . .

Puheluja Tallinnasta tulee usein. Peter pelkää ehkä kadottavansa kauniin morsion — ottajiahan kyllä olisi. Häntä jännittää myös se, saako hän luvan muuttaa tänne Suomeen, Ursulan luo.

— Toivon sitä todella, sillä minun kaikki työmahdollisuuteni ovat täällä. Niistä en haluaisi luopua. Suunnittelimme tulevaisuutta luottaen siihen, että muutto järjestyy. Peterille löytyy varmasti täällä vastaavaa näyttelijäntyötä kuin Tallinnassakin — pieniä kielivaikeuksia on ehkä alussa, mutta hän oppii nopeasti, sen huomaa jo nyt.

— Missikauteni päätyttyä olen vapaa solmimaan avioliiton vaikka heti. Ajattelimme kuitenkin huhtikuuta — paperisotaan on varattava aikaa. Uskon, että ystävällisten ihmisten avulla asia järjestyy. Peterillä on täällä jo melkoinen joukko tuttavia, Mosse ja muut, joten ei hän aivan outojen pariin joutuisi. Tunnenhan minäkin Leningradista Jurin ja Tomasin, mutta olo siellä olisi varmasti melko outoa. Ei minusta taitaisi olla sellaiseksi kotirouvaksi. Työ on minulle vielä tärkeää. Peter ymmärtää sen kyllä, vaikka hän ei täysin tajuakaan, millaista on olla missi. Uskon, että hän ymmärtää missitittelini vähän paremmin, kun lähetän hänelle ne kaikki lehtileikkeet, joissa meidän kihlauksestamme kerrotaan. Hän saa huomata olevansa kuuluisuus täällä, kun hän tulee.

Ursula ei vielä etsi huoneistoa. Hän ei halua kiirehtiä tapahtumien edelle — Peterin maahan muuttaminen ei ole vielä varmaa. Hääpukuaan hän sen sijaan suunnittelee ja sen tulee olla sellainen, että hän erottautuu avioliittopalatsin muista morsiamista.

Ehkäpä me sittenkin saamme häät? Niin saattaa käydä, etenkin jos Peter saa maahanmuuttoluvan. Mutta entä jos niin ei käy? □

VALDTORNI

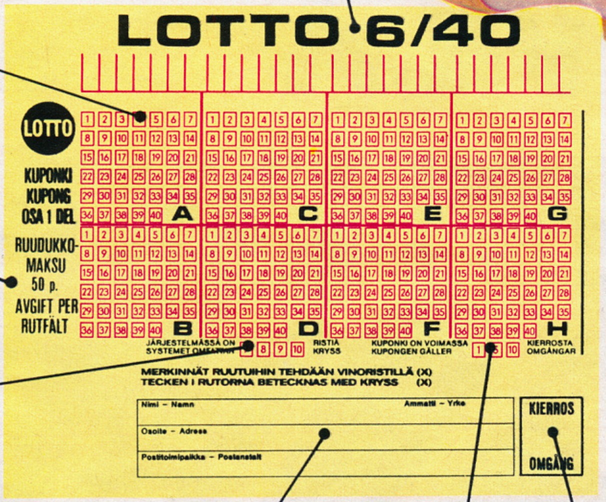
rahapeli

LOTTO-pelissä valitaan kuusi (6) numeroa 40:stä.

Merkitse kuusi (6) vinoristiä niihin ruutuihin, jotka toivot Onnettaren valitsevan.

Yhden ruudukon hinta on 50 penniä.

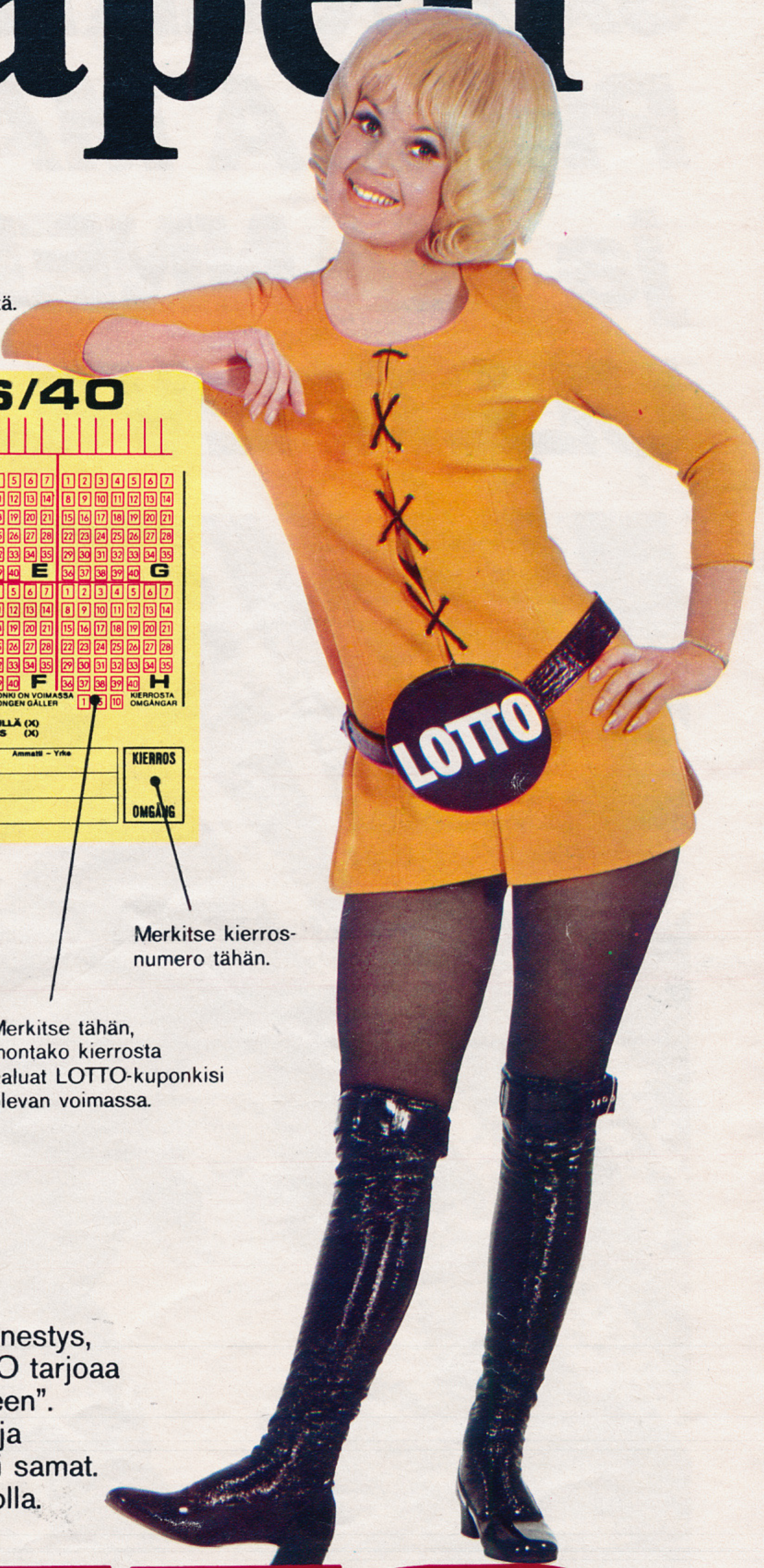
Jos käytät järjestelmälottoa, merkitse järjestelmän ristien lukumäärä näihin ruutuihin.

Selvästi kirjoitettu nimi ja osoite helpottavat voittojen lähettämistä.

Merkitse kierrosnumero tähän.

Merkitse tähän, montako kierrosta haluat LOTTO-kuponkisi olevan voimassa.

Uusi rahapeli LOTTO, mannermainen menestys, on nyt Suomessa. Tulkaa mukaan. LOTTO tarjoaa joka viikko helppoa rahaa "puhtaana käteen". Teidän tarvitsee valita 6 numeroa 40:stä ja odottaa sen jälkeen, että Onnetar valitsisi samat. Teidän vuoronne saattaa olla jo tällä viikolla.

LOTTO

KUPONKEJA KAIKILTA VEIKKAUSASIAMIEHILTÄ. **VIIMEINEN PALAUTUSPÄIVÄ KESKIVIIKKO!**

Aviolíittoon vihitty:

JÄÄKIEKKOILIJA PEKKA MARJAMÄKI ja MANNEKIINI ULLA EVILÄ

Teksti: ILKKA ALA-KIVIMÄKI
Kuvat: VEIKKO LINTINEN

Se tapahtui niinä aikoina, kun HIFK karkasi muilta jääkiekon Suomen mestaruussarjassa, kun Tappara oli kärsinyt yllätystappion TuTolle ja kun hypnoosi oli otettu avuksi Tapparan harjoitusohjelmaan . . .

Näin saattaa Pekka Marjamäki, maajoukkueen ja Tapparan tähtipuolustaja kertoilla lastenlapsilleen aikanaan omista häistään mannekiinityttö Ulla Kristiina Evilän kanssa. Marjaa vietiin tammikuun puolivälissä vihille, mikä lieväksi pettymykseksi tumman ja vetävännäköisen kaverin ihailijoille kerrottakoon.

Niin todella hypnoosi. Oliko Pekka hypnoosissa vaiko ainoastaan ekstaasissa alttarilla:

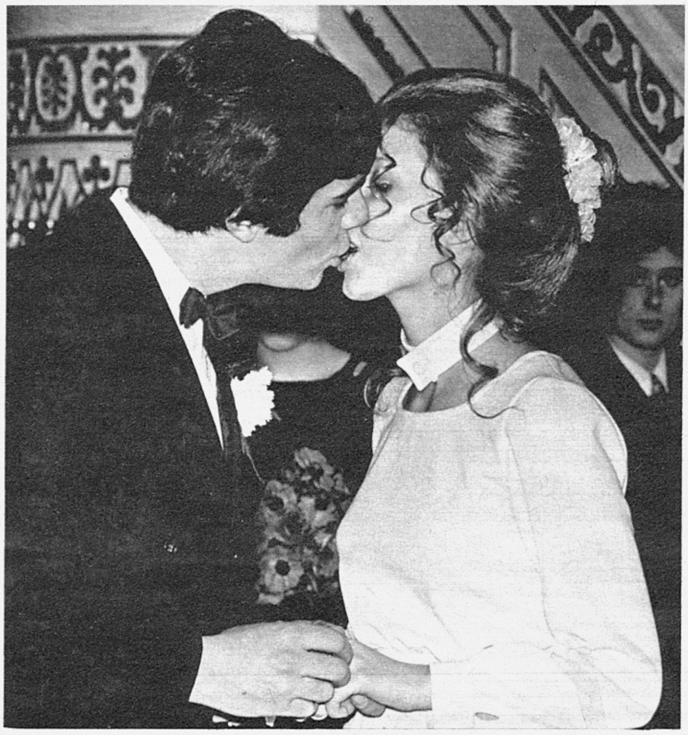
— Hypnoosista en tiedä mitään. Ainakin Ufoihin nämä Tapparan kaverit uskovat kuin kallioon ja voihan olla, ettei ollut aivan järjillään. Toivotaan kuitenkin parasta, tuumi vaalea Ulla Kristiina.

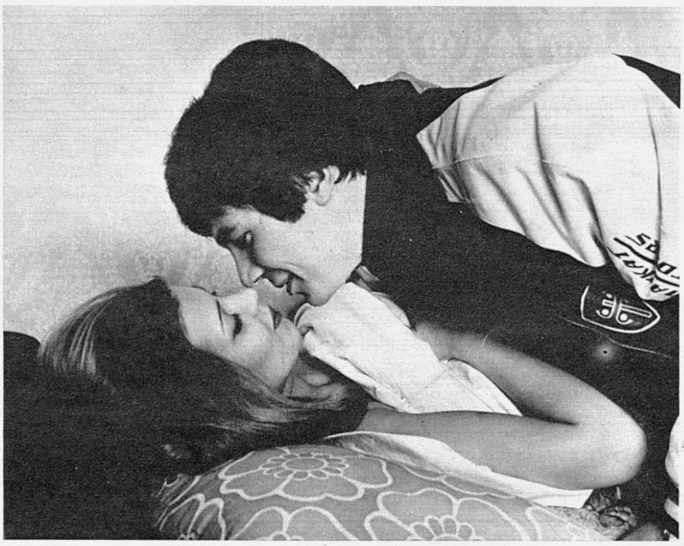
Merimiehen muijasta on joskus lausuttu sattuvasti, että olisi luojan onni moiseen tehtävään joutumasta. Mutta eipä ole paljoa parempi jääkiekkoilijan vaimona, ei ainakaan jos kiekkoilija vielä on päätoiminen palosotilas. Marjamäki on vakinainen palomies Tampereella ja nuori rouva sai alusta alkaen oikean kuvan siitä, mikä häntä odottaa:

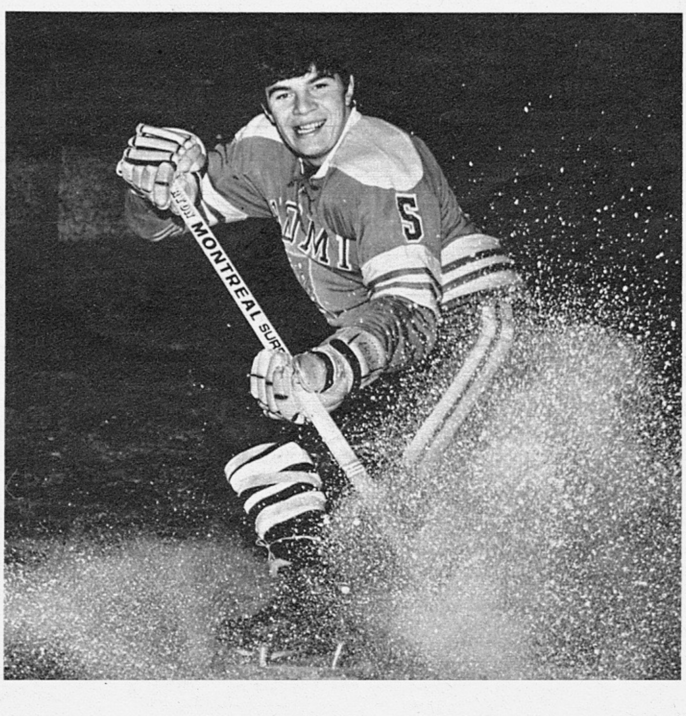
— Torstaina Pekka oli pelaamassa Turussa, meni perjantaiaamuna työhön, josta pääsi lauantaiaamuna. Suuri hetki eli vihkiminen tapahtui lauantai-iltana. Hääyö jäi kuitenkin lyhyeksi, sillä aamulla klo 8.00 Pekalle tuli lähtö otteluun Savonlinnaan. Seuraavan kerran näin tuoreen aviomieheni klo 5.00 maanantaiaamuna ja työvuoro palokunnassa alkoi klo 8.00, on siinä aikataulua, naureskeli Ulla.

Pekka Marjamäki on 23-vuotias, lähes koko aikansa jääkiekolle uhrannut. 17-vuotiaana Marja — silloin joskus "Löppösenä" tunnettu — nousi ensi kerran maajoukkueeseen, on sen jälkeen pelannut vaihtelevalla menestyksellä, kunnes tänä talvena on ilmeisesti paras kautensa. Vaimoonsa Pekka tutustui runsas vuosi sitten.

— Ei olisi uskonut vuosi sitten, vakuuttivat yhteen ääneen Marjamäen parhaat

poikakaverit Antti Virtanen (Tapparan toinen valmentaja) ja Pekka Mäkinen, Marjan pappipari. Kumpikin suri sitä, ettei tiukan aikataulun vuoksi edes "hautajaisten" eli polterabendin järjestäminen ollut mahdollista.

Vihkiminen suoritettiin Vanhan kirkon suojissa ja traditionaaliset kysymykset esitti molempien rippipappi. Pappi puhui odotetusti rakkauden purppurasta ja kaikkien aikojen ottelusta, jossa yhteispelin merkitys on ratkaiseva. Prinsessa Ruususen sävelin poistuttiin alttarilta ja jälkeen päin Pekka myönsi "ottelun erittäin vaikuttavaksi ja ankaraksi".

Kirkossa oli läsnä tietysti joukkuetoverit, jotka muodostivat mailoilla kunniakujan kirkon portaille. Hääillallisilla saattoi todeta, ettei ole sattumaa, kun Tapparan kotiotteluissa on erittäin hyvännäköinen tyttökannustajien joukko. Nuori aviovaimo ei ollut ainoa kaunotar, heitä suorastaan vilisi ravintola Tiiliholvin käytävillä.

Nuorenparin tulevaisuus on lähitavoitteitten osalta suunniteltu. Pekka pelaa jääkiekkoa ja sammuttaa tulipaloja, Ulla harrastaa esiintymisiä ja on kotona, kun ehtii. Marjamäki on valittu ehdollisesti Sveitsin MM-kisoihin ja tuskinpa häntä voi kisajoukkueesta pudottaa muu kuin loukkaantuminen. Vaimo ei missään tapauksessa lähde Sveitsiin mukaan, sen sijaan joskus keväällä on aikomus suunnata etelään lomamatkalle.

Työpaikkaansa Pekka on erittäin tyytyväinen, kavereista moni on urheilija eikä koskaan synny vaikeuksia tuuraajien löytämiseksi. Otteluita seurataan tarkasti ja kritiikki on usein armotonta:

— Kun syksyllä tuli monien mielestä käsittämätön tappio Turussa Keikko-67:lle, oli seuraava aamu ankea töissä. Käskynjaolla minulle osoitettiin neliömetrin suuruinen lammikko asfaltilla, jolla oli syksyn ensimmäinen luonnonjää, kehotettiin hakemaan luistimet ja harjoittelemaan . . .

Tuore rouva Marjamäki sanoo jo kakistelematta: "Pekka on armottoman kova pelimies"! ☐

—SEK—

Tällä lipulla

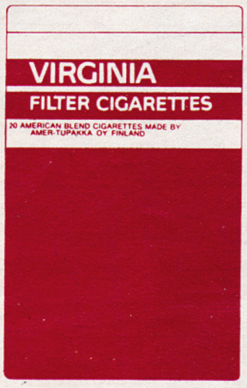
Useimmat savukkeet ovat maustettuja. Virginia on täysin maustamatonta, puhdasta tupakkaa.

Sillä se kilpailee. Ja kilpailkaa Tekin.

Lähettäkää kolme Virginia-rasian julkisivua oheista kuponkia tai kirjettä käyttäen osoitteella: Amer-Tupakka Oy, Box 21106, Helsinki 21. Ensimmäinen on tässä ilmoituksessa.

Loput kaksi julkisivua saatte esimerkiksi muista ilmoituksista tai Virginia-rasioista.

Postittakaa ne viimeistään 1. 3. 1971 jolloin osallistutte 15. 3. 1971 suoritettavaan sadan (100) Ronson-sytyttimen arvontaan.

Merkitkää kuoreen tunnus: Voittomerkki 5. Voittajien nimet julkaistaan Helsingin Sanomissa 22. 3. 1971.

Uusi osakilpailu jälleen ensi kuussa.

Kaikkien osakilpailuihin osallistuneiden kesken suoritetaan loppuarvonta maaliskuussa.

Pääpalkintona kahden hengen matka Amerikan Virginiaan, mistä tupakkatehtaat eri puolilla maailmassa saavat tämän kuuluisan raakatupakkansa.

Ja sieltä oikeastaan alkaa suuri seikkailu, jonka aikana elätte kaiken sen, minkä useimmat ihmiset saavat nähdä vain kuvista.

Puhdasta ja maustamatonta. Tasan 2,—.

Nimi Osoite Ammatti Ikä Amer-Tupakka Oy

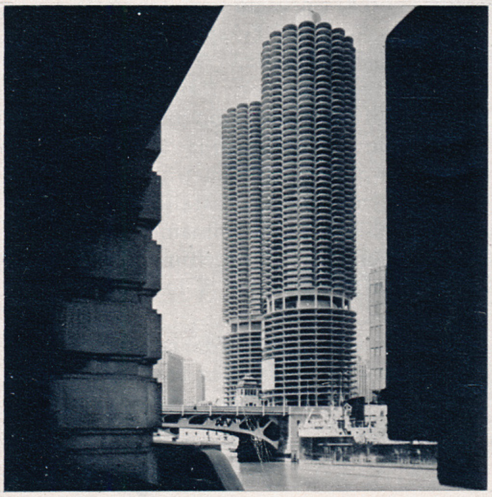
HY 2

reissataan Amerikkaa ristiin rastiin.

RUNTELI Jykä & Rike

RIKKOIKO TUULA JANIN JA SEIJAN AVIOLIITON

Neljä vuotta sitten kariutui Tuula ja Panu Ignatiuksen avioliitto mannekiini Seija Tynin ilmestyttyä kuvaan. Panu muutti pois ja Tuula jäi kahden poikansa kanssa odottamaan prinssiä, joka tekisi hänet jälleen onnelliseksi. Monenlaiset huhut Tuulan mahdollisista aviomiesehdokkaista kiersivät ilmassa, kunnes lehdistö lopulta sai kutsumattomana olla todistamassa Tuula Ignatiuksen, omaa sukua Usva, ja Jan Rosenquistin häitä 19. 12. 1970. Kukaan ei muistanut Seija Rosenquistia.

Seija Rosenquist menetti miehensä Tuulalle kuten tämä aikanaan jäi toiseksi Seija Tynin rinnalla. Kahden onni on tässäkin tapauksessa kolmannen korvapuusti.

Kun Seija Tynin ja Panu Ignatiuksen seurustelusta tuli lopulta tieto Tuulan korviin (asianosaisethan kuulevat sellaiset asiat aina viimeiseksi) ei hän ollut uskoa koko juttua. Tosiasia oli kuitenkin se, että Panu ja Seija olivat seurustelleet keskenään jo melko kauan, kiertäneet yhdessä ulkomaillakin.

Tuula halusi kuitenkin pitää avioliittonsa koossa. Hän halusi ainakin yrittää, ensinnäkin poikien vuoksi — Kai oli tuolloin 6-vuotias ja Kim 9-vuotias — ja toiseksi siksi, että hän tunnusti vieläkin rakastavansa Panua.

Tuulan takia Panun ja Seijan seurustelusta ei tehty juttuja ennen kuin Panu muutti kotoaan pois. Tuula on kai eräs harvinaisuus Suomessa — kaikki pitävät hänestä. Mikään lehti ei halunnut haavoittaa häntä, vaikeuttaa mahdollista sovinnontekoa. Tuulan herttainen olemus, viehkeä käytös ja luonteva ystävällisyys kaikkia kohtaan ovat ne syyt miksi kaikkien myötätunto oli hänen puolellaan — ja syyt joiden rinnalla Seija Tyni sai ehkä ankarammankin kohtelun kuin olisi ollut tarpeen.

Tuulan mukana tulee aina mieleen vanha satu Prinsessa Ruususesta. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, kun muistetaan Tuulan pikkutyttönä näytelleen tätä nukkuvaa neitosta kotimaisessa elokuvaversiossa. Seijan osalle jäi pahan noidan rooli ja se prinssi, joka lopulta tuo avun, on nyt, neljän yksinäisen vuoden jälkeen, osoittautunut johtaja Jan Rosenquistiksi.

Sadussa vain ei ollut toista prinsessaa, joka olisi jäänyt yksin. Seija Rosenquist jäi.

Tuula ryhtyi tarmokkaasti järjestämään uutta elämäänsä heti Panun muutettua Seijan luo. Vanhaan asuntoon hän ei halunnut jäädä. Yhteinen asunto — entinen yhteinen — ei enää miellyttänyt. Kun uusi asunto sitten löytyi, julisti Tuula aloittavansa uuden elämän, elämän, jossa ei olisi sijaa edes vanhoille huoneka-

KÄÄNNÄ

Helsinginpankin palvelutarjous

Pakkasen paukkuessa tarjoamme vähän lämpöä

Tulkaa sisään vain. Jos satutte olemaan konttorimme kohdalla kun pakkanen puree poskipäitä. Tarjoamme mahdollisuuden lämmitellä niin monelle kuin sisään sopii. Monelle asiakkaallemme olemme voineet tarjota mahdollisuuden päästä lämmittelemään omankin katon alle.

Talletustili HOPissa

kannattaa aina. Sen lisäksi että käytössänne on nykyaikaisen liikepankin asiantuntemus ja lukuisat palvelumuodot, olette etusijalla lainan saannissa esim. omaa kotia varten. Oman katon alla on mukavaa – silloinkin kun ulkona on lämmintä.

Helsingin Osakepankki

palvelupankki

konttoreita kautta maan

RIKKOIKO TUULA...

luille muistoista puhumattakaan. Hän sisusti tilavan asuntonsa oman makunsa mukaan uusilla huonekaluilla.

Koska TV-kuuluttajan työstä tuleva palkka ei missään tapauksessa riittänyt elinkustannuksiin, oli Tuulan etsittävä itselleen virka. Sehän ei tietenkään ollut vaikeata — kuka tahansa olisi ottanut hänet työhön vaikka hän ei olisi osannutkaan mitään. Mutta Tuula osasi. Hänellä on makua pukeutumisensa suhteen, ja tätä makua sekä mannekiinikokemustaan hän saattoi käyttää hyödykseen siirryttyään Sant Henrik's Marketin palvelukseen. Hän toimi myymäläemäntänä ja sisäänostajana, jonka toimen vuoksi matkusti jonkin verran myös Euroopassa.

Näiden ostomatkojen parissa hän myös tapasi Janin: tyylikkään vihreäsilmäisen miehen, hauskannäköisen ja edustavan. Ensitapaaminen oli jo kolme vuotta sitten. Tuolloin Jan oli vielä naimisissa ja Tuula itse seurusteli erään tanskalaisen herran kanssa.

Tuula on ollut hyvin arka kaikista seurusteluhuhuista, sillä hän on pelännyt niiden vaikeuttavan hänen erittäin hyviä suhteitaan poikiinsa. Pojat ovat kuitenkin suhtautuneet asiallisesti äidin kavaljeereihin, hyväksyneet sen, että Jan muutti heille asumaan.

Jan Rosenquistilla ei ennestään ole lasta.

Tuula jätti melko pian Sant Henrik's Marketin. Häntä kiusasi ihmisten tuijotus ja kun kitkaa ylemmän tahon kanssa syntyi liian paljon, oli syytä lähteä. "Keikkoja", mannekiininäytöksiä, kuulutuksia, emännöimistä ym. tarjoutui kuitenkin niin paljon, että Tuula oli täysin työllistetty.

Romanssi Jan Rosenquistin kanssa alkoi kukoistaa. Vakituisesta seuralaisesta kuultiin monenlaisia huhuja — miestä epäiltiin ulkomaalaiseksi jo ulkonäkönsä perusteella, he puhuivat ruotsia keskenään, vierailivat Janin äidin omistamalla huvilalla Ibizalla ja puhuttiin jopa belgialaisista häistä.

Jan Rosenquist on kuitenkin suomalainen. Hänen toinen isoäitinsä on sveitsiläinen, toinen ruotsalainen. Hänen äitinsä on toisessa aviossa belgialaisen liikemiehen kanssa.

Viime kesänä Tuula ja Jan viettivät yhteisen loman Ibizalla. Sen loman jälkeen Tuula on suorastaan säteillyt onnea. Kolmen vuoden tuntemisen perusteella uskallettiin jo avioon.

Jan sai eron Seijastaan.

Yrittiköhän Seija paikkailla avioliittoaan viimeiseen hetkeen saakka, kuten Tuula aikanaan? Lapsiin hän ei voinut vedota, mutta entä rakkauteensa?

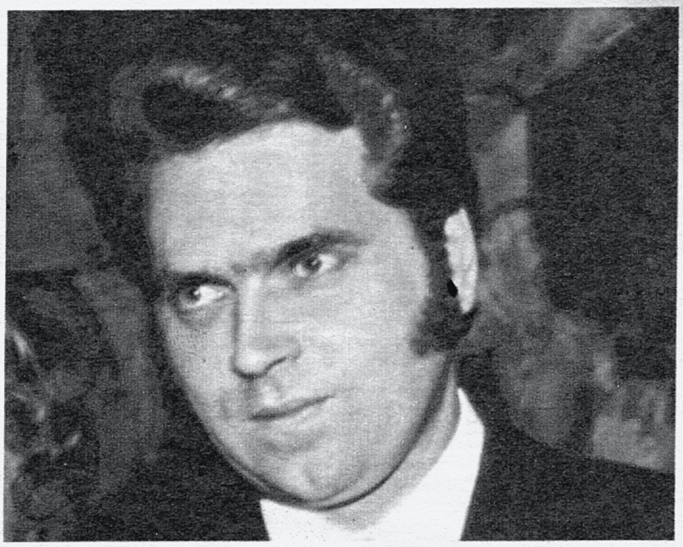
Se ei kuitenkaan auttanut, vaan aikaisemman tarinan teema toistuu: Jan muutti Tuulan luo ja asumusero tuomittiin.

Yo-merkonomi Seija jatkaa työtään sekä pienessä kemikaliossa että konttoristina ja lukee luultavasti kaiken mitä Tuulan ja Janin uudesta onnesta kirjoitetaan.

Ja siitähän kirjoitetaan. Häihin ei kuuleman mukaan kutsuttu julkisen sanan edustajia — ainakaan virallisesti. Päin vastoin, on annettu ymmärtää, että häiden piti olla erittäin salaiset ja vain pienelle ystävä- sekä tuttavapiirille tarkoitetut. Toisaalta kuitenkin tiedetään, että Tuula itse on sanonut yhdelle jos toisellekin jo kuukausia ennen hääpäivää, että häät pidetään silloin ja silloin, mutta että ei olisi suotavaa kenenkään saada siitä tietää.

Tietenkin on niinkin, että Tuulan tapainen "julkkis" kohtaa suuria vaikeuksia yrittäessään pitää niinkin suuren tapahtuman kuin häänsä salassa lehdistöltä. Ja niinpä kaikki olivat mukana juhlistamassa, ikuistamassa ja todistamassa suurta hetkeä. Jotkut olivat mukana jopa häämatkalla — sillä ensimmäisellä — joka suuntautui Jyväskylän Laajavuoreen.

Toinen häämatka suuntautui Kanarian saarille — Patalavacaan.

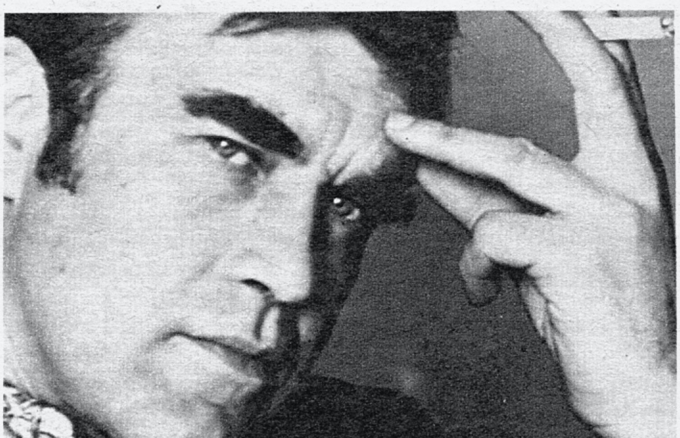

▲ Jan Rosenquist

▼ Seija Tyni

▼ Panu Ignatius

Samaan aikaan, kun Seija Rosenquist myi deodorantteja pikkuisessa kemikaliossa, istui konttorissa, luki illalla kotonaan kirjoituksia koko kansan ikiomasta "prinsessa Ruususesta", joka oli vihdoinkin löytänyt prinssinsä.

Samaan aikaan, kun Suomen kansa hyväksyi tämän mirhamilta ja suitsukkeilta haiskahtavan häähumun ja onnen se vielä kenties muisti Seija Tynin "joka niin raa'alla tavalla oli särkenyt Ignatiusten avioliiton".

Ehkäpä Tuula itsekin sai osahyvityksen aikaisemmasta tappiostaan.

Mutta kukaan ei puhunut Seija Rosenquistista. Puhuminen ei sopinutkaan enää tähän tapaukseen. Se sopi ainoastaan Seija Tyniin. Sillä eihän suomalaisten "prinsessa Ruusunen" millään muotoa olisi voinut menetellä samoin kuin Seija Tyni aikoinaan.

Vai saattoiko? □

Klaus Bremer:

TV-UUTISET ANTOI MURHATA PAAVO HUITIN

Sunnuntaina 22. 11. 1970 löydettiin Jaakko Torkkeli, 71, murhattuna yksinäisessä mökissään Mäntsälässä. Vanhukset havaittiin kuolleen jo useita päiviä aikaisemmin. Häntä oli ammuttu päähän läheltä ilmeisesti nukkuessaan.

Mökistä oli hävinnyt hiukan rahaa ja joitakin arvoesineitä. Ne eivät perustelleet murhaa, sillä murhaaja olisi voinut ottaa ne haltuunsa helposti ilman väkivaltaa. Murhan tekotapa puhui karua kieltä, jonka kokenut poliisi tunsi heti: murhaaja oli muuttunut ympäristölleen vaaralliseksi. Ruumiita tulisi varmuudella lisää, ellei murhaajaa onnistuttu pidättämään nopeasti. Tätä käsitystä tukivat vihjeet, jotka poliisi sai tietoonsa pian sen jälkeen, kun murhaajaa alettiin etsiä.

Syylliseksi epäiltiin salaperäistä miestä, jonka oli nähty majailevan Torkkelin kanssa murhaa edeltävinä viikkoina. Hänet tunnistettiin sormenjälkien, naapurien ja useiden yksityiskohtien perusteella Herman Katajaiseksi, 58, mieheksi joka omaisuusrikosten vuoksi oli etsintäkuulutettuna kadonnut ”maan alle” jo vuonna 1967.

Maanantaina 23. 11. 1970 klo 12 mennessä oli Krp:n komisario Leirimaan johtama tutkijaryhmä kaivanut esiin hyvän valokuvan Herman Katajaisesta sekä teettänyt tarkan tiedotuksen Katajaisen tuntomerkeistä. Sen jälkeen tutkijat ottivat kiireesti yhteyttä sekä Suomen Tietotoimistoon että televisiouutisiin vetoomuksella, että aineisto julkaistaisiin. Poliisi pyysi siinä yleisön apua Herman Katajaisen olinpaikan selvittämiseksi.

Krp:n tutkijaryhmä odotti tutkimustensa lomassa turhaan radion ja television apua. Kun avunpyyntöä ei luettu radion uutisissa klo 14 mennessä, soitti ylikonstaapeli Nykänen Pasilan TV-uutistoimitukseen, jossa päivystiuutissihteeri Olli Kiiskinen. Kuulusteltuaan ensin ankarasti poliisia todisteista ja niiden pitävyydestä uutissihteeri kysyi esimieheltään, uutistoimituksen päälliköltä Yrjö Länsipurolta, jonka vastaus avunpyyntöön oli jyrkkä ja lopullinen ”ei”. Uutissihteerille jäi siten poliisille kerrottavaksi, että Länsipuroon sopi yrittää ottaa yhteyttä. Poliisin vakuuttelut, että epäilty mitä varmimmin tulisi uusimaan veritekonsa, kaikuivat kuuroille korville. Kiellon perusteluna uutissihteeri esitti, että kysymyksessä oli väkivaltauutinen, jota periaatteessa ei julkaistu.

Samana iltana television uutistoimitukset esittivät mellakoita eri puolilta Eurooppaa sekä ns. baskioikeudenkäyntiä Espanjassa. Ylikonstaapeli Nykäsen kaikki yritykset tavoittaa Yrjö Länsipuro epäonnistuivat.

Krp:n tutkijaryhmän havaitessa seinän nousevan eteen tehokkaimmissa tiedotusvälineissä, jotka yhteiskunta on hyödykseen perustanut, se kiihdytti omaa tutkimus- ja etsintätoimintaansa äärimmilleen.

Tiistaina 24. 11. 1970 Krp:n tutkijaryhmä teki uuden yrityksen saada apua myös TV:n uutistoimitukselta. Komisario, varatuomari Matti Tenhunen soitti tuttavalleen, Yleisradion lakimiehelle varatuomari Matti Anderzénille, joka lupasi tutkia mahdollisuuksia auttaa. Noin klo 15 Anderzén ilmoitti Krp:lle, että selvityspyyntöä Katajaisen olinpaikasta ei katsottu voitavan julkaista televisiossa. Myöhemmin Anderzén toimitti Tenhuselle kirjeen, joka sisälsi Yleisradio Oy:n ohjelmatoiminnan säännöstön.

Keskiviikkona 25. 11. 1970 Krp:n tutkijaryhmän työ johti Katajaisen veljen luo Turussa. Veli myönsi Herman Katajaisen käyneen luonaan aivan hiljan. Se aiheutti suurhälytyksen etsintätoimissa. Samalla komisario Leirimaa soitti klo 21.55 Yleisradion uutistoimitukseen toivomuksella, että Turun yleisöltä pyydettäisiin vihjeitä, mikäli Katajainen vielä nähtäisiin Turun maisemissa. Uutistoimituksen sihteeri lupasi harkita asiaa. Tiedotusta ei luettu.

Torstaina 26. 11. 1970 poliisin taholta yritettiin tutkimusten ja etsintöjen lomassa vielä kerran tiedottaa ja pyytää yleisöltä apua ”a-studio”-ohjelman välityksellä, mutta turhaan.

Samanaikaisesti Herman Katajainen oli pakomatkallaan saapunut Karkkilaan, jossa hän lyöttäytyi 74-vuotiaan vanhuksen, Paavo Huitin seuraan. Illalla Huitti meni tapansa mukaan naapurinsa, 300 m Huitin mökistä asuvan, Iita Lehtovirran luo syömään ja katsomaan televisiouutisia. Sen jälkeen hän palasi mökilleen vieraansa Herman Katajaisen seuraan.

Perjantaina 27. 11. 1970 aamuyöllä nukkuvaa Paavo Huittia ammuttiin kahdesti päähän, ohimoon ja poskeen, aivan läheltä samalla pistoolilla, jolla Torkkeli oli surmattu Mäntsälässä.

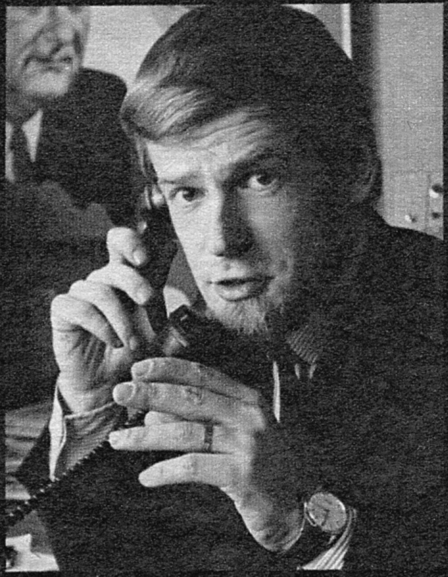
JATKUU SIVULLA 43

Poliisi osoitti avunpyynnön uutistenlukija Heikki Kahilalle.

TV:n uutistoimituksen sihteeri Olli Kiiskinen kuulusteli keskusrikospoliisin tutkijoita todisteiden pitävyydestä.

Uutistoimituksen päällikkö Yrjö Länsipuro vastusti Katajaisen kuvan näyttämistä hänen olinpaikkansa selvittämiseksi silloinkin, kun toinen murhauhri Paavo Huitti olisi sen avulla saattanut pelastua.

TV:n uutispäällikkö Aarne Tanninen allekirjoitti Länsipuron kanssa epäasiallisen vastineen.

Varatuomari Matti Anderzén, yksi Yleisradion ohjelmatoiminnan säännöstön kolmesta laatijasta, tuomitsi vastineen ja miettinee nyt säännöstön uudistamista.

Ohjelmapäällikkö Pekka Silvola toimi konsulttina murhajutussa huonolla menestyksellä.

ristivat niin ... kuin suinkin ehtivät, tottumustahan heillä on.
Ihan noin epävirallisesti.
Lisää takasivulla.

Televisio Krp:lle "Hakoteillä ollaan"

Hakoteillä ollaan, jos poliisi alkaa syyttää tiedotusvälineitä siitä, että rikollisia ei saada kiinni tai että rikoksia tehdään, toteaa televisio vastineessaan eilen julkaistulle Krp:n väitteelle. Keskusrikospoliisin tutkijat syyttivät STT:a ja televisiota siitä, että Mäntsälän ja Karkkilan surmista epäiltyä Herman Katajaista ei saatu kiinni ajoissa.

Suomen Tietotoimistosta kerrottiin, että Krp:n kirje tuli heille 23. 11. Siinä pyydettiin välittämään tieto Mäntsälässä 22. 11. paljastuneesta murhasta ja silhen syylliseksi epäillystä Herman Katajaisesta. Katajaisen tuntomerkkeinä kerrottiin ainoastaan syntymäaika ja -paikka.

— Apulaispäällikkö Arvi Vainion allekirjoittama kirje jaettiin kaikille pääkaupungin lehdille ja yleisradiolle. Myös Katajaisen kuva oli mukana jaetussa materiaalissa. STT:n vastuu loppuu nähdäkseni tähän, sanoi toimituspäällikkö Martti Rahunen.

— Radiossa ei uutista luettu, koska STT:llä on sisäasiainministeriön vahvistamat ohjeet henkirikosten julkaisemisesta. Ohjeissa korostetaan erikoisesti rikoksen törkeyttä ja siitä epäillyn henkilön tuntomerkkien riittävyyttä sekä perusteluja. Krp:n kirjeen tiedot eivät mielestämme täyttäneet näitä ehtoja, joten emme lukeneet uutista radiossa, Rahunen sanoi.

STT katsoo menetelleensä oikein, eikä ole syyllistynyt uutisen jarruttamiseen. STT:stä Krp:n kirje jaettiin tiedotusvälineiden laatikoihin kello 18.00 jälkeen. STT:n vastuulla ei ole, hakevatko lehdet materiaalinsa vai eivät.

Television puolesta vastaavat Krp:n syytöksiin uutispäällikkö Aarne Tanninen ja toimituspäällikko Yrjö Länsipuro seuraavasti:

"Hakoteillä ollaan, jos tiedotusvälineitä ryhdytään syyttämään siitä että poliisi ei saa kiinni etsimiään henkilöitä puhumattakaan siitä että tiedotusvälineet pannaan samalla epäsuoritaan vastuuseen rikoksista, joita ao. henkilöiden epäillään tehneen.

Jatkuu takasivulla

→ Televisio ...

Siksi on kovin valitettavaa, että eräät Krp:n tutkijat turvautuvat tällaisiin selityksiin, kun heiltä kysytään miksi Herman Katajaista ei saatu kiinni aikaisemmin.

Totta kai: jos tv-uutiset ryhtyisi vakituisesti julkaisemaan etsintäkuulutettujen kuvia, se varmasti helpottaisi poliisin työtä. Mutta ei ehkä niiden ihmisten elämää, jotka kiinni saatuina ja tutkittuina osoittautuisivatkin syyttömiksi.

Yleisradion ohjelmatoiminnan säännöstö sanoo selvästi ja yksiselitteisesti, että rikosasioita selostettaessa nimeä ei mainita eikä kuvaa näytetä, jos joku on epäiltynä rikoksesta. Asiaa ei muuksi muuta että poliisi sanoo olevansa "sataprosenttisen varma" etsityn syyllisyydestä. Tuomitsemista varten ovat olemassa tuomioistuimet, ei tv-uutiset.

TV-uutisilla on joka ilta noin 1 800 000 katsojaa. Siksi TV-uutisilla on tavattoman suuri vastuu niiden ihmisten oikeusturvasta, jotka rikosasioiden yhteydessä mainitaan. Kahden miljoonan ihmisen edessä mustattua ei kyllä hevin valkaistaisi.

Joitakin aikoja sitten vapautui vankilasta muuan mies joka oli ollut siellä syyttömästi tuomittuna seitsemän vuotta. Tämän pitäisi antaa ajattelemisen aihetta tässä yhteydessä."

Julkisen sanan neuvosto otti myös asian eilisessä kokouksessaan esille. Neuvoston varapuheenjohtaja Orvo Mäkelä teki aloitteen, jonka mukaan Julkisen sanan neuvosto tutkii, olisiko ollut hyvän lehtimiestavan mukaista julkaista Herman Katajaisen kuva jo ensimmäisen mur-

Meno-
päällä.

Hämeensillassa Tampereella.
Näköala keskustaan, edustustilaisuuksia, lounaita, tunnelmaa — tanssia.

Vanhassa Robertissa Helsingissä.
Hauska ilta alkaa päivätansseilla jo klo 16.

Polarissa Rovaniemellä.
Kansainvälisyyttä napapiirillä. Avotulella paahdettua siikaa, vasankielipasteijaa.

Valtionhotellissa Imatralla.
Linnaromantiikkaa kosken partaalla. Karjalaista vieraanvaraisuutta.

Merihovissa Kemissä.
Perämeren kuulua lohta. Ankkurissa ranskalaista tunnelmaa.

Kalastajatorpalla Helsingissä.
Mannermainen floor show, disko, perhelounas — mitäpä ei Kalastajatorpalla olisi.

Marskissa Helsingissä.
Kansainvälisiä neuvotteluja, edustustilaisuuksia, M-club, keskellä kaupunkia.

Messuravintolassa Helsingissä.
Makeaa elämää uudessa Mansikkapaikassa.

Mobilessa Helsingissä.
Iltaravintola, teatteripala. Tanssitte illasta aamuun.

Juhana Herttuassa Porissa.
Onnea ruletissa. Nahkiaisia. Elätte herttuallisesti.

Kulosaaren Casinolla Helsingissä.
Tänään uusi tunnelma — latinalainen kuuma talvi.

Yhtyneillä Ravintoloilla on 20 erilaista ravintolaa ja 8 ystävällistä hotellia ympäri Suomea. Kun olette menopäällä, tulkaa meille. Meillä on meno päällä.

oy yhtyneet ravintolat ab

Meno päällä

Volkswagen on hyvä talviauto.

Volkswagenin ilmajäähdytteinen moottori on siellä missä pitääkin. Vetävien pyörien päällä. Läpivirtaus (1300-, 1302-, 1600- ja 411-malleissa) ja tehokas puhallin pitävät lasit kirkkaina.
Volkswagen on lämmin. Yhdeksän suutinta puhaltaa lämmintä ilmaa, viisi tuulilasin alapuolella ja neljä jalkatilassa. Täysin tiivis teräksinen pohjalevy suojaa kaapelit, johdot ja putket lumelta ja sohjolta. Termostaatin ohjaama ilmajäähdytys saa moottorin oikeaan käyntilämpötilaan lyhyessä ajassa. Imuilman esilämmitys on ohjattu termostaatilla. Siksi kaasutin ei voi jäätyä eikä kylmä moottori pysähtyä tyhjäkäynnillä. Käynnistysautomatiikka tuntee pienetkin lämpötilaerot. Varhainkytkeytyvä 12 voltin laturi lataa akkua jo tyhjäkäynnillä.
Volkswagen on uudenaikaisempi kuin uskotkaan. Kun valitset Volkswagenin, tiedät mitä saat.

TV-UUTISET ANTOI...

JATKOA SIVULTA 38

Paavo Huitin ruumis löydettiin iltapäivällä, ja iltaan mennessä osattiin laboratoriokokeiden ym. avulla epäillä Herman Katajaista myös Huitin surmaajaksi.

Lauantaina 28. 11. 1970 Huitin murhaa tutkineen Krp:n ryhmä otti yhteyttä lehdistöön ja mm. TV-uutissihteeri Jussi Suomalaiseen pyynnöllä, että Katajaisesta valmistettu aineisto julkaistaisiin. Lukuisten vaikeuksien ja puhelinsoittojen jälkeen poliisin pyyntö Katajaisen olinpaikan selvittämiseksi julkaistiin hyvin lyhyenä, tavanomaisten mellakka- ym. väkivaltauutisten ohessa.

Herman Katajainen pidätettiin sunnuntaina 6. 12. 1970 aamuyöllä Karjaalla. Metsiä ja luontoa kotinaan pitäneen entisen metsätyömiehen lähes neljä vuotta kestänyt pakomatka oli päättynyt. Poliisiautossa matkalla Karjaalta Helsinkiin Katajainen tunnusti surmanneensa sekä Torkkelin että Huitin.

Juttuun liittyy kuitenkin vielä surkuhupaisa jälkinäytös.

Tiistaina 8. 12. 1970 Ilta-Sanomat julkaisi toimittaja Orvo Mäkelän jutun "Miten murhaaja otetaan kiinni". Jutussa, jossa oli vähän asiaa ja paljon asiatonta, hyökättiin pääasiassa Krp:n johtajan Pentti Ylösjoen kimppuun syyttäen Ylösjokea siitä, että Katajaista ei onnistuttu pidättää ajoissa Mäntsälän surmatyön jälkeen. Todellisuudessa Ylösjoki oli jäänyt vuosilomalle jo ennen koko tapahtumasarjan alkua, ja jatkoi lomaansa vielä Katajaisen tultua pidätetyksi.

Keskiviikkona 9. 12. 1970 Ilta-Sanomat julkaisi Krp:n vastauksen Orvo Mäkelän juttuun. Krp kiisti Mäkelän väitteet ja sanoi, että "eräänä ja tässä tapauksessa ratkaisevana syynä siihen, ettei Katajaista saatu kiinni tarpeeksi ajoissa, oli se, etteivät STT:n ja Suomen TV:n uutistoimitukset suostuneet lainkaan julkaisemaan edes uutista Torkkelin tapauksesta".

Torstaina 10. 12. 1970 Ilta-Sanomat julkaisi television uutispäällikön Aarne Tannisen ja toimituspäällikön Yrjö Länsipuron vastauksen Krp:n syytöksiin. Vastauksessa sanottiin mm: "Hakoteillä ollaan, jos tiedotusvälineitä ryhdytään syyttämään siitä, että poliisi ei saa kiinni etsimiään henkilöitä", sekä "Yleisradion ohjelmatoiminnan säännöstö sanoo selvästi, että rikosasioita selostettaessa nimeä ei mainita eikä kuvaa näytetä, jos joku on epäiltynä rikoksesta".

Samassa yhteydessä toimittaja Orvo Mäkelän kerrottiin tehneen aloitteen, jonka mukaan "Julkisen sanan neuvosto tutkisi, olisiko ollut hyvän lehtimiestavan mukaista julkaista Herman Katajaisen kuva jo ensimmäisen mur-".

I-S:n artikkeli katkesi valitettavasti tähän.

Torstaina 14. 1. 1971 lehdet tiesivät kertoa, että Krp:n päällikkö Pentti Ylösjoki oli lisännyt yleistä hupia nostamalla syytteen ja vaati rangaistusta herjaavasta teosta Ilta-Sanomien kummallekin päätoimittajalle, toimituspäällikölle sekä toimittaja Orvo Mäkelälle.

Loukkaantuiko Länsipuro, kun poliisi osoitti avunpyyntönsä uutistenlukija Kahilalle? Keskustelua hiekkalaatikkotasolla.

Television uutistoimituksen johtajat kääntävät vastauksessaan Krp:lle todellisen asian päälaelleen. Krp ei suinkaan syyttänyt tiedotusvälineitä siitä, ettei Katajaista saatu kiinni ajoissa, vaan nimenomaan STT:tä ja TV:n uutistoimitusta haluttomuudesta ratkaisevan avun antamiseen.

Toiseksi Krp:n aineistossa mm. STT:lle ja TV:lle ei tiettävästi "selostettu rikosasiaa", vaan pyydettiin yleisöltä tietoja Katajaisen olinpaikasta, mikä lienee luonteeltaan vallan toinen asia kuin mahdollinen murhasyyte.

Itse asiassa ohjelmasäännöstössä ei ole kohtaa, joka sananmukaisesti kieltäisi TV:tä antamasta poliisille apua henkilön olinpaikan selvittämisessä.

Voidaan katsoa myös Krp:n syyllistyneen harkitsemattomaan arviointiin pitäessään STT:n ja TV-uutisten haluttomuutta yhteistyöhön "eräänä ja tässä tapauksessa ratkaisevana syynä jne.".

Nyt voidaan lisäksi todeta, että I-S:n tieto Orvo Mäkelän jatkotoimenpiteistä asiassa Julkisen sanan neuvostossa oli selvä "ankka" eli virheellinen tieto, koska mainitun neuvoston esityslistalle ei tapausta ole tuotu.

Jäljelle jää kysymys siitä, miten ehdottomana Yleisradion ohjelmatoiminnan säännöstön sanaa on pidettävä. Käsityksemme mukaan se ei ole "Jumalan sana", vaan ainoastaan kolmen miehen — toimittaja Fribergin sekä varatuomarien Anderzénin ja Bruunin — laatima ohjesääntö, jota toki luulisi voitavan soveltaa silloin, kun yhden henkilön suojaamisen hintana saattaa olla yhteiskunnan turvallisuuden menetys. Jäljelle jää myös ihmetys siitä, eikö poliisia ole pidettävä murhatapauksen tutkimuksessa asiantuntijana, vai onko kenties uutissihteeri poliisia pätevämpi tutkija, jolle suodaan oikeus kuulustella poliisia sen todisteiden painosta ja pitävyydestä.

Ja vielä — mitä eroa on väkivallalla Suomessa ja ulkomailla? Jos ulkomaisia murhia ja tappoja ja mellakoita selostetaan, eikö olisi syytä ainakin kertoa suomalaisille asiasta silloin, kun heidän oma turvallisuutensa on vaarassa.

Krp:n tutkijat osoittivat ensimmäisen avunpyyntönsä televisiouutisille Katajaisen olinpaikan selvittämiseksi henkilökohtaisesti uutistenlukija Heikki Kahilalle. Loukkasiko se kenties toimituksen päällikköä, Yrjö Länsipuroa?

Olisiko Paavo Huitti pelastunut, jos hän Iita Lehtovirran luona syödessään ja televisiota katsellessaan olisi nähnyt Katajaisen kuvan kuvaruudussa?

Yleisradion lakimies, varatuomari Matti Anderzén:

Olisin muotoillut TV-uutistoimituksen vastineen toisin, mutta herrathan vastaavat asiastaan.

— En pitänyt vastineessa esim. letkauksesta, jossa viitattiin Koskisen tapaukseen, koska se siinä yhteydessä oli ehkä hiukan epäasiallinen.

— Komisario Tenhunen istui täällä ja kertoi huolensa, ja minä lupasin miettiä asiaa ja soittaa. Ohjelmasäännöstömme kieltää syylliseksi epäillyn kuvan ym. tietojen julkaisemisen. Soitin vielä Ruotsiin, ja ruotsalaiset ilmoittivat, että he eivät julkaisisi aineistoa Katajaisesta. Sen jälkeen keskustelin kollegojeni kanssa täällä Yleisradiossa. Ohjelmajohtaja Silvola oli tietoinen asiasta, keskustelumme oli lähinnä konsultoivaa aiheesta. Asia punnittiin siten usealta kannalta. Päätös oli, että emme julkaise tietoja ja Katajaisen kuvaa.

— Tällainen tilanne on vaikea ratkaista. Periaatteessa se ei muuttunut toisen murhan jälkeen, mutta sen jälkeen poliisin aineisto kuitenkin julkaistiin.

— Korostan että me nyt olemme tilanteessa, jossa nähdään kokonaisuus. Mäntsälän tapauksen jälkeen tilanne ja argumentit eivät suinkaan olleet selviä.

TV:n uutistoimituksen päällikkö Yrjö Länsipuro:

Kantani oli kielteinen toisenkin murhan jälkeen, ja olisi sitä vieläkin.

— Argumenttini ovat ohjelmasäännöstön ja yksilön oikeusturvan asettamien vaatimusten toteuttamispyrkimys. Keskustelimme näkökohdista Krp:n apulaispäällikkö Arvi Vainion kanssa, ja loppujen lopuksi Vainiokin kallistui sille kannalle, että kenties olisi parempi olla näyttämättä Katajaisen kuvaa.

— Tilanteet joissa TV voi tulla poliisin avuksi, ovat harkinnan varassa. Korostaisin että TV:n vaikutus on totaalinen. Vaikka poliisi ilmoittaisi etsivänsä henkilöä vaikkapa vain kuulusteluja varten, leimataan tämä henkilö helposti katsojien toimesta syylliseksi.

— Ratkaisussani olen noudattanut käytäntöä, joka on vallitseva käytännöllisesti katsoen kaikissa Euroopan maissa.

— Asia on tärkeä ja vaikea, ja sen vuoksi keskustelun arvoinen. □

TURKU VOITON VEI

Testasimme maamme kaupungeista kymmenen päästäksemme selville, missä niistä on nopeimmin valloitettavissa nainen ilman rahan tai alkoholin myötävaikutusta. Tampereella valmistuttiin artikkelisarjan 1. osan perusteella jo suuriin voitonjuhlallisuuksiin, sillä johtihan se viiden ensimmäiseksi testatun kaupungin keskeistä kilpaa ainakin mitä tavaran laatuun tulee. Mutta kokeen nyt lopullisesti päätyttyä voiton perikin Turku, maan kulttuurin kehto.

Olemme ajatelleet lahjoittaa Turun kaupunginvaltuuston istuntosalin seinälle kiinnitettäväksi hopeisen laatan, jossa latinankielinen kaiverrus NON PLUS ULTRA, mikä merkitsee suomeksi osapuilleen ”ei enää lyötävissä”.

ESTOTTOMAT NAISET OSA 2

Teksti: VEIKKO ENNALA
Kuvat: REINO KAIVOLA

EI AHDASMIELISILLE

HEI! HEI! HEI!

Testimme, mistä kymmenestä maan kaupungista on nopeimmin löydettävissä laadullisesti paras tavara, jakaantui kahteen osaan. Edellisessä numerossa kerroimme testitulokset Tampereen, Mikkelin, Savonlinnan, Kuopion ja Oulun osalta. Jo tällöin sanoimme, että testi otosten vähyyden vuoksi (vain yksi tyttö kustakin kaupungista lukuunottamatta Mikkeliä, jossa suoritettiin uusinta) oli kovin pintapuolinen. Eivätkä tulokset muutoinkaan olleet vertailukelpoisia kaupunkeja kokonaisuudessaan silmällä pitäen, sillä saattoihan testaajan käsiteltäväksi yhtäällä osua varsin helposti kisailuun antautuva nainen kun taas toisaalla kohdalle mahdollisesti sattui hyvinkin ankaraa tenää tekevä, sanoisimmeko konservatiivi tyyppi.

Miten nyt tahansa, mutta laadultaan parhaan tavaran testaajamme kertoi löytäneensä Tampereelta kun taas Oulussa iskentä sujui ennätyksellistä vauhtia: hetekan vieterit parkaisivat jo 40 minuuttia sen jälkeen kun testaajamme oli tytön tavannut ja lausunut hänelle hyvän illan toivotukset.

Mutta voi surkeutta. Viidessä yllä luetellussa kaupungissa otoksia suorittanut testaajamme sairastui yllättäen vatsainfluenssaan. Mahdollisesti testi oli ollut liian kiivas-

KÄÄNNÄ

TURKU VOITON VEI...

tahtinen ja mahatauti sen vuoksi ylirasittumisen suoranainen komplikaatio eli lisäseuraamus. Näin ollen meidän oli pakko hankkia uusi testaaja, joka sitten kävi lävitse loput koekaupungeistamme, nimittäin Turun, Helsingin, Lahden, Porin ja Kotkan.

Kun testaajina toimi siis kaksi eri henkilöä, eivät lopulliset tulokset ole ikäväksemme vertailukelpoisia sitäkään vähää mitä muutoin, sillä makuasioista jos mistä ollaan aina eri mieltä. Kun yksi arvostaa esimerkiksi tavaran vaaleata, silkinhienoa, nukkamaista karvoitusta voi toinen puolestaan olla mustan, karkeahkon, harjasmaisen jouhituksen vannoutunut ihailija.

Kuulustelimme molempia testaajia samanaikaisesti, nimittäin testin ensimmäisen puoliskon suorittanutta ja sairasvuoteella maannutta herra Bryggeriä sekä toiset viisi kaupunkia lävitse käynyttä mieshenkilöä, joka erinäisistä syistä haluaa itsestään käytettäväksi vain nimiensä etukirjaimia TH.

Herra Brygger pysyi kiivaasti väitteessään, että jos tavara tulee vielä paremmaksi kuin mitä se oli Tampereella, on se jo pilalla. Samaa puolestaan vannoi Turusta iskemänsä neitosen tavarasta herra TH. Olimme pahoin ymmällä mutta loppujen lopuksi vaaka kallistui sitten turuttaren hyväksi, koska hän oli antautunut jo 30 minuutissa lyöden siis nopeudessa laudalta jopa oululaisneitosen (40 minuuttia). Tamperelaistavaraahan herra Brygger taasen oli saanut norkoilla, kuten muistettaneen, peräti 2 tuntia 10 minuuttia.

Pelkästään kuriositeetin vuoksi kerrottakoon, mihin kaikkiin seikkoihin molemmat testaajamme koehenkilöissään kiinnittivät huomiota. Molemmat kylläkin arvostivat suuresti testattavan naisen ääntelyn laatua. Mutta herra Bryggerin antaessa täydet 10 pistettä suorasta huudosta, mainitsi herra TH nauttivansa enemmän, jos tytön ääntely muistuttaa "kuolevan korinaa" hänen omia sanoja lainataksemme. Vielä herra TH oli kiinnittänyt huomiota sellaiseenkin seikkaan kuin tytön silmiin: on hienoa, jos ne coituksen aikana pyrkivät kääntymään nurin tai ainakin katsovat jonkin verran kieroon. Mutta tässä suhteessa ei havaintoja hyvin ymmärrettävästi aina voida tehdä; huonehan voi olla tytön tahdosta pilkkopimeä.

"Tekniikalla" molemmat testaajistamme tarkoittivat samaa seikkaa, nimittäin testattavan omaa liikehdintää. Esimerkiksi TH:n Porissa testaama sairaanhoito-oppilas "heilui kuin heinämies" (jälleen suora lainaus testaajan omasta lausunnosta) ja olisi tahtonut herra TH:n tunkeutuvan jopa syvemmälle kuin tällä riitti, miten sanoa, ulotintakaan.

Sangen huvittavaa oli kuunnella testaajiemme väittelyä mm. siitä, kumpi on miehen silmälle miellyttävämpi näkymä, omenamainen vaiko päärynänmuotoinen naisen peppu. Luonnollisesti myöskin povien laaduista kiisteltiin mutta kun keskustelu luiskahti lopulta sanoisiko saivarteluksi venuskukkuloista yms. palautimme herrat asiallisemmille raiteille esittämällä seuraavan kysymyksen:

— Teittekö kumpikaan turhaa yritystä, toisin sanoen kieltäytyikö joku neitonen jossakin antautumasta itse testiin?

Molemmat vastasivat näin todellakin käyneen. Suudelmaan asti oli parissakin tapauksessa edetty mutta ei pidemmälle, jota paitsi suudelma tyttöjen puolelta oli ollut enemmänkin muodollinen kuin intohimoinen.

Seuraavaksi tiedustelimme:

— Mikäli aiotte avioitua, kenet testaamistanne tai testaamienne kaltaisista naisista valitsisitte puolisoksenne: a) oikopäätä antautuvan, b) tavaransa puolesta hyvän mutta ainakin muodon vuoksi vastaan haristelevan vaiko c) sellaisen joka ei laisinkaan suostu testaukseen heti ensi tapaamisella vaikka muuten onkin hyvän näköinen?

Herrat väistivät hieman moralisoivan kysymyksemme vastaamalla, ettei avioliitto heidän kummankaan kohdalla ollut vielä ajankohtainen. Sitä paitsi, he lisäsivät, heidät molemmat oli lähetetty testaustehtäviin nimen omaan poikamiehinä eikä kosiomatkalle. Ns. impeyttä kumpikaan ei sanonut erityisemmin arvostavansa myöhemmin mahdollisesti puolisoakin etsiskellessään.

Osoittautui muuten, että sekä herra Bryggerin että herra TH:n viettelykeinot olivat kutakuinkin samanlaiset: imartelua ja runollisuutta, lievää tunkeilevaisuutta ja röyhkeyttäkin, todellisen tai teeskennellyn rakkauden ja siihen liittyvän intohimon tunnustamista, kaikkia näitä tapauksesta riippuen. Molemmat herroista näyttivät uskovan intuitionsa erehtymättömyyteen, toisin sanoen he kykenevät "henkensä silmillä" heti havaitsemaan, mitä juonta ja koukkua kulloinkin oli paras käyttää nopeaan tulokseen pyrittäessä.

Tällaista luonnonlahjaa ei kuitenkaan, ikävä sanoa, ole kaikille miehenpuolille synnyinlahjana annettu.

Turku

Herra TH:n ja kuvaajan lähtiessä joulukuun alussa vesikelillä luistelemaan autoineen Turkuun päin oli heitä evästetty seuraavalla tiedolla: paras iskentäpaikka yleisesti ottaen on Kauppatorin alalaidasta sataman suuntaan lähtevän Eerikinkadun alkupää sekä sen varrella olevat kahvilat.

Turhaan kukaan kaksilahkeinen ei tietysti istuskele korkealuokkaisissa anniskeluravintoloissakaan (Hamburger Börs, Seurahuone, Hotelli Turku, Teatteriravintola yms.), mutta koska herra TH:lla oli tuli hännässä kahdessakin mielessä, päätti hän käydä puuhiin hetimmiten iltaa tai yötä odottelematta niin että ehtisi jos mahdollista Poriin vielä saman vuorokauden tietämissä.

Hän parkkeerasi autonsa maksulliselle pysäköintipaikalle aikoen ensimmäiseksi vilkaista leivonnaisistaan ja tytöistään kuulua Aschanin kahvilaa mainitun Eerikinkadun varrella. Kun hän juuri oli työntämässä lanttia mittariin sipsutteli ohitse ja sivuitse tuhoton määrä sievännäköisiä neitosia, joiden jokaisen silmät olivat suuret kuin mopon lamput ja ripset ulottuivat edelleen herra TH:n oman maininnan mukaan puolitiehen nenänvartta.

— Embarras de richesse (runsauden pula), tuumi aikoinaan koulussa jonkin verran ranskaakin opinnoinut herra TH tätä kaunotarten paraatia katsellessaan. Ja niin hän kertomansa mukaan pysäytti aivan sattumanvaraisesti yhden neitokaisista ja kysyi tältä tietä ensimmäiseen mieleensä juolahtaneeseen turkulais-osoitteeseen, nimittäin Ohrasaloon.

Tyttö oli nauraen ilmoittanut aidolla turkulaismurteella, ettei hän ollut koskaan kuullutkaan mistään Ohrasalosta, Ruissalo sen sijaan oli hänelle kesän ajalta hyvinkin tuttu.

Koska neitonen oli sillä hetkellä työtä vailla oleva parturinoppilas, oli hän yllättävän innokkaasti hypähtänyt herra TH:n autoon näyttääkseen, mistä "tie Ruissaloon erkanee". Herra TH puolestaan valehteli naama hurskaana olevansa matkalla olemattoman enonsa "diplomi-insinööri Walter von Frimodigin huvilalle" ja kyllä tunnistavansa paikat ja itse huvilan kunhan ensin pääsisi pois "keskikaupungin kirotusta vilinästä".

Valokuvaaja, jonka mahdollisimman epäkiitollisena tehtävänä oli ottaa salavihkaa, kameraansa paljastamatta, tilanteen kehittymisestä todistusvoimaisia kuvia, jäi tässä vaiheessa auttamattomasti kelkasta. Hän tapasi herra TH:n vasta puolitoista tuntia myöhemmin mainitusta Aschanin kahvilasta, joka jo ennakolta oli sovittu kohtaamispaikaksi jos toisistaan eksyminen tapahtuisi.

Valokuvaajalle sekä myöhemmin toimituksessa TH kertoi ajaneensa tyttöineen kaupungin ulkopuolelle, ilmeisesti Naantalin suuntaan ja sitten pysäyttäneensä vaunsa jollekin yksinäiselle paikalle.

Sipaistuaan sormellaan tytön reittä oli tämä vinkaissut "aih", minkä jälkeen TH oli

◀ Kun kaikki oheiseen juttuun liittyvät kuvat jouduttiin ottamaan (hieman halpamaista kylläkin) salaa, joskus jopa luonnottoman pitkän matkan päästä teleoptiikkaa käyttäen, ovat ne hiukan epätarkkoja ja hämäriä ja kaikkea muuta kuin "todistusvoimaisia". Mutta tälle emme mahda mitään...

pyöräyttänyt neitosen takaistuimelle ryhtyen kiireimmän kaupalla testaukseen. Hänelle oli jäänyt käsitys, että itse asiassa tyttö oli juuri tätä odottanutkin. Tavara oli ollut "parahultaisen kostea" ja kiinteä ja ylimalkaan kaikin tavoin "jumalainen", mikäli herra TH:n juttuun nyt sitten voimme uskoa.

Ensi tapaamisesta testin alkuun oli kulunut melkein tasan 30 minuuttia ja valtakunnallinen ennätys oli näin tullut lyödyksi. Testin päätyttyä herra TH ei ollut sen enempää puhunut enostaan dipl. insinööri Frimodigista ja hänen huvilastaan vaan ajanut takaisin kaupunkiin tytön jäädessä Aurakadulle silmin nähden läpeensä tyytyväisenä.

Kävikö kaikki todella näin, sitä meillä ei siis herra TH:n vakuutuksen lisäksi ole muita todisteita, ellei sellaisena pidetä valokuvaajamme havaintoa, että TH oli palattuaan "haiskahtanut silliltä".

Pori

Poriin herra TH ja valokuvaaja saapuivat iltakuudelta ja majoittuivat hotelli Satakuntaan.

Huolimatta päivällä Turussa jo suorittamastaan yhdestä testistä oli TH halukas vielä toiseenkin voimainkoitokseen saman vuorokauden sisällä. Eikä ihmekään, sillä 189-senttinen atleetti TH syö — sen on tämän kirjoittaja omin silmin nähnyt — alkupaloiksi pari sipulipihviä ja alkaa vasta sen jälkeen tosissaan selata ruokalistaa valitakseen varsinaiset murkinat.

◀ Emme ensinnäkään halua tuottaa testiimme tietämättään osallistuneille rouville ja neideille harmia ja kaiken lisäksi koko testistä ei olisi tullut mitään, jos testattava olisi havainnut itseään kuvattavan. Lukijat arvuutelkoot mielissään, mistä ja missä kukin kuva on otettu. Kuvat esittävät kuten havaitaan — kuutamokäyskentelyä, olostelua baarissa...

Hotellin portieeri ei joko osannut tai halunnut suositella mitään vuorenvarmaa iskentäpaikkaa ja niinpä herra TH kysäisi sellaista kadulla maleksineelta mieshenkilöltä, joka näöstään päätellen saattoi olla yhtä hyvin viinan jälleenmyyjä kuin sutenöörikin. Mies oli osoittanut kaupungin Sairaanhoitajaopistoa (jota hän nimitti "tavarataloksi") ja vastannut jotensakin tähän suuntaan:

— Sanova et tosa tavaratalos niit vitui piräs oleman oikke saroi, mut sitä mä en kyl men takkama onk ne viäl alamittassi.

"Alamittaisuudella" mies ilmeisesti oli tarkoittanut sairaanhoito-oppilaiden mahdollista alaikäisyyttä.

Mutta Sairaanhoitajaopistoon ei suinkaan mennä noin vain, mutta sen enemmän kuin Paholaiselta eivät juonet lopu herra TH:ltakaan. Hän soitti jostakusta kahvilasta opiston asuntolaan ja heleän naisäänen vastattua "halojaa", seurasi näin kuuluva vuoropuhelu (lyhenneltynä eikä tietysti sanatarkkanakaan, koska se perustuu pelkästään herra TH:n muistiin — ei muistiinpanoihin):

TH: Hei Pirjo kulta, täällä Olof. Lähde kanssani drinkille, minun on sinua niin ikävä. Tulin tunti sitten kaupunkiin.

Ääni puhelimessa: Ei täällä ole Pirjoa, teillä on varmasti väärä numero.

TH: Väärä numeroko? Eikö tämä ole sitten numero...?

Ääni: Ei, tämä on...

TH: Voi hyvä luoja, nyt minä olen unohtanut oikean numeron. Mutta miten kummassa teidän äänenne voi muistuttaa ihan tuntemani Pirjon ääntä. Tai oikeastaan teidän äänenne on vielä kauniimpi tai sanoisinko vallan seksikkäämpi, älkää nyt pahastuko.

Ääni: Hi-hi. Miksi minä siitä pahastun. Ikävää vain teidän kannalta kun ette tavoittanut sitä Pirjoanne.

TH: Mutta rakas lapsi, ettekö te sitten voisi lähteä hetkeksi ulos iltaa istumaan? Olen liikeasioissa täällä Porissa enkä tunne ristin sielua.

KÄÄNNÄ

TURKU VOITON VEI...

Vaikka itse sanonkin, en ole vallan pöyristävä rumilus. Tuo teidän äänenne tekee minut ihan sekapäiseksi.

Ääni: Mutta mitäs se oikea Pirjo sanoo jos te tällä tapaa . . .?

TH: Mikä ääni! Mikä ääni! Minä olen teidän äänenne takia jo unohtanut koko Pirjon.

Ääni (hyvin hunajaiseksi muuttuen): Missä minä sitten muka teidät tapaisin?

TH: Minä haen teidät autollani missä ikinä olette, rakas.

Tämän jälkeen seurasi vielä viitisen minuuttia puhelinkurtiisia, sovittiin tuntomerkeistä ja tapaamisen ajankohdasta ja kaikesta muusta asiaan kuuluvasta.

Kohtauspaikalle saapui sievähkö neitonen. Herra TH ajoi hotelliinsa, jossa "Pirjo" ja hän nauttivat 2 Manhattania. Herra TH:n lumousvoiman ja cocktailien vaikutuksesta "Pirjosta" tuli tunnissa ns. kypsä hedelmä.

Testaus suoritettiin TH:n hotellihuoneessa ja vaikka tavara kuuleman mukaan olikin ollut jokseenkin keskinkertaista ellei vallan väljähköä laatua, testattavan tekniikassa sen sijaan ei ollut huomautuksen aihetta, kuten edellä on mainittukin. Testattava kietoutui raajoineen herra TH:n ympärille kuin mustekala samanaikaisesti hiljaa kuiskaillen "Voi Olof Olof Olof".

Kulutettu aika 1 tunti 15 minuuttia laskettuna ensikohtaamisesta, ei siis puhelinkeskustelusta lähtien.

Helsinki

Herra TH kuvaajineen saapui Helsinkiin tiistai-illaksi ja majoittui Hotelli Haagaan.

Iskentäpaikaksi TH valitsi ravintola Hungarian, jossa sinä päivänä oli "naisten hakuilta". Ennen lähtöään hotellista herra TH kätki vuoteensa alle pienoismagnetofonin, joka oli napin painallusta vaille äänitysvalmis. Mikrofonin sijoitus tuotti pieniä pulmia, mutta sekin asia oli järjestynyt pienellä naamioinnilla (tässä yhteydessä emme malta olla kavaltamatta, että herra TH on palvellut pioneeriupseerina).

Hungariassa herra TH oli salskean hahmonsa vuoksi ensimmäisiä, jotka vietiin tanssilattialle. Mukanaan hotelliinsa tuntia ennen vierailuajan loppumista TH toi 26-vuotiaan eronneen rouvan, joka oli sekä tukaltaan että nukaltaan ollut niin musta, että väri vivahti siniseen.

Vuoteeseen oli käyty siekailematta, sillä olihan aika vähissä eikä herra TH halunnut rikkoa hotellin sääntöjä pelkästään siksi, että hänen saamansa kohtelu oli ollut kaikin puolin kiitettävää; mm. kaksi viskilasia jäineen oli pariskunnan tullessa jo valmiina odottamassa.

Mikäli aika otetaan siitä, jolloin pariskunta sai Hungariasta lähtönsä jälkeen taxin, kului sitä testin ensimmäisiin alkutahteihin 55 minuuttia.

Magnetofoninauhalta poimittakoon tähän vähäisiä katkelmia. On pidettävä vahinkona, että testattavan vuoteessa pitämä lespaava ja lapsenomainen lepertely ei ole painatettavissa paperille foneettisena niin että myös lukijat pääsisivät nauttimaan sen nyansseista. Sanalla "tsup" on alla yritetty kuvata suudelman synnyttämää ääntä:

". . . voi että voi tinä tinä äitin pikku tsup tsup ai että tinulla on ito niin ito tsup tsup tsup . . ."

". . . ai että voi tinä tinä tinun pitää painaa kovatti kovatti noin noin noin noin noin tsup tsup tsup tsup . . ."

". . . ei minun mieheni kotkaan noin voi tinä tinä rakat rakat tsup tsup voivoivoi että että ahahah . . ."

". . . kulta kulta kulta latke titään latke titään . . ."

Herra TH antaa helsinkiläisen testattavan tavarasta arvosanan 8, tekniikka hyvä 9, ääntely niin ikään hyvä 9.

Helsinki sijoittuu näin ollen kärkisijoille, häviten vain Turulle ja Tampereelle.

Lahti

Testaajiamme tervehti heidän saapuessaan Lahteen oikea tulipalopakkanen ja niinpä majoittuessaan heille erinomaisena naispaikkana suositeltuun Kauppahotelliin arveli herra TH tällä kertaa potkaisevansa tyhjää: hänen kokemuksiensa mukaan villahousukeli viilentää myös naisten sukupuoliset tunteet.

Peseydyttyään ja otettuaan pienoiset torkut käväisi TH vielä pikaprässäämössä latistuttamassa housunsa. Sen jälkeen hän olikin valmis jatkamaan hänelle uskotun tehtävän suorittamista jos kohta tämäkin toimi vähitellen alkoi maistua puulta, kuten hän jälkeenpäin kertoi, sillä tavaralla ja tavaralla ei lopultakaan ole järki suurta eroa, ainakaan ei olennaista.

Aterioituaan ja taivisteltuaan muutaman tangon yleensä jo nuppu-ikänsä sivuuttaneiden naisten kanssa pyysi herra TH viimeisintä tanssitettavaansa omaan huoneeseensa "hiukan keskustelemaan"; hänellä olisi siellä pullossaan tilkkanen viskiäkin niin etteivät suut pahemmin kuivuisi.

Rouvalla, joka ilmoitti olevansa "Birgit vain", ei ollutkaan mitään rupattelua vastaan rauhaisammassa paikassa. Keskustelu, se vähä mitä sitä ennen testausta ja sen jälkeenkin käytiin, oli molemmin puolin kankeahkoa, sillä Birgit puhui suomea yhtä huonosti kuin herra TH kouluruotsiaan.

Joka tapauksessa Birgit kertoi avomielisesti, "att minu mieskalu ei stonda kun joskus aamus hiukka, kuinka mina sen nu sano, se kalu on enempä niinku riippuliha, haha".

Koska Birgitin miehen penis siis oli pelkkää riippuvaa lihaa paitsi joskus aamuisin, ei kelpo rouvalla ollut mitään moraalisia estoja riisua ilkosilleen. Birgit oli kitunut vastentahtoisessa selibaatissa kenties hyvinkin kauan, sen herra TH päätteli hänen käyttäytymisestään sängyssä ja vähän sen reunallakin. Erilaisia asentoja oli kokeiltu, joskin muutamat harvinaisemmat erikoisuudet pyrkivät käymään liiaksi herra TH:nkin voimille, sillä Birgit-rouvan elopaino oli varmasti lähempänä 70:ää kuin 60:tta kiloa.

Siinä painiskeltaessa päästeli Birgit erilaisia kiljahteluja ja vaikutti selvästi pettyneeltä, kun herra TH ei ensimmäisen ejakulaation saatuaan ollut hetikohta kyvykäs uusintaan. Hienona naisena Birgit lopulta tyytyi osaansa ja sanoi:

— Ei minä surrata, mina otta nu yks ryyppi.

Ja hän oli sen jälkeen naukannut koko pullon tyhjäksi. Lähtiessään hän vieläpä antoi tunnustuksenkin herra TH:n taidoille:

— Att kyl se oli härliga, mita se nu on på finska?

Kotka

Alituinen ravintoloista iskentä alkoi Kotkaan tultaessa kyllästyttää herra TH:ta ja niinpä hän sai ajatuksen yrittää testata kotkalaisia kotirouvia.

Mutta millä tekosyyllä tunkeutua ventovieraisiin koteihin ja mitä sanoa, jos oven avaisikin ilkialastoman rouvan sijasta luuvalosta kärsivä ja muutoinkin äreä aviomies?

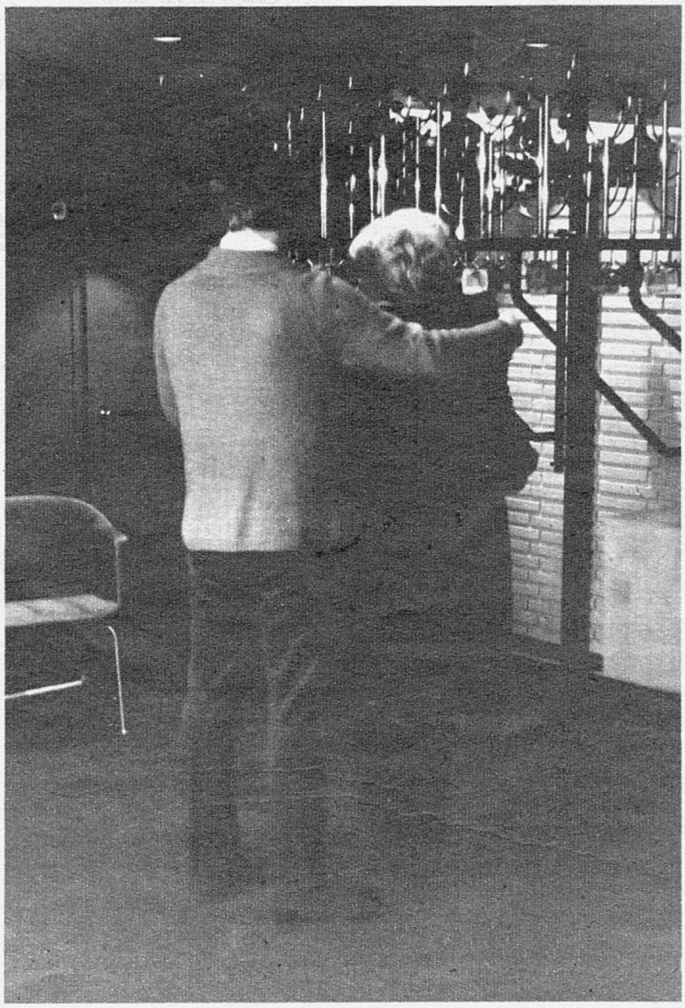
Herra TH päätti esiintyä kirja-agenttina ja niinpä hän nouti Kotkan kirjakaupasta WSOY:n, Otavan ja Tammen yhteisen brošyyrin "Kirjavuosi 1970". Sitä selailtuaan hän päätti suositella perheenäideille 8-osaista kirjasarjaa Tiedon Portaat, sillä, kuten hän mainitsi, Grimbergin Kansojen historia on entuudestaan aivan varmasti jo joka taloudessa. Syntyisipä sitten kirjakauppoja tai ei (mitään ennakkomaksuja hän ei luonnollisestikaan aikonut periä sen enempää kuin mitään sitovia tilauksiakaan), kirjoista ehkä voisi sitten taitavasti luikerrella itse asiaan.

Herra TH kävi kertomansa mukaan kaikkiaan kuudessa taloudessa. Kolmessa niistä avasi oven mieshenkilö, oletettavasti perheen pää. Yksikään heistä ei tuntenut pienintäkään mielenkiintoa Tiedon Portaita kohtaan ja suhtautuivat agenttiimmekin ynseästi, jopa vihamielisesti ja ainoassakaan paikassa häntä ei pyydetty edes eteistä peremmälle.

Kolmessa muussa asunnossa ovelle tuli naishenkilö, näistä kaksi alaikäisiä ja yksi yli-ikäinen. Näin kehno tuuri suututti herra TH:ta siinä määrin, että hän lahjoitti viimeksi mainitulle brošyyrinsä "Kirjavuosi 1970" ja kertoi herra Viinamäen sen lähettäneen monien terveisten kera. Sitten hän nosti kohteliaasti hattuaan ja poistui enemmittä selityksittä. Arvatenkin ko. nainen miettii vielä tänä päivänä, kuka maailmassa onkaan herra Viinamäki.

Herra TH ei jäänyt Kotkaan pidemmäksi aikaa vaikka testattavia olisi illemmällä ravintoloista todennäköisesti löytynytkin. Hän sanoi olleensa pitkän turneen jälkeen jo niin näännyksissä, että hänestä ei missään tapauksessa olisi enää lähtenyt muuta kuin pieni pihaus lämmintä ilmaa.

... ja kirjoittautumista hotelliin. Mitä tulee ensimmäisen aukeaman "matkalaukkukuviin", ne ovat puhtaasti symbolisia. "Testimme" johdosta olemme saaneet paljon postia, mutta sitä käsitellään myöhemmin Veikko-sedän piinapenkissä.

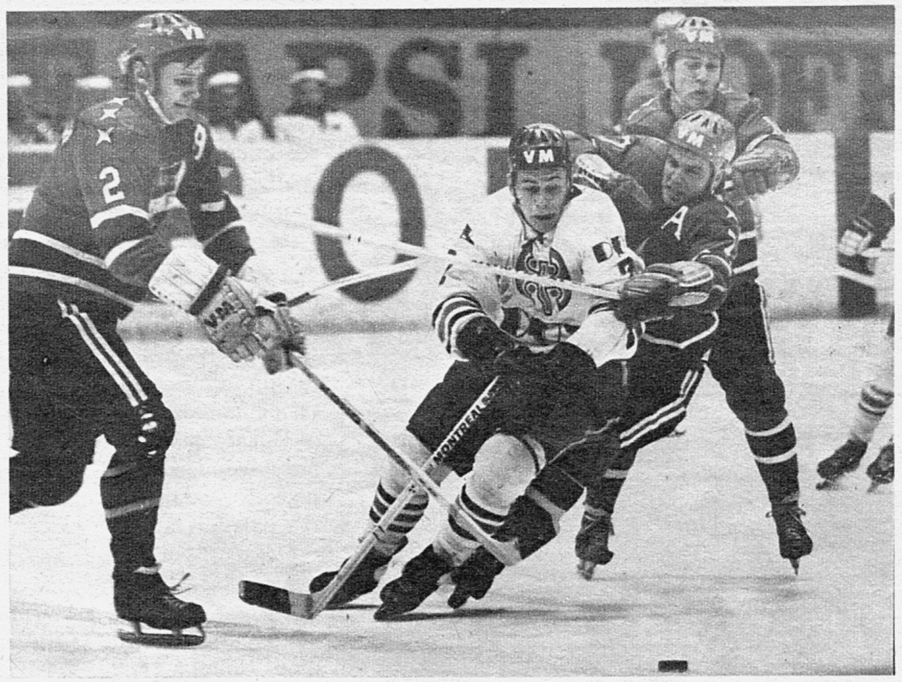
Tässä nyt sitten ovat kymmenen kaupunkia käsittäneen testimme lopulliset tulokset. Emme aseta niitä kaikkia paremmuusjärjestykseen — se olisi mahdotontakin ilman monimutkaista pistelaskutoimitusta — mutta toteamme vain, että Turku vetäisi pisimmän korren ja lausumme kaupungille sydämelliset onnittelumme.

Kotka tosin nyt jäi tavallaan kokonaan sijatta, mutta emme silti hetkeäkään epäile, etteikö sieltäkin löytyisi kaikin puolin käyttökelpoista ja hyvää tavaraa, ei kuitenkaan kirja-agenteille.

Herra TH muuten onnittelee itseään siitä, ettei hänen matkaohjelmaansa sisältynyt Rauma, sillä hänen kokemuksensa sieltä ovat peräti masentavia. Pannessaan joku vuosi sitten Raumalla parastaan erään neitosen kanssa, oli tämä loikonut miten sanoisimme eväänsä liikauttamatta ja hänen ainoa repliikkinsäkin aktin aikana oli kuulunut:

— Onk siel pakane ulkkon? □

◄ Tappara vaipumassa hypnoosiin rentoutumisen nimissä tapahtuvan itsesuggestion kautta. Pelitaitoakin toki tarvitaan.

▲ Tapparan ja HIFK:n välinen mestaruussarjaottelu oli yksi niistä, jotka ratkaisevat mestaruuden HIFK:lle — hypnoosista huolimatta. Hypnotisoiko HIFK:ta muukin kuin pelaajille voitetusta kotiottelusta maksettaviksi väitetyt seitsenpenniset per katsoja?

ILKKA ALA-KIVIMÄKI:

TAPPARA KESKITTYY HYPNOOSILLA

Kuvat: VEIKKO LINTINEN

Hypnoosiasiantuntijan, tohtori Olli Holopaisen tutkimuksen mukaan hypnoosin käyttö huippu-urheilussa saattaa lisätä suorituskykyä 15–20 prosenttia. Jääkiekkoilun mestaruussarjan kärkipäässä pelaileva Tappara tietää, että se merkitsee otteluissa monta maalia ja yhtä monta yli-inhimillistä puolustussuoritusta. Siitä syystä Tappara käyttää hypnoosia. Menestyksellinen joukkue vetää myös katsojia ja tuo pelaajille ja heidän työnantajalleen, toimitusjohtaja Mikko Westerbergille rahaa. Myös siitä syystä Tappara käyttää hypnoosia.

Nyrkit heiluu ja mailat säihkyy säilänä tämän päivän jääkiekkoilussa. Jopa erotuomareita kohdellaan kuin YK:n rauhanturvajoukkoja demarkaatiolinjalla.

Leikistä on tullut totta, nyt ei yksinomaan kunnia näyttele pääroolia. Kaiken takana on raha ja suuri yleisö tuo tämän rahan. Voitto vetää kansaa, tappion mukana katsojat häviävät hallienkin penkeiltä.

Tämä johtaa tietysti voittojen tavoittelemiseen yhä kiihkeämmin, keinojakin kaihtamatta. Aiheellisesti on Ruotsissa kysytty, kuka kuolee ensimmäisenä nykysysteemin uhrina.

Harjoitusmuotojen kehittäminen kuuluu viattomimpiin keinoihin menestyksen parantamiseksi. Mutta kun on tehty lähes kaikki mahdollinen suomalaisissa olosuhteissa, ei harjoitteluunkaan tahdo saada lisätyksi tehoa. Tällöin astuvat kuvaan arvoitukselliset alueet eli ihmisen alitajuisten henkisten voimien hyväksikäyttö.

Jääkiekon mestaruussarjajoukkueista useimmat harrastavat itsesuggestioon verrattavaa keskittymistä, mutta pisimmälle on systeemissä kehittynyt Tappara, Mikko J. Westerbergin ostama tamperelaisjoukkue.

Virallisesti puhutaan rentouttamisesta, mutta käytännössä on kysymys hypnoosista. Onko siis hypnoosi tuotu urheilukentälle Suomessakin.

Rentouttaminen pyrkii pelaajan lihasvoiman kaikinpuoliseen vapauttamiseen jännityksestä. Lihakset ikään kuin ladataan mahdollisimman herkiksi ottamaan vastaan käskyjä ja tottelemaan. Normaalisti samaan pyritään hieronnalla ja ”tavallisella” lepotilalla, mutta rentouttamisessa tehtävän hoitaa nauhuri!

Nauhuri toimii hypnotisoijana ja toistaa jotain yksitoikkoista ääntä tai vaikkapa säveltä.

— Ennen ottelua keskittyminen on todellista transsitilaan vaipumista. Nauhuri toistaa, toistaa, toistaa, toistaa . . . Kunnes olet hypnoosissa, tuskin eroa on paljonkaan. Ennen ottelua sentään ”herätetään”, ettei kaukaloon luistele täydessä unessa, kertoi eräs Tapparan pelaaja saatuaan ensivaikutelman systeemiin.

Yksilöurheilussahan usein sanotaan suurten voittajien esimerkiksi hiihtokilpailussa tai muuten rasittavien suoritusten jälkeen olevan täydellisessä itsesuggestion vallassa. He pystyvät ikään kuin itse hypnotisoimaan itsensä valtaviin suorituksiin.

Kiihotusaineitten käyttö on erittäin yleistä ja erikoisesti lajeissa, joissa hetkellinen suorituskyky on saatava maksimiin. Kaikki tämäntyyppiset ”epänormaalit” suorituskyvyn kohottajat on virallisesti julistettu pannaan, mutta valvonta on jäänyt muutamaa poikkeusta lukuunottamatta muodolliseksi.

Hypnoosia tuskin tunnetaan vielä paljoakaan eikä sen mahdollisista haittavaikutuksista voida olla yhtä varmoja kuin doping-aineitten osalta, mutta ilmeiseltä näyttää, että hypnoosi tulee kuvaan entistä voimakkaammin urheilussa.

Tampereen Ilveksen pukusuojassa soi viime talvena aina sama melodia, jota kutsuttiin ”voitonlauluksi”. Selvää rentouttamista tämäkin, vaikka sitä ei todennäköisesti viety lähellekään hypnoosin astetta.

Tapparan nauhuri sen sijaan pidetään erittäin salaisena ja esimerkiksi kaikki muut paitsi pelaajat poistetaan ovien ulkopuolelle rentouttamisen ajaksi. Valmentaja Kalevi Numminen välttelee tarkasti koko kysymystä ja vastaa vain ”rentouttamisen olevan uusi amerikkalainen keskittymismuoto”. Salaperäisyys johtuu Tapparan mukaan yksinomaan siitä, että halutaan ensin kokeilla ja julkistaa vasta sen jälkeen, kun systeemi on antanut myönteisiä tuloksia.

Väärinkäytettynä hengenvaarallinen

Kansainväliset säännöt eivät ihme kyllä kiellä hypnoosin käyttöä, vaikka doping-aineet kielletään ehdottomasti. Ylilääkäri Olli Holopainen on Suomen tunnetuimpia hypnoosin asiantuntijoita ja hän on myös suorittanut Jyväskylässä erittäin mielenkiintoisia kokeita. Muutama kysymys asiantuntijalle:

Nostaako hypnoosi suorituskykyä?

KÄÄNNÄ

TAPPARA KESKITTYY...

OH: — Suorituskyky nousee huomattavasti, siitä ei ole epäilystäkään. Koeryhmässä suoritettiin erittäin luotettavissa olosuhteissa satoja kokeita, jotka osoittivat 15—20 prosentin nousua kauttaaltaan. Paras vaikutus hypnoosilla on lyhytaikaisiin suorituksiin, kuten seiväshyppyyn tai painonnostoon. Mutta esimerkiksi jääkiekkoon hypnoosi sopii, koska suoritusjaksot ovat rajuja ja niitä seuraa palautusvaihe.

Onko hypnoosin käyttö vaarallista?

OH: — Ainakin se vaatii välttämättä pätevän asiantuntijan, taitamattoman käsissä saattaa tapahtua mitä tahansa. Urheilulääkäri olisi paras mahdollinen, mutta psykologi hallitsee kyllä riittävästi tekniikan. Liikuntatieteellisen tutkinnon suorittanut valmentaja voi hänkin hankkia tarvittavat lisätiedot, jos haluaa ottaa asioista selvää.

— Liiallisuuksiin vietynä hypnoosi voi johtaa jopa kuolemaan. Äkillinen sydämen laajentuminen on vaarallisin seuraus, tällainen on ainakin kerran todettu pelkän itsesuggestion aiheuttamana. 800 metrin juoksija vaipui maalissa tajuttomana kentälle ja hänellä todettiin äkillinen sydämen laajentuminen, mikä on hengenvaarallinen tila. Lihasrevähtymät ovat ehkä tavallisimpia seurauksia liiallisesta suggeroinnista.

— Vaara on suurin nimenomaan silloin kun pyritään suorituskyvyn maksimointiin aivan äärimmilleen.

Onko rentouttaminen hypnoosia?

— Rentouttaminen on periaatteessa hypnoosia, sillä pyritään selvään suggerointiin. Hypnoosihan on toisen henkilön suorittamaa suggerointia. Rentoutusta käytetään lääketieteessä valmistettaessa naista synnytykseen ja tässäkin menetelmä on todettu päteväksi.

Onko mahdollista, että taitamaton tai vastuuton valmentaja saattaisi antaa käskyjä vastustajan vahingoittamiseen tai jopa erotuomarin teilaamiseen?

OH: — On selvästi todistettu, että ketään ei voida hypnoosissakaan pakottaa tekemään sellaista, mitä hän ei tietoisesti tahdo. Mutta voihan olla, että pelaajalla on vanhoja antipatioita esimerkiksi erotuomaria kohtaan ja silloin tilanne ehkä olisi mahdollinen. Jos valmentaja määrää vastustajan maalivahdin tyrmättäväksi, se voi hyvinkin tapahtua, mikäli käskyn vastaanottanut on taipuvainen tekemään sellaista muutenkin.

Tapani Ilkka kokeilee?

Tapparan harjoitussysteemit on luonut yleisurheiluvalmentajiemme tämän hetken ykkönen, Tapani Ilkka osin Antti Lanamäen avustamana. Parivaljakko seuraa tiiviisti ohjelman toteuttamista, vaikka haluaakin pysyä taustalla ja varsinaisen jääkiekkovalmentaja Kalevi Nummisen varjossa.

Tapani Ilkka on entisiä ylilääkäri Olli Holopaisen oppilaita, vaikka ei kuulunutkaan koehenkilöryhmään. Hän lienee ensimmäisiä hypnoosin kokeilijoita valmentajiemme joukossa, ainakin lähes tieteellisessä mielessä otettuna. Tapparan nuoren jääkiekkojoukkueen Ilkka suostui ottamaan huolekseen lähinnä siksi, että ryhmällä oli tiettyjä etuja muihin nähden.

Ensinnäkin Tapparan puoliammattilainen systeemi takaa kaikille mahdollisuuden ohjattuun harjoitteluun ja toiseksi pelaajien talous on järjestyksessä. Jopa oikean ravinnon nauttiminen on riippuvainen rahasta ja siinä mielessä Westerbergin ryhmä on otollinen.

Tuloksista ei Tapparan kohdalla voida puhua vielä mitään, mutta liekö rentoutumista tai muuta, niin peliteho on noussut viime talvesta ainakin 50 prosenttia. Valmennustähtäin on kolmen vuoden pituinen, joten jatkossa vasta nähdään, onko "henkimaailmasta" apua.

Joka tapauksessa hypnoosin mukaanotto on tuonut valmennusportaaseen hirvittävän vastuun. Onko kaikki varmasti hallinnassa alusta loppuun asti? □

PONSI
MENNEN
mikä
miehen olo
Viileän raikas Mennen-partavesi poistaa hetkessä parranajon aiheuttaman ärsytyksen. Se palauttaa ihon luonnollisen kimmoisuuden ja pehmeyden. Mennen-partavesi — ja mikä miehen olo koko päivän.
MENNEN AFTER SHAVE
skin bracer
FARMOS OY

— Anteeksi vain — toivon että ette pahastu — mutta en tosiaankaan usko, että suomalaiset ovat mitään suuria liikemiehiä!

Puhuja oli teräväpiirteinen englantilainen, maansa suurimman käsilaukkutehtaan johtaja, kaksikymmentä kertaa Suomessa käynyt ja liki vuoden Suomessa työskennellyt. Keskustelua oli käyty yrittämisen "rikollisuudesta" Suomessa, suomalaisen verotuspolitiikan ainutlaatuisesta lyhytnäköisyydestä, Ruotsin Suomeen kohdistamasta taloudellisesta lypsystä ja "suurista" suomalaisista poliitikkoliikemiehistä.

Yksi heistä on Olavi J. Mattila, erikoislähettiläs ja täysivaltainen ministeri, Valmet Oy:n pääjohtaja ja tällä hetkellä lisäksi ulkomaankauppaministeri ja kymmenien komiteoiden jäsen — 1) poliitikko, 2) diplomaatti, 3) herrasmies, ja vasta 4) kauppamies.

Olavi J. Mattila vastaa lukuisien toimiensa ohessa yksin Valmet Oy:ssä mm. suomalaisesta panoksesta ja suomalaisten menestyksestä ruotsalais—suomalaisessa henkilöautotuotannossa, Saab-Valmetin suomalaisten Saabien kannattavuudesta Suomelle. Hänen liikekumppaninaan on Markus Wallenberg, ruotsalaisen Saab-Scania konsernin omistaja, lukuisien kansainvälisten suuryritysten rakentaja ja johtaja — 1) liiketaloudellinen nero, 2) kauppamies, 3) johtaja, ja ehkä 4) herrasmies.

Markus Wallenberg ja Olavi J. Mattila painivat liikemiehinä aivan eri sarjoissa. Niinpä heidän yhdessä johtamansa liikeyritys Saab—Valmet palvelee — ja on alusta alkaen palvellut — voittopuolisesti ruotsalaisia intressejä, Ruotsia ja Ruotsin kauppaa. Tästä ei ole pahaa sanottavaa niin kauan kun se edistää myös suomalaisia intressejä. Valitettavasti valta ja voitot Uudenkaupungin suomalaisessa Saab-tuotannossa ovat luisumassa kokonaan ruotsalaisiin käsiin Olavi J. Mattilan juostessa ulkomaankauppaministerinä kuukauden kestävillä ulkomaanmatkoillaan hoitamassa epätoivoisesti lukuisia virkojaan ja luottamustehtäviään.

— Kohteliaisuus ja alistuminen ovat kokonaan eri asioita. Englantilaisen sanat muuttuivat äkkiä vakaviksi.

— Jos kumartelee joka suuntaan, kääntää lopulta takapuolensa toiselle, ja jos kumartelee liian syvään, se haisee!

Ensiksi tuhottiin suomalainen kuorma-autoteollisuus

Suomalaiset valmistivat Sisu ja Vanaja kuorma-autoja, ja ruotsalaiset valmistivat Wallenbergin omistamaa Scania-Vabista ja Volvoa. Tulevaisuus näytti kaikille hyvältä: vaikka maailman henkilöautomarkkinoilla taisteltiin jo elämästä ja kuolemasta, oli kuorma-automarkkinoilla paljon elintilaa. Muulipolkujen muuttuessa maanteiksi ja karavaanien väistyessä auton tieltä avasivat kehitysmaat kaikkialla maailmassa valtavia markkina-alueita kuorma-autoteollisuuden vallattavaksi.

Sitten tulivat kauppaliittoutumat, Efta, EEC jne. Ulkomaisia kuorma-autoja alkoi tulla ilman tullimaksuja ja massatuotannon hintaeduilla Ruotsiin ja Suomeen, jossa ne uhkasivat iskeä jalat alta kotimaiselta kuorma-autoteollisuudelta. Puolustustilanteessa ruotsalaiset ja suomalaiset näyttivät luontonsa:

— Ruotsalaiset pystyttivät tullien sijaan "turvallisuusmääräyksiä", jotka viranomaiset laativat läheisessä yhteistoiminnassa Scanian ja Volvon tehtaiden kanssa. Turvallisuusmääräykset olivat siksi erikoislaatuiset, että kilpailijoiden ei kannattanut rakentaa sellaisia autoja. Niinpä ruotsalaiset valtasivat rauhassa — myös suomalaiselta Sisulta — oman maansa kokonaan tukevaksi ponkaisupohjaksi omalle vientikaupalleen.

— Suomalaiset kumartelivat joka suuntaan, eivätkä Suomen viranomaiset katsoneet voivansa Efta-sääntöjen mukaan pystyttää minkäänlaisia esteitä edes turvallisuusmielessä omien Sisu ja Vanaja kuorma-autojensa suojaksi. Niinpä englantilaiset, saksalaiset sekä ruotsalaiset Scania ja Volvo ryntäsivät Suomeen valloittamaan Suomen kuorma-automarkkinat Sisulta ja Vanajalta. Pian englantilainen Bedford kohosi Suomessa eniten myydyksi kuorma-autoksi, Suomesta tuli kotimarkkinoiden jälkeen Scanian ja Volvon tärkein ja suurin markkina-alue, ja Sisu putosi myyntilistoilla taaksepäin samassa tahdissa kuin ruotsalaiset kohensivat omaa teollisuuttaan Suomen kustannuksella. Vanaja putosi ennen pitkää polvilleen.

Sitten tapahtui suunnilleen samoihin aikoihin, että

— suuret suomalaiset poliitikkoliikemiehet päättivät sokeina Sisun ja Vanajan mahdollisuuksille ryhtyä tutkimaan mahdollisuuksia heittäytyä maailman kovimpaan teolliseen kilpailuun eli henkilöautoteollisuuteen, ja

— Scania yritti ostaa Vanajan ilmeisenä tarkoituksenaan hankkia itselleen jalansija — oma kokoonpanotehdas — Suomessa, mikäli Suomen viranomaiset päättäisivät ryhtyä vaikeiksi esim. ruotsalaistyylisillä "turvallisuusmääräyksillä".

Kenties joku mainioista poliitikkoliikemiehistämme tuli ajatelleeksi kuorma-autoteollisuuttamme ja sen mahdollisuuksia vaihtoehtona kotimaiselle henkilöautoteollisuudelle. Wallenberg esti sen joka tapauksessa antamalla kaikkein edullisimman yhteistyötarjouksen perustettavaa henkilöautoteollisuutta varten, ja suomalaiset kiirehtivät iskemään rahansa siihen. Samalla Sisu kiirehti ostamaan konkurssikypsän Vanajan — estääkseen ruotsalaista Scaniaa pääsemästä sentään aivan kurkustaan kiinni. Wallenbergin liikemiesnerous saavutti näin riemuvoiton suomalaisista: 1. Hän sitoi suomalaisten pääomat henkilöautotehtaaseen, josta hän itse korjaa suurimman hyödyn, 2. hän sai suomalaisilta puolet kustannuksista rakentaessaan itselleen uuden tehtaan, 3. hän asettui turvallisesti Suomen rajojen sisäpuolelle — jos suomalaiset ryhtyisivät vaikeuttamaan autojen tuontia, 4. Saab-Scanian fuusio Ruotsissa merkitsee, että ei vain Saabilla, vaan myös Scanialla on oma valmis tehtaansa Suomessa kaiken varalta, ja 5. Sisu tuomittiin taapertamaan omaa heikkoa kulkuaan kohti pian odotettavissa olevaa kuolemaa.

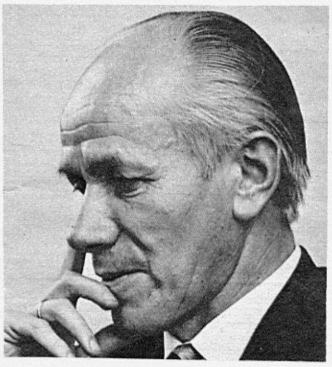
Se merkitsi myös ehkä viimeistä kuoloniskua Sisulle,

Se. Itse. Varma. Ruotsalainen Saab.

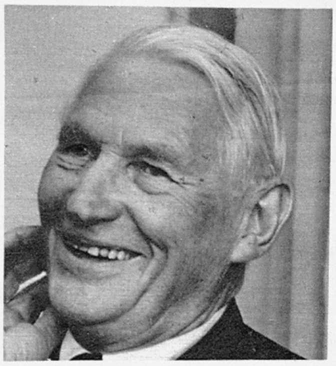
SATU SUOMALAISESTA SAABISTA

Teksti: KLAUS BREMER

Olipa kerran satu suomalaisesta Saabista. Suomalaiset poliitikkoliikemiehet leipoivat ja pyörittelivät taikinaa ja ruotsalaiset liikemiehet hymyilivät ja auttoivat. Kun taikina työnnettiin uuniin, olivat suomalaiset hyvillään, sillä siitä piti tulla suomalainen auto, Saab. Hämmästys oli suuri, kun suomalaiset ottivat kakkunsa uunista ja havaitsivat, että ei siitä suomalaista tullutkaan. Tulipa ruotsalainen. Sitä ei oikein osattu selittää, vaan ei sitä yritettykään. Hyvä kun jotain tuli. Ja mukaviahan nuo ruotsalaisetkin, niin ystävällisiä ja ymmärtäviä.

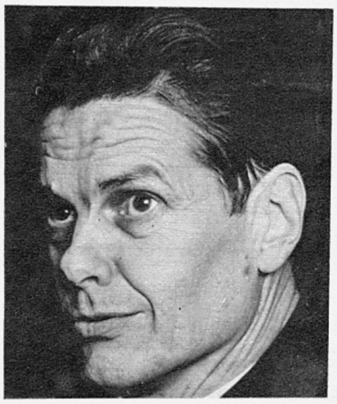
Poliitikkoliikemies Olavi J. Mattilalta menee sormi suuhun, kun suomalainen Saab menetettiin ruotsalaisille, mutta ulkomaankauppaministerinä on tietenkin hyvä jatkaa.

Ruotsalaisella suurliikemiehellä Markus Wallenbergillä on varaa nauraa uusimman valloituksensa johdosta.

Claes Rydman, Scan-Auto Oy:n johtaja pelasi korttinsa omalta kannaltaan hyvin. Nyt hän on ruotsalaisten renki, mutta johtajanpaikka ja suruton toimeentulo ovat taattuja.

Väinö Nurmimaa avustajineen savustettiin Rydmanin välistävedolla Saab-Valmetista.

tappajana oma maa, Suomi, suomalaiset virkamiehet ja poliitikkoliikemiehet.

Sitten miehitettiin suomalainen Saab

Jos joku epäilee, että ruotsalaiset eivät ole täysin armottomia ja estottomia liikemiehiä, sopii katsoa keinoja, joilla Saab-Scania esim. Ruotsissa hoitaa henkilökuntapolitiikkaansa. Ei ole tarpeellista vedota Trollhättanin "suomalaisghettoon". Riittää kun tarkastelee tapaa, jolla mm. Trollhättanin tehtaan johtaja Bengt Åkerlind pantiin viralta viime kesänä, taikka tunnelmia, joissa Saabin monivuotinen pääsuunnittelija, mm. Saab 99:n isä, Rolf Mellde savustettiin Saabilta.

Jos Volvo on Ruotsissa hiukan ylimielisen siniverinen, kultivoitu ja konservatiivinen, on Saab hankkinut mainetta alkukantaisena, häikäilemättömän brutaalina nousukkaana.

— Ruotsalaiset Saab-Scanian liikemiehet ovat niin kovia, että kun he rupeavat riisumaan suomalaisilta paidan päältä, on ruotsalaisilta revittävä housut jaloista, kertoi jo aikanaan majuri Väinö Bremer, Saabin ensimmäinen maahantuoja ja pääedustaja Suomessa.

Jos ruotsalaiset kohdataan yhtä kovilla otteilla, he kunnioittavat vastustajaansa, ja asiat järjestyvät hienosti. Mutta jos kumarrellaan taikka muuten vain laiminlyödään omien etujen tinkimätön valvominen, huomataan pian, että ruotsalaiset repivät paidan päältä ja sen jälkeen heiluu ruotsalainen ruoska.

Juuri näin on suomalaisten ja Valmetin nyt käynyt.

Suomalaiset näkevät tapahtumista vain pintaväreen. Se kertoi viime joulun tienoilla johtaja Väinö Nurmimaan erosta. Asiaan liittyi kuitenkin paljon enemmän: Nurmimaan ohella erosivat evl Tuloisela, koko autotehdashankkeen alkutyön tekijä; Kaarlo Merikoski, Nurmimaan "oikea käsi"; Ilpo Helander, Nurmimaan "vasen käsi". Eroamiset johtuivat välillisesti Valmetin pääjohtajan Olavi J. Mattilan kärsimästä tappiosta Markus Wallenbergille, Valmetin tappiosta Saab-Scanialle. Olavi J. Mattila pantiin muuttamaan päätöksensä, Valmet syöstiin toisarvoiseksi tekijäksi. Ruotsin Saab-Scania hallitsee nyt käytännössä yksinvaltiaana suomenruotsalaisen myyntiyhtiönsä Scan-Auto Oy:n avustuksella suomalaista Saab-tuotantoa. Ruotsalaiset ovat voittaneet suomalaisrintaman sen jälkeen kun sadan viran haltija, poliitikkoliikemies Olavi J. Mattila osoittautui tehtävässään liian kevyeksi ruotsalaispainostuksessa.

Suomalaisten osuus Saabin ja Valmetin yhteishankkeessa alkoi hyvin ja lupasi paljon. Olavi J. Mattila nimitti Saab-Valmetin johtajaksi Väinö Nurmimaan, nykyaikaisen yritysjohtajan, joka on käynyt Markus Wallenbergin suosikkijohtajan, Curt Nicolinin koulun. Nurmimaa hankki oikeaksi kädekseen Kaarlo Merikosken, miehen, joka ennätysajassa löi kansainvälisen

KÄÄNNÄ

Kosketa nyt kasvojasi!

Voivatko ne kilpailla keskenään? Eivät tietenkään. Povesi on aina vaatteiden suojaama. Kasvosi ovat kaiken aikaa paljaina. Ja se jättää jälkensä.

Tokalon ihon- ja kauneudenhoitosarja on kehitetty suojaamaan kasvojasi niinkuin vaatteet suojaavat muuta ihoasi.

Tämä sarja suorittaa puolestasi erikoistehtävän.

Se suojaa tuulelta, auringolta ja saastuneelta ilmalta, kun käytät kosteuttavaa päivävoidetta, puolirasvaista tai rasvatonta.

Se palauttaa ihon nuorekkaan kimmoisuuden, kun valitset ravitsevan yövoiteen.

Skin Beauty elvyttää ja antaa ihollesi heleyttä. Liquid Cream -voiteet kosteuttavat.

Kaikkiaan kuusi voidetta. Tutustu Tokalon tuotesarjaan tarkemmin käydessäsi ostoksilla. Ainakin yksi, ehkä useampikin näistä voiteista sopii sinulle juuri nyt.

Tokalon tekee paljon puolestasi

Paris - Génève - New York

SATU SAABISTA...

suuryhtiön Rank Xeroxin johdon ällikällä talousjohdollisilla taidoillaan. Vasemmaksi kädekseen Nurmimaa hankki nuoren ja kehityskykyisen markkinointi-insinöörin Ilpo Helanderin. Kolmikko astui palvelukseen nimenomaan markkinointipäämäärin: Saab-Valmetin tarkoituksena oli paitsi itse tuottaa suomalaiset Saabit Uudenkaupungin tehtaassa myös markkinoida ne Suomessa ja ulkomailla. Markkinointiin erikoistuneen johtajakolmikon tielle nousi kuitenkin alusta alkaen esteitä. Ensin ne tulivat oman väen keskuudesta.

Suomalaisen Saabin alkutyön, suunnitteluvaiheen, oli suorittanut armeijasta Valmetin palvelukseen astunut evl Unto Tuloisela. Väinö Nurmimaan nimittäminen Saab-Valmetin johtajaksi yllätti ehkä kaikkein eniten juuri Unto Tuloiselan, jota pidettiin yleisesti itseoikeutettuna Saab-Valmetin toimitusjohtajana. Tuloisela löysi itsensä lukuisten vaiheiden jälkeen hallinnollisena johtajana, keinotekoiselta paikalta, joka tuskin tyydytti Tuloiselaa sen enempää kuin Saab-Valmetiakaan. Tuloisela ei peittänyt tyytymättömyyttään, ja aiheutti sen lisäksi muutamalla harkitsemattomalla lausunnollaan ikävyyksiä koko Saab-Valmetille.

Samanaikaisesti tunsi Scan-Auto Oy, Saabin ja Scania kuorma-autojen varakas suomalainen markkinointiyhtiö oman asemansa lievästi sanottuna uhanalaiseksi. Jos Saab-Valmet sieppaisi Saabin markkinoinnin, jäisi Scan-autolle Scania — vai jäisikö se? Wallenberg, joka omisti Ruotsissa fuusioituneet Saabin ja Scanian, omisti puolet Saab-Valmetista, mutta ei mitään Scan-Autosta. Oli siis odotettavissa, että myös Scanian edustus saattaisi siirtyä Saab-Valmetille. Scan-Auto Oy:n omisti Fazer. Liikkeestä uhkasi tulla kannattamaton yritys, ja sen omistaja sekä sen johtajat tunsivat arvottoman tulevaisuuden polttavan takamuksiaan. Jotain oli tehtävä tilanteen pelastamiseksi.

Scan-Auto Oy on Suomessa tullut tunnetuksi häikäilemättömillä otteillaan, jotka usein hipovat hyväksyttävien moraalisääntöjen rajoja. Tuskinpa Scan-Auton "suhdetoiminta" suomalaisten viranomaisten ja puolivirallisten laitosten ja toimikuntien parissa kestäisi perusteellista selvitystä. Ei sellaista kissanristiäistä, ettei Scan-Auto kummittelisi taustalla — lahja-autoja poliiseille, Itämerenristeilyjä Taljalle ja Yleisradiolle, mitä lämpimintä yhteistyötä viranomaisten kanssa ja paljon muuta.

Yhteistyö Saab-Valmetin kanssa alkoi alusta alkaen kireissä merkeissä. Ilmassa oli yksipuolisen valtataistelun merkkejä. Scan-Auton johtaja Claes Rydman kuulutti julkisesti "savustavansa" Nurmimaan pois kuvasta — samoja sanoja oli Tuloisela käyttänyt Merikoskesta Saab-Valmetissa.

Scan-Auton omistajan ja johtajien oli ensiksi saatava Wallenberg ja Valmet ostamaan Scan-Auto Oy. Sillä tavalla Fazer pelastaisi rahassa, mitä Scan-Autosta oli pelastettavissa, ja Rydman & kumppanit pelastaisivat johtajanpaikkansa ja turvatun, hyväpalkkaisen tulevaisuutensa. Heillä oli tarjottavanaan Valmetille ja Ruotsin Saab-Scanialle paitsi varakas ja vaikutusvaltainen yritys myös valmis piirimyyntiverkosto ja huoltopalvelu ja kokemus Saabista. He käyttivät häikäilemättömästi hyväkseen monivuotisia, läheisiä suhteitaan päämiehiinsä Ruotsin Saabiin ja Scaniaan. Nurmimaan, Merikosken ja Helanderin tila kävi yhä ahtaammaksi Saab-Valmetissa kunnes lopulta Olavi J. Mattila teki suurimman erehdyksensä. Hän taipui — muutti suunnitelmaansa Saab-Valmetin markkinointitoiminnan suhteen — ja teki Valmetin puolesta 50-50 kaupan Scan-Auto Oy:n omistuksesta ruotsalaisen Saab-Scanian kanssa.

Valmetin, Mattilan ja Nurmimaan vaikutusvaltaa vastustava juntta Scan-Auto Oy:ssä oli vahvistunut, kun

Kuorma-autojen myynti Suomessa tammi-marraskuussa:				
1969	kpl		markkinaosuus	
Bedford	931		19,2 %	
Mercedes-Benz	874		18,0 %	
Volvo	682		14,1 %	
Scania	655		13,5 %	
Sisu	524		10,8 %	
Ford	465		9,6 %	
Kokonaismyynti	4850		100 %	
1970				
Volvo	891	(+209)	18,8 %	(+4,7 %)
Scania	828	(+173)	17,5 %	(+4,0 %)
Bedford	751	(—180)	15,9 %	(—3,3 %)
Mercedes-Benz	656	(—218)	13,9 %	(—4,1 %)
Ford	548	(+ 83)	11,6 %	(+2,0 %)
Sisu	454	(— 70)	9,6 %	(—1,2 %)
Kokonaismyynti	4732	(—118)	100 %	

Tilaston mukaan Scania ja Volvo ovat kasvattaneet myyntiään Suomessa vuoden 1970 aikana 282 kuorma-autolla halliten 36,3% Suomen kuorma-automarkkinoiden myynnistä. Kun tähän lukuun lisätään ns. Ruotsista "uitettujen" käytettyjen autojen myynti todetaan, että Scania ja Volvo todellisuudessa hallitsevat yli 50% Suomen kuorma-automarkkinoista. Suomalainen Sisu on pudonnut ratkaisevan askeleen 10% rajan alle myynnin vähentyessä 70 kappaleella edellisestä vuodesta.

Evl Unto Tuloisela loikkasi Saab-Valmetista Scan-Autoon, ja on tapahtumien avainhenkilöitä.

Scan-Auto Oy:n myynninjohtaja Börje Dahlman on Scan-Auton "harmaa eminenssi", joka vetää langoista. Hänen osuutensa pelissä, jonka seurauksena Valmet menetti taistelun suomalaisesta Saabista, on arvaamaton. Siitä kerrotaan viikon kuluttua ilmestyvässä VIP-lehdessä.

Unto Tuloisela loikkasi Scan-Auton leiriin. Kun Scan-Auto Oy liitettiin Valmetin ja Saab-Scanian yhteisomistukseen lokakuussa 1969 suomalaisen Saabin markkinointiorganisatioksi, merkitsi se käytännössä Markus Wallenbergin lopullista, ratkaisevaa voittoa Olavi J. Mattilasta, ruotsalaisen Saab-Scanian voittoa Valmetista, Claes Rydman & kumppanien voittoa Nurmimaan johtamasta markkinointiryhmästä.

Saab-Valmetin ja Nurmimaan tehtävä pieneni pelkäksi tuotantolaitoksen tehtäväksi. Saab-Valmet muutti päämajansa Helsingistä Uuteenkaupunkiin, ja Nurmimaasta tuli tehtaan paikallisjohtaja Uudessakaupungissa. Wallenberg, Ruotsin Saab-Scania sekä uskolliset käskyläiset Scan-Auto Oy:ssä olivat hajoita-ja-hallitse taktiikalla vallanneet suomalaisen Saabin. Kaarlo Merikoski siirtyi jo syksyllä 1970 BMW ja Mazda autoja tuottavan Haka-Auto Oy:n johtajaksi, Ilpo Helander siirtyi myynninjohtajaksi valokuva-alan liikeyritykseen, ja Väinö Nurmimaa jätti eropaperinsa Saab-Valmetille 1. 12. 1970.

Ennen kuin tähän tultiin, oli peliin heitetty uskomattomia intrigejä, juonia ja salakähmäisiä tekoja, joilla Olavi J. Mattila ja Valmet pelattiin "ulos" kuvioista ruotsalaisen Saab-Scanian ja suomalaisen Scan-Auto Oy:n yhteisvoimin. Siitä miten tämä tapahtui, kerrotaan VIP-lehdessä, joka ilmestyy ensi viikolla. □

Juttu unohdettujen siipimiesten puolesta:

VALTAKUNTAMME VIHTORIT JA KLAARAT!

Puolet Suomen kansasta elää jonkun siivellä! Tästäkö johtuu puutteellinen elintasomme? Nyt kerromme teille julkisuuden Vihtoreista ja Klaaroista. Paljastamme, kumoamme ja annamme teille ratkaisun avaimet!

KATRI-HELENA JA MATTI PAALOSMAA

Pariskunta edustaa tyypillistä Vihtori-kaavaa. Paalosmaa oli listapotkujen jälkeen yritteliäs lakitieteen opiskelija, joka alkoi seurustella koko kansan pirtelön kanssa. Tuloksia: Yhteinen kiertue Katrin kanssa, runsaasti lehtiotsikoita. He jopa lauloivat yhdessä levynkin! Tästä opimme, että vihtorointi voi tehdä sankaritenorin kenestä tahansa. Rahallisesti ei voida väittää, että Katri elättää ja ruokkii Mattia, mutta joka tapauksessa tytöllä on paljon suuremmat tulot. Viimeinen vaihe on se, että Paalosmaa häipyi Kanarialle vähän katsomaan vierasta reippaaseen tyyliin. Väitetään, että älykkäänä tyttönä Katri ei kauan Mattia katsele elleivät luvut suju kunnolla.

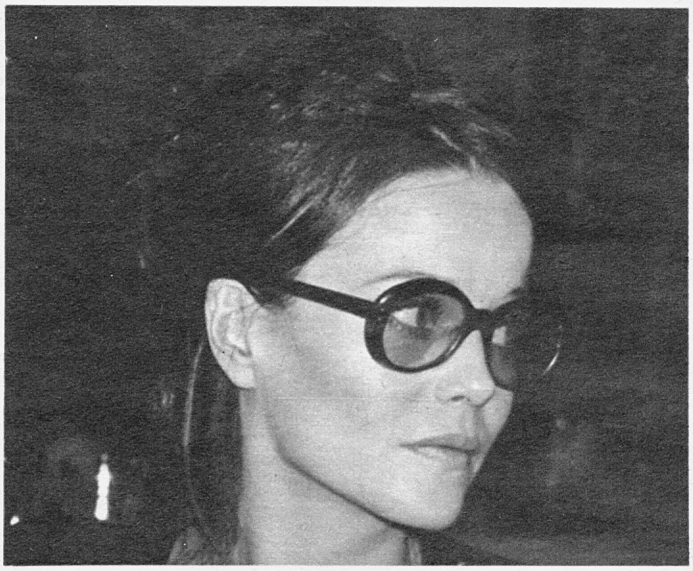

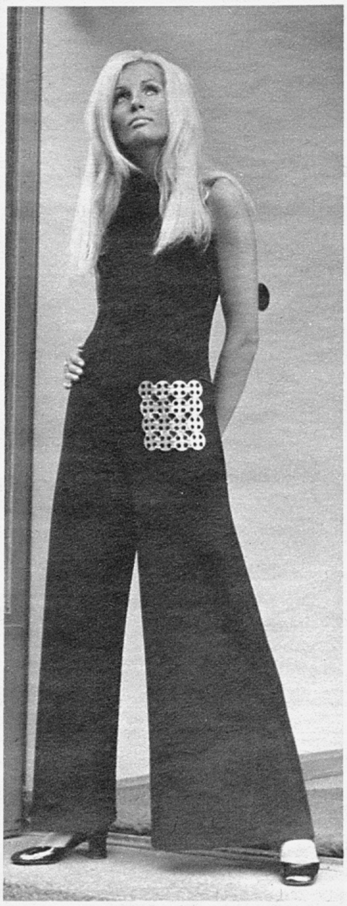
ANITA HIRVONEN JA HARRI PIITULAINEN

Ensinnäkin Harri on parempi nyrkkeilijä kun sanotaan ja huumorimies. Toiseksi hän joutuu vihtoroimaan siksi, että miehen pitää harjoitella ja sitten vasta alkaa ansiotoimet. Tilannehan on sama kuin jollain opiskelijaparilla, jossa joudutaan tilapäisesti elämään toisen tuloilla. Joten Harri lukeutuu ahkerasti yrittävien vihtorien joukkoon. Hän ansaitsee tittelin hyvällä mielellä esitettynä . . .

CAROLA JA GEORG LIEMOLA

Kyseessä on maine-vihtorointi. Kyllä George tuli toimeen ennen seurusteluaan Callen kanssa, mutta vasta tämän jälkeen hän pääsi palstoille. Mitä ei ollut suuremmassa määrin tapahtunut ennen seurustelua. On sitten taas makuasia olisiko pariskunta halunnut olla piilossa julkisuudelta. Tuskin. He poseerasivat sänkykuvissa lehdissä varsin auliisti. No mikäs sen mukavampaa, onhan Carola reipasotteinen artisti, joka ei pienistä piittaa . . .

SEIJA RÄISÄNEN JA RALPH ÅSTRÖM

Tyypillinen vihtorointi, jossa RALPH asusteli Räisäsen vanhempien luona, sillä eiväthän palkkiot riitä niin vain miesmallillakaan. Juttu on nyt kuitenkin ohi ainakin vähäksi aikaa. Joka tapauksessa näitä kahta hauskannäköistä ihmistä voitaisiin ulkoisten edellytyksiensä perusteella muistaa vaikka vuoden Vihtori ja Klaara patsaalla kultaisin siivin koristeltuna . . .

ARJA LEHTIMÄKI JA KRISTIAN

Nyt siirrymme lupaavien klaarojen puolelle, jolla temmeltävät tabenalut tai muuten vain mukavat mimmit. Arja sai paljon mainetta seurustelunsa vuoksi Kristianin kanssa. Kyseessä on kuitenkin varsin romanttinen pariskunta. Heidät voitaisiin nimittää uusromanttiseksi klaarapariskunnaksi . . .

TUULIKKI KUORIKOSKI JA TAPANI KANSA

Niin paljon on puhuttu tästä pariskunnasta. He ovat molemmat sympaattisia, älykkäitä ihmisiä, jotka pitävät toisistaan. Ansaitsevat kaiken onnen. Mitä nyt sitten Tuulikki on mainetta niittänyt Kansan tyttöystävänä, päässyt kiertueille jne . . .

KÄÄNNÄ

Renault 12 ei puske ilmaa, vaan käyttää sitä hyväkseen.

Renault 12 pistää ilmankin parantamaan ajo-ominaisuuksia:
Renault 12:ssa on nuolenmuotoinen kori, jonka ansiosta ilma suorastaan painaa auton tiehen. Ja mikä parasta, se painaa sitä kovemmin, mitä nopeammin ajatte.
Korin ansiosta Renault 12:n ilmanvastus on minimaalinen ja sivutuuliherkkyys lähes olematon.
Renault 12 kulkee tiellä kuin juna kiskoilla! Siinä on ohjaava taka-akseli. Ohjautuvuus on aina neutraali — kuormituksesta riippumatta. Auton ohjautuvuus kaarteissa ei muutu, vaikka kuormitus muuttuisikin. Kun auto on "kova rauta", siinä pitää olla huippuluokan tie- ja ajo-ominaisuudet. Sehän on turvallisuutta jos mikä.

Tietoja tekniikan miehille:
Moottori: 1 300 cm^3, 64 hv/5 250 r/min. • huippunopeus 145 km/h • levyjarrut edessä, takana lukkiintumattomat rumpujarrut • 400 W:n vaihtovirtalaturi • täsmällinen lattiavaihde • tarkka hammastanko-ohjaus • suljettu jäähdytysjärjestelmä — maailmankuulu Renault-patentti • nerokas lämmitys ja ilmanvaihto: ylös virtaa viileämpää ilmaa kuin alas • takana ilmanpoistoventtiilit • takalasissa sähkölämmitys • makuuasentoon asti kääntyvät istuimet •

Renault 12 L
14 990,—
Renault 12 TL
15 990,—

"kova rauta"

Maahantuoja
OY AUTOREX AB
Et. Esplanadi
puh. 11 120

RENAULT 12

VIHTORIT JA KLAARAT

LIISA SEPPÄLÄ — DANNY. Tässä siirrymme lähinnä ennustavaan kauteen, sillä pahat mielet ja kielet puhuvat jatkuvasti, että kun Dannyn ura loppuu hänestä tulee Liisa Seppälän vihtori. Toistaiseksi tätä on pidettävä lähinnä hyvänä huulena, sillä molemmat tekevät töitä ja paljon . . .

Luetteloa voisi jatkaa miltei kuinka pitkälle tahansa ja pian olisimme siinä pisteessä, että Suomen kansan elintason riittämättömyys perustuu siihen, että puolet suomalaisista elää jonkun siivellä. Sitten voimmekin siirtyä huumorin merkeissä mainitsemaan pariskuntia, jotka kansan suussa ovat saaneet liikkeelle mitä villeimpiä huhuja.

Tampereella kuiskivat kateelliset ihmiset, että EERO V. KOSTEIKKO on mennyt naimisiin PIRKKOS-puvun kanssa ja elää vaimonsa siivellä. Täysin naurettava väite, sillä onhan Kosteikko monitoiminen liikemies . . .

VIRPI MIETTINEN on Suomen huomattavin siivestäjä ja Klaara. Ottaa vastaan turkkeja, milloin mistäkin. Pyrkii kiivaasti rahan ja jetsetin ääreen. Nämäkin jutut voidaan laittaa kateuden tiliin ainakin toistaiseksi . . .

URSULA RAINIO kihlaa itseään niin, että kajahtaa. Nyhtää viimeisetkin pennit irti missinäoloajastaan. Kohta kihlannee Kuola Lumpurista jonkun radiokuuluttajan. Myy ristiäiset Vartiotornille. Kaikenlaista juttua on liikkeellä, mutta unohdetaan Ursulan oikeus saada tehdä mitä haluaa. Älkäämme siis syyttäkö Ursulaa . . .

ULLA KOIVISTO — RAULI KOIVISTO. Pop-teatterin pariskunta. Kerrotaan Raulin vain ajelevan Ullan isän moottoriveneillä kesällä ja tämän Hair-parin nojautuvan taloudellisesti Ullan vanhempiin. Tämäkin on silkkaa puppua, sillä Rauli on yksi Suomen parhaiten palkattuja laulajia ollessaan siviilissä . . .

LASSE LAMPIMÄKI — HANNELE VIRTA. Lampimäki, hauska seuramies on puolestaan pesunkestävä vihtori, joka eleili paljon morsiamensa siivellä, kunnes tämä antoi hänelle potkut. Nykyään morsian esittää Tampereen Teatterissa Peppi Pitkätossua ja sulhasmies elää edelleen siipeillen . . .

ANN-CHRISTINE ja VIISISATAA URHOOLLISTA! Sokeri on pohjalla ja vihtoreiden toiveuni on ollut viime vuosina Ann-Christine, jolla on aina vihtorin paikka vapaana jonkinlaista kuuluisuutta saavuttaneelle poikaystävälle. Täysi ylöspito taataan! □

ULLA KOIVISTO JA RAULI KOIVISTO

Teksti: TIMO SUOSTE ja ERKKI PETMAN
Kuvat: JUKKA KUUSISTO

MUUTTORALLI KIIHTYY — ANTAKAA TEKIN PANOKSENNE!

12 PERHETTÄ JO PALANNUT

POSTISIIRTOTILI 75050-9 ODOTTAA TEIDÄN ANTIANNE

Muuttorallimme jatkuu. Tähän mennessä olemme tuoneet Ruotsista Suomeen takaisin toistakymmentä perhettä. Tampereelle, Uuteenkaupunkiin, Savonlinnaan... Ja tuomme yhä lisää. Olemme tuoneet kaikki nämä perheet omalla kustannuksellamme, ilman keräysvaroja, joiden kertymistä odottelemme kuin kuuta nousevaa. Ja että emme odottelisi turhaan, pyydämme Teitä kaikkia muistamaan avaamamme keräystilin, postisiirtotilin n:o 75050-9, ja osoittamaan, ettei kansan käsi ole kärttyisä vaan karttuisa.

Oikeata muuttokaravaanin makua koettiin viime viikolla, jolloin samassa ryhmässä saapui Suomeen peräti seitsemän perhettä. Kaksi Alingsåsista ja Enköpingistä sekä yksi Göteborgista, Skenestä ja Åbysta. Heitä ennen viimeksi Suomeen Hymylehden siirtolaisena saapuneen (degerforsilaisen) Taisto Kosken perheen "loppuponsi" päättyneestä Ruotsinmatkasta on tämä:

"Valkoinen neekeri metsittyy Ruotsissa"

Kaksi vuotta on kulunut siitä, kun Kosken Taisto, 26, potki Sodankylän lumet jaloistaan ja suuntasi kulkunsa Ruotsiin. Velipoika Aatos, 35, ei enää pystynyt tarjoamaan traktorihommia, ja yritys omalla kaivurilla meni pieleen. Töitä ei ollut, mutta Ellin, 22, ja Harrin, 3, piti saada ruokaa.

— Degerforsin rautatehtaalta löytyi heti työtä minulle ja vaimolle, ja sinnehän tuo Aatoskin tuli perässämme. Vaan ikävä kotiin alkoi kaivaa heti. Ei sinne meikäläinen osaa sopeutua vieraalle maalle.

— Mikä tedät loppujen lopuksi ajoi takaisin Suomeen?

— Kai se oli se kun ei osannut kieltä. Aina täytyi olla tulkki mukana, oli sitten mistä vaan kysymys, ja onhan sitä jokaisella ihmisellä asioita, jotka haluaisi itse toimittaa. Kyllä sen kielen tietysti alustavasti oppii, mutta meikäläisen koulupohjalla sitä ei opi koskaan kunnolla.

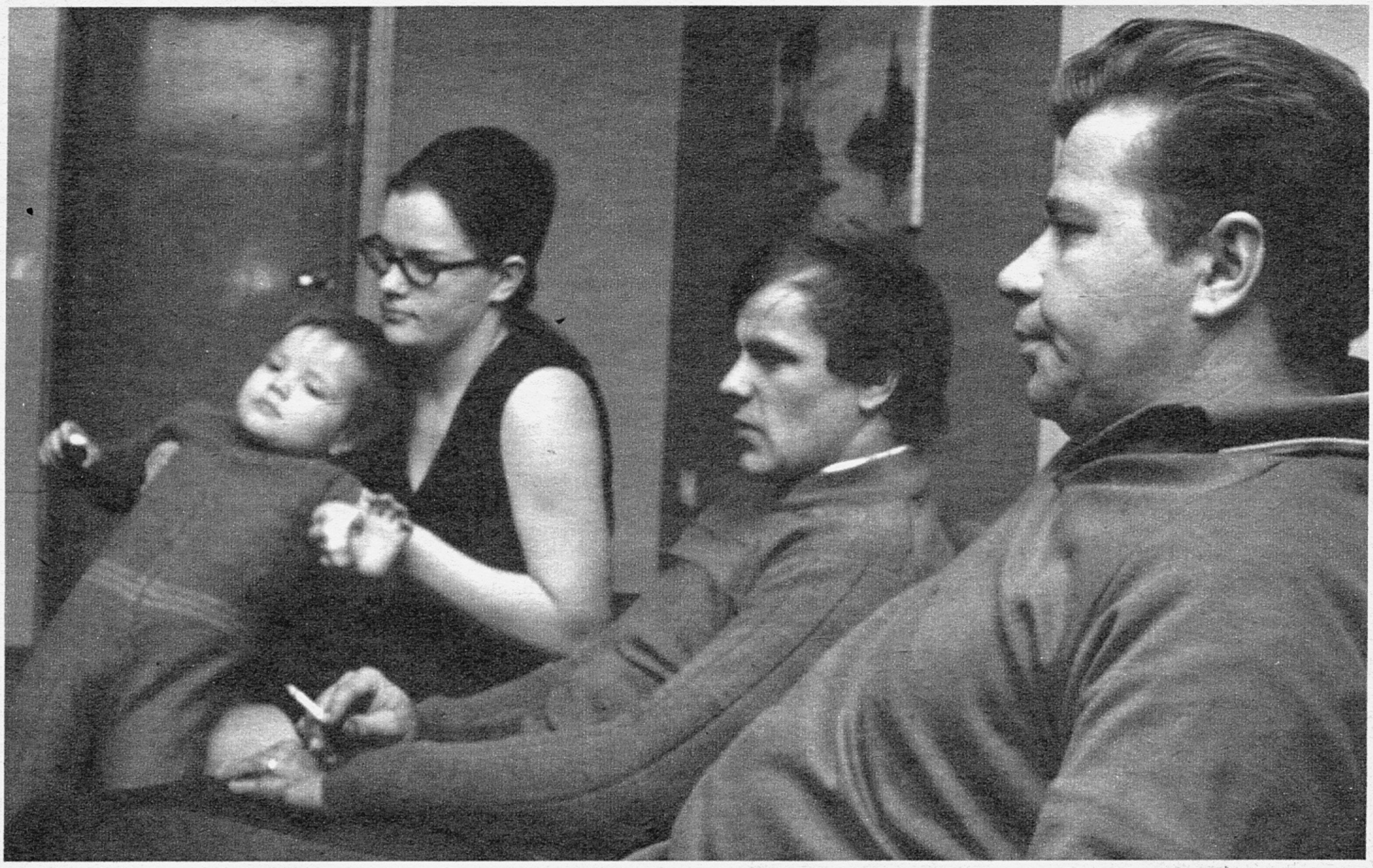
Rautatehtaalla Degerforsissa on noin 2 200 työntekijää, joista yli puolet Kosken veljesten arvion mukaan suomalaisia. Bruttoansio neljässä viikossa oli suunnilleen 2 600 kruunua.

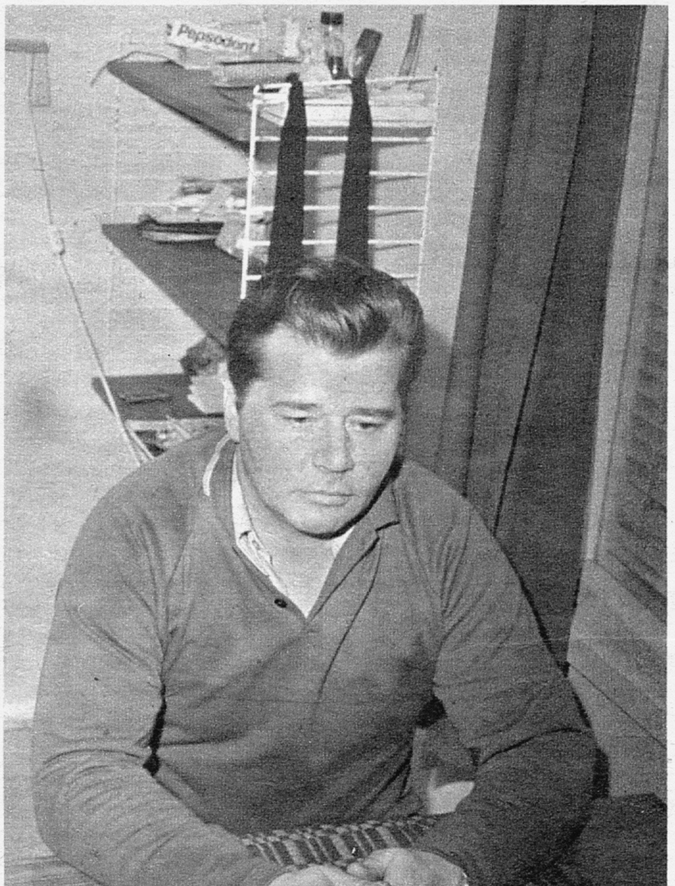
— Työ oli suhteellisen miellyttävää, mutta huoneen ja keittiön asunto ei ollut kaksinen. Se oli kovin kylmä talvella eikä Aatoksellakaan poikamiesparakissa ollut juuri sen kummempaa.

— Pidittekö te minkäänlaista yhteyttä muihin siellä asuviin suomalaisiin?

— Pidettiinhän me, mutta kaikki sieltä ovat lähdössä pois. Siellä ollaan aikansa, ehkä suunnilleen vuosi, sitten kaikki alkavat puhua lähdöstä, jos vain saavat työpaikan Suomesta. Siitä kai se lähinnä johtuu, että työmaalla kohdellaan hyvinä työmiehinä, mutta silti me tunnemme olevamme valkoisia neekereitä, koska teemme kaikki likaisimmat ja kuumimmat työt, joita ruotsalaiset eivät suostu tekemään.

Kosket olisivat olleet valmiita palaamaan kotimaahan melkein heti, mutta pohjoisesta ei työtä saanut. Sodankylän suunnaltakin on monta kylää jäänyt tyhjilleen, kun ihmiset ovat muutaneet Ruotsiin. Joulukuussa Taisto Koski kuuli, että metallialalla on Suomessa runsaasti työpaikkoja. Hän matkusti Tampereelle, sai työnvälityksestä

▲ **Kotona ollaan vaikkakin uudessa ympäristössä. Tampereelle Lokomolle asettuneet Aatos, Asko ja Elli Koski ovat tyytyväisiä oloonsa, vaikkakin bruttotuntiansio laski paluun vuoksi. — Saapihan olla suomalainen suomlaisten joukossa.**

◀ **— Huoneen ja keittiön asunto ei ollut kaksinen. Eikä Aatoksellakaan (kuvassa) poikamiesparakissa ollut juuri sen kummempaa.**

osoituksen Lokomolle, mistä paikka löytyi välittömästi. Yhdessä veljensä kanssa he vuokrasivat omakotitalon alakerran. Lehtimiehet Oy kustansi muuton Degerforsista Tampereelle.

— Lokomon hommat ovat aivan samanlaisia kuin Ruotsissakin. Ainakin toistaiseksi olen apusulattajana. En ole saanut vielä tiliä, mutta tuntipalkan pitäisi olla siinä 6,50 markkaa, ehkä enemmänkin.

— Tiesitte luonnollisesti jo lähtiessänne, että palkkataso kotimaassa on alhaisempi kuin Ruotsissa?

— Kyllä tiedettiin. Kuusi markkaa tunnissa mulla oli tavoitteena, kun lähdettiin. Sillä tulee täällä yhtä hyvin toimeen kuin sillä isommalla palkalla Ruotsissa. Viihtymisestä on vielä vaikea sanoa mitään, kun on noita pyhiä ollut jatkuvasti, mutta työmaalla voi ainakin asiansa hoitaa itse, ja se on jo paljon. Ja yleensä joka paikassa täällä voi hoitaa asiansa itse. Ruotsissa vaikka oli kuinka pieni asia, sanotaan vaikka särkypulverin hakeminen apteekista, täytyi ensin hakea puoli päivää, kuka joutaa mulle kaveriksi. Jos sitten niin hyvä tuuri on, että jonkun löytää, niin eihän sitä ilmatteeksi voi pyytää sitäkään.

— Aiotteko jäädä nyt lopullisesti Suomeen?

— Kyllä. Siellä hyvinvointivaltiossa metsittyy niin pahasti. Yhden kerran käytiin elokuvissakin kahden vuoden aikana. Vaikeaa se oli, totta kai, kun täytyi katsella toisia ihmisiä suuhun, että tiesi, koska piti ruveta nauramaan.

Tarkoitus ei ole mustata Ruotsia

Taisto Koski puhuu omakohtaisista kokemuksistaan parjaamatta Ruotsia tai ruotsalaisia. Hän on juuri sellainen suomalainen, joka palaa takaisin kotimaahan kielivaikeuksien vuoksi. Edellä oleva toteamus elokuvissa käynnistä kuvannee parhaiten Kos-

KÄÄNNÄ

12 PERHETTÄ...

ken tapaisten Ruotsissa kävijöiden hankaluuksia.

Kultamaana emme mekään Suomea mainosta, vaan uskomme ja tiedämme, ettei tässä maassa puuveitsellä kultavuoreen pystytä. Houkutteleminen, jos siitä tässä kampanjassa yleensä lainkaan voidaan puhua, on pahasta. Tosiasioiden tarjoaminen avun lisäksi on meidän mielestämme parasta mitä voimme tehdä.

Ja tosiasioiden esittäminen ei ole vaikeata, varsinkin kun apuna on sellainen lehti kuin "Suomen Työmarkkinat", kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä Suomen työviranomaisten lehti, jota on saatavissa Ruotsissa paitsi työnvälitystoimistoista, myös Suomi-seuroista.

Tämä lehti osoittaa, että työtä on, että ammattimiehiä kaivataan.

Kanssamme yhteistyössä erittäin kiinteästi ja kiitettävästi toimivat työvoimaviranomaiset ovat olleet ahkerina. Heille meiltä edelleen osoitetut kirjeet on tutkittu tarkkaan ja niistä on valikoitu esiin sellaiset henkilöt, joiden työpanosta maamme teollisuus juuri tällä hetkellä kaipaa. Työ ei ole helppoa eikä nopeasti tehtävissä, ja sen vuoksi me pyydämme Teitä, arvoisat ruotsinsuomalaiset, osoittamaan edelleenkin maltillisuutta. Sanotaanhan että hiljaa hyvää tulee.

Kirjeiden täsmällisyydessä paljon toivomisen varaa

On syytä vielä ainakin kerran tähdentää sitä, että meille ja siis edelleen työvoimaviranomaisille tulevien kirjeiden tulee sisältää melko yksityiskohtaiset tiedot hakijasta. Epätäsmällisyys ei tosin tähän mennessä ole aiheuttanut yhdenkään kirjeen pois jättämistä työtä etsittäessä, mutta se on aiheuttanut lisätyötä työvoimaviranomaisille, joiden paine kirjetulvan alla on muutenkin kova. Epätarkkojen kirjeiden kirjoittajille on lähetetty uusi kysely kaikkien työnvälityksessä tarpeellisten tietojen selville saamiseksi. Jotta tältä turhalta toimelta vastedes vältyttäisiin, pyydämme, että kaikissa kirjeissä mainittaisiin selvästi ainakin seuraavat asiat: työnhakijan täydellinen nimi, ikä, ammatti eli nykyinen tehtävä mahdollisimman tarkoin, perhesuhteet, lasten lukumäärä, se paikkakunta tai paikkakunnat jonne Suomessa toivoo, täällä toivottu työ sekä luonnollisesti osoite Ruotsissa.

Puhelu ei riitä, tarvitaan kirje

Saamme päivittäin useita puheluita ruotsinsuomalaisilta. Toivomuksemme kuitenkin on, että kirje olisi ensisijainen lähestymiskeino asian joustavan sujumisen vuoksi. Väliaikatietoja mahdollisesta työpaikasta ei Hymylehti voi antaa, sillä työvoimaviranomaiset lähettävät kullekin hakijalle suoraan tiedon Suomessa mahdollisesti odottavasta työpaikasta.

Rahnaa, rahnaa, enemmän rahnaa

Toistaiseksi olemme toimineet omin rahoin muuttosiltana Suomen ja Ruotsin välillä: tuoneet yli 10 perhettä takaisin kotimaahan. Tässä meidän kampanjassammehan on kysymys kahdesta laajasta kokonaisuudesta, kotiin haluavista ruotsinsuomalaisista ja suomalaisesta elinkeinoelämästä.

Eikö ajatus ole Teistäkin, arvoisa lukija, melkoisen kannatettava? Eikö Teilläkin ole halua auttaa, varsinkin, jos Teillä on Ruotsissa läheinen omainen, jonka olo siellä ei ole paras mahdollinen. Tai varsinkin, jos olette yrittäjä ja edustamanne ala tai peräti oma yrityksenne kärsii työvoimapulasta? Pieninkään anti ei ole nyt pieni. Jokainen markka, jokainen penni tarvitaan. Tulijoita olisi paljon. Mahdollisimman monen pitäisi saada toiveensa toteutetuksi. Mahdollisimman monelle pitäisi voida sanoa: — Tervetuloa kotiin! □

Oletko sitä mieltä että tamponi "tuntuu"?

Tottuneiden tamponinkäyttäjien mielestä o.b. on luonnollisin kuukautissuoja. Juuri senvuoksi että o.b. ei "tunnu". Saatat olla toista mieltä. Sanot ehkä, että "Minä en voi käyttää tamponeja". Mutta montako kertaa olet kokeillut?

Ainoastaan erittäin harvojen naisten on fysiologisista syistä luovuttava tamponien käytöstä. Jos tamponi tuntuu, olet luultavimmin sijoittanut sen väärin paikoilleen. Toisinaan täytyy käyttää hieman aikaa. Onhan aivan uusi asia aina ensin opittava. Ja tämä asia on paljon henkilökohtaisempi kuin saippuasta toiseen siirtyminen.

Vasta-alkaja tekee tavallisimmin sen virheen, että hän ei uskalla asettaa tamponia kyllin syvälle. Toisinaan se jää melkein emättimen aukkoon. Silloin se luonnollisesti tuntuu epämukavalta.

Tamponin paikka on emättimen sulkijalihaksen sisäpuolella. Silloin se ei "tunnu". Ei kävellessä, ei seisoessa eikä istuessa. Liikkumalla voi heti helposti tarkistaa, onko tamponi sijoitettu paikoilleen oikein. Jos mitään ei "tunnu", o.b. on paikoillaan.

Kun o.b. imee itseensä kuukautisvuodon, tamponi toimii laajenemalla leveyssuuntaan (vain o.b. laajenee leveyssuuntaan). Tästä johtuen o.b. asettuu luonnollisesti emättimen joustavia seinämiä vasten. Se imee itseensä kuukautisvuodon sitä mukaa kun sitä tulee, suoraan kohdunkaulasta. Samalla tamponi istuu hyvin paikallaan.

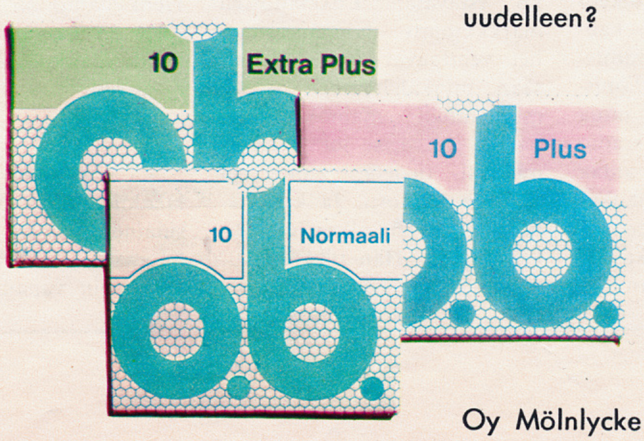
Näin järkevästi voi tamponi toimia. Ja varmasti. Jos se vaihdetaan riittävän usein ja jos valitaan oikean kokoinen tamponi, ei mitään voi päästä sen ohi.

Tamponin koosta puheenollen, mitä olet kokeillut? Ensimmäinen tamponi lainataan usein ystävättäreltä, mutta se, mikä sopii yhdelle, ei ehkä sovikaan toiselle yhtä hyvin. Anatomiset erot ovat suuria. Sen vuoksi o.b:tä on kolme eri imukykyä: NORMAALI, PLUS ja EXTRA PLUS. Kaikki ovat saman pituisia, noin 50 mm. Paksuus erottaa ne toisistaan. NORMAALI on pienin ja EXTRA PLUS suurin.

Ellet aikaisemmin ole käyttänyt tamponia, kokeile ensin o.b. NORMAALIA. Se näyttää varsin pieneltä, mutta sen imukyky on suuri. o.b. PLUS on vielä imukykyisempi. Imukyvyltään suurin on o.b. EXTRA PLUS.

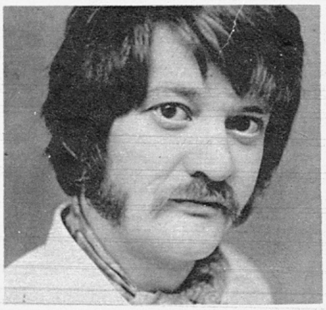
Jotkut naiset käyttävät o.b. PLUS- tai EXTRA PLUS-tamponia ensimmäisinä kuukautispäivinä ja vaihtavat sitten o.b. NORMAALIIN. Se on hyvin yksilöllistä. Voit itse kokeilla, mikä sopii Sinulle parhaiten.

o.b. ei lupaa kenellekään ruusunpunaista maailmaa. Se ei voi poistaa kuukautiskipujasi. Mutta o.b. on kuukautissuoja joka toimii. Varmasti. Hoitaa tehtävänsä ja Sinä voit hoitaa omasi. Elää niin luonnollisesti kuin haluat. Eikö siis kannattaisi kokeilla uudelleen?

Oy Mölnlycke Ab, Helsinki

KIUKKU KUKKA ja KUPLA

UNTO KIVELÄ

Yleisradiossa tapahtuu tai pannaan tapahtumaan tai pannaan pannaan. Holkeri ottaa hatkat, Sirkuksen akrobaateilta taitetaan niskat. Ja liberaalit, nuo vapaamielisten lipunkantajat, vaativat johtajien päätä vadille. Hyvää ruokahalua. Kansa kirjoittaa yleisönosastot pullolleen, ja arvostelijat arvostelevat hapot suussa viimeistä edellisellä sivulla.

On se sähköinen väline tuo Yleisradio, uskottavahan se on.

Mistä tuo kitkeryys, tuo kuumeneminen.

Arvelisin näinkin: me tiedämme että laitos on oma, se on valtion ja valtio olemme me, kuten kuningas ennen.

Yleisradio on sijaiskärsijä. Se on alistetun kansan varaventtiili. Se on tavaratalon Valituksia-osasto. Sitä on vaaraton moittia. Sille saa aukoa päätään. Sitä ei tarvitse pelätä. Kun sitä haukkuu, se ei erota, toimeentulo ei vähene. Paine kuitenkin pääsee ulos. Mutta menepäs sanomaan kenkkumaista opettajalle, poliisille, palopäällikölle, isännöitsijälle, oikeuden puheenjohtajalle, kaupunginvoudille, ulosottomiehelle, työnantajalle, yliopiston rehtorille. Haittaa omia hommia. Mutta Yleisradio on kuin Jeesus. Se antaa posken soida, ottaa haukut vastaan, kuuntelee, tekee kynä kädessä tilastoa, joka sekin joskus julkaistaan ja haukutaan. Mutta Yleisradio ei pistä kiukkuista kuseen.

* * *

Moni viittaa kintaalla Juha Rihtniemen poliittiselle suunnalle mutta harvempi miehelle itselleen. Tv-esiintyjänä hän oli poliitikoista parhaita. Katsoi kameraan, puhui selkeästi, kuuluvasti, pitkittämättä ja ymmärrettävästi. Hallitsi ilmeensä ja puheensa. Hän oli korrekti. Jos sisällä myllersi, ulos ei näkynyt. Painetta näemmä oli mutta hän ei päästänyt ulos ennen kuin oli pakko, ennen kuin kuori kerralla murtui. Olisiko painetta pitänyt laskea vähitellen, silloin tällöin. Nämä saattavat olla vääriä arvioita. En tuntenut miestä. Havainnot tein television perusteella.

* * *

Missit ovat elämänmuotomme kaunistus. Kun kutsu kiirii kilpailuun, monta särkynyttä sydäntä se koskettaa. Tytöt jännäävät, pitääkö ilmoittautua itse vai ilmoittaako ystävätär. Liikelaitosten markkinointi- ja mainosmiehet venttaavat kukat käsissään, minkähänlainen se ja mihinkähän mainoksiin se passaa. Missi, se jota vielä ei missiksi tiedetä, kulkee ja hymyää kainosti. Ja kun hänet valittu on, alkaa vauhdikas myynti. Hän tykkää juuri siitä saippuasta, shampoosta, sukasta, autosta, koruliikkeestä, turkkifirmasta, parfyymista, ravintolasta, discosta, pujottelurinteestä, matkailumaasta. Aikakauslehdet häntä kilvan kihlaavat ja naittavat, siirtävät paikasta toiseen, puhuvat pahaa ja hyvää. Maine kasvaa. Missi on kaupallisuuden kaunein kukkanen. Tämän muistin kun näin, että Ursula on mennyt Leningradissa kihloihin. Edellisellä en tietenkään sitä tarkoita, että en pitäisi kauniista tytöistä.

* * *

Meillä oli Helsingissä Maleksi, kävelykatu jolla ei tarvinnut jäädä kuin ratikan alle. Nyt siellä on taas autoja. Autoilijat veivät voiton samaan aikaan kun muualla maailmassa voittavat jalankulkijat. Katuja suljetaan autoilta New Yorkissa, Washingtonissa, Tokiossa. Meillä vielä autot järsivät puistoja, kauniita rakennuksia, jalkakäytäviä ja ihmisten hermoja. Henkilöautot hidastavat ja lamaannuttavat julkista liikennettä, eristävät ihmisiä. Henkilöauto on kuin kypärä, joka suojaa ihmisiä toisilta. Mutta pakko ne on joskus ajaa pois kaupungista.

* * *

Henkilöautosta on tehty varsinainen kupla. Mainoksista huomaa, että henkilöauto on yhtä kuin vapaus, sukupuolinen kyky, parempi työpaikka, viehätysvoima, kaunis ilma, varakkuus, onnellinen perhe, kunnon viski, kauniit vaatteet, hauska ulkomaanmatka, ihanat ystävät, sujuvat ihmissuhteet.

No kumma ellei nuori ihminen ole kiinnostunut tuollaisesta taikakalusta, joka hetkessä loihtii hänestä uuden paremman ihmisen, Vaikka hetkeksi. Vaikka varastamalla. Se on kuin voittamaton halu nähdä Suuri Totuus ja kuolla.

TV-kakkosessa oli ohjelma nuorista autovarkaista, alaikäisistä ja ajokortittomista, jotka avoimesti kertoivat, miksi.

Asianajaja Gumpler sanoi, että nuorilla pitäisi olla omat tuomioistuimet, jotka ymmärtäisivät nuoria. Joskus käy sääliksi kun näkee nuoren joutuvan vasta valmistuneen tuomarin käsiteltäväksi.

Poliisineuvos Ylösjoki ja Poliisiopiston johtaja Eloranta suosittivat kovempia rangaistuksia. Ylösjoki sanoi, että ajan mittaan kovennettu rangaistus lakkaa pelottamasta, jolloin sitä taas on kovennettava. Sitten se taas hetken vaikuttaa. Niin helppoa se on. Mitäs me syistä, hoidetaan seuraukset.

* * *

Tammikuu on, lunta ei. Vesi iskee ikkunaan. Neuvoksi teille: suksikaa suolle. □

naks naksuu kun popsii
naks popcorn
naks popcorn
juusto naks
NAKS kun leffan valot haihtuu
NAKS kun tv-filmi vaihtuu
NAKS kun pieni tahtoo hyvää
NAKS kun käytät nestemäistä jyvää
NAKS kun tehdään hauskat retket
NAKS kun tunnelmalliset on hetket
NAKS kun dippaat aamunkoittoon
NAKS kun heräät sirkan soittoon
Maistuva mix -tuote
HINTA
PRIS
JUUSTOMAISSI MAKUPALOJA
FILLER'S
Select Quality
juusto naks
mix

Lenita Airisto-Melin on kaunis, tarmokas, menestyvä, osaava ja oivaltava nainen. Hänestä tulee ehdottoman tyylikäs ministerinrouva jos hänen miehensä kansanedustaja Ingvar S. Melin mainitun tittelin joskus saavuttaa. Ja mikäli he ovat yhä silloin naimisissa. Toinen nainen on tullut kilpailijaksi Lenitalle.

KÄÄNNÄ

JÄÄKÖ LENITA TOISEKSI?

SEK–
Otetaan pala kauneinta luontoa
ja tehdään siitä lattia.
Nurmikki on uudenlainen kaikin puolin
mukavampi pehmeä lattia sinun kotiisi.
Kummalla on mukavampi kävellä ruoholla vai
asvaltilla? Kumpi on mukavampi jaloille kova lattia
vai Nurmikki? Nurmikki on Kouvolan Villa Oy:n
uudentyyppinen pehmeän pitkänukkainen
villalattia. Pehmeydestään huolimatta se on helppo
pitää puhtaana. Tutkimusten mukaan Nurmikin
hoito nykyaikaisin menetelmin on nopeampaa ja
halvempaa kuin kovien lattioiden.
Nurmikki on myös kestävä. Kestävyyden takeena
on sen materiaali: Puhdas Uusi Villa.
Lähimmässä alan liikkeessä voit tutustua Nurmikin
täyteläisiin väreihin, jotka on valinnut tekstiilitaiteilija
Brita Seppä. Pyydä samalla aidot värimallit ja
esite, joka kertoo Nurmikin edut
muihin lattioihin verrattuna.
nurmikki
KOKO LATTIA PUHDASTA UUTTA VILLAA
DESIGN BRITA SEPPÄ
VALMISTAJA KOUVOLAN VILLA OY

JÄÄKÖ LENITA TOISEKSI?

Kun Lenita valittiin 1954 Suomen Neidoksi, oli hän ihan tavallinen pyöreäposkinen 18-vuotias tyttö. Hän opiskeli, käveli pitkiäkin matkoja säästääkseen rahaa ja oli hyvin onnellinen ensimmäisistä mainoskuvistaan.

Tyhmä hän ei ole ollut koskaan, ja siksi hän on osannut ottaa itsestään irti kaiken. Kaikki asiat, joihin hän on tarttunut, ovat onnistuneet. Hänellä on rautainen tahto joka ei koskaan tunnu pettävän.

Tesvision ajoilta kerrotaan tarinaa siitä, kuinka Lenita kuulutusten välillä pyöritteli nilkkojaan. Se oli tuollainen naistenlehtien neuvoma tehokas kikka säärten kaunistamiseksi. Jokainen nainen on sitä joskus koettanut, mutta melkeinpä veikkaisin, että Lenita on ainoa, joka on saavuttanut tuloksia.

Hänen säärensä kaunistuivat.

Hän laihtui ja kaunistui. Hän opiskeli ja valmistui dipl. ekonomiksi. Hän teki mannekiinityötä ja menestyi. Perusti omat rinkinsä — klaaninsa — oman lauluyhtyeensä, kävi kauppaa, myi mainiosti. Matkusti ja oppi kieliä.

Ja tätä kaikkea hän tekee yhä, väsymättä, samalla kirotulla tarmolla kuin ennenkin. Sanon kirotulla siksi, että se saa kaikki muut ihmiset näyttämään vetelyksiltä.

Hän on lähes täydellinen.

Ei ole lainkaan Ingvar S. Melinin syytä se, että hänet useammin mainitaan Lenitan miehenä kuin kansanedustajana. Hän on vain sattunut avioitumaan ilmiön kanssa. Itsekin hän on sisukas, tarmokas, viisas — kaikkea tuota, millä Lenitakin menestyy — mutta Lenitassa tuo kaikki on näkyvää. Lenita esiintyy tv:ssä, kiistelee kuin kansanedustaja, sanoo oman mielipiteensä, on kova ja pehmeä naisen vaistolla. Hän saa ihailijoita ja vihamiehiä — täydellisyyshän on asia joka ärsyttää.

Onko nyt käynyt niin, että Lenita — niin loistava kuin hän liikenaisena onkin — on pitäytynyt liikaa töissään ja jättänyt aviomiehen vaille kotivaimoa . . .

Lenita ja Ingvar vihittiin 26. 12. 61. Kukaan ei tiennyt tuolloin Ingvarista juuri mitään, mutta jo silloin osattiin arvata, ettei hän ole mikään mitätön mies. Mies, joka uskaltautuu naimisiin Lenitan tapaisen tarmokkaan naisen kanssa, on totisesti oltava jotakin.

Hymylehdelle huhtikuussa -67 antamassaan haastattelussa Ingvar S. Melin kertoo osallistuneensa aktiivisesti politiikkaan syksystä -61 alkaen. Olisiko ymmärrettävä niin, että Lenita tönäisi Ingvaria silloin ensimmäisen kerran kohti mahdollista ministerin titteliä? Oli miten oli, kansanedustaja Melin on selvinnyt hyvin tehtävistään ja on osoittautunut reiluksi toveriksi kaiken muun lisäksi.

Tänä syksynä Ingvar ja Lenita viettävät 10-vuotishääpäiväänsä — mikäli ovat yhä naimisissa. Jo pitemmän aikaa ovat huhut tienneet kertoa Ingvarin liikkuvan vieraan naisen kanssa Lenitan ollessa matkoilla. Ja sitähän hän on usein.

Ingvarilta on joskus kysytty, eikö hän ole mustasukkainen kauniista vaimostaan tämän ollessa matkoilla. Hän myöntää alussa olleen niin, mutta kaikkeen tottuu. Näin on nähtävästi käynyt — ja ehkä aika on käynyt niin pitkäksi Lenitan poissaollessa, että on pitänyt etsiä seuraa? Vai olisiko käynyt niin, että Ingvar S. Melin etsii nyt pehmeätä kotirouvatyyppiä rauhoittamaan omaa matkojen ja kokousten sekoittamaa elämäänsä?

Kesällä -72 Ingvar täyttää tasan neljäkymmentä vuotta. Ehkä hän on päässyt siihen ikään, jolloin mies haluaisi ympärilleen kotoista touhua, pari mukavaa lasta, mukavan kotona odottelevan vaimon ja rauhallisia koti-iltoja omatekoisen ruoan parissa.

Sillä jos Ingvar S. Melin etsii kauniimpaa, tehokkaampaa ja monipuolisempaa liikenaista ja työtoveria, ei Lenitaa parempaa varmastikaan ole. Kotoisuus saattaa olla se asia, joka Lenitasta puuttuu.

Nuoripari Melin salli lehdistön olla läsnä häissään, mutta heidän kotiinsa eivät lehdistön edustajat ole päässeet. Haastattelut annetaan kaupungilla eikä kodista kerrota juuri mitään. Se on yksityisaluetta.

Siitä tiedetään sen verran, että Lenita on sen sisustanut — hänellä on taipumuksia sillekin alalle. Talossa on hopeisia ja kultaisia seiniä, suuria tekokukkia silloin kun ne ovat suuressa maailmassa muodissa — Lenita seuraa muotia muutenkin kuin vaatteissaan. Yhteisiä koti-iltoja on vähän, molemmat syövät ateriansa ulkona säästyäkseen tiskeiltä ja kokkaamiselta niinä muutamina tunteina jotka he ovat yhdessä.

Lapsia ei ole.

Huvilaa ei ole, sillä molemmat haluavat käyttää lomansa opiskeluun. Se tarkoittaa sitä, että he matkustavat ulkomaille ja opiskelevat kieltä.

Politiikasta ei kotona liiemmälti puhuta. Lenita ei tarjoa sillä alalla ns. hyviä neuvoja mutta sen sijaan hän pitää huolta siitä, että Ingvar pukeutuu nykyaikaisesti muotia seuraten. Melin itse pitää huolta siitä, ettei vatsaa pääse syntymään. Lenita on monessa yhteydessä todennut, ettei voi sietää sitä, että ihmiset päästävät itsensä lihomaan.

Lenita ei hyväksy erehtymisiä eikä myöhästymisiä. Hän pitää tiukan kurin klaaninsa keskuudessa ja toiset yleensä tyytyvät siihen. Lenitahan on oikeassa — vaikka se ei aina tunnukaan inhimilliseltä. Lenitan ryhmään pääseminen on joka tapauksessa mannekiinille sellainen kunnia, että sen eteen tekee mielellään työtä.

Tiedetään kertoa, että kerran Lenita on menettänyt täysin hermonsa. Se tapahtui kaiken kiireen keskellä, näytöksiä harjoitellessa. Hän oli tehnyt aikataulut — ja joku ei ollut vaivautunut sitä noudattamaan. Väsymyksellä on tietysti ollut osansa asiaan, mutta joka tapauksessa Lenita ei hyväksy sitä, etteikö hänen suunnitelmansa onnistu.

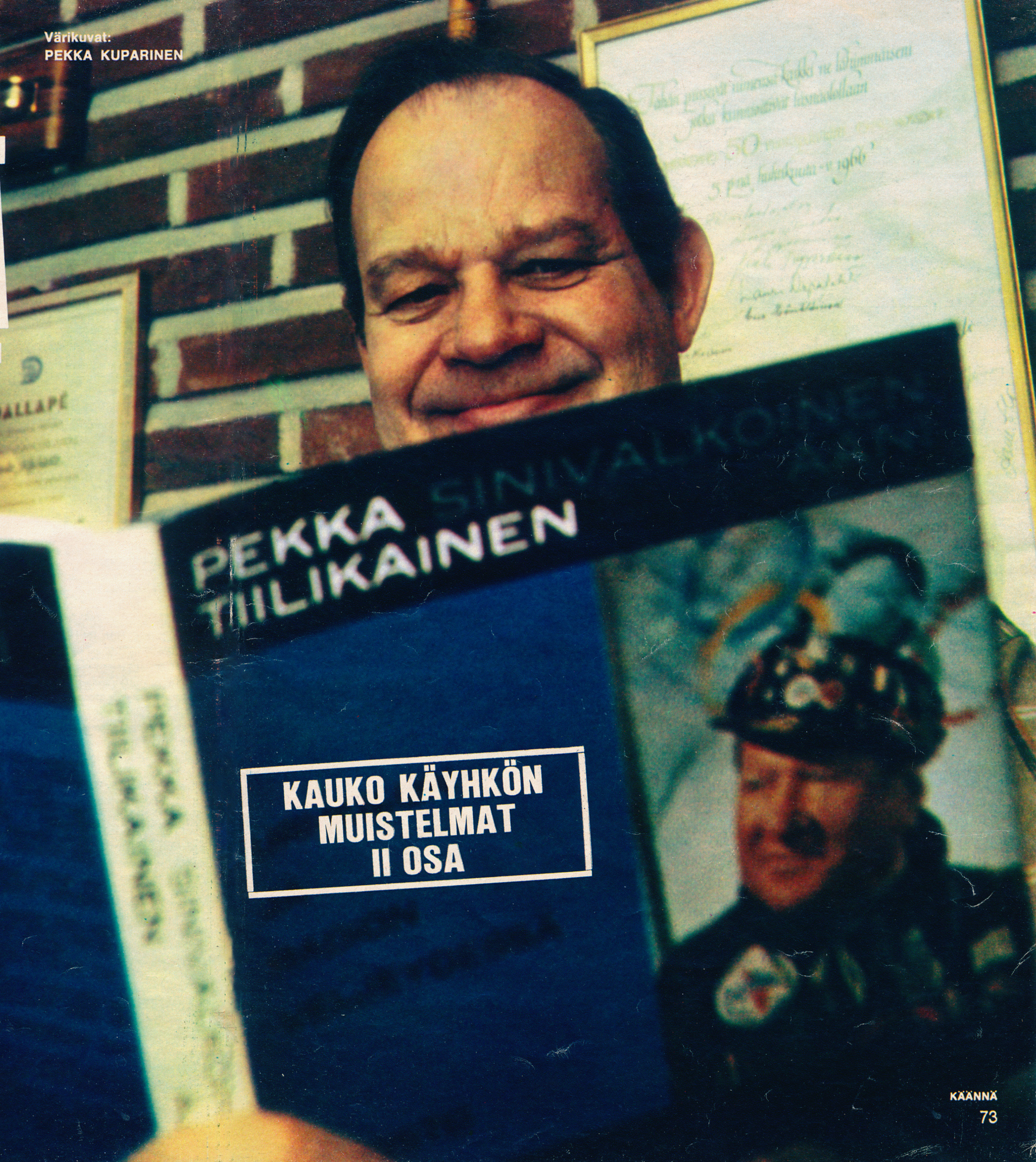
Mitä hän lienee suunnitellut avioliitolleen tapahtuvaksi? Uskooko hän sen jatkuvan tällaisenaan — molempien ollessa jossakin muualla kuin kotonaan? Ehkä hän on suunnitellut sen näin, mutta mitä suunnitteleekaan Hän, nainen, jonka seurassa Ingvar S. Melin on nähty niin kovin usein? □

Värikuvat:
PEKKA KUPARINEN

Ja silloin Aunuksen radion isä Pekka Tiilikainen sanoi:

KYLLÄ SINÄ SITTEN LUET MULKUSTI

Välirauhan kesänä Kauko Käyhköstä tuli rakennusmestari. Sen sijaan, että hän olisi keskittynyt rakentamaan teitä ja siltoja, hän todella veren vedosta lähti mukaan DALLAPEN kiertueelle. Koko kiertue oli valtaisa menestys. Raskaan talvisodan väsyttämä kansa halusi rentoutua ja juhlia. Suunniteltiin uutta kiertuetta.
Jatkosodan syttyminen hajoitti Dallapen. Eräs luku suomalaisen viihdemusiikin historiassa oli päättynyt. Kauko Käyhkön vaiheet jatkosodan ajalta ovat yhtä kuin Aunuksen radion vaiheet. Asemasota Aunuksessa, pikaisia vetäytymisiä rintaman alta ja kuitenkin alituista varuillaan oloa ilmahyökkäysten varalta. Eräs osa sodan kasvoista nähtiin sotilasvirkailija Käyhkön silmin.
Aina siihen hetkeen saakka, jolloin alkoi vaivalloinen sopeutuminen siviilielämään.

KAUKO KÄYHKÖN MUISTELMAT II OSA

KÄÄNNÄ

No,
Surfilla kyllä lähtee.
Surf on niitä vaatteita varten,
joissa eletään. Joissa leikitään.
Joihin tarttuu kaikenlaista.
Ojasta, keittiöstä, autotallista, nurmikolta.
Ja ihmisestä itsestään.
Sen vuoksi Surf on tehty tehokkaaksi.
Surf
Surf
Hohtavan
puhdasta
keittämättä

KYLLÄ SINÄ SITTEN...

Kun jatkosota alkoi, odottivat minua uudet tehtävät. Olin saanut rakennusmestarin pätevyyttä osoittavat paperit ja vaikka kouluaikaa oli sodan takia lyhennetty puolella vuodella, tunsin olevani pätevä rakennuttamaan ainakin sellaisia teitä ja siltoja, joiden yli sotaväki pääsi. Tien valmistuksen kaava oli melko yksinkertainen: soraa suolle ja savea hietikolle ja suurimmat kivet tien sivuun.

Linnoitusrakennuspataljoonan joukkueenjohtajana meillä oli ainoastaan yksi tien suunta: suoraan itään! Halki itä-Suomen ja Karjalan, yli vesistöjen ja soiden, päättymättömän tuntuisesti aina vain itään.

Vedimme ensimmäisen kerran kunnolla henkeä vasta Petroskoissa. Sen kauemmaksi ei ollut määrä jatkaa. Pataljoonastamme tuli eräänlainen jälleenrakennusosasto, se työ tuntui miellyttävältä yksitoikkoisen soratierakennuksen jälkeen.

Samassa kaupungissa majaili ryhmä viihdytysmiehiä Pekka Tiilikaisen johdolla. Heidän tarkoituksenaan oli saada toiminnalleen kiinteä paikka ja kun rintama näytti pysähtyneen, oli Petroskoin valinta itsestään selvä asia.

Tiltunmäki oli Aunuksen radion ensimmäinen pitkäaikainen asemapaikka. Pekka johti vain pientä ryhmää. Studiot olivat pieniä ja tekniikka monin paikoin "rautalangan varassa". Oli aivan luonnollista, että kaikki mahdolliset esiintyvät voimat pyrittiin haalimaan kokoon. Soittotaitoisia oli siellä sun täällä ja ennen pitkää oli koossa oma rintamaorkesteri: Swing-veikot, jonka Pekka melkein alkajaisiksi risti uudelleen VINKU-VEIKOIKSI!

Esiintymisiä oli silloin tällöin ja muutamana kertana Pekka kysyi minulta, olisinko halukas siirtymään kokonaan Aunuksen Radion palvelukseen. Oli epävarma sota-aika, mutta siitä huolimatta olin näkevinäni Pekan tarjouksessa tulevaisuuden mahdollisuuden ja kun katujen kunnostaminenkaan ei minua erikoisemmin kiehtonut, oli päätöksen teko loppujen lopuksi varsin helppoa.

Samoihin aikoihin oli Pekka pannut tuulemaan ja saanut kuin saanutkin hankituksi radiollemme uudet toimitilat aivan keskikaupungilta. Jos nykyistä Pasilaa ei oteta lukuun, en koskaan sen jälkeen ole työskennellyt yhtä verrattomissa radion tiloissa. Studiot olivat melkoisen suuria ja olipa jonkinlaista edustustilaakin järjestetty.

Vakituisia esiintyjiä oli siinä vaiheessa kolme: Pekka, Oke Tuuri ja minä. Vierailijoita oli kyllä kaikista esiintyvistä ryhmistä ja sitten aikanaan joukkoamme täydennettiin muun muassa Tauno Palolla ja Hannes Häyrisellä. Oke Tuuri oli seissyt ilmatorjunnassa valvomassa jotakin vekotinta ja Pekka oli hänet nähdessään napannut jo silloin Kansallisteatterissa näytelleen taiteilijan omaan käyttöönsä. Oken panos Aunuksen radion lähetyksissä muodostui vuosien mittaan varsin huomattavaksi. Paitsi kuuluttajan tehtäviä, hän hoiti hupimestarin virkaa ja luki silloin tällöin katkelmia joistakin teoksista.

Kauko Käyhkö kosi Eini Kotirantaa puhelimitse. Kun Pekka Tiilikainen oli todistanut avioerojutussa, talutti taiteilija Käyhkö Einin vihkipallille.

Tiltu paini eri sarjassa

Aunuksen radio ei ollut propagandaradio. Meidän yksinomaisena tehtävänämme oli miesten viihdyttäminen. Äänilevymusiikilla oli huomattava sija ohjelmissamme ja aina kun esiintyjiä löytyi, heitä pyrittiin käyttämään.

"Laula se katupoikien laulu"

Eräs näistä vierailevista esiintyjistä oli Lulu Paasipuro. Hän oli tullut tunnetuksi "Katupoikien laulullaan" ja hetkessä hänestä oli tullut koko rintamaväen suosikki.

"Katupoikien" suosiota osoittaa tapaus Pälksaaren sotilassairaalasta vuosia Lulun ensiesiintymisen jälkeen. Olimme vetäytyneet uusiin asemiin, Pekka oli jo poissa haavoittumisensa takia ja vaistosimme, että radiomme oli pian tehnyt tehtävänsä. Pälksaaren sairaalassa järjestimme viihdeillan ja esiintyjien joukossa oli myös Lulu Paasipuro. Esiintymistämme oli tuotu kuulemaan lähes jokainen sairaalassa oleva. Näky oli järkyttävä: miehiä kannettiin, heitä talutettiin ja joitakin työnnettiin rullavuoteissa salin seinustalle. Esiintymisensä jälkeen Lulu kierteli haavoittuneiden joukossa

KÄÄNNÄ

Olkaa utelias kuin lapsi.

Ottakaa LADY käteenne ja katsokaa sitä. Läheltä. Tunnette kuinka pehmeä se on. Kääntäkää se nurin ja kurkistakaa sen sisään. Tai leikatkaa se kahtia. Huomaatte vanun keskellä sinisen ryhtikerroksen. Se säilyttää siteen muodon. Ja sen ansiosta LADY ei myöskään läpäise kosteutta, vaikka kuukautiset olisivat runsaat. Katsokaa solmua. Se on siisti. Ei irtoilevia langanpätkiä. Pujottakaa sormenne solmun läpi ja ajatelkaa . . . On miellyttävää tietää, että LADY pysyy aina varmasti paikallaan. Solmut vain kiinnitetään Mimosept-sidevyöhön ja sitten voi vaikka unohtaa koko jutun. Seuraavaan LADYYN saakka.

Intiimin puhtautenne tähden: Mimofresh kosteuspyyhe ja mieto antiseptinen intiimisuihke Mimospray.

OY MÖLNLYCKE AB
Helsinki

KYLLÄ SINÄ SITTEN...

ja pysähtyi erään vaikeasti haavoittuneen vuoteen viereen. Kääreiden välistä pilkisti pari silmiä ja hitunen nenänpäätä. Tuntui, että mies liikkui elämän ja kuoleman rajoilla. Kun Lulu kysyi liikuttuneena, mitä mies haluaisi hänen laulavan, oli empimätön vastaus: — Laula se Katupoikien laulu!

Lulu lauloi. Ja vaikka laulu perusvireitykseltään olikin kevyt ja leikkimielinen, se tuossa esityksessä sai aivan uutta sisältöä.

Mustion näkövammaisten hoitolaitoksessa esiintyessäni vuosia myöhemmin, tuli eräs potilaista luokseni ja kysyi, muistinko hänet. En ollut nähnyt miestä siteiden alta paljoakaan, mutta muistin hänen vammansa ja aloin aavistella, että tässä oli sama mies, joka silloin oli maannut lähes toivottomasti haavoittuneena ja pyytänyt Lulta senhetkistä suosikkilaulua.

Esiintyjien joukko oli monenkirjava. Oli sahansoittajaa ja tuohenpuhaltajaa, oli orkesteria ja kuoroa. Repe Helismaa kävi esiintymässä, samoin Jussi Himanka kuoroineen. Toivo Kärki oli verraten tuntematon säveltäjä, Pasi Jääskeläisen poika Vesa paljon tunnetumpi tenori.

Kaiken tämän nivoi yhteen Pekka Tiilikaisen jouheva kuulutus — riippuen kuitenkin Pekan senhetkisestä mielialasta. Tämä hänen luomansa leppoisa linja vaikutti meihin kaikkiin ja pyrimme kukin tavallamme löytämään Pekan linjaa vastaavan esiintymistavan.

Itse tunsin olevani siinä joukossa täysi noviisi. Vasta vuosia myöhemmin opin käyttämään ääntäni ja ehkä samalla löysin oman persoonallisen tapani esittää asioita.

Pekalla oli tapana Helsingissä käytyään tuoda tuliaisiksi pakina "Hesan" tunnelmista. Jonakin lomanjäl-

KÄÄNNÄ

▲ **Kotiuttamisen jälkeen aikoi Kauko Käyhkö vielä rakennusmestarin töihin, mutta ei aikonut enää sen jälkeen, kun Otto Vuorio tuumasi venytellen, ettei yhtään purettavaa rakennusta sillä kertaa ollut . . . Laulu vei miehen ja on pitänyt.**

▼ **Veljekset Pekka Tiilikainen ja Kauko Käyhkö tänään. Aunuksen radion ajat elävät muistoissa.**

Ajattele äiti!

Perheesi käyttää päivittäin suunnattomasti energiaa työntekoon, liikkumiseen, kasvamiseen, jokahetkiseen elämiseen. Aamuateriasta riippuu, minkälainen päivä perheelläsi tänään on.

Aamuaterialla kaurapuuro on tehokas suojaravinto- ja energialähde.

Kaurapuuro sisältää:

- biologisesti arvokkaita valkuaisaineita
- terveellisiä monityydyttämättömiä rasvahappoja
- runsaasti kivennäis- ja hivenaineita kuten rautaa, magnesiumia ja mangaania
- B-ryhmän vitamiineja sekä E- ja K-vitamiineja
- energiaa antavia hiilihydraatteja elimistön jatkuvan toiminnan ylläpitämiseen

Koska aamuateria on päivän tärkein ateria, sen on sisällettävä 1/4 päivän ravintoaine- ja kalorimäärästä. **Lämmin kaurapuuro maidon, voileipien ja hedelmien kanssa täyttää tämän vaatimuksen. Se on sekä terveellinen että huokea tapa aloittaa päivä hyvin.**

Kaurasta elinvoimaa koko perheelle.

KYLLÄ SINÄ SITTEN...

keisenä aamuna Pekka lykkäsi pakinansa käteeni ja käski lukea sen musiikkiesitysten välillä. Yritin parhaani, mutta minulla oli täysi tekeminen pelkässä sisältäluvussa ja niin esitys oli sellainen kuin se oli. Kun näin Pekan sen jälkeen, kysäisin miten lukeminen oli sujunut. En ehtinyt kunnolla kysymystäni loppuun, kun Pekka hökäisi karulla tavallaan: ”Kyllä sinä sitten luet mulkusti!”

Jos joku sillä hetkellä olisi sanonut minulle, että tulisin sotien jälkeen näyttelemään radioteatterissa, olisin pitänyt sitä karkean luokan pilana!

Pekka oli kuitenkin loistava ihmistuntija. Kun ensimmäinen kiukku oli laantunut, aloin ajatella, että lukemiseni todella taisi olla surkeata. Aloin kuunnella Oken esiintymistä aivan uusin korvin ja yritin tavoitella ääneeni värikkyyttä. Pekan kehu oli siis tullut juuri oikeaan aikaan.

Pekan ”sinivalkoisesta” äänestä ja hänen omaperäisestä esittämistavastaan voisi kirjoittaa kokonaisen kirjan. Hänen luontaista tarkkavaistoisuuttaan osoittaa aamuhartaushetken lähestyminen. Muutamaa hetkeä ennen hartautta muutimme levymusiikin hivenen vakavammaksi ja pyrimme näin johdattelemaan tunnelmaa oikeaan suuntaan. Viimeisenä ”repäisevänä” levynä Pekka oli soittanut ”Lännen lokarin” ja samassa kun hän otti levyn pois lautaselta, hänet kutsuttiin puhelimeen. Pekka antoi jatkotoimet Oke Tuurille. Oke otti pinkan päällimmäisen levyn ja niin soi uudelleen ”lokari”. Puhelun loputtua Pekka ryntäsi studioon ja sätti Tuuria huolimattomuudesta ja siinä motkottaessaan pani uuden levyn pyörimään: ”Lännen lokarin!”

Joku toinen olisi hätkähtänyt, mutta Pekka nosti neulan ylös ja kuulutti rauhallisesti:

Dallapén pojat kenttäharmaissa: Paavo Raivonen, Onni Laihanen, Kauko Käyhkö ja Helge Pahlman.

— Vaikka tämä onkin Aunuksen radio, ei täälläkään sentään soiteta ”Lännen lokaria” kolmeen kertaan. Seuraa aamuhartaus!

Äänen on säilyttävä!

Sodassa kävi niin kuin kävi. Meidän oli lähdettävä kuten muidenkin. Ylemmältä taholta saimme määräyksen, että äänen piti säilyä muutosta huolimatta. Joukoille ei saanut antaa sellaista kuvaa, että olimme joutuneet lähtemään suin päin käpälämäkeen ja lähetykset oli unohdettu.

Olin teknikko Vuoren kanssa käynyt katselemassa uutta paikkaa asemallemme ja Kolatselästä oli löytynyt pieni maalaistalo idylliseltä paikalta, aivan vanhan rajan tuntumasta.

Siirto oli melkoinen. Illalla lähetyksen päätyttyä pakkasimme studion laatikkoon — näin voi melkein sanoa, ja seuraavana aamuna jatkoimme Kolatselästä aivan kuin mitään erikoista ei olisi tapahtunut. Se oli meidän salamasotaamme.

Kun uusi asemamme oli kunnossa ja lähetykset pääsivät pyörimään normaaliin tahtiin, jäi aikaa keksiä kaikenlaista kesäpäivän viihdykkeeksi. Uimakilpailu oli luultavasti Pekan keksintö, koska hän itse uskoi vanhana mestariuimarina selvittävänsä kilpailun edukseen. Talomme alla virtasi pieni joki ja puolen kilon voipaketin haltijaksi pääsisi se, joka nopeimmin ylittäisi joen. Hurjan kilpailun voittajaksi selviytyi kuitenkin Oke Tuuri, joka keksi loikkia kiveltä kivelle yli matalan joen.

Idylliä Kolatselässä ei kestänyt kauan. Taas kaivettiin esille pakkauslaatikot ja eräänä aamuna huomasimme olevamme Harlussa, Suomen puolella ensimmäisen kerran pitkään aikaan. Lähellä Harlun asemaa sijaitseva uusi asemapaikkamme oli pahaksi onneksemme vihollisen lentoaseen suunnistuspaikka ja samalla heillä oli tapana kokeilla tähtäimiään hyväksi maaliksi keksimäänsä studiorakennukseemme. Eräänä sunnuntai-iltana, kesken lähetystä, tulivat viholliskoneet taas. Yläkerran musiikkistudiossa soitti trio Olavi Tilli, Artto Granroth ja Yrjö Niemi. Jorma Huttunen lauloi suomalaisia kansanlauluja ja minä itse lausuin Kiven Sydämeni laulua. Tunnelma oli suorastaan hempeä.

Juuri silloin tulivat viholliskoneet!

Suojauduimme minkä ennätimme, pianisti makasi flyygelin alla ja kun ensimmäinen ja ainoa hyökkäysaalto oli mennyt ohitse, kuului jostakin lattian rajasta — suorana lähetyksenä:

— Voi perkele!

Sitten ohjelma jatkui aivan kuin mitään ei olisi tapahtunut.

Pekan haavoittuminen

Harlusta lähti Pekka sille matkalle, jonka jälkiä hän kantaa tänäkin päivänä mukanaan. Ohjelmamme olivat monen mielestä liian studiovoittoisia ja niin Pekka päätti käväistä etulinjassa haistamassa ruudin käryä.

Pekka viipyi ja viipyi. Ennätimme jo pelätä pahinta ja kun tieto Pekan haavoittumisesta aikanaan tuli, lohduttauduimme sillä, että Pekka sentään vielä eli.

Isku oli joka tapauksessa masentava. Koko toimintamme oli saanut Pekan laatuleiman ja ilman häntä tunsimme olevamme kuin isättömiä.

Tähän Pekan haavoittumiseen päättyi tietyllä tavalla radiotoimintamme uljain vaihe. Pekka oli ennen etulinjaan lähtöään ennättänyt muuttaa Aunuksen Radion Karjalan Radioksi. Asemapaikkamme muuttui, kolmi-

KÄÄNNÄ

KYLLÄ SINÄ SITTEN...

vuotisjuhlaa vietettiin alakuloisissa merkeissä ja samaan aikaan tuli tieto, että seuraavana aamuna alkaisi aselepo.

Meidät siirrettiin Savonlinnaan ja koska olimme Tiedotuskomppania 1., meidät myös kotiutettiin ensimmäiseksi.

Meidän oli etsittävä paikkamme rikkirevityssä ja puutteen keskellä elävässä maassa, sodan hävinneessä Suomessa.

Ankea syksy 1944

Oli kuin olisi kulkenut jatkuvasti pimeässä.

Minulla oli koti mihin mennä, mutta ei aavistustakaan siitä mitä tekisin itseni ja perheeni elannoksi.

Setäni Aku Käyhkö järjesti kiertueen ja hän pyysi minut mukaan. Sopivan kappaleen löytäminen ei ollut helppoa: siinä piti olla vähän henkilöitä eikä sen ylöspano saanut maksaa paljon. Löysimme vanhan italialaisen komedian, "24 tulipunaista ruusua". Setäni ja minun mukaan lähti Elli Ranta ja Sirkka-Liisa Rannikko ja siinä koko "komeljanttariseurue".

Kansa ei vielä jaksanut huvitella. Meidän onnettomuudeksemme Uuno Laakso oli varannut saman kappaleen ja tietysti myös kaikki parhaat esiintymispaikat. Yleisöä oli vähän ja näytelmän ensimmäinen repliikki oli siihen tilanteeseen mitä sopivin: Tyhjälle näyttämölle astuu mies ja kysyy "Onko täällä ketään".

Tavallisesti ei ollut juuri ketään!

Jossakin Turun puolessa kahlasimme kurassa ja loskassa, kun meitä vastaan tuli tuntematon mies. Hän katseli taaperrustamme ja tokaisi: "Komeesti vaan, ettei köyhältä näytä."

Kiertueen jälkeen löytyi laulukeikka silloin tällöin. Harkitsin vielä palaamista rakennusmestarin virkaan. Käväisin Otto Vuorion luona tarjoutumassa palvelukseen. Otto katseli minua syrjäsilmällä ja sanoi sitten venytellen: "Valitettavasti meillä ei ole yhtään rakennusta, joka pitäisi purkaa."

Radioteatteriin

Vielä kerran nautin kuitenkin rakentajan säännöllistä kuukausipalkkaa. Veljeni oli perustanut Cultor-osakeyhtiön ja palvelin yhtiössä muutaman kuukauden. Koko ajan olin valmistautunut omaan konserttiin ja jossakin sisimmässäni ajattelin, että vakavan musiikin alalta saattaisin löytää leipäpuuni. Olin kuitenkin liian vanha pääsemään huipulle ja muutaman konsertin laulettuani tajusin, että minusta ei koskaan tulisi suuren luokan oopperalaulajaa.

Ossi Elstelä oli perustanut Iloisen Teatterinsa ja menin empimättä mukaan. Pallen "Lähtölaukaus" meni puolitoistasataa kertaa — ennen kuin se kiellettiin. Arijoutsin "Syntymämerkille" kävi vähän samoin: yleisö piti siitä, mutta sen esittäminen kiellettiin "hyvien tapojen vastaisena", vaikka syyt kieltoon olivat kyllä aivan muualla.

On myönnettävä, että piikit olivat yksipuolisesti vasemmalle suunnattuja, mutta oli Iloisen Teatterin esityksissä jotain muutakin; oli ensimmäisen kerran revyyn luonteista iloittelua ja musiikkia vähän joka laidalta.

Ossi Elstelä oli vanhan kansan tuhattaitoinen "teatteritirehtööri". Hänen kantajoukkonsa muodostivat Lulu Paasipuro, Pena Viljanen, Juliska Koka, Tuukka Soitso, Teijo Joutsela ja monet muut sen hetken huippuesiintyjät.

Vuoden kuluttua olin taas vapaa taiteilija. Lauloin missä tarvittiin ja vähitellen huomasin ilokseni, että tarvittiin!

Eini, hanuristityttö

Kiertueilla liikkui silloin tällöin säestäjänä viehättävä nuori nainen, Eini Kotiranta. Hän oli menestyvä mestari ja oli kilpaillut Ruotsissakin.

Viimeisenä keväänä ennen Radioteatterin perustamista, olimme vielä kiertueella. Koko joukko sopi hyvin yhteen. Meillä oli hauskaa ja yleisöäkin oli kohtalaisesti. Kiertueen aikana suhtauduin Einiin kuin kehen tahansa kiertuetoveriin. Kun hän lähti omalle esiintymismatkalleen Ruotsin Kansallispuistoihin, tunsin oloni jotenkin orvoksi. Ensimmäinen avioliittoni oli jo tuhoutunut, olin hyvin juureton.

Olimme oman kiertueemme jälkeen tavanneet aivan sattumoisin ja vaikka olin ollut jokaisesta tapaamisesta ilahtunut, en osannut määritellä mitä tunsin hoikkaa hanuristityttöä kohtaan.

Kun Eini oli Ruotsissa, tuntui päätöksen teko itsestään selvältä: Soitin Ruotsiin ja kosin puhelimessa! Noin vain, muitta mutkitta!

Kesän aikana käväisin Ruotsissa ja kun Pekka Tiilikaisen todistama ero oli selvä, talutin Einin vihkipallille.

Elämä alkoi tuntua mukavalta — olinhan sentään kuukausipalkkainen, vastaperustetun Radioteatterin näyttelijä. □

JATKUU SEURAAVASSA NUMEROSSA

Atleetit! Oikealta Tauno Palo, Pekka Tiilikainen, Hannes Häyrinen ja Kauko Käyhkö.

Mauri Sariola

IHMISIÄ, JOITA TUNNEN 4. OSA

"KETÄÄN EI SAA TUOMITA ETUKÄTEEN"

TUOKIOKUVIA ILMARI KIANNOSTA JA ELJAS ERKOSTA

Korpikirjailija Ilmari Kianto muistui mieleeni, kun katselin kirjahyllyäni. Käteeni sattui vaatimattoman näköinen nidottu kappale nimeltään: "Mies on luotu liikkuvaksi." Erittäin kallisarvoiseksi tämän ulkonaisesti vähäpätöisen opuksen tekee kuitenkin tekijän omistuskirjoitus.

Vaikkakaan tuo kirjoitus ei ole minulle juuri mairitteleva. Leveäteräisellä mustekynällä ja horjumattomalla käsialalla on etulehdelle pyyhkäisty seuraavanlainen teksti: "Mauri Sariolalle, jonka tekstiä en vielä varsin tunne, mutta uskon että Sinun kirjasi ovat hengen luomisesta syntyneitä. Eihän kaikkien kirjailijoitten tarvitse olla läheisiä. Ystävällisesti vierailulasi 1/4 1960. Iki-Ilmari Kianto.

Niinpä niin.

Onhan tuossa mukana pieni väkinäinen kohteliaisuuskin. Eli puhutaan ihan hengen luomisesta. Mutta lähinnä tätä omistusta kylläkin värittää terve epäily kykyjäni kohtaan. Ensinnäkin suuri korpikirjailija ilmoittaa koko tuotantoni hänelle tuntemattomaksi. Ei kai niitä teoksia vuonna 1960 ollut vielä niin monta kirjoitettukaan, mutta... Lisäksi lopussa on selvä huomautus, ettei tässä nyt niin läheisiä olla, eikä kai tullakaan...

Pieneksi puolustukseksi on sentään mainittava, että sain teoksen ollessani Kiannon kotona ensimmäisen kerran. Myöhemmin ehkä välit sentään kävivät jonkin verran läheisimmiksi. Mutta tämän ensimmäisen käynnin muistan kyllä parhaiten.

Olin törmännyt vaellukseni varrella erääseen kirjalliseen sinisukkaan. Tämä nainen puhui minulle Dostojevskista, Tolstoista, Turgenjevista ja Tšehovista niin päätäpyörryttävän viisaita juttuja, että minulla nousi hiki tukkaan. Sopivasti kyllä hän esitti pitkän erittelyn Dostojevskin 'Idiootista' ja minä tietämättömänä kuuntelijana tunsin itseni juuri sellaiseksi. Mutta sitten vasta hiki tuli, kun hän ilmoitti:

— Tunnen Ilmari Kiannon. Ja nyt lähdetään sinne kylään.

Ei siinä ollut oikein vastaansanomista. Varustauduimme sikarilaatikolla ja kahdella konjakkipullolla ynnä otimme taksin. Iki-Kianto asui siihen aikaan Mariankadulla. Oven avasi hänen viimeinen vaimonsa Mirkku ja kysäisi heti kynnyksellä:

— Onko konjakkia?

— On.

— Paljonko?

— Pari pulloa.

— Antakaapa se toinen pullo minun taakseni. Ilmari on jo muutenkin hyvässä vauhdissa tänään...

Niin tapahtui. Kävelimme peremmälle. Korpikirjailija istuskeli retevästi nojatuolissa, sikari suussa ja konjakkilasi jo valmiiksi käden ulottuvilla. Näytti pirunmoiselta tervaskannolta. Tai olisiko teräsvaari ollut oikea ilmaus. Ikää hänellä oli tuolloin jo 76 vuotta. Mutta katse oli terävä ja ryhti hyvä. Eikä kotitakissa näkynyt mitään pullanmuruja tai kananmunatäpliä. Heti kun oli esittäydytty ja käyty istumaan, hän alkoi oikopäätä puhua mahtavia:

Höyhenleikit

— Vaivasi tuossa viime yönä vähäsen unettomuus, hän loihe lausumaan. — Meinasi jo käydä olo työlääksi. Mutta sitten me keksimme tämän Mirkun kanssa uuden leikin...

— Ole vaiti! komensi aviovaimo.

— Kukas tässä talossa on yleensä isäntä? — Rouva Mirkku Iki-Kianto sai osakseen asiat paikoilleen panevan silmäyksen. — Niin, mitäs minun pitikään kertoa...

— Te mainitsitte jostain uudesta leikistä, huomautin varovaisesti.

Jos oli Kianto maininnut, että hänen olonsa oli tuntunut työläältä edellisenä yönä, niin minun oloni oli samanlainen nyt päivällä. Katselin kuuluisaa kansalliskirjailijaa henkeä pidätellen ja kämmenet tuntuivat kosteilta. Muistin elävästi hetket, jolloin olin viidennen luokan äidinkielen tunnilla pitänyt esitelmän hänen teoksestaan 'Punainen viiva'. Silloin en olisi osannut unissanikaan kuvitella, että kerran istuisin mestaria vastapäätä.

— Niinpä niin! Kianto ilostui. — Kun tämä Mirkku valvoi myös, eikä meillä ollut mitään tekemistä, keksimme sen uuden leikin. Pyydystin tyynyn sisältä höyhenen ja puhalsin sen ilmaan. Kun se ajelehti Mirkun puolelle, tämä puhalsi höyhenen takaisin ja sitten minä puhalsin sen taas hänen puolelleen. Ja niin se höyhen meni edes takaisin ilmassa koko yön...

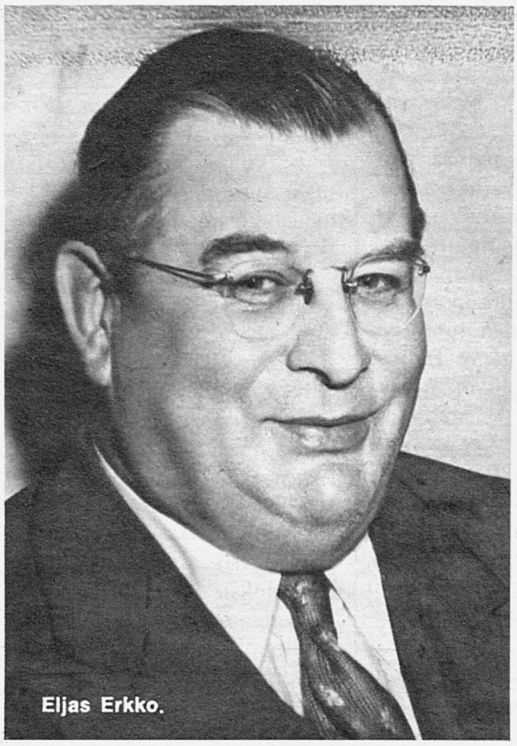
— Jahah, jahah, totesin. — Varsin mielenkiintoinen leikki.

— Oli se, myönsi Iki-Kianto. Hän kaasi konjakkilasinsa täyteen ja vilkaisi vaimoon. — Siitä tulikin mieleeni, ettei tälle Mirkulle saa tarjota mitään. Hän ei oikein kestä tätä viinanpuolta...

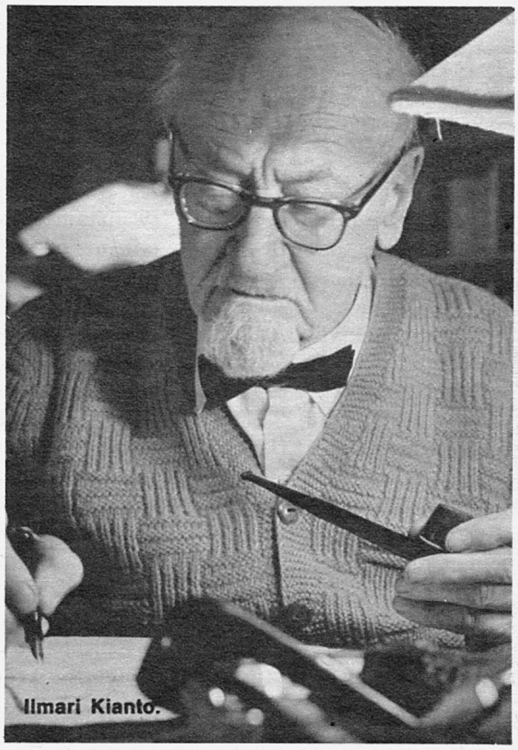
Mirkku iski meille silmää ja katosi keittiöön. Muistin toisen konjakkipullon. Ja havaitsin hyvin pian, että jos tuli isäntä puheliaaksi, niin tuli salavihkaa emäntäkin. Samaan tahtiin vapautuivat vieraatkin. Jopa omakin ujouteni häipyi. Kun Kianto jatkoi yksinpuheluaan, hän tuli maininneeksi erään periaatteistaan:

— Mies on luotu liikku-

Eräät tuntemani mielenkiintoiset ihmiset ovat jo ehtineet muuttaa manan majoille. Otsikko pitäisi siis ehkä tässä jutussa muuttaa kuulumaan: "Ihmisiä, joita tunsin." Kun nyt muuan käsitys — johon yhdyn — väittää, että ihminen fyysisestä kuolemastaan huolimatta elää edelleen tässä maailmankaikkeudessa niin kauan kun hän pysyy elossa olevan ihmisen muistissa, annettakoon otsikon olla sellaisenaan.

Eljas Erkko.

Ilmari Kianto.

vaksi, nainen kodin haltijaksi...

Olin heti samaa mieltä. Vaikka ei tämä vanhanaikainen lause taida enää nykyisin pitää paikkaansa. Mutta lause toi mieleeni muutakin:

— Teillähän on tuon niminen kirja?

— On, sanoi Kianto.

Mirkku kiiruhti sivulta huomauttamaan. — Sinun pitää antaa tälle kirjailijaveljellesi se omistuskirjoituksin varustettuna.

— Häh? — Kianto kääntyi tuijottamaan minua. Mieleeni tuli etsimättä muuan käsi, joka kirjoitti kerran seinälle: **Mene tekel.** Epäilykseni vahvistuivat, kun Kianto sanoi: — Ettäkö tuon näköinen räkänokka olisi **minun** kirjailijaveljeni!

Ylen hyväsydäminen Mirkku oli kuitenkin sinnikäs. — Ainakin hän on harras ihailijasi.

Muristen Kianto tarttui kynään ja pyyhkäisi alussa kerrotun omistuksen. Kuten sanottu, kirja on minulle nykyisin hyvin arvokas. Mutta oikeammin on arvokkaampi vielä eräs neuvo, jonka hän minulle jo tänä ensimmäisenä käyntikertana suvaitsi antaa.

"Ole rehellinen!"

Kun keskustelu pikkutunneilla alkoi lainehtia korkealla, tulin sanoneeksi jotain, joka ei Kiantoa lainkaan miellyttänyt. Ryhdyin pöpöttämään kirjailijan työstä ja päivittelin sitä seikkaa, että kirjailija joutuu usein tuhlaamaan aikaansa ja luomisvoimaansa joutavanpäiväisiin tilaustöihin. Esimerkkinä mainitsin, että muuan lehti oli tilannut minulta novellin. Sen valmistumiselle oli pantu määräaika ja lisäksi olin saanut evästyksen, että novellin aihepiirin piti liikkua vapun tienoilla, koska vappu oli kohtapuoleen tulossa.

— On se yhtä helkkaria! sanoin korkeakirjallisesti, — kun ihmisen pitää tuhlata sielunvoimiaan kirjoittaakseen mokoman tilapäistyön ja roskajutun...

Kianto mulkaisi minua tavalla, jonka muistan ikäni. Sitten hän jyrähti:

— Poika!

— Tuota noin... hmh.. mjam... mitä niin?

— Ettäs kehtaat puhua tuollaisia nuorella iälläsi ja urasi alkutaipaleella! Paina nyt pahkaasi seuraava asia: Jokainen työ on tehtävä! Ja kun asialle lähdetään, se on tehtävä tosissaan, kaikin voimin ja niin hyvin kuin ikinä pystyy! Jos **minulta** on jokin pieni aatteellinen lehti tilannut vaikka joulunovellin, niin kyllä minä olen kuvaillut ne lyhteet ja kynttilät parhaani mukaan... enkä ole ollenkaan pitänyt itseäni liian korkeana kirjailijana paneutumaan noin vähäpätöiseen työhön...

Korviani oli alkanut kuumottaa. Sanoisinpa, että sillä hetkellä opin todella jotain. Kianto möyhäytti sikarinsa takaa vielä:

— Lisäksi haluan antaa sinulle toisen neuvon. Ole työssäsi rehellinen! Kaikenlainen valheellinen katinkulta näkyy heti läpi. Tekstin pitää olla tuoretta ja elävää, sellaista ettei sillä lukijakuntaa petetä. Oletko nyt painanut tämän sinne pörrösi alle?

— Olen, myönsin. — Kun vain siellä pysyisi...

"Ketään ei pidä tuomita etukäteen!"

Toinen elämääni voimakkaasti persoonallisuutensa painolla vaikuttanut henkilö on erikoislähettiläs ja täysivaltainen ministeri **Eljas Erkko.** Mitä hän vaikutti ulkoministerinä ollessaan Suomen kohtaloihin, sen kertovat viime jouluksi ilmestyneet muistelmateokset. Joissa sivumennen sanottuna tuntuu olevan sellainen jälkikäteishaukku meneillään, että Erkko taitaa toisella tähdellä ottaa sikarin suustaan ja tuumiskella rauhalliseen tapaansa: "Koirat ne haukkuu, mutta karavaani ajaa."

Toisaalta ei ole kovinkaan ihmeteltävää, että ministeri Eljas Erkko on jättänyt eräitten (Pakaslahti ym.) mieleen itsestään negatiivisen kuvan. Erkko oli nimenomaan sellainen henkilö, että häneen oli pakko ottaa kanta. Lyhyesti sanottuna hän oli eräitten mielestä "helvetin mukava mies" ja eräitten toisten mielestä taasen "kirotun kiusallinen tyyppi". Mutta kukaan ei ainakaan pysty sanomaan, että hän olisi ollut väritön ja mitäänsanomaton.

Tapasin hänet ensimmäisen kerran pyrkiessäni hänen palvelukseensa. Kysymyksessä oli Helsingin Sanomain rikos- ja tuomioistuinasioitten selostajan paikka. Pyrkijöitä oli kymmenittäin ja kaikki lähetettiin raastupaan tekemään koejuttu. Kun Erkko oli lukaissut ne, hän kutsui muutamia kandidaatteja henkilökohtaiseen katselmukseen.

Ensin luulin, että hän tulee heti päälle.

Kirjoittamani juttu oli hänen edessään pöydällä. Ja ilme oli todellakin niin synkkä, että pelkäsin hänen ampaisevan kirjoituspöytänsä yli kimppuuni. Iskien nyrkin pöytään ja luoden mustasankaisten silmälasiensa läpi minuun säkenöivän katseen hän mylvähti:

— Tässä jutussa on törkeä virhe!

— Äh ... anteeksi, herra ministeri, mutta...

— Ei mitään anteeksi! Erkko ärjäisi. — Virhe on anteeksiantamaton. Tässä nimitetään tätä Kalle Korhosta varkaaksi!

KÄÄNNÄ

TUOKIOKUVIA...

Hämmästyin. Kertasin jutun salamannopeasti päässäni. Mainittua Korhosta oli syytetty siitä, että hän oli tyhjentänyt kolmekin kultasepänliikettä. Oikeudessa hän oli jopa myöntänyt tekonsa. Niinpä hän oli käsitykseni mukaan varas.

En kuitenkaan ehtinyt puolustautua, kun Erkko jyrähti:

— Mikä mies te oikein olette? Teillä on lainopillinen koulutus ja lähdette silti kirjoittamaan tällaista moskaa! Ja kaiken huipuksi luulette, että tällainen juttu kelpaisi uutiseksi maan suurimman päivälehden sivuille.

— Mutta, mutta...

— Ei mitään muttia. — Erkko painoi peukalonsa juttuni viimeiselle riville. — Tässähän sanotaan, että asian käsittely lykättiin! Toisin sanottuna te olette mennyt leimaamaan miehen varkaaksi ennen kuin oikeus on antanut asiassa lopullisen päätöksensä!

Nyt minullakin sytytti. Jutussa olisi pitänyt tietenkin käyttää Korhosesta sanontaa "varkauksista epäilty" tai "varkauksista syytteeseen asetettu". Leimaamalla hänet ennen oikeuden päätöstä varkaaksi olin todella tehnyt räikeän journalistisen virheen.

Valmistuin jo nousemaan, kun Erkko sanoi leppyneenä:

— Jos pidätte mielessänne tämän ensiarvoisen pääsäännön, ettei ketään saa tuomita etukäteen, hyväksyn teidät. Juttunne sattuu muuten olemaan eloisa ja lukijoita kiinnostava. Olkaa nyt pari viikkoa koeajalla. Katsotaan sitten...

Minä olin. Kun ei kahden viikon kuluttua kuulunut mitään, jäin taloon. Jäin sinne kymmeneksi vuodeksi. Ja lähdin vasta sitten, kun Eljas Erkkokin lähti.

"Teidät minä sanon ylös!"

Nykyisin istuu jokainen vähänkin itseään päälliköksi kuvitteleva mies tärkeänä punaisien ja vihreitten ovilamppujen takana. Kun yrittää mennä sisään ja painaa nappia, niin eikös vain heti syty punainen "varattu" tai keltainen "odota" lamppu. Eljas Erkon tyyli oli toinen. Suuren lehtitalon muurahaispesäympäristössä hänen huoneensa oli kummallinen rauhan saareke. Ovi sinne oli käytävästä aina auki — mutta oli aivan eri juttu, kuka sinne uskalsi mennä sisään. Täytyi olla todella tärkeää asiaa.

Tällaisen asian keksi kerran omasta mielestään lehtimiespiirien etunimellä Santtu hyvin tuntema toimittaja.

Istuskeltiin Pik-Nikissä. Kyseinen krouvi oli aivan Helsingin Sanomain nurkalla ja havaitessaan toimittajiensa viettävän hienoa työaikaansa siellä Erkko useaan kertaan julisti ostavansa koko ravintolan ja tekevänsä siitä maitobaarin. Uhkaustaan hän ei kuitenkaan toteuttanut. Hänellä oli nimittäin sellainen yksioikoinen periaate, että toimittaja sai olla vaikka missä, edellyttäen että hän teki hyviä juttuja ja ne tulivat ajoissa lehteen.

Istuttiin siis Pik-Nikissä ja joku huomautti äkkiä Santulle:

— Sinulla ovat nuo paidankalvosimet rispaantuneet...

Hyvässä hönössä oleva Santtu havaitsi vasta nyt saman seikan. Hän synkistyi ja ilmoitti:

— Se johtuu siitä, ettei Erkko maksa minulle tarpeeksi palkkaa.

— No, no, toppuutteli joku. — Jos se johtuu vähän elintavoistakin...

— Eikö mitä! kimmastui Santtu. — Nyt minä lähden heti ja sanon asian suoraan isännälle.

Muitten estelyistä huolimatta Santtu lähti. Voimansa tunnossa hän pyyhälsi sisään pyhitetystä ovesta, alkoi pomppia Erkon edessä, veti esille paidankalvosimensa ja reuhasi:

— Eikös olisi syytä nostaa palkkaa, kun ei toimittajalla ole edes kunnon vaatteita?

Erkko nuuhki ilmaa. Gambiina haisi kovasti. Hyvin tyynesti ministeri ja lehden omistaja totesi:

— Asia korjataan ensi tilissä.

Santtu tuli takaisin Pik-Nikiin ja mahtaili:

— Tulipa kerrankin sanotuksi suorat sanat. Ja ukko lupasi korjata asian ensi tilissä.

Siihen aikaan annettiin kouraan vielä rehellinen tilipussi. Kun Santtu sitten avasi sen, siellä oli tavallinen palkka ja palkka irtisanomisajalta. Lisäksi siellä oli pieni viesti:

"Asia on korjattu."

Edellä kerrottu ei tarkoita sitä, että Erkko sanoi toimittajiaan irti noin vain aikansa kuluksi. Hän oli yleensä oikeudenmukainen ja usein varsin pitkämielinenkin. Mutta kun hänen mielestään sattui jotain todella räikeää, hän toimi äkkinäisesti. Sen sai kokea myös toimittaja, joka oli etunimeltään Markus.

Markus oli saanut Erkon stipendin. Silloin elettiin vielä vanhan rahan aikaa ja summa, 100 000 markkaa, oli nuorelle toimittajalle melkoinen. Apuraha-anomuksessaan Markus oli ilmoittanut haluavansa tehdä opiskelumatkan Lontooseen. Mutta kun hän sai rahat kouraansa, hän suoritti ensin opintomatkan helsinkiläisiin ravitsemusliikkeisiin. Joi ja juotti kamelinsakin. Kun Lontooseen lähtöaika tuli, rahat olivat loppu.

Hän lähti kuitenkin.

Iloluontoisena ja kekseliäänä miehenä Markus havaitsi, että ulkomailla sai rahaa kansainvälisistä tietotoimistoista, kun vain ilmoitti nostavansa sitä Helsingin Sanomain laskuun. Aikanaan laskut tietysti kulkeutuivat Erkon maksettaviksi.

Hän maksoi.

Eräänä päivänä satuin olemaan toimitussihteerin huoneessa. Markus oli jo kotiutunut ja sattui huonoksi onneksi pistämään nenänsä samaan huoneeseen. Siellä oli myös Erkko, joka antoi toimitussihteerille ohjeita seuraavan päivän pääkirjoitusta varten:

— Tämä kappale on muutettava. Ottaen huomioon poliittiset suhdanteet...

Erkko katsoi ylös ja huomasi Markuksen.

— Teidät minä sanon ylös! hän huomautti samaan nuottiin. Sitten hän jatkoi toimitussihteerille: — Mitä tulee mainitsemiini poliittisiin suhdanteihin, niin pääkirjoituksessa on otettava huomioon myös seuraavaa...

Markus käveli pöllöhtäneenä ulos huoneesta ja mutisi itsekseen: — Ihankos se nyt leikistä suuttui ja totta tarkoitti?

Totta se tarkoitti.

"Antaa mennä vaan kaikki samaan laskuun..."

Edellisestä käynee ilmi, että vanha Erkko hallitsi varsin patriarkaalisesti taloaan. Vilppiä hän vihasi ja sen havaittuaan toimi nopeasti. Mutta toisaalta hän oli erittäin humaani herra ja valmis sekä kuuntelemaan alaistensa huolia ja myös auttamaan. Jos vaikka joku vähäinen lehdenjakaja joutui taloudellisiin vaikeuksiin, hän uskalsi mennä suoraan sisään puheille, ilman väliportaita. Ja ylipäänsä Erkko auttoi.

Hänellä oli myös annos varsin erikoista huumoria. Sen sai meikäläinen kokea jouduttuaan kerran varsin kiusalliseen tilanteeseen.

Erkko oli lähettänyt minut IPI:n kansainväliseen kongressiin Hampuriin. Osallistujia oli ympäri maailmaa ja luennoitsijoina toimivat sellaiset herrat kuin Kanadan kuninkaallisen ratsastavan poliisin päällikkö, Interpolin pääsihteeri ym. Me kuulijat istuimme kuulokkeet korvissa ja kun puheet tulkittiin kolmelle kielelle samanaikaisesti, tarvitsi vain valita kanava. Valitettavasti minä osasin englantia, saksaa ja ranskaa kaikkia yhtä huonosti ja valitsinpa minkä kanavan vain, korviin tuli solkenaan minulle käsittämätöntä, ammattisanoja vilisevää tekstiä.

Ajattelin silloin, että kaipa ne jakavat aikanaan kirjalliset referaatit ja niitten perusteella voi tehdä kotimaassa uutisen. Ja että sillä välillä voipi vaikka lähteä Reeperbahnille.

Grosse Freiheitstrassen varrella sijaitsevassa Colibri-nimisessä ravintolassa tapasin ilokseni Gummeruksen silloisen kirjallisen johtajan. Rupesi syntymään kauheita lasku-

KÄÄNNÄ

JATKUU SIVULLA 99

PEKTOSAN

filmstar
BLACK MASCARA
filmstar
filmstar

Kuva: PEKKA KUPARINEN

Neste Oy on Suomelle tarpeellinen, jopa elintärkeä teollisuuslaitos. Neste Oy on myös tämän valtakunnan fantastisimpia puheenaiheita, mikä johtuu kai siitä, että se on verhoutunut salaperäisyyteen — tuntuu kuin koko laitoksen päälle olisi lyöty jättiläismäinen leima SALAINEN. Eri tahoilta jatkuvasti tihkuvien tietojen perusteella on aihetta kysyä: Onko Neste Oy kaikessa mahtavuudessaan myös

HÄMÄYKSEN JA VALLANHIMON MONUMENTTI?

□ Tiedämme, että Neste Oy:n osakepääoma on 42 miljoonaa markkaa ja sen liikevaihto kohosi 1969 yhdessä tytäryhtiönsä Nestepalvelu Oy:n kanssa yli 755 miljoonaan markkaan.

□ Tiedämme, että tässä Alkon jälkeen suurimmassa liikeyrityksessämme valtion välitön osuus on 93,02 % osakekannasta, Alko Oy:n osuus 6,83 % ja Imatran Voima Osakeyhtiön 0,15 %.

□ Tiedämme, että Suomen hallitus noudattaa Neste Oy:n sanelupolitiikkaa antaen yhtiön korottaa tuottajahintojaan mukisematta. Lisäksi Neste Oy saa valtiolta jatkuvasti tukipalkkiona yhden pennin jokaisesta tuottamastaan polttoainelitrasta — noin 10 miljoonaa markkaa vuodessa — vaikka se on Suomen toiseksi kannattavin valtionyhtiö.

□ Olemme lukeneet, miten Aravakiinteistöliitto ihmettelee valtioneuvostolle jättämässään kyselyssä, että viimeisen 18 kuukauden aikana hinnannousu kiinteistöpolttoöljyjen kohdalla on ollut 50—60 %, vaikka Neste Oy on perustettu vakiinnuttamaan öljyjalosteiden hinnat Suomessa.

□ Olemme lukeneet, miten Neste Oy:lle suunnitellaan 24-kerroksista, marmorista konttoripalatsia Tapiolaan. Korkeus on tämä, koska Neste Oy:llä on oltava Helsingin seudun korkein konttorirakennus.

□ Olemme lukeneet, miten ylimielisyydestään tunnettu Neste Oy rakentaa Jyväskylään öljyvarastoja — ilman asiaankuuluvia lupia.

□ Neste Oy on kuuluisa hienoista ja kalliista vierasmajoistaan ja saunoistaan, joista uusin on rakenteilla Sköldvikiin. Kustannusarvio 2,5 miljoonaa markkaa.

□ Neste Oy on kuuluisa johtajiensa korskeudesta ja ennen kaikkea heidän edustusasunnoistaan, joista on viime aikoina puhuttu eduskuntaa myöten. Toimitusjohtajalle Helsingin Kuusisaareen aiottu virka-asunto maksaisi noin miljoona markkaa — sitä valtioneuvosto ei ole kuitenkaan hyväksynyt (vrt. Sköldvikin saunan kustannusarvio).

□ Neste Oy on kuuluisa tuhlaavaisuudestaan. Yhtiön liikkeelle panema maanostaja Lasse Thun maksoi Hankoniemessä Tvärminnen kahdesta lahdenpoukamasta enemmän kuin niistä pyydettiin.

□ Meille on kerrottu kaikenlaista Neste Oy:n "suhdetoiminnasta".

□ Meille on kerrottu, että Neste Oy antaa puolueille epävirallista tukea esimerkiksi maksamalla niiden lehdille ilmoituksista, joita ei ole julkaistu (vrt. toimitusjohtajan haastattelu seuraavalla aukeamalla) ja puhutaan myös puolueille Sveitsin pankkeihin menevistä avustuksista.

□ Meille on kerrottu, miten Neste Oy:n "suhdetoiminta" muutti esimerkiksi Hangon kaupunginjohtajan K. Berglundin mielipiteen päälaelleen Tvärminnen jalostamokysymyksessä — ensin kaupunginjohtaja kielsi, nyt eivät sanat tahdo riittää puoltamiseen.

□ Puhutaan Neste Oy:stä mitä tahansa, milloinkaan ei voida sivuuttaa yhtiön toimitusjohtajaa, vuorineuvos Uolevi Raadetta, 58, — erästä tämän maan mahtavimmista miehistä. Hänen maineensa Suomen öljydiktaattorina on kasvanut yhdessä Neste Oy:n kanssa ja samoihin mittoihin.

□ Puhutaan, miten työväki pelkää vuorineuvosta ja vaatii Raade-lisää. Miten hän äkkipikaisena erotti täysin aiheetta tutkimuslaitoksensa johtajan ja yritti ajaa hänet ulos yhdessä tilintarkastajan kanssa tilinpäätöksen kuniaksi järjestetyssä illallistilaisuudessa 1969 Kalastajatorpalla. Yhtiön toimihenkilöt väittävät Raaden kutsuvan Neste Oy:n hallintoneuvostoa ompeluseuraksi.

□ Puhutaan, miten hän onnistui loukkaamaan Neuvostoliiton korkeinta ammattiyhdistysjohtajaa Aleksander Shelepiniä tämän vieraillessa syksyllä Suomessa. Raade toimi illan isäntänä Nesteen kalasaaressa ja esitti ystävänsä, presidentti Nasserin kuolemaa surevalle Shelepinille vanhan vitsin kapitalistisen ja sosialistisen helvetin erosta (sosialistinen helvetti on mukavampi, kun kidutusvälineitä ei saada milloinkaan rakennetuksi, koska tarvikkeita, nauloja ja lautoja, ei tule paikalle yhtä aikaa). Shelepin ei ymmärtänyt lainkaan tällaista huumoria ja vastasi vuorineuvoksen vitsiin pitkällä puheella. Vasta seuraavana päivänä hän nauroi:
— Kyllä meillä Neuvostoliitossakin on kaikenlaisia Raadeita.

□ Olemme kuulleet, että Neste Oy haluaa myös maakaasun, jolloin sen käsissä on suurin osa maan koko energiapolitiikkaa — nyt yhtiö hallitsee noin 55 %, maakaasun saamisen jälkeen noin 75 % energiataloudesta.

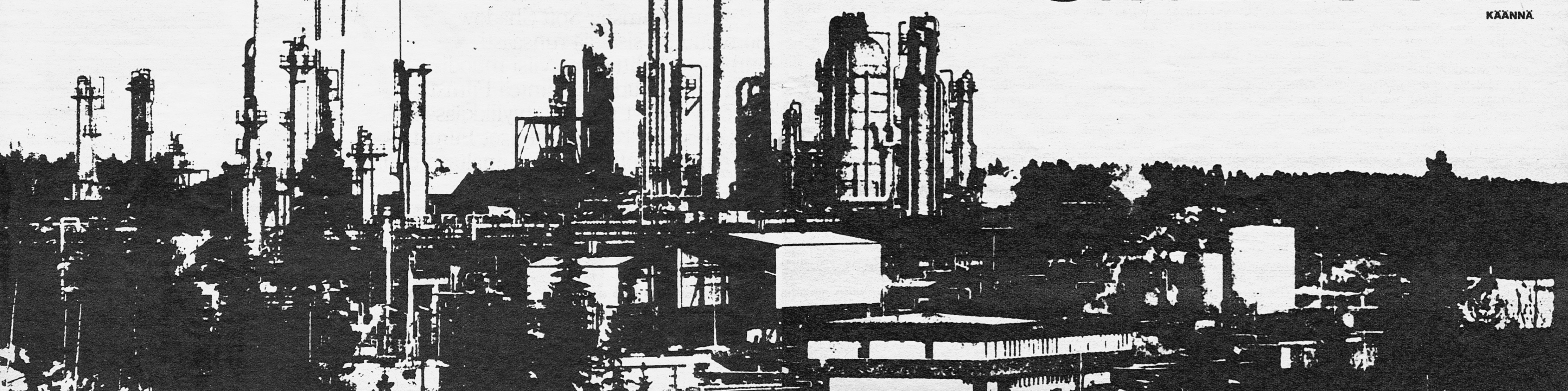
□ Olemme kuulleet, että Nesteen johtajat ajavat erikoiskalliilla edustusautoilla, joista vaatimattomuuden vuoksi on poistettu tyyppimerkinnät (Mercedes Benz 280 SE, BMW 2800 ja BMW 2500).

□ Olemme kuulleet, että Neste Oy:n suhdetoimintakonsulenttina toimii Jaakko Jahnukainen, tosiuskovainen levyraatimies. Tämän tiedon jälkeen emme ihmetelleet enää mitään.

*

□ Seuraavilla sivuilla Juha Numminen haastattelee vuorineuvos Uolevi Raadetta.

KÄÄNNÄ

Kuvat: PEKKA KUPARINEN
LEHTIKUVA

JUHA NUMMINEN:

ÖLJYDIKTAATTORIN HAASTATTELU

Neste Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos Uolevi Raade, 58, on ollut vuosikymmenet Suomen mahtavimpia miehiä – ja vaikeimpia haastateltavia. Nyt hän on tullut ulos aukottomaksi otaksutusta panssaristaan ja myöntänyt Hymylehdelle haastattelun, joka lienee suorasukaisimpia, mitä vuorineuvostasolla on tehty.

— Uskotteko minua, toimittaja?

— Tuota, kyllä. Mutta...

— Mitä mutta?

Neste Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos Uolevi Raade nojautui eteenpäin tuolissaan ja katsoi tiukasti hieman ulkonevilla, tummilla silmillään, joiden alla näkyivät rasituksen tummat varjot. Hänen kasvonsa punertuivat. Ylempi alaleuka työntyi itsepintaisesti. Pitkä nenä, jonka valokuvaamisen suoraan edestä hän oli kieltänyt, sojotti vaativasti.

Hänellä oli mustanharmaa, moitteettomasti leikattu puku, musta solmio, hohtavan valkea paita. Hän tuoksui hyvälle. Hänen musta, taaksepäin kammattu tukkansa kiilsi. Siinä näkyi muutama harmaa hius. Hänen kätensä olivat luonteenomaisesti liivien taskuissa.

— Mitä mutta? Sanokaa pois, pyydän. Mikä tässä jätti teidät epävarmaksi? Mitä ette uskonut vastauksissani? Tämä on tärkeätä minulle. E r i t t ä i n tärkeätä.

Olin istunut yli kaksi tuntia Uolevi Raaden, Suomen Julkisen Sanan Viholliseksi Numero Yksi julistetun — tai julistautuneen — miehen työhuoneessa.

Hän oli edellisenä päivänä ilmoittanut yllättäen tulevansa "ulos kuorestaan", kuten hän asian oli ilmaissut, ja antavansa avomielisen haastattelun.

Olin tehnyt yli 40 enemmän tai vähemmän kohteliasta kysymystä. Muutaman jopa julkean utelun.

Olin löytänyt Aivan Uuden Raaden. Ystävällisen, avomieliseltä vaikuttavan, suorastaan herttaisen herrasmiehen, jonka hirtehinen huumori kutkutti ja viehätti.

Hänen käytöksessään — jupisevan puheensa äänenpainoissa ja sananvalinnoissa, tavassaan levittää kätensä ja hymyillä ns. sydämeenkäyvästi — oli jotakin hyvin tunnepitoista, jopa pateettista tai fanaattista. Sellaista tapaa joskus etevillä, itsekeskeisillä, voimakastahtoisilla ihmisillä. Miehillä, jotka mielellään kertovat uhraavansa itsensä. Jokin sävy toi mieleen Veikko Vennamon — en tiedä, kummalta herralta pitäisi pyytää anteeksi.

Vuorineuvos oli esitellyt minulle Nesteen pääkonttorin. Olimme kiertäneet peräkanaa rautatieasemaa vastapäätä sijaitsevan Kaivotalon neljä kerrosta.

En ollut nähnyt yhtään niistä pelokkaista katseista, joiden ristitulessa Suomen öljydiktaattorin sanotaan kulkevan alaistensa parissa. Olimme nimittäin kaksin pääkonttorissa. Oli lauantaipäivä.

Raade siis kysyi, mikä ei tuntunut sataprosenttiselta totuudelta.

Vastasin: — Herra vuorineuvos. Uskon mielelläni, että kaikki vastauksenne olivat totta. Mutta kysymys, joka koski vältteitä Neste Oy:n jakamista epävirallisista puoluetuista, jäi vaivaamaan mieltäni. Se, että puolueet — lähinnä sosialidemokraatit ja keskustapuolue — olisivat saaneet Nesteeltä voitelurahoja...

— Minä vannon, että puhuin totta, kun kiistin. Ne puheet ovat valheita...

— Mutta miksi sitten niistä puhutaan niin paljon? Jopa

KÄÄNNÄ

ÖLJYDIKTAATTORIN...

puoluevirkailijoiden parissa.

— Katsokaas. Tällaista on elämä Suomessa... Mutta minä haluan, että uskotte minua. Sellainen rahanjako olisi vastoin minun periaatteitani. Eikä sellaista voi tehdä valtion yrityksessä. Ottakaa huomioon, etten minä käytä omia, vaan valtion, työnantajani rahoja. Kaikesta tarvitaan kuitit. Tositteet. Ja meillä on ankara tilintarkastus. Vielä paljon ankarampi kuin yksityisissä yrityksissä...

— Mutta. Kyllähän me tiedämme, että kuitteja voi aina kirjoittaa...

— Mahdotonta minun yrityksessäni. Teidän on uskottava minua. Nyt tiedän. Soitamme tilintarkastajille. Saatte heidän todistuksensa. Jos emme tavoita heitä nyt, huolehdin että he ottavat yhteyden teihin ennen maanantaita. Hyvä, että tämä asia tuli puheeksi.

Raade harppoi suuren työpöytänsä luo. Istui tuolilleen, kaivoi esiin puhelinluettelot ja väänsi numeroita.

Hän tavoitti kaksi tilintarkastajaa — yhtiökokouksen valitseman valvontatilintarkastajan, ekonomi Matti I. Kauppisen ja oikeustieteiden tohtori Tauno Vesasen.

Puhuimme heidän kanssaan.

Kun luuri oli minulla, vuorineuvos käveli kiivaasti työhuoneensa lattialla ilmeiden vaihdellessa päättäväisestä vakavuudesta leveään virnistykseen.

Välillä hänen mieleensä pälkähti jokin kysymys tai tarkennus, ja hän tuli sanomaan muutaman sanan.

Tämä oli hyvin erikoista.

Kuinka olisi voinut olla mahdollista, että tilintarkastajat olisivat nyt, puhelimessa, kertoneet joistakin puolueiden voitelurahoista, kun he olivat aikoinaan vannoneet tilit oikeiksi?

Silti ekonomi Kauppinen totesi, että puoluelehdille oli "maksettu ilmoituksista tai yhtiön toimintaa käsittelevistä artikkeleista".

Kun mainitsin tästä vuorineuvokselle, hän sanoi: — Se on meille sama. Kirjoitus tai ilmoitus.

Lehtimiesten tai lukijoiden — sananvapauden — kannalta se ei kuitenkaan ole sama.

Tilanne oli mahdoton. Raade tarjoutui soittamaan kolmannelle tilintarkastajalle. Oli vain yksi keino lopettaa kiusallisen tiukaksi käyvä uskotteko-minua -peli.

— Herra vuorineuvos. Olen varma, että puhuitte totta.

"Olen lapsellisen avomielinen"

Haastattelun alussa vuorineuvos Uolevi Raade kertoi urastaan. Se on hyvin pitkä ja ansiokas ja siitä saa ehkä selvimmän kuvan oheen liitetystä Kuka kukin on -teoksen leikkeestä.

Raade puhui urastaan hyvin ylimalkaisesti ja keskittyi pääasiassa siihen, että hän on ollut vuodesta 1946 lähtien yhtäjaksoisesti lehdistön palstoilla, mikä ei ole ollut hänen tapaiselleen ihmiselle helppoa, vaan suoranaista kidutusta.

— Se alkoi silloin, kun sain tehtäväkseni taistella typpitehtaan tähän maahan...

— Puhuitte elämänfilosofiastanne. Millainen se on?

— Mielikuvat muuttuvat vuosien kuluessa. Tässä vaiheessa elän kautta, jolloin minun on omaksuttava ajatus, että ihminen tekee työtä loppujen lopuksi seuraavan sukupolven hyväksi. Kyllä tekin huomaatte sen vielä jonakin päivänä. Onko teillä perhe? Kun teemme virheitä, emme ehdi korjata niitä, vaan ne jäävät seuraavan sukupolven kärsittäviksi. Siinä mielessä neljännen käskyn mekanismi toimii, vaikken minä sitä hyväksykään. Ja työtä on tehtävä... Minä muuten olen hirvittävän avomielinen. Lapsellisen avomielinen. Tietenkin tässä hommassa on aina tapeetilla ja pakostakin tulee sulkeutuneeksi. Tämä on vaikeata. Minä en ole julkisuutta kaipaava ihminen. Päinvastoin. Ehkä minä olen juuri siinä tehnytkin virheitä...

— Oletteko demokraatti?

— Totaalisesti. En voi ymmärtää muuta kuin että ihmiset ovat samanarvoisia lain edessä. Yhteiskunta määrittelee lain. Eri ihmiset puolestaan vastaavat eri asioista yhteiskunnassa.

— Onko Neste Oy diktatuuri? Yksi mies, yksi ääni?

— Minä olen sanonut noin leikilläni. Erään toisen yhtiön johtaja sanoi, että heillä vallitsee yhden miehen demokratia. Katsokaas. Tämä Neste Oy oli ajettava läpi yhden miehen yrityksenä. Minä olin keulakuva, joka annoin kaikkeni. Ne vuodet ovat kuitenkin nyt takana. Talo on kasvanut liian suureksi sellaiseen. Tämä on nyt Suomen toiseksi suurin yritys ja tietääkseni tällä hetkellä voimakkaimmin laajeneva. Ratkaisut on jaettava monille. Minun lisäkseni on kaksi muuta johtajaa ja meillä apunamme kahdeksan apulaisjohtajaa. Arvostelu unohtaa yleensä, että yhtiöjärjestys jättää pienimmäksi herraksi toimitusjohtajan, muodollisesti. Hän kuitenkin vastaa yhtiön toiminnasta siinä hengessä, jonka näkee oikeaksi. Tietenkin johtokunnan ja hallintoneuvoston ohjeiden mukaan. Nesteessä tehdään tuhansia päätöksiä päivässä. Niistä ei moni tule tähän huoneeseen. Minulla on täysi työ, kun mietin, millä tavalla pysyn itse mukana.

— Mitä mieltä olette yritysdemokratiasta?

— Se käsite ei ole selvä. Olen sopinut työläisten kanssa, ettei sitä ainakaan niin sovelleta, että toimitusjohtaja saa mennä tehtaalle vääntämään nappuloita. Olen saanut sen kuvan, etteivät työntekijät ole niin kiinnostuneita yritysdemokratiasta kuin ne, jotka ovat heidän ääniensä varassa. Olen sitä mieltä, että on pidettävä yleensä kaikki portit auki ihmisten kehittymiselle. Tarve saada työstä tyydytys kasvaa työntekijöiden piirissä. Ja aiheellisesti. On vain löydettävä kultainen keskitie. Minä tapaan pääluottamusmiehet vähintäin kaksi kertaa vuodessa. Käymme kalasaaressa. Minä kerron yhtiön tulevaisuudesta samat asiat kuin johtokunnalle ja he puhuvat omista pulmistaan. Minulle tämä on ollut johtamista ja opiskelua. Tämä on yhtiö, jolla ei ole perinteitä kuten monilla muilla. Me luomme ne. Toivon, että kun aika pian lähden — täytän kesällä jo 59 — ovat pelisäännöt syntyneet. Talo löytänyt itsensä. Eikä sitä yksi mies tee. Se syntyy eri portaissa. Johtokunnassa ja hallintoneuvostossa. Minulle on sanottu — itse olen väärä mies sitä arvostelemaan — että meillä Nesteessä ovat eri portaat hyvin perillä asioista. Ei ole moitteita tullut.

— Miksi annatte haastatteluja niin harvoin?

— Ehkä yksi syy on siinä, että olen huomannut, miten tarvitaan ensin minun puheenvuoroni, jotta toiset löytäisivät oman, täysin päinvastaisen kantansa. Se ei innosta. Yleensä teollisuuden johto puhuu liian vähän. Valtion yhtiöiden johtajista oikeastaan vain kaksi puhuu — toinen niistä olen minä, loppujen lopuksi. Haastatteluja en osaa antaa. Joskus kuitenkin, jonkin syyn vuoksi, on lausuttava mielipiteensä julki. Minä olen saanut vanhanaikaisen kasvatuksen, virkamiesperheessä. Siellä opetettiin, että työ itse näyttää, mikä mies on. Minulla ei ole ollut kiirettä. Kyllä vielä nähdään, mikä Neste on.

"Yleisradio ei ole oikeudenmukainen"

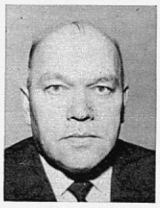
— Onko teidän ja Yleisradion välillä riita?

— Tarkoitatte sitä tankkilaiva Tiiskerin saapumishaastattelua televisiossa. En pidä esiintymistäni siinä hyvänä. Mutta en myöskään pidä sitä, että minua jymäytetään. Olin valvonut neljä vuorokautta yhteen menoon. Halusin seurata henkilökohtaisesti Tiiskerin tuloa Göteborgista Sköldvikiin. Minulta oli pyydetty kolme tv-haastattelua — suomalainen, ruotsalainen ja Ruotsin televisiolle. Niiden päätyttyä olin henkisesti valmistautunut keskustelemaan lehdistön kanssa. Ja jouduinkin uudelleen televisiokameran eteen vastaamaan perättömyyksiä puhuvalle kyselijälle. En pidä itseäni yksin syyllisenä, vaikken olekaan käytökseeni tyytyväinen.

— Oletteko vaatinut anteeksipyyntöä Yleisradion pääjohtajalta?

NESTE OY:N HALLINTONEUVOSTO

Väinö Leskinen, puheenjohtaja

Mauno Jussila varapuh.johtaja

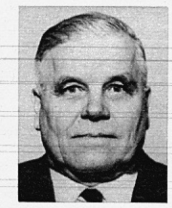

Paavo Aitio

Veikko Kokkola

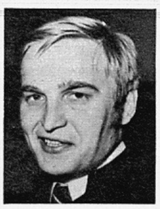

Valto Käkelä

K. O. Leinonen

Manne Nurmia

Kalervo Saura

V. J. Sukselainen

Ulf Sundqvist

Grels Teir

Kustaa Tiitu

SANOOKO RAADE NÄITÄ MIEHIÄ OMPELUSEURALAISIKSI?

Vuorineuvos Uolevi Raade on järkähtämättömän itsenäinen, itseironinen, nopeaälyinen ja temperamenttinen johtajahahmo.

— Ei sellaisesta ole kysymys. Vaikka olen kyllä hämmästynyt, että valtion yritys ottaa maalitaulukseen valtion yrityksen. Tuntuu oudolta. Yleisradiohan on yksi meistä. Ja Erkki Raatikaisen pitäisi olla jopa ideologisesti tällaisen yritysmuodon takana. Me valtion yrityksissä emme tunne, että meitä kohdeltaisiin objektiivisesti. Muuan toinen valtion yrityksen johtaja sanoi, että hänestä tuntuu kuin olisi erään kaskun Lapin äijä, jota karhu ajaa takaa. Suurta kiveä kiertäessään peto perässään mies rukoili: Jumala. En ole koskaan pyytänyt sinulta mitään. Ensi kerran nyt pyydän. Ole edes puolueeton.

— Onko teidän ja julkisen sanan välillä luottamuspula?

— Kun katsoo taaksepäin, ymmärtäväisyys toimintaani kohtaan vaihtelee lehdestä lehteen. Suomalaiset eivät ole vielä omaksuneet öljyalaa. Ei uskota, että tätä voisi hoitaa omin voimin. Siitä johtuvat ikävät asenteet. Vasta kun Neste joskus siirtyy perintöprinssin hoitoon, se on hyvä laitos. Selvitin tämän asian itselleni jo kun tulin Nesteeseen 1955. Kuka esimerkiksi muistaa Outokummun perustajaa? Tämä pelisääntö on minulle selvä. Ei ole syytä olla katkera.

— Mitkä tekijät ovat johtaneet Neste Oy:n nykyiseen asemaan?

— Energian kulutuksen kasvu on noussut yhdessä elintason kanssa. On tarvittu tällainen perusenergiaa jalostava yksikkö. Toinen seikka on se mieletön työmäärä, joka yhtiössä tehdään. Laskin juuri, että täällä on 300 ihmistä, joilla on liian paljon työtä. Mutta he tekevät, koska uskovat tähän. Minä en siis halua antaa sitä kuvaa, että vain minä tekisin liikaa työtä. Meitä on Nesteessä liian vähän.

"Minun hermoni kestävät kovan pelin"

— Mitä kykyjä teiltä on vaadittu Nesteen nostamiseen?

— Kun toiset puhuvat sisäisestä paineesta luoda jotakin, minä sanon syyksi: huonot hermot, paha suu ja helvetinmoinen uteliaisuus. Viimeksi mainittu ominaisuus on tosin heikentymässä ja se huolestuttaa minua. Ne huonot hermot kestävät muuten juuri silloin kun pelataan kovaa peliä. Kun monen muun hermot eivät enää kestä. Sitten on vielä tehtävä työtä. Minulle ei olisi sopinut mikään muu elämäntyyli. Elämä on elettävä sellaisena kuin se tulee eteen. Öljyala on kovaa peliä. Teknilliset asiantuntijat pitävät sitä vielä vaativampana kuin atomivoimala-alaa. Esimerkiksi eteenitehdas ja Pekema ovat varauksetta vaikeimpia ja vaativimpia teollisuusyrityksiä Suomessa. Tietenkään minä en hallitse kaikkea, vaan on myös teknillinen johto. Mutta vastuu ulottuu minulle niistäkin asioista. Olen myötäeläjä kaikissa vaiheissa.

— Miten määrittelette öljyalan kovuuden?

— Valkoisen miehen asema on käymässä yhä huonommaksi. Tulevaisuus vaikuttaa epäselvältä. Öljymaailma kuohuu. Valkoinen mies on joutunut armoille, hän herää liian hitaasti huomaamaan tämän. Tilanne muuttuu yhdenkin vuoden aikana. Ne, joiden maasta saadaan öljyä, ovat alkaneet hoitaa asioitaan. Suomi on vain pieni osa tässä kuohussa, mutta kaikki säteilee tänne.

— Miten valtion yritystoimintaa arvostetaan Suomessa?

— Pidän sitä välttämättömyytenä. Kuinka laajaa se on, on eri asia. Kuka vastaisi, että öljyhuolto toimisi Suomessa, jos Nestettä ei olisi? Minulle olisi suuri helpotus, jos joku esimiehistäni toteaisi, että Neste ja sen johto yliarvioivat vastuunsa. Vastuumme nimittäin kasvaa ilman omaa haluamme. Kasvaa ja kasvaa. Öljyn saaminen kuluttajalle tulee vaatimaan yhä enemmän ja enemmän.

— Omistaako jokainen suomalainen osan Nesteestä?

— Kyllä, mutta epäsuorasti. Kansa valitsee eduskunnan, jonka luottamusta hallituksen tulee nauttia. Poliittiset piirit puolestaan säätelevät Nesteen toimintaa.

— Onko poliittisesti valittu hallintoneuvosto kyllin asiantunteva johtamaan Nestettä?

— Kyllä niistä tulee pian liiketaloudellisesti asioihin suhtautuvia ihmisiä. Myöntävät monet, että yhtiö on aivan toinen sisältä kuin ulkopuolelta katsottuna. Poliitikkojen vastuuntunto kasvaa. Poliittinen elämänasenne ei vaikuta enää kun hoidetaan liiketoimia. Uskon, että valtiomme yritystoiminnassa on paljon sellaista, jota voisi suositella muillekin maille. On tietenkin puutteitakin, mutta kokonaisuutena tämä on pirun hyvä systeemi. Nimenomaan oy-muodossa.

— Mikä on puoluevärinne?

— Olen täydellinen yksityisajattelija. Äänestän, mutta vastenmielisesti.

— Miksi?

KÄÄNNÄ

ENSI KERTAA SUOMESSA

Aarre Teille

joka haluatte rentoutua hyvien kirjojen parissa

ILMAISEKSI!

Kun palautatte oheisen tilauskupongin 10 päivän kuluessa, saatte omaksenne ILMAISEKSI 29 markan arvoisen upeasti kuvitetun teoksen PIPPA — SAVANNIEN KAUNOTAR. Se on Joy Adamsonin viehättävä eläinkuvaus, todellinen koko perheen kirja. SAATTE TÄMÄN KIRJAN ILMAISEKSI, VAIKKA ETTE OSTAISI YHTÄÄN KIRJAA!

Kolibri-kirjasto tarjoaa kirjoja koko perheelle. Romantiikkaa, jännitystä, muistelmia. Loistavia kuvateoksia, sotakirjoja, huumoria. Kirjoja uskomattoman edullisesti — alle puoleen hintaan! Kolibri-kirjaston ovat perustaneet suurimmat suomalaiset kirjankustantajat. Siksi Te saatte luotettavan palvelun.

Ensimmäinen tarjous: alle puoleen hintaan!

Joy Adamson:	Pippa — savannien kaunotar	29,00
Netta Muskett:	Menneisyyden kudos	19,00
Maria Trapp:	Sound of Music	17,00
Mauri Sariola:	Lavean tien laki	11,00
	Ohjehinta yhteensä	76,00
	KOLIBRIHINTA Teille vain	**29,75**

Lähettäkää minulle Kolibri-kirjaston ensimmäinen paketti tutustumista varten.

Mikäli päätän pitää paketin 76,00 markan arvoiset kirjat, saan ne kaikki 29,75 markan KOLIBRIHINTAAN.
Minulla on täysi oikeus palauttaa kirjat 14 päivän kuluessa ilman että ostan yhtään kirjaa. Saan silti omakseni ILMAISEKSI 29 markan arvoisen kirjan PIPPA — SAVANNIEN KAUNOTAR.

Nimi ______________________

Lähiosoite ______________________

Postitoimipaikka ______________________

Postikonttori Helsinki 10,
lupa n:o 2103 H 7102

Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä

KOLIBRI kirjasto

Postilokero 18174
Helsinki 300

kolibri KIRJASTO

Hietalahdenranta 17
Helsinki 18
Puh. 644158

Kolibri-kirjasto julkaisee neljä huippuedullista kirjapakettia vuodessa. Saatte ne sitoumuksetta kotiinne tutustumista varten. Teillä on aina oikeus palauttaa paketti 14 päivän kuluessa. Maksatte kirjat vasta kun olette päättänyt pitää ne.

ÖLJYDIKTAATTORIN...

— Olen liian paljon mukana... Jottei väärinkäsityksiä syntyisi: minulla on monia ystäviä eri puolueissa. Vaikken politiikkaa ymmärrä, arvostan heitä ihmisinä.

— Teitä pidetään mieleltänne kokoomuslaisena?

— Isäni oli palovartijan poika ja isäni äiti myi silakoita Turun torilla. Ei tässä niin fiiniä perinnettä olla. Mutta isäni pystyi nousemaan hovioikeuden varapresidentiksi. Ja valtiopäiville. Pääsin häntä lähelle hänen viimeisinä vuosinaan, valtavasta ikäerostamme huolimatta. Häneltä opin, ettei valtion välitön palveleminen ole mikään häpeä. Pyrin tällä sanomaan, etten näe jalompana rahan hankkimista omaan kukkaroon kuin valtion yhtiölle. En ymmärrä, miksi tässä pitäisi olla arvostuksen alapäässä... Mutta nythän tulee jo oikein sydänverta!

— Olette kirjoittanut, että Nesteen pioneerivuodet ovat takanapäin. Millainen on jatko?

— Tarkoitin sillä, että ihminen on saatava esiin Nesteessä paremmin kuin tähän asti. Meidän on kehitettävä sosiaalista puolta. Työmäärä ei tosin pienene, vaan kasvaa. Tähän asti ei vain ole ollut aikaa eikä mahdollisuutta huolehtia ihmisistä tarpeeksi.

— Entä Nesteen tulevaisuudensuunnitelmat?

— Pian joudumme ottamaan jalostamokapasiteetistamme joka tipan irti. Sitä on lisättävä. Rakentamalla petrokemiaa yritämme eteenpäin. Suomen on saatava puukuidusta enemmän rahaa, mikä on mahdotonta ilman polymeerikemian apua. Nesteen on pyrittävä lisäämään aluskantaa — siihen pakottavat jo mielettömät kansainväliset rahtimaksut. Mutta telakat ovat tällä hetkellä täynnä, ei ole syytä juuri nyt yrittääkään laivoja lisää. Tässä kaikessa ei ole mitään mullistavaa. Peruslinjat ovat näkyvissä.

— Miksi Neste Oy rakentaa kalliisti?

— Emme kuulu osasena johonkin suureen organisaatioon, joka pystyisi häiriön sattuessa toimittamaan polttoainetta jostakin toisesta pisteestä. Meidän on pidettävä varaosia enemmän. Tuotannon turvallisuudelle on pantu suuremmat vaatimukset. Koneistoihin on täytynyt täällä pohjoisessa panna rahaa enemmän kuin muualla. Olemme saaneet paljon tunnustusta. Meillä on hyvät jalostamot. Rahat tulevat takaisin käyttövarmuuden muodossa.

"Liike-elämässä ei puhuta koskaan kaikista asioista"

— Miksi Neste Oy salaa rakennuskohteensa ja suunnitelmansa?

— Ei tuo väite ole aivan oikea. Liike-elämässä ei koskaan puhuta kaikista asioista ennen kuin ne tiedetään lopullisesti. Miksi me kertoisimme kilpailijoillemme asiat ennen kuin hallintoneuvosto on päättänyt? Olisi epäkorrektia minun taholtani, jos selittäisin lehdistölle suunnitelmani ennen kuin esimieheni ovat päättäneet asioista. Se olisi intrigoimista. Ja näistä maahankinnoista. Menettäisimme paljon rahaa, jos mainostaisimme liikaa etukäteen hankkeitamme. Velvollisuutemme on maksaa kohtuullinen korvaus.

— Montako vierasmajaa on Nesteellä? Mitä mieltä olette edustustiloista?

— Meillä on yksi vierasmaja Naantalissa ja kalapaikka Kustavissa.

— Entä saunat?

— Onhan niitä, pikkusaunoja. Kun aikoinaan tehtiin juttuja Nesteen saunasta, käännettiin katseet pois eräästä toisesta, todella suuren luokan teollisuuspoliittisesta ratkaisusta. Se meidän saunamme oli laudoista tehty, ei edes hirsistä. Vähäpätöistä asiaa paisutettiin... Täytyy onnitella niitä siitä onnistuneesta operaatiosta... En minä sitä todellista ratkaisua teille kerro.

— Mitä ajattelette kohusta, joka on noussut Nesteen johdon asunnoista?

— Minusta se on ihmeellistä. Olen sitä mieltä, että johtomme tarvitsee ja ansaitsee hyvät asunnot. Me joudumme paljon tekemisiin ulkomaalaisten kanssa ja tarvitsemme edustustiloja. Eivätkä Nesteen asunnot ole sen kummallisempia kuin muidenkaan, vastaavanlaisten yritysten johtajien asunnot.

teht. koelait. apul. joht. 37-39, hankintaos. joht. 39-40, Lokomo oy:n metallurgisen os. käyttöins. 40-42, kauppa- ja teoll. minist. kotimarkkinateoll. toim. pääll. 42-44, teollisuusos. pääll. ja ylijoht. 44-55, Neste oy:n toimitusj. 55-, johtok. puheenj. 59-, Ajoksen öljy oy:n toimitusj. 56-. - Valtion metalliteht. johtok. varapuheenj. 46-50, Valmet oy:n johtok. j. 54-55, Typpi oy:n johtok. puheenj. ja j. 46-55, Finnair oy:n johtok. varapuheenj. ja j. 44-, vt. toimitusj. 46, Otanmäki oy:n johtok. j. 46-55, Suo oy:n johtok. puheenj. 47-55, Kemijoki oy:n johtok. j. 53-55, lisenssikomit. puheenj. 53-55, puhelinkomit. 52-58, valtion tekn. tutkimuslait. hall. j. 53-55, S. työnant. yl. ryhmän 57-, S. teoll. l. 57-, Kemian keskusl. 60-65, Kemian teoll. yhd. hall. varapuheenj. 63-64, puheenj. 65-, tekn. korkeak. neuvotteluk., kauppakorkeak. valtuusk., Tekn. edistämissäätiön hall. ja Kaupall. ja tekn. tiet. tukisäätiön valtuusk. j., KOP:n hallintoneuv. 64-, atomikomit. 64-66, kauppa- ja teoll. minist. asett. kansleritoimik. 64-65, kauppa- ja teollisuusminist. organisaation uudistamiskomit. puheenj. 68-69, lentokenttäkomit. j. 61-63, S. pankin royaltykomit. 53-54, S. tieyhd. hall. 65-66, Matkailun kehitysrahasto oy:n hallintoneuv. 65-, matkatoim. oy Arean johtok. 64-, Merenkulun työnantajal. hall. 68-, Motorest oy:n johtok. 65-, keskin. vak. yht. Sammon hallintoneuv. 56-, S. autoklubin valtuusk. 62-, S. ilmailul. hall. 63-, varapuheenj. 66-, S. laivanvarust. yhd. hall. j. 68-, S. laivastoliiton valtuusk. 67-, S. työn liiton valtuusk. 66-, Turun kauppakam. hall. 58-, valtion tiedeneuv. j., liiketal. tiet. tutkimuslait. hallintoneuv. j., Neste oy:n säätiön tutkimus- ja korkeak. opetustyön tukemiseksi hall. puheenj., Liikesivistysrahaston kannatusyhd. hall. j., S. lääket. säätiön hallintoneuv., Syöpäsäätiön hallintoneuv. ja S. syöpäyhd. valtuusk., Tehokkaan tuotannon tutkimussäätiön hallintoneuv. ja Tekn. korkeak. ylioppilask. kunniavaltuusk. j. - Tekn. tiet. akat. j. 63. - Vuorineuvos 62. - Ins. maj. - VR. 4, K. SL. 1, RKL. ups., K. ItTAR., Puol. voim. kult. am. - Harr.: penkkiurheilu, ilmailuala.

Ote Kuka kukin on 1970 -teoksesta (Otava) sanoo paljon ja koruttomasti Uolevi Raadesta.

— Entä teidän oma asuntohankkeenne?

— Kohu toimitusjohtajan asunnosta on paisuteltu ja vääristelty. Toimitusjohtaja tarvitsee asunnon, missä voi ottaa vieraita vastaan. Jos tämä suunniteltu talo tulisi rakennettavaksi, minä ehtisin asua siinä noin 4,5 vuotta ennen eläkkeelle menoani. Voin vakuuttaa, ettei olisi mukava muuttaa niin lyhyeksi ajaksi asumaan. Vai olisiko teistä? Juuri ja juuri ehtisi saada kodin kuntoon, niin olisi lähdettävä. Kysymys on siis siitä, että tarvitaan edustuskoti Nesteen toimitusjohtajalle, ei minulle.

— Nesteelle suunnitellaan 24-kerroksista konttoripalatsia Espooseen. Mielipiteenne?

— Meidän pullonkaulamme on nyt se, että pääkonttorimme on sijoitettu Helsingissä kolmeen eri paikkaan. Olen tehnyt virheen, kun olen näin kauan lykännyt oman pääkonttorin rakennushanketta. Me olemme hankkineet luvan rakentaa siitä 24-kerroksisen tornitalon, mutta kukaan ihminen maailmassa ei tiedä, millainen siitä todellisuudessa tulee. Tällainen oikeus rakentaa on aina hankittava. Siinä on vaikea suunnittelutehtävä, kun ei tiedä, millaiseksi yhtiö tulee todellisuudessa lähivuosina kasvamaan. Ilmeisesti pääkonttorihanke on minun aikani tapahtumia. Ei sitä kuitenkaan tiedä. Voi tulla lähtö ennen sitä. Puukoppaan.

— On kerrottu, että konttoripalatsin suunnittelisi professori Aarno Ruusuvuori?

— Ei pidä paikkaansa. Kuulen tästä ensimmäisen kerran.

— Lähdette eläkkeelle muutaman vuoden kuluttua. Onko työssänne lopun alun tuntu?

— Niin huono ei ihminen saa olla. On vain valmistauduttava jättämään työmaa seuraajalleen. Oikean toimitusjohtajan perintö on terve. Pidän itseäni nuorena. Olen yrittänyt huolehtia, etten milloinkaan tule täysi-ikäiseksi. En saa kalkkeutua. Eräs keinoni on hirtehishuumori. Enkä ota itseäni liian vakavasti.

— Onko nykyisessä Neste-

KÄÄNNÄ

ÖLJYDIKTAATTORIN...

kohussa poliittisen ajojahdin maku?

— Olen ollut huomion kohteena tauotta vuodesta 1946. Minulla on oma käsitykseni, miksi juuri nyt on ruvettu puhumaan Nesteestä tähän sävyyn. Näen tässä kahden muun asian heijastumisen. Mutta niitä en voi sanoa teille. Kun firma menestyy niin hyvin kuin Neste, ei voi kuitenkaan puhua poliittisesta ajojahdista.

— Oletteko huolestunut?

— Ei, mutta väsynyt. Ja lähinnä henkisesti.

— Oletteko pettynyt?

— En ole ainakaan iloinen. Suomi syö liikaa itseään. Meidän pitäisi tukea toisiamme. Elintasomme riippuu paljon siitä, mitä teollisuutemme johto saa aikaan. Sitä täytyisi auttaa.

”Olen liian suora pystyäkseni pelaamaan”

— Teidän väitetään pelaavan punaisilla ja vihreillä jäsenkirjoilla?

— Yritän saada oman kantani ymmärretyksi. Mutta olen liian suora ihminen pystyäkseni pelaamaan. Elämäni olisi paljon mukavampaa, jos olisin osannut hymyillä oikeissa kohdissa ja oikeaan suuntaan. Pitkällä tähtäyksellä ei pärjää, jos asia ei ole oikea. Pelaten ei menesty.

— On väitetty, että Neste maksaa puolueille tukea, esimerkiksi lehti-ilmoituksista, joita ei ole julkaistu?

— Mahdotonta. Valtion yhtiössä. Kaikista menoista täytyy löytyä kuitit. Se on käytännössä mahdotonta jo kirjanpidollisesti. Sellaista riskiä ei kannata yksinkertaisesti ottaa. Olemme maksaneet vain todellisia ilmoituksia, joskushan niitä täytyy antaa. Mutta julkaisemattomia ilmoituksia, ei takuulla. Me joutuisimme kaikki täällä kestämättömään tilanteeseen. Sitä paitsi se sotii henkilökohtaisia periaatteitani vastaan. Se on sataprosenttista mielikuvitusta.

— Sitten puhutaan siitä, että Nesteen ulkomaankauppojen yhteydessä rahaa livahtaa puolueiden tileille Sveitsin pankkeihin?

— Kun tulin yhtiöön, huolehdin, että öljytarjoukset tulevat kirjattuina kirjeinä ja niitä avaa 2—3 miestä eri osastoilla. Tarjouksista tehdään pöytäkirja. Tällä olen suojannut yhtiön, itseni ja apulaiseni. Jumalan kiitos, sekin tuli tehdyksi.

— Eräs ulkomaalainen öljy-yhtiö on kertonut, että he toisivat bensiiniä Suomeen 10 prosenttia halvemmalla?

— Nyt heillä olisi tilaisuus tuoda tänne esimerkiksi lentokonepetrolia, mutta ei se näytä kiinnostavan.

— Kerrotaan, että Neste aikoinaan painosti amerikkalaisia yhtiöitä Suomesta?

— Kyllä asia on niin, että amerikkalaiset yrittivät saada Suomen valtiota luopumaan Neste-aikeistaan.

— Mikä on suhteenne tasavallan presidenttiin? Kerrotaan, että se on läheinen.

— En kuulu ainakaan hänen saunaporukkaansa. Aikanaan, typpitehtaan rakennusvaiheen aikana hän ei ymmärtänyt lainkaan minua. Vuosien kuluessa olen ilokseni huomannut, että hän on tukenut minua paljonkin. Tapaan hänet 3—4 kertaa vuodessa, jolloin käyn selittämässä hänelle alaa. Joskus olemme kalastaneet yhdessä. Minä pidän presidenttiin kunnioittavan etäisyyden.

— Mitä mieltä olette maineestanne?

— Huono. (Nauraa pitkän käkäkä-naurun.) Inhottava. Mutta ei se ole tärkeätä.

— Mikä on paras Raade-kasku?

— En muista.

”Voi olla, että olen pelätty mies”

— Tiedättekö, että olette pelätty mies talossanne?

— Voi olla, että olen sitä. Minä olen hyvin suorasukainen. Mutta en ole erottanut koskaan ketään. En myöskään ”savustanut”. Mutta näitä asioita ei hoideta lepertelemällä, vaan kovuudella.

— Mikä on Nesteen ja maakaasun suhde?

— Me ymmärrämme sen tulon. Mutta öljyn ja kaasun suhde on koordinoitava oikein. Yksinkertaisin muoto olisi se, että Neste saisi maakaasun asiakseen. Se olisi matemaattisestikin parasta. Olemme ilmoittaneet, että olemme käytettävissä.

— Oletteko vallanhaluinen?

— En ole. Mutta kun taistelen erilaisten asioiden puolesta yhteiskunnassa, saadaan sellainen käsitys, että se on vallanhimoa. Todellisuudessa minä teen vain työtä periaatteitteni puolesta. Mutta ehkä minulla on liian kova temperamentti.

— Mainitkaa esimerkki jostakin ajamastanne asiasta.

— Väyläkysymys. Minun oli pakko sekaantua siihen. Huonot väyläasiat häiritsevät suurta osaa yhteiskuntaamme. Ilman minun puuttumistani asioihin, ne eivät olisi tulleet kuntoon. Mutta nyt ne tulevat. Olen hoitanut oman osuuteni asiassa.

— Oletteko hermostunut?

— Ei minulla ole syytä. Olen tehnyt itselleni täysin selväksi, että kun suljen konttorin oven takanani ja lähden tästä talosta, minut unohdetaan.

— Minulla on tässä kaikenlaista . . .

— Antaa tulla vain.

Neste Oy:n uusin vierasmaja kohoaa Sköldvikiin, rakennusbudjetti on 2,5 miljoonaa markkaa. Vuorineuvos Raade kertoi, että yhtiön hienointa majaa Naantalissa käytetään runsaasti yhtiön ulkopuolisiin tarkoituksiin. Siellä kestitään usein mm. valtiovieraita.

— Oletteko ylirasittunut?

— Kyllä. Ystäväni professori Kalaja kyllä totesi, että vikaa ei löydy. Vaikka kaikki vuodet olen huhkinut herkeämättä.

— Kasvonne ovat punaiset. Onko teillä korkea verenpaine?

— Ei ole. Se on 130 ja laskeva. Eräs selitys kunnolle on se, että aloitin ja lopetin tupakoinnin 5-vuotiaana. Ja alkoholia käytän normaalisti. Liikemiesten yleiseen tapaan. Minulla on aivopesua verrattain vähän, käkäkä... Olen elänyt elämääni liian tiiviisti. Tämä talo on olennainen osa minusta. En ole yleensä pitänyt lomaa. Nyt näen sen virheeksi.

— Tehän käytätte Nesteen saunaa loma-asuntona Naantalissa?

— Minulla on oikeus olla siellä kesällä maksua vastaan, kun en halunnut mennä ilmaiseksi. Suuri virhe on ollut, etten ole hankkinut perheelleni kesämökkiä. Nyt täytyy ottaa sellainen hankintalistalle. Virka-asuntojen kirous on se, ettei niistä tule koskaan oikeata kotia. Minä olen ollut 30 vuotta naimisissa ja minulla on hyvä perhe — lapsia on kolme. Nyt tuntuu kolkutusta sielussa, että on ollut perheen parissa liian vähän.

"Osaan myös pyytää anteeksi"

— Oletteko tuittupäinen?

— Voi olla (naurua). Mutta en tee ratkaisuja sellaisissa olosuhteissa. Kyllä minä olen monia ratkaisuja joutunut jälkeenpäin ajattelemaan ja valvomaan öitä. Minulle ei tuota vaikeuksia korjata virheitäni. Osaan myös pyytää anteeksi.... Mutta mutta. Nyt tästä tulee liian kaunis juttu. Satukirjoitus.

— No. Yritetään parantaa tahtia: Oletteko riidanhaluinen?

— Sanoin jo aikaisemmin: usein ihmiset tahtovat kuulla mielipiteeni voidakseen olla täysin eri mieltä kanssani. Olen taistelijaluonne. Ei vika ole kuitenkaan aina minussa. Olen lounaissuomalainen. Käytän suoraa kieltä. Olen syntynyt Turussa. Rauhankadulla, ironista kyllä. Itäsuomalaisten on vaikea ymmärtää minua. Sanat eivät merkitse samaa.

— Oletteko suuruudenhullu?

— Tuo on väärä käsitys. Jos tuntisitte Raaden perheen yksityiselämää, ette edes kysyisi moista. Mitenkä minä nyt sanoisin? Jospa tuolla tarkoitetaan työtäni? Siis rakennustyötäni Neste Oy:ssä, niin jonkinlaista suuruutta siitä on syntynyt. En osaa sanoa, mitä tarkoitan.

— Oletteko itserakas?

— Äää. Minulla on vaikeuksia tulla toimeen itseni kanssa. En pidä itsestäni. En helvetissä.

— Montako vihamiestä teillä on? Ketkä ovat pahimpia?

— Tarpeeksi on. Ei ole vihamiehistä puutetta. En sano nimiä. Se olisi väärin heitä kohtaan.

— Mitä mieltä olette luonnonsuojelusta?

— Suhtaudun siihen myönteisesti. Luontoa on suojeltava ehdottomasti. Mutta järkevällä tavalla.

— Oletteko sanonut Neste Oy:n hallintoneuvostoa ompeluseuraksi?

— Takuulla en. Miksi menisin sanomaan sellaista hallintoneuvostosta, josta olen riippuvainen?

— Uskotteko Jumalaan?

— Olen puoliuskonnollinen. Tästä asiasta en halua puhua pitkään. Mutta voin todeta olevani uskontoa kohtaan myönteinen. Kirkkojen välisistä eroista ymmärrän suhteellisen vähän. Kaikki ne näyttävät tähtäävän samaan.

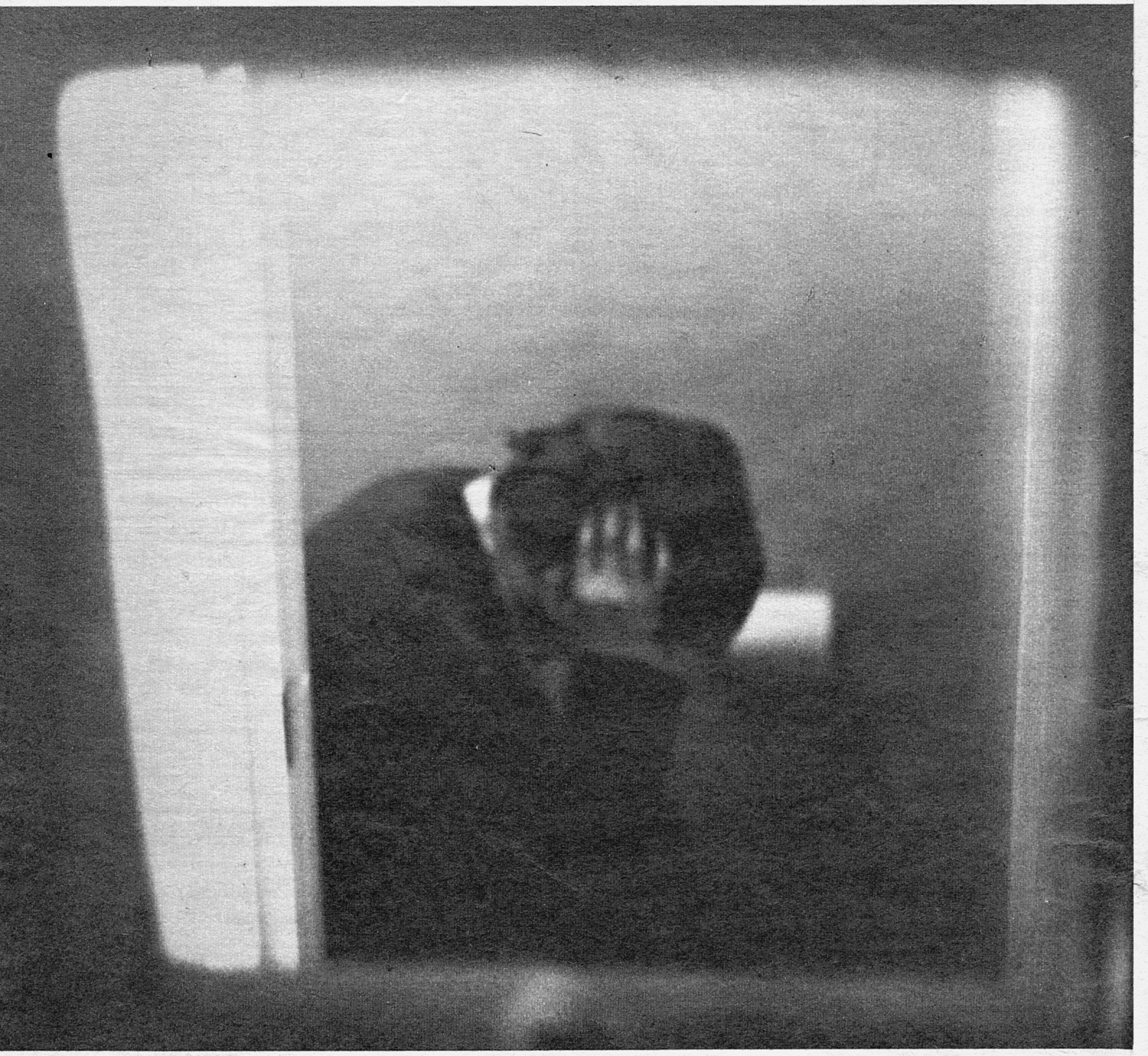
*

Tehdessäni poislähtöä — alussa kerrottujen tilintarkastajasoittojen jälkeen — vuorineuvos kertoi, miten vaikeata hänen oli ollut suostua haastatteluun ja miten vaikeata oli ollut vastata.

Totesimme yhdessä, että Uolevi Raaden kantti oli kuitenkin kestänyt — jälleen kerran.

Hän oli kantanut koko lauantaisen keskipäivän ystävällisen ja mukavan miehen mahtavaa roolia ja kyseli innokkaasti kuin näyttelijä vaativan ensi-illan jälkeen:

— No, mitäs sanotte? Saitteko minusta myönteisen kuvan? □

LEMPÄÄLÄSSÄ VOI KUSTA BAARN ISÄNTÄÄ SILMÄÄN

Ennen vanhaan se oli kuulemma paikka, missä kuningaskin sai istua yksin. Vaan eipä saa enää, ainakaan Kanavan baarissa Lempäälässä. Sen vessan seinän takana on kauppias P e r t t i R o u t a m a a l l a oma yksityinen katseluaitionsa.

Teksti: TIMO SUOSTE
Kuva: JUKKA KUUSISTO

Kanavan baari on melko tyypillinen suomalainen ravitsemusliike. Suurehkon omakotitalon yläkerrassa kivenheiton päässä Lempäälän keskustasta. On kahta tasoa, on levysoitinta, on keskikaljaa. Ja asiakkailla tarve käydä vessassa. Syystä tai toisesta.

Syksystä lähtien rupesi sen kolmannen syyn kävijöillä käymään omituisen huono tuuri. Tuskin oli taskulämpimästä saanut heitettyä siivut suuhunsa, kun jo kävi isäntä kraiveliin kiinni. Kävi vaikka pullo oli jommankumman taskussa visusti piilossa. Harvahan sitä yksinään lähtee ryyppyä ottamaan.

Selitykset eivät paljon auttaneet. Pullo löytyi aina ensi kerralla oikeasta taskusta, ja sitten lähdettiin. Kavereiden onneksi Lempäälässä on kaksi muutakin baaria.

Kun sitten muutama törkimys oli siivonnut kusemisensa jäljet pesualtaasta tai edelliskertaisen ateriansa lattialta, alkoi liikkua kumma huhu. Ellei isännällä ole yliluonnollisia kykyjä, hänellä lienee ainakin merkillinen peili. Sellainen josta näkee toiselta puolen läpi. Vakoilijapeiliksi sanovat.

Ei siinä tietenkään mitään pahaa ole, että isäntä haluaa pitää siisteyttä ja järjestystä yllä talossaan. Mutta se ottaa aika lailla nuppiin, jos se tsiikaa niitä intiimejä touhuja. Sellaista ei vessaan sulkeutunut suomalainen luonne oikein jaksa sulattaa.

Ongelmaan löytyi pian ratkaisu. Mitä tuo nyt 40 x 40 sentin kokoinen lasinpalanen seinässä niin kovasti kiinni on. Irti vaan! Ja siellähän se oli. Aukko isännän huoneistoon tai tarkemmin sanoen pieneen pimeään komeroon. Ja peili, perkele, oli kuin kirkasta lasia toiselta puolelta.

Kun ollaan nuoria ja pitkätukkaisia, ja kun ollaan muutoinkin aika usein vanhempien jyrän alla, ei ensi kädessä mennä poliisia avuksi huutamaan. Vaikka kuinka loukkaisi oikeudentuntoa tuollainen tirkistely. Annetaan mieluummin asia koko pitäjän tiedoksi.

Kuinka ollakaan, peili rikkoontui eräänä iltana. Jonkun pinna oli tarpeeksi kireällä eikä yllyttäjiä enää tarvittu. Siinä se oli kaiken kansan nähtävänä — aukko peilin takana. Ovella taas oli vihainen isäntä, joka välittömästi toimitti ilkivallan tekijän virkavallan tekijän kuultavaksi. Nimismieskin kun kerran tietää asian.

Oikeus aikanaan ratkaissee, kuka mitäkin valtaa on käyttänyt. Lasin rikkojan oikeutena oli hankkia samanlainen peili rikkoutuneen tilalle. Peili hankittiin ja käytiin kuulemassa isäntää, jona kyseisenä iltana toimi omistajan poika H a n n u Routamaa:

— Asian ydin on siinä, että siitä peilistä näkee, jos kaksi henkilöä tuppautuu tuonne yhden hengen vessaan. Jos ne ottavat siellä ryyppyjä, niille ei enää tarjoilla kaljaa. Siitä reiästä ei näe ihmistä kuin kaulaa myöten.

— Voimmeko tulla katsomaan, että asia on todella näin?

— Miksei, mutta nyt siitä ei näe mitään, kun siinä on pahvi edessä. Me ollaan muuten suunniteltu sinne sähkölukkoa, jolloin se saadaan aina ulkopuolelta auki.

— Mistä te saitte tällaisen idean? Onko tämä yleinen keino baareissa?

— En mä nyt tiedä, jos baareissa, mutta kyllä niitä muuallakin on. En osaa näin suoralta kädeltä sanoa, missä. Isän idea tämä on. Totta kai meidän on pidettävä järjestystä yllä. Ei mua kiinnosta, millä tavalla muut baarit hoitavat tämän asian.

— Tällainen tirkistely peittää erään sairauden tai poikkeavuuden tunnusmerkit melko hyvin. Eikö tämä asia ole koskaan juolahtanut mieleenne?

— En mä nyt tiedä, voiko siinä olla mitään sairautta, jos näkee toisen henkilön kasvot. Ei siitä aukosta näe muuta kuin hartioista ylöspäin.

— Minkälaisia järjestyshäiriöitä teillä oli ennen tämän peilin hankkimista?

— Jouduimme usein viemään väkivalloin ulos täältä sellaisia kavereita, jotka ottivat vain muutaman pullon kaljaa, mutta kävivät vessassa ottamassa omasta pullostaan. Ne tulevat niin äkkiä sitten juovuksiin, ettei auta muu kuin viedä väkisin pihalle.

— Tutkitteko te millään tavalla asian laillisuutta ennen kuin asensitte tämän peilin?

— En minä tiedä, mitä isä on tutkinut, mutta kyllä poliisit tästä tietoisia ovat. Asiakaspiirissä ei ole sattunut sanottavampia muutoksia sen jälkeen, kun asia tuli puolijulkiseksi, vaikka suoraan sanoen haluaisimme, että muutamat tyypit eivät tähän taloon enää astuisi.

— Voisimmeko nyt kuitenkin päästä katsomaan, ettei siitä aukosta näe muuta kuin pään ja hartiat? Ihan vain yleisen mielipiteen rauhoittamiseksi.

— Te ette kuitenkaan saa tehdä tästä mitään juttua, ennen kuin olette puhunut isäni kanssa. Hän ei ole tänä iltana tavattavissa, koska hänellä on pitkä kokous.

— Voisitteko kysyä äidiltänne luvan?

— Hetkinen . . .

— Ei, ette saa. Äiti sanoi, että se riittää, että poliisi on käynyt täällä.

Kun lupaa ei saatu, niin ei saatu. Mutta muistakaa seuraavan kerran Lempäälään mennessänne, että jos teillä on kova paine, niin varokaa pytyn yläpuolella olevaa peiliä. Voitte vahingossa vaikka kusta isäntää silmään.

Lasimestari PEKKA HIETA: Näitä tilauksia saa hyvin harvoin

— Näitä tehdään niin harvoin. Ehkä kerran vuodessa, ehkä vain kerran kymmenessä vuodessa. Suoraan sanoen en halua sellaisia asiakkaita tähän baariin. □

Toimittaja P-E.Carlsson (Ruotsi) on ennakkoluuloton ja oikeaoppinen suomalaisen puutalon rakentaja.

Carlsson kirjoittaa ammatikseen. Hän osaa paremmin kirjoittaa kuin naulata. Siksi hän omaa taloaan tehdessäänkin ansaitsee omalla ammatillaan ja antaa rakentajien rakentaa. Ruotsalaista taloudellista ajattelua tämäkin.
Ei myöskään ole sattuma, että Carlssonin talo tehdään suomalaisista rakennuselementeistä (Puutalo). Rakentamalla mahdollisimman teollisin menetelmin Carlsson laskee pääsevänsä parhaaseen mahdolliseen tulokseen.
Työ on alusta alkaen korkeatasoista ja tasalaatuista, pystytys tapahtuu sarjatyönä muutamassa päivässä, kustannukset pysyvät alhaisina eikä paperisotaan tarvitse puuttua.
Niin naapurissa. Puutalo on toimittanut 30 vuoden aikana 50 maahan kaikkiaan 252.800 taloa. Kestävän ja viihtyisän kodin 1.500.000 ihmiselle.

MYYNTIYHDISTYS
PUUTALO
-tilaa elämälle

A. AHLSTRÖM OSAKEYHTIÖ · HEINOLAN FANERITEHDAS ZACHARIASSEN & CO · RAUMA-REPOLA OY · RIIHIMÄEN SAHA OY
Helsinki 10 · Postikatu 2 B · Puhelin 61701

TUOKIOKUVIA...

JATKOA SIVULTA 84

ja ja päätimme, että hän vie toisen puolen Gummerukseen ja minä toisen puolen Erkolle. Mutta kun eronhetki tuli, Gummeruksen mies tulikin synnintuntoon ja sanoi:

— Lempo soikoon! Tuollaisia laskuja minä en kyllä uskalla viedä Gummeruksen kassaan! Johan se Iso-Manu, meinaan se tirehtööri, kauppaneuvos Salojärvi repäisee vaatteensa tuollaiset nähdessään...

— Anna se koko nippu tänne! sanoin. — Minulla on repäisevämpi isäntä, joka ymmärtää, että kyllä sitä kulujakin on, kun uutisia tehdään...

Suomeen palattuani — ja nähdessäni asian hiukan eri perspektiivistä — minua alkoi tuhannen tulimmaisesti arveluttaa. Pidin laskunippua taskussani jokusen päivän. Sillä välin tein ensin uutisen Hampurin kongressista. Kumma kyllä, sainkin melkoisen jutun kokoon monine valokuvineen. Ihan sitä lukiessa yleisö varmasti luuli, etten ollut muuta tehnytkään kuin istunut korvat tarkkana kongressisalissa.

Varmistauduttuani siitä, että Erkolla oli ollut aikaa lukea uutinen, rohkaisin luontoni ja kävelin Erkon luokse. Kaivoin laskunipun povitaskustani ja rykäisin:

— Tuota noin ... tuli vähäsen ylimääräisiä kuluja.

Erkko otti sikarin suustaan ja hänen katseensa lävisti minut.

Sanoin kiireesti:

— Piti ... meinaan ... herra ministeri ... hiukan edustaa. Siis tarjota vähäsen juomia muille osallistujille. Nähkääs, pitihän minun antaa Helsingin Sanomista sellainen kuva, että se on vakavarainen lehti...

— Vai niin, sanoi Erkko kuivasti. — **Tekö** siitä kuvasta nykyisin huolehditte?

Ykähtelin uudestaan. Erkko kysäisi:

— Paljonkos niitä laskuja on?

— Eihän näitä ole kuin parituhatta Saksan markkaa...

Erkon kulmakarvat lennähtivät ylös. Hän ojensi kätensä. — Antakaapa ne laskut tänne.

Minä annoin ja tuntui vähän polvitaipeissa heikolta. Vielä huonommaksi kävi olo, kun Erkko alkoi selata laskupinoa ja mutista ääneen:

— Viskiä ja ginfizziä. Viskiä, viskiä ... ginfizziä, ginfizziä. No, eikö pahus soikoon toimittajalla ole ollut kertaakaan aikaa edes syödä siellä?

Seisoin äänettömänä.

Erkko selasi edelleen laskuja ja luki: — Tarjottu orkesterille. Kukkia naisille... Viskiä, ginfizziä. No, johan nyt on vallan turkasen omituista touhua ollut!

Pysyin edelleen vaiti.

Erkko kohotti katseensa ja alkoi tuijottaa minua. Ehkä hän juuri silloin muisti oman nuoruutensa, koska ohut hymy vilahti hänen suupielessään. Rauhallisesti hän sanoi:

— Mahdollisesti minä voisin vielä nämä laskut hyväksyä. Mutta onko toimittaja ottanut huomioon, että tässä maassa vaikuttavat myös verotarkastajat? Jos tällaiset laskut pannaan lehden kuluihin, niin mitä luulette heidän sanovan? Jos näihin laskuihin olisi merkitty edes ruokaa, niitä voisi pitää edustuskuluina. Mutta voi minun päiviäni! Tarjottu orkesterille... Viisikymmentä Saksanmarkkaa! Ihanko siellä on Horst Wesseliä soitatettu?

— Eihän nyt sentään...

Erkko hymähti. Sitten hän tokaisi:

— No, teittehän te sentään hyvän uutisen matkaltanne. Ja kun tarkemmin ajattelee, niin muonaahan se on viskikin. Ohrasta tehtyä. Viekää kassaan ja sanokaa neiti Wernbomille, että maksaa!

Sen pituinen se.

Kyllä minulle ainakin tuli vilpittömästi suru puseroon, kun tämä railakasotteinen herra sitten "vaihtoi hiippakuntaa" elikkä siirtyi toiselle tähdelle. Oli, meinaan, mukava mies. Monet muut lienevät toista mieltä, mutta sehän on heidän asiansa. □

Kuvat: PRESSFOTO ja UUSKUVA
Värikuva:
PEKKA KUPARINEN

KEIHÄÄLLÄ JA KITARALLA 3. OSA

KEIHÄS VAIHTUU KITARAAN

Ollaan Tapio Rautavaaran monivaiheisen elämän tähtihetkissä. Lontoon Olympiakisojen keihäänheiton loppukilpailu on juuri alkanut. Jossakin sisimmässään Tapsa tajuaa, että nämä ovat hänen ensimmäiset ja viimeiset olympialaisensa. Hänen on onnistuttava! Takana on vaikea sota-aika, kivulias valmistautuminen kisoihin aikana, jolloin kilo voita oli urheilijalle parempi palkinto kuin puolimetrinen pokaali. Keihäänheittopaikka oli melkein peltoa. Aivan alueen laidasta Tapsa oli löytänyt karvahatun kokoisen lämpäreen kovaa maata: siihen piti ponnistavan vasemman jalan osua, se oli ainoa mahdollisuus . . .

Isoisän olkihattu ja kultalevy.

Tapsa ja Lontoon kultamitali

Vasen jalkani osui! Lantio kiertyi oikeaoppisesti ja veto osui niin hyvin kuin se niissä olosuhteissa oli mahdollista. Keihäs nousi hyvin, sen rata oli oikea, mutta voimaa ei siltä alustalta kertakaikkiaan saanut tarpeeksi. Seitsemänkympin raja näytti jäävän reilusti kaaren alle, mutta juuri voiman puute pudotti keihään melkein pystysuoraan ja harmittava vaaksa jäi uupumaan seitsemänkymmenen metrin viivasta. Peli oli kuitenkin avattu.

Suunnaton helle vainosi koko kisoja. Olin alkukilpailun jälkeen loikoillut varjossa ja tuntia ennen loppukilpailua aloitin varovaisen verryttelyn. Halusin olla yksin. Kävin ajatuksissani lukemattomat kerrat läpi heittosuorituksen.

Kun ensimmäisen heittoni tulos ilmoitettiin, ajattelin että se ei vielä riitä, kultamitalia ei voiteta sellaisella tuloksella. Lähdin toiseen heittooni hammasta purren. Tuijotin sitä pientä laikkua, joka oli minun ainoa toivoni.

Jalkani meni kovan ponnistuspaikan viereen ja levisin spagattiin kuin akrobaatti. Minun onneni oli, että ennätin purkaa vetoni ja niin säästyin loukkaantumiselta. Ainoastaan vetokäden keskimmäinen sormi tarttui johonkin, repesi monen sentin matkalta ja vaikka paikkasin sormeani eristysnauhalla, aloin tajuta, että lopullinen sijoittumiseni tulisi määräytymään ensimmäisen heittoni perusteella.

Vielä toisen kierroksen jälkeenkin olin johdossa. Ruotsalaiset olivat epäonnistuneet kokonaan. Daleflod oli kilpailun aattopäivänä sairastunut nokkoskuumeeseen ja se näytti merkinneen henkisesti

KÄÄNNÄ

KEIHÄS VAIHTUU KITARAAN

paljon koko joukkueelle. Jenkkien tekniikka oli puutteellinen ja he kärsivät surkeasta heittopaikasta eniten. Omistamme oli Nikkisen Soini poissa tolaltaan. Hän oli päässyt loppukilpailuun vain siksi, että karsintarajan ylittäneitä ei ollut tarpeeksi. Vesterisen Pauli kevytrakenteisena kaverina oli hyvissä asemissa. Hän ymmärsi mahdollisuutensa ja teki parhaansa. Keihäs putoili kuudenkymmenenviiden metrin paikkeille tasaisesti, melkein samaan reikään joka heitolla, mutta täysosumaa ei tuntunut syntyvän. Omat yritykseni vaikuttivat ponnettomilta. Hiljalleen kipeytyvä sormi vaivasi heitto heitolta pahemmin.

Kolmas ja neljäs heittokierros. Pohjanoteeraukseni piti edelleen!

Kalifornialaista pitkänhuiskeaa lääkäriä Seymouria pelkäsin eniten. Hän oli ensimmäisestä kierroksesta alkaen toisena, vain vähän minun takanani ja tajusin, että hän tarvitsisi vain hiukkasen onnea vetääkseen yli seitsemänkymmenen. Seymour puhui järjestäjille tulikivenkatkuisesti. Hän vaati heittopaikan siirtämistä lujalle nurmikolle varsinaisen heittopaikan viereen. Tyynen englantilaisesti järjestäjät kuitenkin ilmoittivat, että tämä oli olympialainen heittopaikka, herrojen sopi jatkaa siitä.

Pari kierrosta jäljellä ja johdin yhä.

Ajattelin, että jos joku siltä kynnökseltä heittää pidemmälle kuin minä, niin se kaveri varmasti on parempi.

Viimeinen kierros.

Nikkisen Soini on poissa pelistä. Vahva unkarilainen on jäänyt kuuteenkymmeneenseitsemään, ruotsalaisista ei ole pelkoa.

On vain Seymour.

En voi mitään sille, että syrjäsilmällä seuraan kalifornialaisen keskittymistä. Hän tietää olevansa kunnossa ja tietää kykenevänsä parempaan. Heittopaikka on möyhentynyt kilpailun vanhetessa mahdottomaksi.

Yritän näyttää huolettomalta.

Seymour lähtee vauhtiin. Kaikki näyttää sujuvan oikein. Viimeiset askeleet, veto . . .

Jenkin heitto hajoaa. Hänelle käy samoin kuin minulle toisella heittokierroksella oli käynyt. Allapäin hän kävelee pois. Kilpailu on päättynyt.

Nauhoja aukaisematta potkaisen piikkarit jaloistani. Kaivoin eväsomenan tavaroistani, pureskelin sitä enkä oikein tajunnut, että olin juuri voittanut olympialaisen kultamitalin.

Vasta palkintopallilla olin varma, että minä olin voittaja. Maamme-laulun soidessa minä itkin kuin lapsi. Sen hetken kuvaamiseen ei ole sanoja. Se korvasi kaikki tappiot, se kruunasi kaikki voitot. Mutta samalla tajusin, että kunnianhimo minussa oli kuollut. Senhetkisen ajattelun mukaan urheilija ei voi saavuttaa enempää kuin mitä olin saavuttanut.

Olin omin silmin nähnyt Paavo Nurmen juoksevan. Olin kymmenet kerrat kuvitellut miltä mahtaisi tuntua voitto Olympialaisissa.

Nyt minä olin voittaja.

Ensimmäinen onnittelijani oli TUL:n johtaja Olavi Suvanto. Rutistimme toisiamme ja näin miten kyyneleet valuivat Olavin poskille. Hän tiesi minkä kivikkotien takana voitto oli. Hän ymmärsi, että se samalla oli työväenurheilun voitto. Yhteistyön ja yrittämisen voitto.

Onnitteluja alkoi tulla. Joukkuetoverit onnittelivat, joukkueen johtajat onnittelivat, mutta oli sellaisiakin johtajia, jotka käänsivät hienotunteisesti päänsä syrjään kun TUL:n mies oli voittanut kultamitalin.

Kotimaasta tuli sähkeitä. Perhe onnitteli, tuttavat ja ystävät onnittelivat. Sähkeiden joukossa oli eräs, jonka muistan erikoisen hyvin: "Onnittelut — kultamitalivaimosi."

Olimme vuotta aikaisemmin filmanneet elokuvan "Kultamitalivaimo" ja vastanäyttelijäni Ritva Arvelo onnitteli minua enteeksi käyneen elokuvan sanoilla.

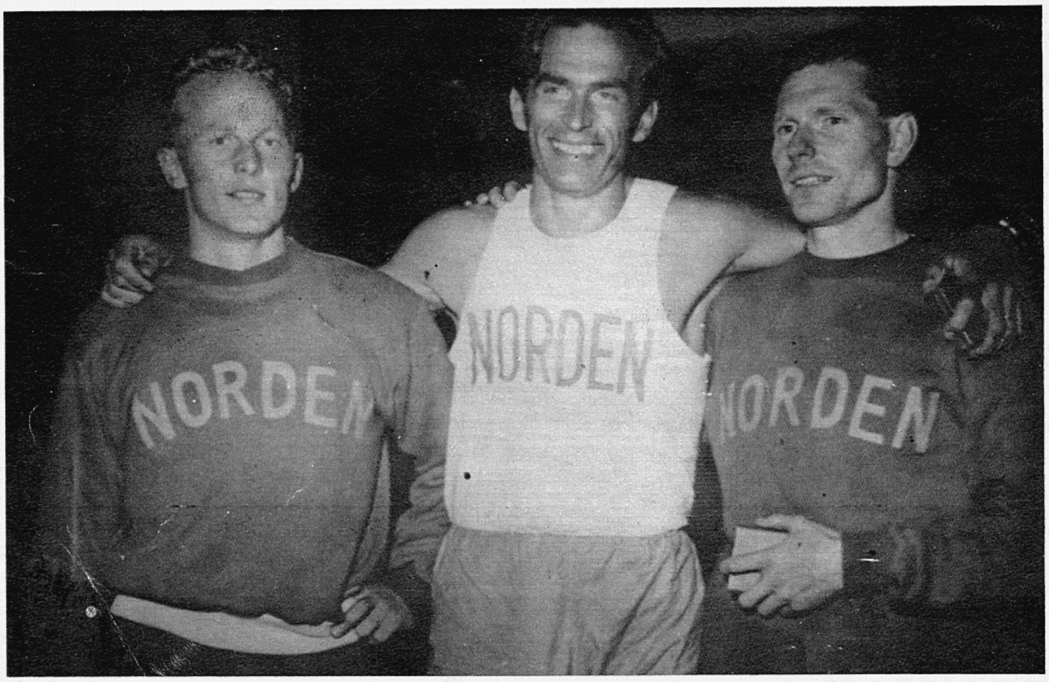
Se oli minun suuri päiväni. Jälkeenpäin olen ajatellut ja olen varma, että väärä mies voitti sinä päivänä. Seymour oli parempi heittäjä kuin minä, mutta hänellä ei ollut onnea.

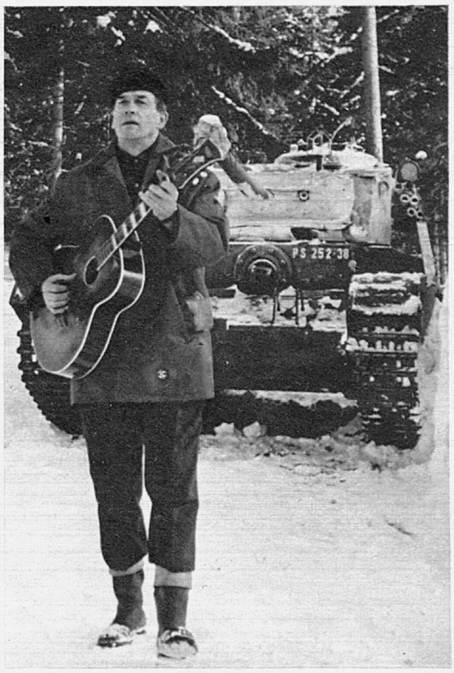
En malta olla puuttumatta joukkuehenkeen, siihen suomalaiseen olympiahenkeen — jota ei lainkaan ollut! Oli vain hajanainen lauma urheilijoita, joista jokainen yritti pelata parhaansa mukaan omaan pussiin. Liittoriidat olivat kukkeimmillaan: ei ollut yhtenäistä Suomen joukkuetta vaan oli SVUL:n joukkue ja TUL:n joukkue, joilla molemmilla sattui olemaan samanlainen sinivalkoinen edustusasu.

Tunnelmia suomalaisleirissä kuvaa omalla tavallaan saunamatkani kultamitalipäivän iltana. Kuulin pesuhuoneeseen, miten muuan lauteilla lekotteleva johtajamme sanoi, että olisi saanut keihäs mennä saman tien kun on kerran mennyt kaikki muukin näissä kisoissa. Menin ämpärini kanssa saunan puolelle ja johtajien ilmeistä näin, että he tiesivät minun kuulleen äskeisen repliikin. Kysäisin muina miehinä, saisiko heittää vähän lisää löylyä. Joku myöntyi, ja pienellä lipolla rauhallisesti löylyä lisäten, minä tyhjensin koko ämpärillisen kiukaalle. Katselin punaiseksi muuttuvia johtajia ja jatkoin lippoamista. Kun viimeiset heistä hiipivät alas lauteilta, sanoin, että vanha menee nyt löylyyn! Nahkaani poltti, mutta minä kiipesin. Oli pakko!

Viimeisenä kisapäivänä juostiin maraton. Viljo Heino oli heitetty tuleen hänelle oudolle matkalle. Kympin epäonnistumisesta huolimatta. Kurikkalan Jussi-vainaa kertoi minulle, miten Viljo oli kysellyt lähtöviivalla juottoasemien sijaintia. Mikko Hietanen oli tokaissut, että ei Heino mitään juomista tarvitse, viekää sille kravatti sinne parinkymmenen kilometrin päähän. Kun Mikko vähän ennen juottoasemaa alkoi kuitenkin tuntea, että hän ei jaksa kärkivauhtia pidempään,

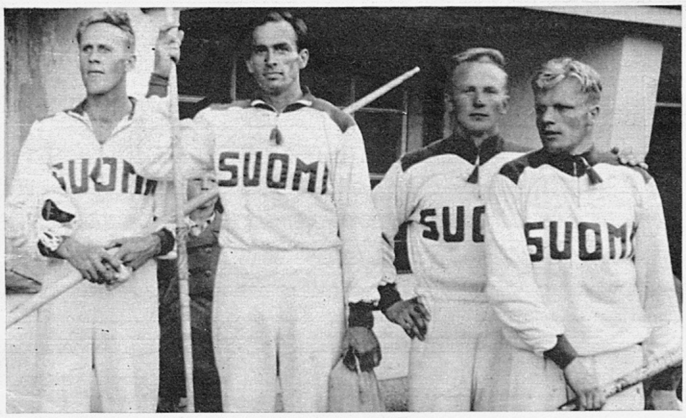
▼ Keihäänheittäjä Rautavaara voitollisen mittelön jälkeen vuonna 1949.

◄ Reissumies ja kitara. Taustalla sodan muisto.

▼ Keihäällä ja seipäällä: Valto Olenius, Tapsa, Topi Hyytiäinen ja Erkki Kataja.

hän Jussin kertoman mukaan oli sanonut Heinolle, että yritä sinä Ville vetää, hän ei jaksa. Heino oli Hietasta ohittaessaan tokaissut, että yritä nyt jaksaa, Mikko, edes sinne kravattiasemalle saakka!

On hyvä tulla kotiin taas

Koko Suomen joukkue oli läksiäisissä suurlähettiläs Eero A Vuoren luona. Suomalaisia kultamitalivoittajia ei niissä kisoissa ollut monta. Meitä oli vähemmän kuin koskaan sen jälkeen, kun Suomi oli "juossut itsensä maailmankartalle".

Oli yömyöhä, kun palasimme kotiin. Vastaanottajat odottivat Malmin kentällä. Liisa, oikea "kultamitalivaimoni" voittopäivästä lukien ja vanha äitini olivat minua vastassa. Tytöt nukkuivat kotona.

Oulunkylän Tähti järjesti pienet vastaanottajaiset omalle urheilutalollemme. Oulunkylän kunta järjesti kansalaisjuhlan Ruotsalaiselle Yhteiskoululle. Oli ohjelmaa ja puheita. Pantiin pystyyn kansalaiskeräys ja tänäkin päivänä lienee monella sellainen käsitys, että talo, jossa perheeni kanssa asun, on niillä varoilla rakennettu. En millään muotoa halua vähätellä silloista keräystä, mutta voin näin vuosien mentyä paljastaa, että sen keräyksen tuotolla ostetun tiilimäärän olisi miehinen mies kantanut yhtenä kantamuksena!

Heillä, jotka todella iloitsivat voitostani, oli täysi työ oman toimeentulonsa turvaamisessa, he taas, jotka olisivat voineet keräykseen osallistua, tiesivät minut TUL:n mieheksi ja olisivat varmasti mieluummin nähneet minutkin epäonnistuneena suomalaisena urheilijana.

Keihäs vaihtuu kitaraan

Seuraavana kesänä voitin vielä mestaruuden vanhalta muistilta. Vuotta myöhemmin voitin Ruotsi—Suomi maaottelun ja samoihin aikoihin ilmoitin Valsteelle, että tämä poika häipyy vähin äänin. Valste yritti suostutella jatkamaan, mutta olin tehnyt päätökseni. Keihäs oli vaihtuva kitaraan.

Heti voittoni jälkeen oli puhelin alkanut soida entistä useammin ja esiintymispyyntöjä sateli. Olisin houkka, jos väittäisin, ettei kultamitali olisi pukannut minua eteenpäin laulajan urallani. Laulajia oli joka oksalla, mutta laulava kultamitalimies oli sittenkin jotain toista. Sodan kolhuista toipuva kansa näki voitossani jotain uutta uskoa antavaa, kultamitalimiehenä oli mukava esiintyä!

Minulla oli vastuu perheestä. Keikkailulla elävä laulaja saattaisi jokin päivä olla pois muodista, mistä sitten poimisin pähkinät pikkuoravilleni! Heitin arpaa laulamisen ja jonkin kuukausipalkkaisen työn välillä.

Tänä päivänä voin sanoa, että onneksi valitsin laulamisen. Valitsin raskaan ja monessa mielessä piinallisen uran, mutta samalla heittäydyin niin monivivahteisen virran vietäväksi, että vastaavanlaista on vaikea muualta hakea.

Viisikymmenluvun voimakas huvittelukausi oli minun onneni. Esiintyjiä tarvittiin, monet sota-aikaiset kaverit muistivat minut kitaroineni edelleen. Kultamitali oli uusi kiihoke. Oli kiertueita ja yksittäisiä esiintymisiä. Repe Helismaa ja Esa Pakarinen olivat pitkäaikaisia kumppaneita, kuvaan tuli mukaan Eemeli ja monta muuta.

Onnellinen oivallus synnytti "Isoisän olkihatun". Herkässä tunnelmassa syntyivät "Rakovalkealla", "Kulkuri ja kissa", tuli "Tuopin jäljet" ja "Häävalssi". Kitarat kuluivat loppuun ja vaihtuivat uusiin, satojatuhansia kilometrejä jäi matkalaisen taakse. Ajamista yöllä ja päivällä, esiintymisiä ja taas muutto uuteen paikkaan.

Minusta oli tullut reissumies!

Elokuvien kulta-aika sattui samoihin vuosiin. Ainakin mitä elokuvien määrään tuli! Ensimmäisestä kymmenestä filmiosasta jaksoin pitää lukua, toisella kymmenellä sekosin niin määrässä kuin nimissäkin. Lukematon määrä kauniita ja lahjakkaita naisia vastanäyttelijöinä. Helena Kara, Ritva Arvelo, Heidi Krohn, Elina Pohjanpää... Ihastuttavia ihmisiä ja loistavia tukijoita, sillä enhän minä mikään "oikea" näyttelijä ollut.

Reissumies jatkoi ikuiselta tuntuvaa vaellustaan.

Televisio teki sarjan reissumiehestä. Reissumies topparoikassa ... savotassa ... kaivoksessa ... rajan pinnassa ... matkan oli määrä jatkua, mutta ohjelma katsottiin joissakin TV:n piireissä liian suureksi henkilökohtaiseksi mainokseksi ja osa noista ideoista jäi toteuttamatta.

Kultamitalipäivästä on kulunut yli kaksi vuosikymmentä. Se on pitkä aika. Kuitenkin minusta tuntuu, että Lontoon jälkeiset tapahtumat ovat liian lähellä, että saisin niihin samanlaista otetta kuin sitä edeltäneeseen aikaan.

Tapahtumiltaan viimeiset kaksikymmentä vuotta ovat olleet rikkaita ja monivivahteisia, mutta niistä puuttuu se hohto, jolla muistelen lapsuuttani, nousua keihäskaartin eturiviin, sodan vaikeita vuosia ja kaiken kruunua, Lontoon kultamitalia.

Ehkä se johtuu siitä, että siihen saakka olin ollut kaikessa amatööri. Olin ponnistellut intomielisyyttäni ja laulanut harrastuksekseni. Viimeiset kaksikymmentä vuotta se on ollut työtäni.

Työstä on aina vaikea puhua!

Kun viime kesänä tein Donnerin kanssa Annaa, oli sekin osaltaan todistamassa, että kaikki on muuttunut. Ensimmäisten filmiosieni aikoihin olin aivan täysin amatööri esiintyjänä ja koin kaiken uutena ja ihmeellisenä. Työskentely Donnerin kanssa oli monella tavalla mielenkiintoista, mutta samaa tunnelmaa en enää tavoittanut kuin vuosia sitten.

Kesäisinä päivinä Kustavin kauniissa saaristossa minulle selvisi, että olen ja pysyn reissumiehenä. Tiedän, että jos kykenen olemaan rehellinen itselleni, minua tarvitaan vielä.

Reissumiestä ja kitaraa. □

ENTISET KAVERIT,
NYKYISET VIRKAMIEHET
SANOVAT:

REIJO TANI ON "DOKU"

Kuvat:
REINO KAIVOLA

Teksti:
JUHA "WATT" VAINIO

Dannyn ollessa huipimmillaan kolmisen vuotta sitten, soi Tuula Valkaman puhelin Finnlevyssä.

— Päivää. Täällä toimittaja Sievinen. Voisinko saada teiltä Tanin osoitteen?

— Kyllä. Hetkinen... Kotka, Rauhankatu...

— Mitä? Asuuko Tani Kotkassa?

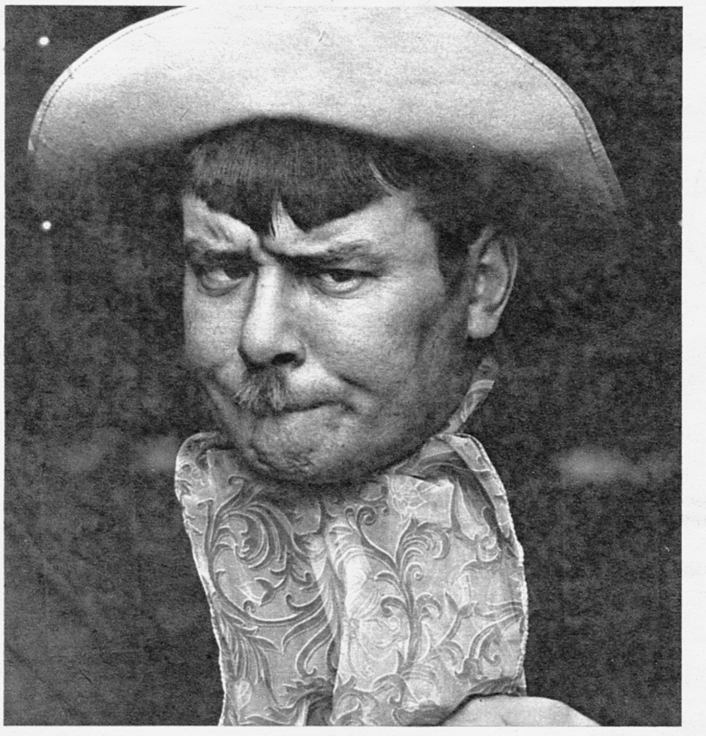
— Kyllä. Puhelinnumero on...

Toimittaja soitti Kotkaan annettuun numeroon ja tiedusteli Tania. Tani oli jo ehtinyt Tuohipöllöön aamukaljalle, mutta vaimo vastasi. Toimittaja vainusi sensaatiota ja hälytti valokuvaajan ja oli aikeissa lähteä tekemään juttua Dannyn salassapitämästä kolmilapsisesta perheestä. Sekaannus kuitenkin jotenkin selvisi. Danny on Danny ja Tani Tani.

Kaikilla ei onnistu dee.

Reijo Tani. Muusikko. Häntä ilman Pertti Metsärinteen kuulu yhtye olisi kuin Tapiola ilman Hertzeniä tai Lenita meikittä.

Koti-Kotkassa Tanin askeleita seurataan. Monet tarkistavat kellonsa Reijon mukaan. Arkiaika on silloin 9.55 kun taiteilija Tani ohittaa kauppahallin ja jatkaa tarmokkaasti kohti väkijuomamyymälää. Kymmentä yli kymmenen Tani avaa ravintola Tuohipöllön, menee vessaan, ottaa tiukan sorbusryypin, tunkee pulikan balsan taskuun, vie takin varovasti naulakkoon ja istuu Kauniin-Paulin pöytään. Siitähän se sitten alkaa, aamupäiväohjelma. Sataman suunnalta tippuu paikalle kavereita, joita ei ole huudettu hommiin. Tulee ehkä Itkosen Rieti, Heinon Rontta tai Öhmanin Väiski. Tulee torilta mies, joka pitää pelitelttaa. Tulee kaikennäköisiä ja -kokoisia vekkuleita. Näkyy ahavoituneita, katkenneitten verisuonten kirjavoittamia kasvoja, tuuleen tuijottaneita, siristäviä silmiä, ja hyväntahtoiset perkeleet, isojen poikien lentosuukot, paukahtelevat pöydästä toiseen. Tuokiossa on kapakka täpö. Tanin pöydässä on eniten tungosta ja parhaat jutut. Tottakai.

Iltapäivän alussa Tani lähtee torkuille valmistautukseen keikalle lähtöön. Viihdyttää sitten rahasta.

Tunnen Tanin noin 20 vuoden ajalta. Tuo Tuohipöllökerho on syntynyt vasta viime vuosina, mutta niin pitkälle kuin muistan, niin kauan on Tanin ympärillä ollut aina vankka ryhmä naurajia. Naurajat toisensa jälkeen ovat vakiintuneet ja hypänneet pois piiristä — hymy hyytyy ja naama räsähtää ryppyyn virkatehtävien ja perhevelvollisuuksien edessä — mutta pelle touhuaa ja uusia naurajia ilmestyy. Entiset naurajat, ne jotka "vallattomina nuoruusvuosinaan" lähtivät Tanin kanssa saareen ja humaltuivat rekivotkasta ja nauroivat nuotioilla itsensä kipeiksi klovnin loihtimien laivakapinoitten, Ruotsinsalmen meritaistelun, juoppohullun kokin ja merisairaan koivistolaisen edessä, kulkevat nyt Kotkan kaupungintalon portaita mustasalkku kädessä, ovat lastentarhan johtokunnassa, tukkumyyvät osuusliike Liiton limppuja ja sanovat, että se Tani on deeku.

Mikä on sellainen ihminen, joka (leipätyön ollessa ihmisten viihdyttäminen) uhraa vapaa-aikansakin toisten iloksi? Mikä on sellainen mies, joka oman onnensa ja terveytensä uhalla päivästä päivään ja vuodesta vuoteen heittää rajut herjat ja huulet, laulaa ja steppaa kavereitten riemuksi? Sellainen ihminen on hyvä. Kiltti. Hyvä Tani! Ainutlaatuinen jätkä.

Kävin joulukuussa tapaamassa Olavi Virtaa. Hänen kanssaan muistelimme Miettisen Ollia parit lauseet.

Miettisen Olli oli Reijo Tanin parhaita, ellei paras ystävä. Ollin hautajaispäivänä oli kova pakkanen. Olin omaisena laskemassa arkkua kuoppaan. Saattoväki toi kummulle kukkasensa läheisyysjärjestyksessä kuten tapana on. Viimeisenä meni haudan ääreen Tani, joka otti yksinkertaisesti karvahatun päästään, teki liikuttavan asennon, nyökkäsi lyhyesti, ensin haudalle ja sitten omaisille, ja käppäili itkien sivuun.

Krimiturkkinen nainen takanani supatti kuuluvasti:

— Mitä tuo pelle sinne meni? Eihän se ole omainenkaan. Mitä se pelleilee? Tuo pellehän on aivan juovuksissakin.

Minulta katkesi kai joku verisuoni.

Kävelin Tanin vierellä pois pitkää hautausmaan käytävää. Krimiturkkinen käveli edellämme. Tani pyyhki kyyneleitään ja sanoi:

— Kato Junnu. Tolla on perse kuin tykkihevosella. □

Oppikaa kieliä – se on välttämätöntä

Kansainväliset yhteydet kasvavat päivä päivältä. Kielitaito on nyt välttämätön. Opettelemalla kieliä Te hankitte itsellenne "pääomaa" tulevaisuutta varten ja lisäksi mahdollisuuden rikkaampaan ja vaihtelevampaan elämään. Nyt voitte oppia kotonanne helpommin, hauskemmin ja nopeammin kuin uskottekaan:

RUOTSIA

"Opin käytännöllistä ruotsia" -kirjekurssimme laatijoilla on monivuotinen kokemus ruotsin kielen opetuksessa. He tietävät, miten ruotsin kieli on helpointa oppia. Te tulette 15 helppotajuisesti kirjoitetusta opintovihkosesta omaksumaan lyhyessä ajassa ruotsin kielen oikean **ääntämisen, kieliopin, laajan käytännön sanavaraston ja oikean lauseenmuodostuksen.** Tämän kurssin on valinnut jo yli 48.000 oppilasta.

"Olen hyvin tyytyväinen Teidän ruotsinkielen kurssiinne, jonka avulla olen oppinut ymmärtämään ruotsia. Kurssinne on hauskasti ja elävästi laadittu, jota luki oikein mielenkiinnolla . . ."

Aila Ropponen, Jokivarsi

ENGLANTIA

Tätä kieltä voitte lukea tehokkaalla Luonnonmenetelmällä. Englannin oppiminen käy todella vaivattomasti, sillä Luonnonmenetelmä-kursseistamme Teidän ei laisinkaan tarvitse päntätä tai opetalla sanoja ja kielioppia ulkoa. Te opitte aivan kuin itsestään vain lukien kurssivihkosia. Luonnonmenetelmän pääperiaate on sangen yksinkertainen: opettaa kieltä samalla kielellä — äidinkielen esteistä vapauttaen. Juuri tämä on luonnollista kieltenoppimista.

". . . Niinpä siis ensikertalaisenkin Englannin matkaajan mieli on riemua täynnä, kun heti ja varsinkin Lontooseen tultaessa kaikki on kuin "vanhaa tuttua". Entä kun huomaa ymmärtävänsä maan kieltä ja osaavansa jopa puhuakin englantilaisten kanssa. Kurssi on siis ollut erinomainen opettaja, informoija ja opas . . ."

Asta Keijola, Pori

SAKSAA

opitte vaivattomasti fil.tri Ilmari Lahden laatiman "Oikotie nykysaksaan" -kirjekurssin avulla. Kurssi on suunniteltu siten, että kaikki tarpeeton, vanhanaikainen painolasti on jätetty pois. Näin pääsette edistymään nopeasti käytännön saksan taidossanne. Kurssi opettaa Teille nimenomaan arkikieltä — juuri niitä sanoja, joita tulette tarvitsemaan. Kurssille ilmoittautuneita on jo yli 5.000.

". . . Sattumalta näin Unionin ilmoituksen kielikursseista. Ilmoittauduin Saksan kielen kurssille . . . Ahersin vuoden — vapaa-aikoina — ja sain ohjelman läpiviedyksi. Seuraavalla lomamatkallani oivalsin miten paljon iloa ja hyötyä vuoden aherruksesta oli . . ."

Annikki Hildén, Vaasa

RANSKAA

Luette "Ranskaa Luonnonmenetelmän mukaan" -kirjekurssimme ensimmäisen ranskankielisen kurssivihkon ensimmäisen sivun — ja hämmästykseksenne ymmärrätte jokaisen sanan, jokaisen lauseen! Tässä juuri on nerokkaan ja silti yksinkertaisen Luonnonmenetelmän salaisuus. Opiskelette ranskaa vaikkapa vain puoli tuntia päivittäin ja juuri silloin kun haluatte. Luonnonmenetelmä on oikea menetelmä käytännön kieliopintoja varten. Te saavutatte sen avulla ranskan kielen taidon, joka säilyy lopun ikäänne.

ITALIAA

Italiaa italiaksi -kurssin avulla opitte italian kielen todella vauhdikkaasti. Vain viikon opiskelun jälkeen pystytte lukemaan 8 sivua italiaa aivan kuin suomen kieltä. Runsaassa vuodessa saavutatte jo erittäin hyvän kielitaidon. Eikä tämä vaadi teiltä päivittäin kuin puolituntisen, jonka vietätte mukavasti kiintoisien kurssivihkojen parissa vaikkapa mukavimmassa nojatuolissanne lekotellen.

Miten italiaa voi oppia näin helposti?
Te opitte italiaa italiaksi, kuten kurssimme nimikin kertoo. Kurssimme perustuu kokonaan italian kieleen — siksi Teidän ei laisinkaan tarvitse ajatella ja kääntää asioita suomeksi. Juuri tämä seikka kurssissamme tekee oppimisenne niin joutuisaksi ja tehokkaaksi.

"Kiinnostuin italian kielestä italialaisen kirjeenvaihtotoverini ansiosta. "L'Italiano secondo il Metodo Natural" oli mainio tapa opiskella tätä kieltä . . ."

Anneli Taipale, Hämeenlinna

DIPLOMI

Kaikille kielikurssimme suorittaneille annetaan kurssin päätyttyä diplomi todisteeksi opinnoista. Esimerkiksi uutta työpaikkaa haettaessa tällä diplomilla saattaa olla ratkaiseva merkitys.

ILMAINEN

ja sitoumukseton esittely

Postittakaa meille alla oleva kuponki asianmukaisesti täytettynä. Lähetämme Teille paluupostissa — ilmaiseksi ja sitoumuksetta — merkitsemänne selostusvihkosen. Siitä saatte tarkan kuvan kurssimme sisällöstä. Kuponki tulee perille **25 p:n postimerkillä** varustetussa avoimessa kuoressa.

Liittykää Tekin kirjeopistoon, jossa on opiskellut jo yli 240.000 suomalaista.

Kustannus Oy UNION Kirkkokatu 2 B, Helsinki 17

Lähettäkää minulle ilmaiseksi ja postivapaasti sekä sitoumuksetta rastilla merkitsemäni selostusvihkonen.

- ☐ **Opi käytännön ruotsia**
- ☐ **Englantia luonnonmenetelmän mukaan**
- ☐ **Oikotietä nykysaksaan**
- ☐ **Ranskaa luonnonmenetelmän mukaan**
- ☐ **Italiaa italiaksi**

Nimi . . . .

Ammatti . . . .

Osoite . . . .

. . . .

K 26

POSTIA

Vai ei uskalla?

Huomiotani on kiinnittänyt tässä osastossa usein toistuva tapa, jolla kirjoitelmiaan lähettelevät henkilöt aloittavat tekstinsä. Tarkoitan tyyliä "nytpä ei Hymylehti uskalla julkaista tätä erinomaisen paljastavaa, julkeaa tai todella totuuden kertovaa kirjettäni".

Olen sitä mieltä, että miksi turhaan keksiä tällaisia verukkeita ja mukamas takeita kirjoituksen julkaistuksi tulemiselle. Eihän suinkaan lehden kunnia siitä kärsi, vaikka lukijain lähettämät kirjoitukset olisivatkin ilmaisultaan ala-arvoisia ja asiasisällön kanssakin olisi vähän niin ja näin. Luulen, että julkaistuksi tulee jokainen kirje, mikäli siitä onnistutaan löytämään vähäisinkin järjen hiven luonnollisesti ottaen huomioon miten palstatila antaa kulloinkin myöten.

Siis suoraan asiaan arvoisat kirjoittajat, niin entistä useampi pääsee nautiskelemaan tunteesta, jonka itsensä ilmaiseminen "puukstaavein" kirjoittajalle suo.

Markku Syrjänen,
Kotka

Mihin Dabi pystyi?

Meitä on kaksi tyttölasta (Nokia + Tampere) jotka saimme aiheen tarttua kynään ensimmäisen kerran elämässämme tälle palstalle. Luimme nimittäin suurella mielenkiinnolla Dabin, lempinimi, testistä. Olemme aikaisemmin sulostuttaneet Dabin paria yötä ja olemme kovin harmissamme kun emme huomanneet pyytää todistusta taidoistamme. Olisihan hienoa vetää esiin todistus, jonka "ammattikumooja" on antanut. Mekin innostuimme testaamaan Dabin taidot ja emme päässeet yksimielisyyteen niin että annamme omat numerot:

Nokia:
Tavaran laatu, tyydyttävä 8
tekniikka, tyydyttävä 8
ääntely, välttävä 6

Tampere:
Tavaran laatu, tyydyttävä 7
tekniikka, tyydyttävä 8
ääntely, naurettava 3
hellyys olematon.

Tamperetar arvostaa enemmän hellyyttä kuin tekniikkaa.

Mielestämme mies, joka naisen "kumottuaan" (teidän sa-

KÄÄNNÄ

POSTIA

noja käyttääksemme) nukahtaa, on kaiken arvostelun alapuolella. Johtuisikohan Tampereen hyvä arvostelu siitä, että tamperelainen lehti lähetti hänet asialle, ainahan silloin ollaan kohteliaita.

Liisa, Nokia
Kristiina, Tampere

Kristitylle Lempäälästä

Olette varmasti niin kristitty ja uskovainen, että ette lue raamattua. Minun raamatussani sanotaan, että "Kaikki ovat syntiä tehneet ja pois poikenneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla". Edelleen — oletteko lukenut syntisestä naisesta joka vapisi Jeesuksen edessä ja Jeesus sanoi niille, jotka häntä syyttivät "joka teistä on synnitön, hän heittäköön ensimmäisen kiven." — Kukaan ei heittänyt vaan häpeissään he lähtivät pois.

Niin, kristitty, joka ette ole syntiä tehneet teille sopii kuva tuosta naisesta ja hänen syyttäjistään. Te olisitte varmasti ottanut ensimmäisen kiven ja heittänyt. Nämä syyttäjätkin tunsivat syyllisyyden ja häpesivät elämän herran edessä.

Olen itse kristitty, mutta joka päivä tunnen olevani syntinen, ja jos ajatuksemme tulisivat päivän valoon, niin eipä olisi kerskumista. Lyökää te rintoihinne ja nostakaa kätenne ylös ja sanokaa: "nuo syntiset minä en ole heidän kaltainen". Voi, kristitty hyvä, olette omahyväinen ja itsevanhurskas, en ole elämässäni kuullut kenestäkään muusta, joka olisi sanonut olevansa synnitön. Te olette ainutlaatuinen tapaus.

Jos niin synnitön olisitte, niin miksi te luette Hymyä? Sehän on ainakin synti, koska sen loppu on kauhea. Juu, juu, meitä on moneen junaan.

Terveiseni Veikko Ennalalle. Tunnen häntä kohtaan sympatiaa, ja kaikille teille syntisille hyvää jatkoa.

Eräs äiti

Arv. Kristitty 16 vuoden takaa

Järkytyin kun luin, että ette ole tehnyt syntiä 16 vuoteen. Mikäli ymmärrän ei kukaan ole synnitön täällä maan päällä. On ollut yksi. Mutta ei Hän kulkenut Suomen kamaralla eikä Lempäälässä.

Mutta oletan, että ette ole lukenut Raamattuanne aivan tarkkaan (en minäkään), mutta sen tiedän, että olette musta jumalaksi tuomitsemaan toisia. Tämähän kirjoituksenne jo osoittaa, että teette syntiä. Eikö Raamatussa sanota, että älkää tuomitko ettei teitä tuomittaisi.

Luulen, että olette lukenut vain sen kohdan, jossa sanotaan, että jos olet synnitön niin heitä kivellä ensin. Tai jotain siihen tyyliin se oli. Ottaa aivoon teidänlaisenne uskovaiset, jotka aina olette tuomitsemassa toisia; ette huomaa malkaa omassa silmässänne vaikka rikan toisen silmässä huomaatte niin hyvin.

En minä puolusta tätä lehteä, että se aina olisi uskovaisten lukemista. Mutta eihän sitä tarvitse lukea. Jos se tuntuu syntiseltä tai synniltä, voihan sen heittää uuniin niin kun äitini tekee sellaiselle lehdelle mitä ei halua lukea. Mutta ei hän ketään ole tuomitsemassa, sillä Jumalan on tuomio.

Jos tämän nyt voi julkaista sille synnittömälle ihmiselle, niin hyvä vaan olisi, ettei ne aina olisi sortamassa toisia.

P. Hietanen
Helsinki

Tässä näytteet kymmenistä "Lempäälän synnittömälle" osoitetuista vastauksista.

Toimitus

Terveiset Terttu Sinkkoselta

Luin lehdestänne n:o 11/1970 minua koskevan kirjoituksen ja olin siitä vähän harmistunut, sillä eihän tarvitse sitä enää minusta kirjoittaa, jos olen joutunut sairaalaan. Olen tällä kertaa niin terve, että lääkäri on kehoittanut minua useaan kertaan lähtemään pois sairaalasta, mutta tämä sairaalassa oloni aika on vienyt työmahdollisuuteni huonommaksi. Kävin juuri nyt Mallorcallakin lomamatkalla. Viivyin siellä kahdeksan päivää, joten voitte uskoa, etten ole enää sairas, niin kuin kirjoititte. Olen opiskellut useamman vuoden saksaa ja nyt opiskelen ruotsia ja englantia Turun työväenopistossa.

Terttu Sinkkonen,
Turku

Aikoihin on eletty

Meidän niin sanottujen tavallisten kansalaisten työpaikoilla kuutioidaan ihminen työtovereitten ja esimiesten toimesta melko nopeasti ja tarkoin. Ei varmasti jää huomaamatta, jos meistä joku on hiukan keskivertaista ihmistä vajavaisempi älynsä puolesta, puhumattakaan, jos hän on kokonaan ymmärrystä vailla oleva.

4. 12. 70 antamassaan päätöksessä on Helsingin raastuvanoikeus katsonut selvinneen, että eduskunnan entinen taloudenhoitaja, varatuomari Feiring on ainakin viimeiset kymmenen virkavuottaan ollut ymmärrystä vailla. Tämän vuoksi hylättiin syytteet ja korvausvaatimukset hänen yleisiä varoja hoitaessaan tekemistään ihmeellisistä möhläyksistä.

En arvostele oikeuden päätöstä. On aivan oikein, ettei ymmärrystä vailla olevaa henkilöä tuomita teoistaan. Mutta miten onkaan mahdollista, että mies hoitaa vastuunalaista virkaansa jopa kymmenen vuotta eivätkä hänen työtoverinsa ja esimiehensä, tilintarkastajat ym. huomaa kaverin olevan tolkuttomassa tilassa ja ymmärrystä vailla? Panee epäilemään kovasti heidänkin ymmärrystään.

Ehdotan, että valtion virkamiehet, ylimmästä alimpaan velvoitetaan vuosittain psykiatrin tarkastukseen. Etenkin viime vuosina on kansan keskuudessa usein kummasteltu johtavissa asemissa olevien tekemiä päätöksiä ja kannanottoja yhteisistä asioistamme. Olisiko mikään ulkomaan kumma, jos testauksessa tavattaisiin näiden tirehtöörien keskuudessa useampiakin ymmärrystä vailla olevia. Sanotaan, että vara ei venettä kaada ja varmaankin veronmaksaja voisi olla hiukan turvallisemmalla mielellä, kun sanotunlainen tarkastus pantaisiin toimeen.

T. Rissanen
Kynsilä

Hyvät eronneet rouvat

Olen yksi teidän tempauksistanne kärsivä. Pistäkääpä käsi sydämelle, ajatelkaa tätä asiaa. Lasteni tähden jatkan elämää, tämän miehen kanssa, jonka Sinä välttämättä halusit tavata. Siihen saakka oli elämämme jokseenkin mukavaa. Ei ollut epäilyksiä, ei pahempia riitoja, siihen saakka luotin mieheeni, kunnioitin häntä perheen isänä, huoltajana.

Hän matkusteli paljon, odotin häntä aina toiverikkaana, oli aina uutta kertomista, kotiin ilmestyi uusi muistoesine, keskustelimme yömyöhään hänen matkoistaan, olin iloinen

kun hän jälleen oli kotona. Tämä kaikki ilo on särkynyt Sinun ansiostasi.

Mutta tämän sinun temppusi jälkeen, Arvoisa Rouva, kun mieheni lähtee matkalle olen aina hermostunut, tiuskin lapsille (hehän ovat viattomia) laiminlyön kotityöni. En iloitse mieheni paluusta, valvon yömyöhään, jopa koko yön, mutta emme keskustele. Kuinka kauan jaksan, en tiedä?

Työpaikalla olen kuin toinen ihminen, iloinen, reipas, ei huolia.

Niin jokainen luulee. Näkisitte minun sisimpäni. Se on täynnä tuskaa, huolta, suuri paino sydämellä. Jatkuvasti painaa epäilys, soitteleeko hän Sinulle, vain kuullakseen Sinun äänesi, viekö hän Sinut työpaikalta kotiin jaksaakseen taas kotona kestää harmaan arjen. Etkö Sinä enää muista omia tuskiasi ja kärsimyksiäsi, kun miehesi meni toisen luo? Valvottuja öitä, työtoverien sääliä. Ehkä halusit riistää hengen itseltäsi, kävelit iltakaudet katua alas toista ylös, ilman päämäärää, elämä oli arvoton.

Etkö tosiaan muista tätä?

Minä olen viaton Sinun kärsimyksiisi, minun lapseni ovat viattomia.

Kului vuosi, pari, Sinä haudoit KOSTOA, onko Sinun nyt hyvä olla? Pääsit päämääräsi, sait sen mitä olit vailla nämä vuodet. Onko Sinulla OMAATUNTOA? Olet rikkonut yhden kodin rauhan, jota ei saa ehjäksi. Ulospäin näyttää hyvältä, sisällä päin on haavoja, jotka eivät parane. Oletko ajatellut anteeksipyyntöä, sovintoa? Tämä ehkä auttaisi, antaisi toivoa elämään.

Säälin teitä, hyvät naiset, ehkä teissä on sellaisiakin, jotka kadehtivat toisen elämää, mitä toisella ei ole, toisella on. En tunne Sinua, enkä halua tonkia elämääsi. Ehkä et saa nauttia siitä mistä minä saan. Ehkä et saa tuntea lapsen pehmeää, lämmintä kättä kaulallasi, peitellä heitä iltaisin nukkumaan, antaa hyvänyön suukkoa pehmeälle poskelle. Tätä et voi riistää minulta. Se on onnea, jota moni on vailla.

Miehestäni veit osan. Häneltä luottamuksen ja kunnioituksen perheen parissa. Lapset eivät ymmärrä vielä, mutta tulee aika, jolloin hekin ymmärtävät äidin kärsimykset.

Ajatelkaa seuraavan kerran ennen kuin soitatte ihailemallenne miehelle, entiselle työtoverille, ystävälle, nuoruuden rakastetullenne ym. Ajatelkaa toisenkin kerran. Käykää ensin

KÄÄNNÄ

POSTIA

läpi mielessänne omat kärsimykset ennen kuin väännätte numeron. Ja ajatelkaa miten mustasukkaisia nämä suuret urhot ovat meistä, poimimistaan ruusuista, jotka jaksamme suurista tuskista huolimatta pestä heidän vaatteensa ja hoivailla heitä. Siitäkin huolimatta he ovat mustasukkaisia, vaikka he itse seikkailevat. Mitä heillä on meissä menetettävää?

Painajaisunia näkevä

Köyhälle Lapin rajoille

Hymylehden tammikuun numerossa kirjoititte kiitoksenne tälle lehdelle marraskuun numerossa olleeseen kirjoitukseen "Hieno mies, mutta pirun pihi". Näinhän sanoi mielipiteensä pääministeri Ahti Karjalaisesta eräs niistä hyvinvointivaltiomme kovaosaisista (joita meillä kyllä on useita satoja tuhansia) pyytäessään markkaa kansanedustajilta Eduskuntatalon portailla. En tiedä kumpaa te tällä kirjoituksellanne tarkoititte. Pääministeriä vaiko edustaja Paavo Aitiota, mutta puhuitte köyhän kansan edustajista, niin luulen, että kirjoituksenne oli kohdistettu Aitiota vastaan, koska tämä mainittu mies pyyti almua häneltäkin, mutta Paavo ei sanonut olevan hänellä sillä kertaa markkaa mukana.

En sitten tiedä, oliko sitä vai ei, mutta sattuuko Köyhä Lapista tietämään sitä tosiasiaa, että juuri kokoomus ja sen satelliittipuolueet ovat juuri niitä, jotka käyttävät näitä yhteiskunnan kovaosaisia hyväkseen (ostavat rahalla ääniä) ojentaessaan heille pari kaljapullon hintaa ja tällä tavalla saavat ne monet sadattuhannet äänet hyväkseen mitä he tarvitsevat kipeästi päästäkseen eduskuntaan ja saadakseen säilymään maassamme ne suuret tuloerot, jotka meidän maassamme vallitsevat köyhien ja rikkaitten välillä. Onhan meidän hyvinvointivaltiomme Suomi neljännellä tilalla kärkipäässä koko maailmassa, jossa tuloverot köyhien ja rikkaitten välillä ovat mahdottomat.

Toivoisin, että Paavo Aitio ja monet muut köyhien äänellä valitut kansanedustajat ottaisivat asiakseen ja kirjoittaisivat tämän Suomen radikaalisimman aikakausilehden palstoille edes lyhyesti, mitä siellä eduskunnassa tehdään köyhän asian hyväksi ja kannattaako se, että ruvetaan kilpailemaan kokoomuksen kanssa muutamien kaljapullojen hinnoilla äänestäjistä. Minun mielestäni se on ainakin törkeintä peliä mitä voi olla olemassa, mutta eipäs se rehellisellä pelillä kapitalistinen luokka- ja riistoyhteiskunta pystyssä pysyisikään. Toivomukseni olisi, että Köyhä Lapista seuraisi tarkemmin, mitä SKDL:n johtohenkilöt tekevät köyhän asian hyväksi eduskunnassa ja ammattiyhdistysliikkeessä ja arvostelisi vasta sitten, eikä tuollaisten juttujen perusteella. Paljonko eduskunnassa tehdään 36:den edustajan äänellä ja kolmella ministerillä hallituksessa, siihen voi vastata tarkemmin edustaja Aitio johon luulen kirjoituksenne suunnatun.

Köyhä Kainuusta

Herra Tasavallan Presidentti

Kävin äskettäin Leningradissa. Sikäläisten kanssa juttua isketiin. Vaikka mitä koetin, ei vaan löytynyt yhtään ymmärrettävää sanaa. Sanoin olen Suomesta ja käytin kaikkia tuntemiani ilmaisumuotoja, ei vaan bonimai. Sitten sanoin: Kekkonen, jolloin levisi hymy naapurin naamaan. Oltiin sit kamraatteja oitis ja ties mitä ja hymyä riitti. Kysyn tietääkö venäläinen rahvas Suomea olevankaan?

Iida Punju, Paltaniemi

Jos UKK ei ehdi kiireiltään vaikka vastata niin toteamme, että näyttävät tietävän, kun presidentinkin tuntevat oikein nimeltä.

Toimitus

Kuka kehtasi?

Kuka ajattelematon kehtasi kirjoittaa syyttävästi siitä, että joku "puolustaa sellaista kansanosaa kuin vankeja"?

On paljon sellaisia, jotka kärsivät syyttöminä. Se on varma. Millä esimerkiksi yhteiskunta korvaa kärsimykset tällekin miehelle, joka istui syyttömänä taposta seitsemän vuotta vankilassa?

Syyttömien puolesta, Helsinki

So so, tyttö!

Onko tosiaan olemassa luonnollinen tyttö? Sellaista olen hakenut. Jos tansseissa yrittää hakea vaatimattoman näköistä tyttöä — jos tyttö yleensä "jaksaa lähteä" — ovat vastaukset luokkaa joo, jaa, kai, luulisin jne. Saatille pääsystä ei ole puhettakaan, ainakaan tuntemattoman.

Olen kyllä hirmu nuori, vasta yhdeksäntoista, mutta haluaisin tutustua sellaiseen tyttöön, joka olisi oma itsensä ja jolla olisi kiva luonne.

Yksinäinen poika, Tukholma

Sapiskaa kristitylle

Oletko sinä aivan tosissasi kun sanot, ettet ole tehnyt syntiä 16 vuoden aikana? On autuaallista saada tietää, että tässä kurjassa syntisessä maailmassa on toinenkin yhtä puhdas ja viaton ihminen kuin minä olen.

Minä vain en ole koskaan tehnyt syntiä, joten en edes oikein tiedä miten sitä tehdäänkään. Jos olet naispuolinen ihminen, niin ota minuun yhteys —Hymyn toimitus antaa osoitteeni — niin ruvetaan tekemään syntiä yhdessä. Meidän olisi sitä helppo tehdä kun emme edes tiedä millaista se on. Ja kaiken kukkuraksi olisi varmaan meidänkin korkea aika

kokea se riemu tai meidän lopustamme tulee paljon kauheampi kuin noiden saastaisten Hymylehden toimittajien.

Eikös se olisi liian kauheaa? Minusta ainakin olisi.

Hurskaasti halukas,
Kuopio

Timo-pojalle

Jassoo, vai jotta Timo-pojua ottaa kupoliin maikat. Kuule, et sä taida olla ainoa tässä maailmassa. Muaki sattu ottaan sillon ennen vanhaan kun mä olin koulussa.

Meidän maikoilla ei vaan sattunu olemaan kenelläkään nutturaa, jonka olis voinut lipsiä vekka. Enkä mä kyllä olis välittänytkään kuluttaa saksia turhaan työhön, katos hiukset kasvaa koko ajan.

Sulla raasulla taitaa olla se 9—11 vuoden villitys ton röökäämisen suhteen. Sorry nyt, mut mä en voinu olla nauramatta kun sä kirjoitit hermosauhuista. Ajattelin että jo on maailma mennyt rempalleen jos ton ikäsellä on hermot riekaleina. Kuule, mä suosittelen sulle mieluummin lekuria kuin tupakkaa.

Votka,
Ruotsi

Kirjailijan apurahat

Tammikuun numerossanne olleeseen kirjoitukseensa "Kylmä selvitys kirjailijoitten apurahoista" oli Tuovi Aaltonen liittänyt listan henkilöistä, jotka viimeisten 10 vuoden aikana ovat saaneet yli 22 000,- kirjailija-apurahoina. Totesin, että kohdallani oleva luku 39 000,- on todellista pienempi: 1961—70 olen saanut apurahoja 48 217,12 mk. Tämän johdosta tarkistin listan muut luvut käytettävissäni olevien kortistojen avulla. Johduin seuraaviin havaintoihin:

1) Yksikään listassa ilmoitettu apurahamäärä ei pidä paikkaansa. Summa on liian suuri 22, liian pieni 8 kirjailijan kohdalla. Pienin ylitys on n. 800 mk, keskimääräinen ylitys 22 900 mk. Yhdessä tapauksessa listasumma on kaksi kertaa, yhdessä kolme kertaa suurempi kuin asianomaisten todella saamien apurahojen määrä.

2) Yksikään kirjailija ei ko. 10 vuotena ole saanut apurahoina sataatuhatta markkaa tai yli. Korkein todettu apurahoitus alittaa 90 000 mk. Kaikki muut alittavat 80 000 mk.

3) Listasta saa sen käsityksen, että vain 30 kirjailijaa on kymmenenä viime vuotena saanut apurahoja yli 22 000 mk.

KÄÄNNÄ

PIKKU-ILMOITUKSET

Ilmoitusaineisto 4 viikkoa ennen lehden ilmestymistä os.: Hymylehti, Ilmoitukset, Puutarhakatu 16, Tampere. (Ilmoitushinnan 9 mk/mm tulee seurata mukana.)

POSTIA

Todellisuudessa sai 74 kirjailijaa yli tuon määrän. Jakautuma on siis erittäin tuntuvasti laajempi ja tasaisempi kuin listasta ilmenee. Listasta puuttuu mm. 15 sellaista kirjailijaa, joiden apurahoitus ko. kautena ylittää 40 000 mk.

4) Lista johtaa harhaan apurahoitusten vertailussa, kun siinä ei ole otettu huomioon kirjailijain toimikausia. Esimerkki: listassa mainittu Jorma Ojaharju on toiminut kirjailijana 5 vuotta, esikoisteoksen ilmestymisvuosi mukaan luettuna, ja saanut tuona aikana apurahoja 31 172,96 mk eli keskimäärin 6 234 mk/v. Tuolla määrällä hän ohittaa suuren joukon koko 10-vuotiskauden aktiivisesti toimineita ja rinnastuu lähinnä listassa mainittuihin Pentti Holappaan (keskim. 6 295/v), Pentti Saarikoskeen (6 328/v) ja Veijo Mereen (6 412/v).

Lopuksi: Tuovi Aaltonen mainitsee Mika Waltarin ja Väinö Linnan jääneen ilman apurahoja kymmenenä viime vuotena. Tähän on huomautettava, että he eivät ole tuona aikana hakeneet apurahoja.

Tuomas Anhava
Helsinki

Anteeksi, Kaitsu!

Hymyn viime numerossa oli mm. kirjoittamani Olavi Virran lause, joka on aiheuttanut Sinulle, Kaitsu harmia. Soitit ja kerroit, että pari sovittua esiintymistäsi on peruutettu. Syystä, että "Lindin Kaitsulle ei maksettu, kun se oli kännissä, kolme todistajaa, hä-hää..." Uskon vilpittömästi, että pyrit hoitamaan hommasi aina mahdollisimman hyvin. Niin minäkin pyrin tekemään, kun haastattelin Olavia. Pyrin välittämään hänen puheensa sanatarkasti. Ola kertoi Sinusta sitä, mitä oli pahansuovilta kuullut.

Häpeän, että olen kirjoittanut toisen käden tietoa ja pyydän sinulta, Kaitsu, sydämestäni anteeksi.

Ystäväsi Juha Vainio

Hymylehdellä on väärä nimi!

Hymylehdellä on mielestäni aivan väärä nimi. Siksi olenkin ihmetellyt, eikö toimitus ole tullut tuota ajatelleeksi. Ylipäänsä ne kertomukset, joita Hymylehti sisältää, ovat sellaisia, että niitä lukiessa hymyt hyytyvät. Siksipä lehdellenne sopisi paremmin nimeksi "Hyytyneet hymyt".

Jos lehtenne sisältäisi joitakin elämänmyönteisiä arvoja valaisevia juttuja, olisi nykyinen nimi paikallaan. Uskon, ettei monikaan voi hymyillä kertomuksille, joissa elämä kärsii katastrofin.

Nämä ovat minun ja monen muun mielipiteitä Hymylehdestä. Se on kuin susi lammasten vaatteissa. Vai mitä ovat mieltä muut suuren lukijakunnan jäsenet. Kertokaapa mielipiteitänne, sana on vapaa.

Yksi monista,
Pyhäjoki

Niin, kertokaapa mielipiteitänne. Sana on vapaa.

Toimitus

Alas naistesti

Luin suureksi harmikseni Hymylehden numerosta 1 Veikko Ennalan ja herra Bryggerin naistestin. En voi hyväksyä tapaanne kohdella naisia, hyvät herrat. Kohtelette meitä kuin eläimiä, mokomatkin. Testaatte muka ääntelyämme sängyssä ja valloitustenne nopeutta. Ei se todellakaan ollut mitenkään ihmisenarvoista asiaa!

Tamperetar

Näyttäkää meille Brygger!

Minä vaadin, että saisimme kaikki Hymyn lukijattaret nähdä kokovartalokuvan alastomasta Bryggerin pojasta, joka teillä testailee naisia.

Paljastakaa kerrankin oikeaa asiaa,
Iisalmi

Harkitsemme asiaa.

Toimitus

Hyviä poliitikkojuttuja

Olen kovasti nauttinut Hymylehden tapaa käsitellä poliitikkojamme. Olen mielikseni lukenut juttunne Aarre Simosesta ja Kaarlo Pitsingistä.

Äänestäjä,
Helsinki

Antakaa Taben olla

Kaino toivomus Hymylehdelle. Seuraava juttu Tabesta vasta hänen hautajaisistaan.

Liian vanha diiva,
Pori

Kiitos muistelmista

Monet kiitokset Kauko Käyhkön ja Tapio Rautavaaran muistelmista. Kerrankin lehdessänne on jotakin todella mielenkiintoista asiaa kunnon ihmisistä. Eikä aina vain pahoja juoruja kaikenmaailman rämpyttelijöistä.

60-vuotias,
Lapua

Kiitokset kiittämästä. Tulemme jatkamaan tätäkin linjaamme.

Toimitus

Yhdynnästä

Minä en hyväksy, että Hymylehdessä julkaistaan kaiken maailman yhdyntäkuvia. Esimerkiksi numerossa 1 oli sellainen kuva sivulla 123. Pois rivous lasten silmistä.

Mökin muija vaan,
Siuntio

Kuulkaapa mökin muija. Siinä ilmoituskuvassa sivulla 123 oli näkyvissä vain miehen ja naisen yläruumiit. Siinä ei ollut mitään pahaa muuta kuin sellaiselle, jolla on huono mielikuvitus. Eikä olisi ollut, vaikka olisi näytetty koko ruumiitkin. Mitä pahaa on yhdynnässä?

Toimitus

Onnea Tuulalle

Minä toivotan Tuula Ignatiukselle kaikkea hyvää hänen uudessa avioliitossaan. Kyllä hän varmaankin sai kärsiä paljon sen Panunsa kanssa, kun se on niin rajun näköinen mies.

Onnea vaan,
Oulu

Liian siistiä

Mun mielestäni Hymy on tullut liian kiltiksi ja siistiksi. Mä tykkäsin siitä paljon enemmän silloin kun naapurin akka punastu kun selas teidän julkaisuja. Enemmän pornoa ja rumia juttuja. Meitin pennutkin ovat lakanneet kiroomasta.

Sulo Nieminen,
Helsingin mlk

Tulemme ottamaan neuvostanne vaarin ja panemaan parastamme, hitto vie.

Toimitus

Pahaako Spedestä?

Miksi ette kirjoita koskaan mitään pahaa Spedestä? Minusta hän on inhottava ja huono tv-esiintyjä.

Kari,
Sipoo

Meidän mielestämme Spede on ihana.

Toimitus

ARVOISA TILAAJA,
miksi lehtenne oli myöhässä

Olemme Teille anteeksipyynnön velkaa, sillä useimmat lehtemme tilaajat saivat tämän vuoden ensimmäisen numeron myöhästyneenä. Syynä oli vuodenvaihteen täysin odottamaton tilausruuhka lehtitalomme kaikkien lehtien kohdalla. Myös siirtymisemme tietokonejärjestelmään toi mukanaan alkuvaikeuksia. Nyt on asiat kuitenkin korjattu ja jatkossa lehti tulee säännöllisesti. Vika oli meissä, eikä suinkaan asiamiehissänne tai tilauksenne välittäneessä liikkeessä. Valitamme tapahtunutta ja toivotamme viihtyisiä lukuhetkiä.

LEHTIMIEHET OY

Päivä riippuu paljon siitä minkälaisessa ympäristössä saatte silmänne auki

(Katsokaa PUKKILA-laattoja)

Palatessanne aamulla todellisuuteen voitte nähdä Turun linnoja, Haminan kaupunkeja, lumpeenkukkia, merenneitoja tai filigranikuivoita.

Ja voitte nähdä hillityn värisiä laattoja, joissa ei ole mitään kuvioita. Tai näiden yhdistelmiä. Pukkila-kylpyhuoneessa. Hyvää huomenta! Ajatelkaapa asiaa kun olette täysin hereillä.

PARAISTEN KALKKI OY

Turun Kaakeli puh. 921-391 222

HYVÄLLÄ SYYLLÄ HYMY TÄYTTÄÄ TOIVEENNE

AUTON OMISTAJAKSI

Volkkari tule tänne meille, pidän sinusta hyvää huolta koska olen seppä. Omistan kodin ja lehmän.

Näin päätti Leo Stevander kirjeensä "Hyvällä syyllä auton omistajaksi"-kilpailuumme. Lähes 10 000 määräaikaan saapuneesta kirjeestä valitsimme Leo Stevanderin syyn. Sillä syyllä hänestä tuli Kuplan omistaja.

Pistämättömiä syitä oli muillakin:

— Rouva Turusta kertoi, että ystävätär oli pyydystänyt Volkkarilla miehen, vaikkei auto ollut vuoden 1956 mallia kummempi. Hän pyysi pikaista apua, koska itse vielä oli naimaton.

— Pojalla on Wartburg, jota muut pilkkaavat. Tässä on vaarassa jäädä ilman lastenlapsia, kun Warrella ei saa tyttöä, murehtii eräs äiti.

— Isällä on Mersu. Se on siitä saakelin saita ja sisaretkin on ylpeitä, valittaa nuori neito.

— Nuohooja anoo Volkkaria, koska keinosiementäjälläkin on.

— Neljän lapsen äiti, kotirouva valittaa, että hänen rakastajansa joutuu ajamaan 485 km ja on sitten niin loppuun väsynyt ettei mistään tule mitään. Hän toivoo autoa ajaakseen edes puoliväliin vastaan.

— Anopilla on 20 v. vanha kaninnahkatakki, josta saisi autolle vällyt.

— Koska olen aina vannonut, etten **osta** Volkkaria, saisin sen Teidän lahjoittamananne lupaustani rikkomatta.

— Eräs rouva todistelee, että perheen kummatkin perilliset on pantu alulle Volkkarissa, mutta että tämä riemasteluareena on jo niin ruosteen läpisyömä, ettei katsastusmies enää anna sille ajolupaa. Jos hän saisi uuden ja ehomman, järjestyisi kuulemma Hymyllekin näytös siitä, miten se autossa sujuu . . .

— Vähintäin tuhat 100 % invalidia, kuuroa, sokeaa, ikäloppua tai muuten vaivaista halusi autoa menemisensä ja tulemisiensa helpottamiseksi. Ollaan ilmeisesti sitä mieltä, että jos kynä jotenkin pysyy kourassa, eväät riittävät hyvinkin liikenteessä liikkumiseen moottoriajoneuvolla. Meidän mielestämme **eivät riitä.**

Seppä Leo Stevander kirjoitti Sulkavalta. Hän kertoi olevansa siellä invalidien ammattioppilaitoksen viimeisellä vuosikurssilla.

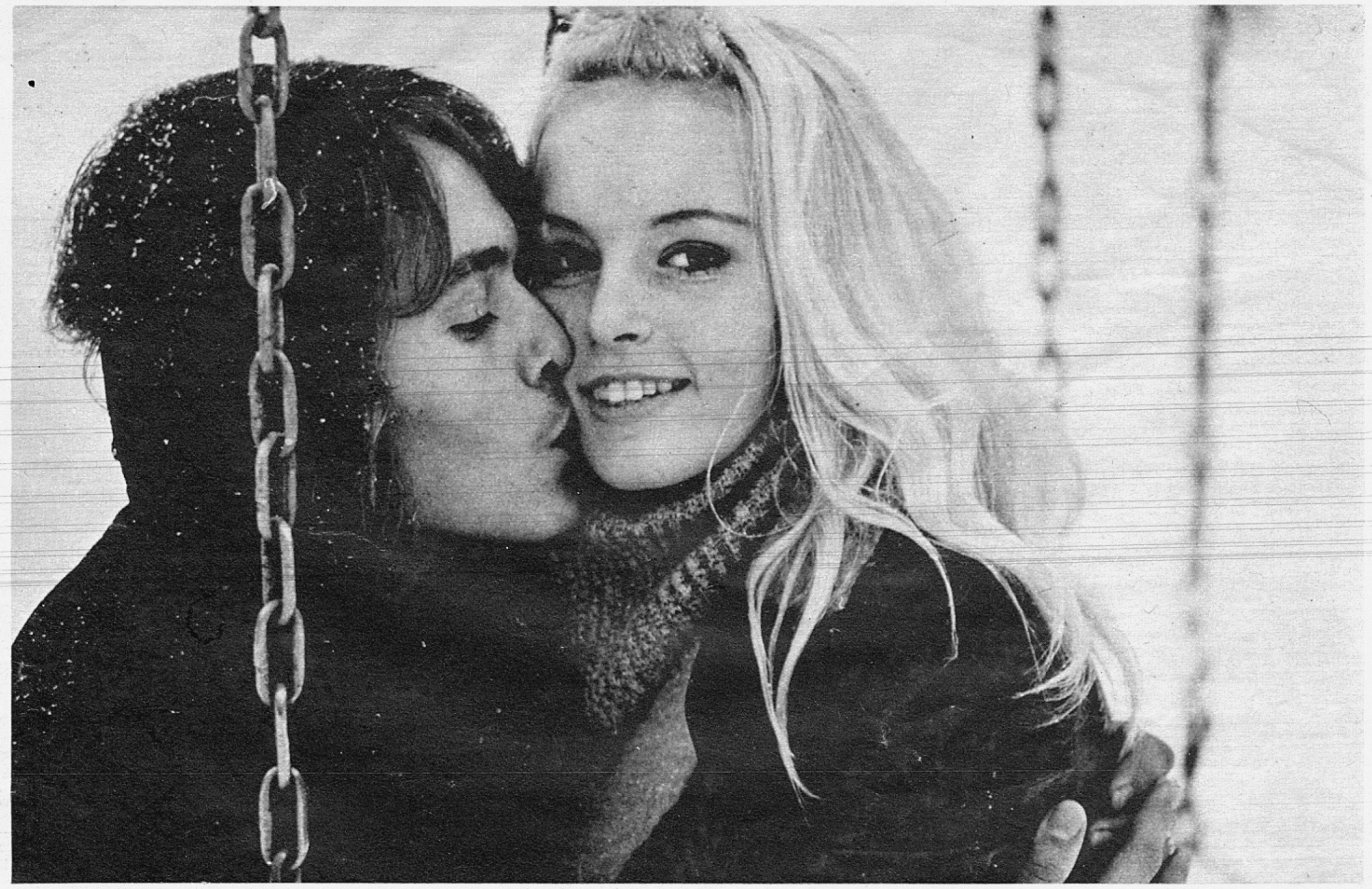
19-vuotias Leo on perinyt äitinsä kääpiökasvuisuuden, hän on 135 cm pituinen. Äiti kärsii pahasta reumasta sekä kaatumataudista, isoäiti on ollut rullatuolipotilaana jo 18 vuoden ajan. Velipoika Simo hoitaa nyt kotona Asikkalan Kurhilassa kahden lehmän ja hiehon navettatalouden, mutta kun Leo keväällä kotiutuu ammattitaitoisena hitsaajana, on Simon vuoro mennä Sulkavalle oppiin.

Se olikin Leo Stevanderin murhe että mitenkäs se kodinhoito häneltä sujuu, kun työpaikka tulee olemaan Lahdessa yli 30 km:n päässä ja kotona ei ole yhtään liikuntakykyistä. Pitäisi olla auto, jotta pääsisi taittamaan työmatkat tehokkaammin.

Koska isoäiti oli eläkerahoistaan kustantanut jo Leolle ajokortin, hän pääsi ottamaan heti saamaansa ajokkia sarvista kiinni.

SEURAAVAN AUTON SAAJASTA KERROMME MAALISKUUN HYMYSSÄ. SEN ANNAMME JOLLEKIN NIISTÄ, JOTKA OVAT KIRJOITTANEET "HYVÄT SYYNSÄ" 10. 2. MENNESSÄ OSOITTEELLA HYMYLEHTI, PUUTARHAKATU 16, TAMPERE. KUOREEN MERKINTÄ "AUTO". MYÖS KAIKKI AIKAISEMMIN LÄHETETYT KIRJEET OVAT EDELLEEN LEIKISSÄ MUKANA, JOTEN JOS JO OLETTE KIRJOITTANEET, EI KANNATA TEHDÄ SITÄ UUDESTAAN.

HÄÄMATKALLE

Tapasimme Kuortaneella tansseissa — perhelisäystä tulossa — töitä ei kummallakaan — tavallinen arki edessä — naimisiin 31. 1. — rahaa ei ole häävaatteisiin.

Olemme hyvin onnellisia 18-vuotiaita. Elämä on meillä edessä päin, toivottavasti se hymyilee meille.

Ulla Manninen ja Martti Kangas Seinäjoelta lähtevät Hymyn häämatkalle "Hyvällä Syyllä".

Kun lumimyrskyisenä tammikuun päivänä heille käytiin kertomassa asiasta ei elämä mitenkään erityisesti hymyillyt, mutta Ulla ja Martti olivat onnellisia.

Arkitodellisuus häiden jälkeen siirtyy hieman. Työtön leipuri vie työttömän nuorikkonsa häämatkalle etelän aurinkoon. Sitä Keihäsmatkaa he eivät unohda koskaan. Se on paras häälahja, sanovat Ulla ja Martti, jotka menevät vihille pappilaan, kun ei ole vaatteita kirkkohäihin.

Miksikö juuri Ulla ja Martti saivat matkan? — Eivätkö he mielestänne sitä ansaitse.

Ensitapaamisen muisto on jo haalennut mielestä. — Se oli joku nopee kappale, sanoo Ulla, mutta ei muista, mikä oli ensimmäinen yhteinen tanssi. Martti ei muista sitäkään, kun oli "vähän tullut otettua".

Siitä se alkoi: Nyt he ovat sitten onnellisia.

Muitakin syitä häämatkan saamiseksi löytyi:

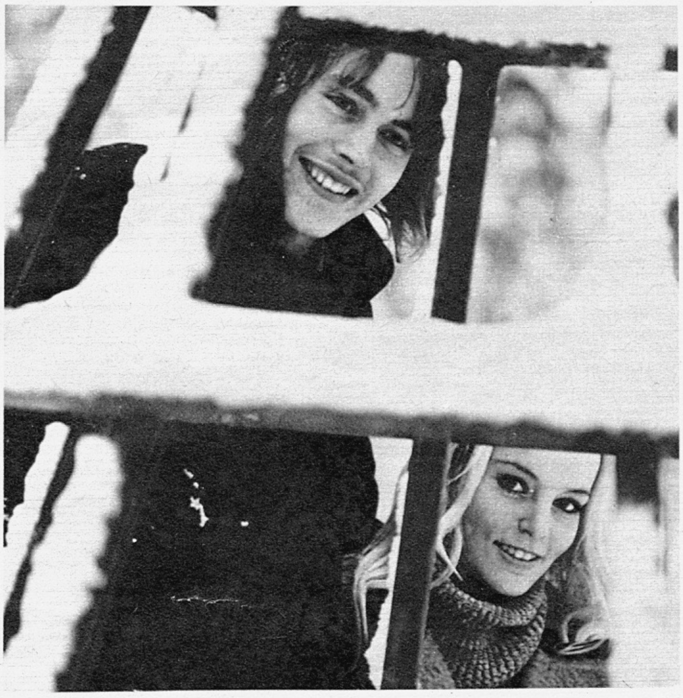
— Susipari Pattijoelta on kyllästynyt ympäristön juoruihin ja haluaisi kunnon häät.

— Kuopiolainen eläkeläinen uskoisi pystyvänsä rakastamaan nuorikkoaan tulisesti siellä etelässä.

— Jo kolmatta vuottaan avioliitossa oleva rouva pyytää myöhästynyttä häämatkaa, koska romantiikan kukka on jo päässyt lakastumaan perheraamatun välissä.

— Halvat tuliaispaukut appiukolle, sanoo eräs sulho tuovansa, jos matkalle pääsee. Eipä päässyt tällä kertaa.

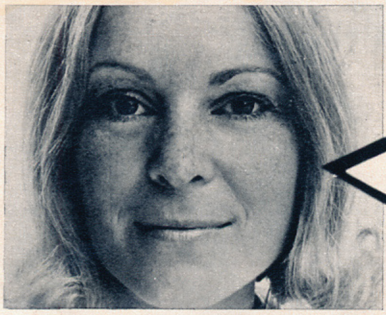
Matkalle menivät Ulla ja Martti Seinäjoelta.

HYVÄLLÄ SYYLLÄ HÄÄMATKALLE ETELÄÄN KILPAILUMME JATKUU. VASTAUKSET 10. 2. MENNESSÄ SAMAAN OSOITTEESEEN KUIN AUTOKILPAILUNKIN SYYT. KUOREEN MERKITTÄVÄ SANA "HÄÄT". KAIKKI TÄHÄN MENNESSÄ SAAPUNEET KIRJEET OVAT MUKANA LEIKISSÄ KOKO KEVÄÄN. JA KYYTIÄ ANTAA KEIHÄSMATKAT.

Valmistakaa kauniita vaatteita — säästäkää rahaa — ommelkaa ne vaatteet, joista pidätte — mini, midi, maksi.

Muotisuunnittelija Maud Kyndel-Hanser kirjoitti ensimmäisen painoksen kirjekurssistaan "Valmistakaa kauniita vaatteita" jo yksitoista vuotta sitten. Säännöllisesti toistuvat Pariisin ja Lontoon matkat pitävät hänet hyvin ajan tasalla siitä, mitä muotimaailmassa tapahtuu. Kurssi on sen tähden täysin ajankohtainen, ja se on useita kertoja kokonaan uudistettu. Aikaisemmin Maud Kyndel-Hanser on opiskellut Pariisissa maailmankuulussa Napolitanon ompelu- ja leikkuukoulussa sekä opettanut näitä aineita eräässä Ruotsin suurimmista ammattikouluista.

MITEN HELPPOA ONKAAN OMMELLA IHASTUTTAVIA VAATTEITA... MINÄ OPETAN TEITÄ KÄDESTÄ PITÄEN

Mini, Midi, Maksi — päättäkää itse, mitä haluatte ommella! Kukin perusmalli on siten laadittu, että voitte kurssikirjeen avulla itse valita sen, joka Teille on pukevin. Yllä on esimerkki siitä, kuinka opitte ompelemaan midipuvun, tunikan (asuun kuuluvat housut teette toisesta perusmallista) ja aivan tavallisen leningin — **kaikki saman peruskaavan mukaan.**

UUTUUS! TÄYSIN UUDISTETTU KURSSI VUODEKSI 1971

Kurssin lisäksi saatte 15 peruskaavaa ja ompeluoppaan!

Ryhtykää omaksi muotisuunnittelijaksenne!

Oppikaa suunnittelemaan ja ompelemaan kauniita leninkejä, jakkupukuja, iltapukuja, hienostuneita housupukuja, päällystakkeja, pitkiä housuja, puseroita . . . Saatte kotiinne opetuskirjeen joka kolmas viikko. Ja oppitunnin hinta on vain 8 markkaa. Saatte 12 opetuskirjettä, joissa "kädestä pitäen" neuvotaan, miten kauniit vaatteet syntyvät. Kurssin voitte lopettaa silloin kun haluatte!
Joka kerralla opitte uuden muotivaatteen valmistuksen. Ja Maud Kyndel-Hanserin mallit — niin kauniita kuin ne ovatkin — ovat äärettömän yksinkertaisia ommella. Huomatkaa myös tämä: lisäksi Maud Kyndel-Hanser opettaa Teitä muuttamaan vaatekappaleen yksityiskohtia sen mukaan haluatteko ehkä näyttää hoikemmalta tai täyteläisemmältä, pitemmältä tai lyhemmältä. Tietysti opitte myös erilaisia saumaamistapoja, mittojen oton, sovituksen, silittämisen, opitte tuntemaan kangaslaadut, määrittelemään eri asujen kangastarpeen ja myös mallivalinnan.

Vain Maud Kyndel-Hanser antaa Teille nämä peruskaavat

Jokaisen kirjeen mukana saatte yhden tai useampia Maud Kyndel-Hanserin peruskaavoja. Kaikista kaavoista voitte vähäisin muutoksin ommella joukon mitä erilaisimpia vaatekappaleita. Lisäksi Maud Kyndel-Hanser opettaa Teitä yhdistämään eri kaavoista aivan uudenlaisen vaatteen. Peruskaavat, yhteensä 15, ovat jäykempää paperia kuin tavalliset kaavat, siksi niitä on hyvin helppo käsitellä.

Helppo käyttää kaikkiin kokoihin!

Jos kokonne on 36—44, voitte leikata puvut suoraan peruskaavojen mukaan. Jos taas mittanne eivät täysin noudata kaavoja, Maud Kyndel-Hanser opettaa Teille helpon menetelmän, kuinka voitte muuttaa kaavoja niin että vaatteista tulee täsmälleen Teille sopivia.

Saatte kaavat kaikkiin näihin pukuihin!

Peruskaavojen avulla voitte suoraan ommella erilaisia vaihtelevanpituisia hameita ja pukuja, pitkiä housuja, liivejä, tunikoita sekä haalarin, jakkupuvun ja päällystakin. Peruskaavojen avulla saatte myös niin "helpon" tai "vaikean" vaatekappaleen kuin vain haluatte.

Tehkää vaatteita myös muille!

Koska voitte saamanne 15 peruskaavan mukaan leikata eri kokoja, mikään ei estä Teitä vapaa-aikoinanne valmistamasta vaatteita myös muille.

Teille, joka haluatte ommella myös lastenvaatteita

Kurssin erikoistäydennyksenä on 4 kirjettä, joissa opetetaan lastenvaatteiden valmistusta. Mukana on 5 peruskaavaa. Nämäkin mallit ovat siten muunneltavissa, että saatte niistä suuren joukon erilaisia vaatteita. Rasti tilauskupongin ruutuun, olkaa hyvä!

10 PÄIVÄN TUTUSTUMISTARJOUS!

Ei velvoitteita. Tulkaa mukaan Maud Kyndel-Hanserin kirjekurssille "Valmistakaa kauniita vaatteita". Opetuskirje numero 1 sekä täydellinen ompeluopas lähetetään Teille 10 päivän koeajaksi.

OY ESTIN AB **Merimiehenk. 29, H:ki 15, puh. 636 326**

Lähettäkää minulle 10 päivän ajaksi ensimmäinen opetuskirje ompelukurssistanne. Liittäkää mukaan myös ensimmäinen peruskaava ja OMPELUOPAS. Lunastan lähetyksen 8 markalla (+ postikulut). 10 päivän kuluttua lähetyksen lunastamisesta voin palauttaa sen ja saan rahani takaisin välittömästi. OMPELUOPPAAN SAAN PITÄÄ. Jos pidän kurssikirjeen ja kaavan, minusta tulee automaattisesti kurssin oppilas. Tulen saamaan 11 muuta kirjettä 3 viikon välein ja lunastan jokaisen kurssikirjeen postiennakolla hintaan 8 mk + postikulut.
Lähettäkää minulle näiden 12 kirjeen jälkeen myös ne neljä kirjettä, jotka opettavat minut ompelemaan lastenvaatteita. (Rasti ruutuun, jos haluatte oppia ompelemaan lastenvaatteita.)

Nimi

Osoite

Postitoimipaikka Postinumero HYMY N:o 2

ELÄKEMATKALLE

Anna Huttunen

Juho Niskanen

köyhyys ja
huonoterveys joka
johtuu itäänpäin teh-
dystä virkistysretkestä
vuonna 1939–1944.

eläkeläinen
Juho Niskanen

Kotitöiltä pääsen matkaan vaikka heti aamulla, sanoi juukalainen Juho Niskanen kun hän sai kuulla pääsevänsä Keihäsmatkojen kyytiin etelään.

Osuuskaupasta takinreuhka, pari paitaa ja minä olen valmis tuumi levveetä savvoo haasteleva Kollaan soturi. Oli keskiyö, kun sana hänet tavoitti, mutta innostuksen puna hehkui tämän entisen rakennustyöläisen naamataulussa.

Juho Niskaselle Espanjan matka on helppo. Sanovat siellä käyneet, että savolaismurteen höysteeksi kun ripauttaa pikkuisen "kajjaanilaista" niin jo tulee senjoriittojen kanssa toimeen.

— Ei miul kylläkään kaveria oo, mutta kylhä sielt matkalt löytyy ja tullooha tuntemattomast tuttu.

Näin haastoi kirjeessään rouva Anna Huttunen Nekalasta. Kertoi, ettei ollut koskaan päässyt ulkomaiden maailmaan kurkistamaan ja kotimaan matkailukin oli jäänyt härkävaunulla tehtyyn evakkoreissuun Viipurista Hämeeseen.

Olivat puuttuneet härkävaunusta ikkunat, joten pieni oli senkin reissun maisemallinen anti ollut.

Hymy päätti korjata asian ja lähettää mummon etelän rantaan ja santaan. KÄÄNNÄ

ELÄKEMATKALLE

HYMYLEHTI.

Tampere.

En kaipaa autoa, häämatkaa enkä myötäeläjää kun olen jo täyttänyt 70 ja kaksikertaa eronnut. Ulkomaanmatka ei olisi hullumpi ajatus mutta se kun on rahasta kiinni. Sanonta kuuluu „mikä soittaen tulee, se laulaen menee". Olin puolustuslaitoksen soittokunnassa eläkeikääni asti ja niin se on minunkin kohdallani pitänyt kutinsa. Menee kyllä nytkin muuten mukavasti mutta ulkomaanmatkasta ei voi muuta kuin haaveilla.

Ainoan ulkomaanmatkani tein sota-aikana jolloin ei aina tietänyt, oliko sitä kotimaassa vai ulkomailla. Ei kysytty passia eikä viisumia.

Ei ole koskaan ennen tärpännyt eikä tee sitä nytkään, mutta tulihan kokeiltua.

" Pillipiipari"

Veikko Kavas.

Tämä oli tamperelaisen pillipiiparin toive. Hän kertoi aikoneensa viime kesänä piipahtaa Ruotsissa, mutta kuinka ollakaan, niin 70-vuotispäiviä vietettäessä hän oli pudonnut mökkinsä parvekkeelta ja kolme kylkiluuta oli siinä päivänsankarilta taittunut.

Nyt hän lupasi odotella matkaansa rauhallisemmin, siitä vain oli huoli, että mahtaakohan sille reissulle sattua "hyvännäköistä seuraa". Lupasimme, että varmaan sattuu!

He lähtevät tällä kerralla "hyvällä syyllä" eläkematkalle etelään.

Paljon oli syitä, kirjeitäkin monta sataa:

Yksi halusi Kaukaan p:n hajuista eroon. Toisen vaimo pyytää miehelleen reissua, etteivät hyppisi ihmiset silmille, kun olisi talossa ulkomaankävijä.

Astma, reumatismi, veritulpat, sukupuolinen kyvyttömyys: näihinkin sairauksiin uskotaan lääkkeen löytyvän Keihäsmatkalta.

— Sodanaikaisella keihäsmatkalla iskeytynyt reumatismi tarvitsee matkan.

— Sodasta selvisin, mutta kotia tultuani löi vaimoni minua kirveellä päähän. Nyt mulla on uusi muija, joten sen kanssa lähtisin.

— Ellette myönnä minulle (72-vuotias) matkaa 38-vuotiaan vaimoni kanssa, on minulla 67 vuoden ikäinen anoppi.

Sillä lailla. Syitä on ja sepittäjiä. Parhaita sepittäjiä ovat ilmeisesti lääkärit, sillä joka toiselle kirjoittajalle on "lääkäri määrännyt" matkan etelään. Kalliita ovat lääkkeet nykyisin.

HYVÄLLÄ SYYLLÄ ELÄKEMATKALLE ETELÄÄN JATKUU. KIRJOITTAKAA JA MUISTAKAA PANNA KUOREEN TAI KORTTIIN MERKINTÄ "ELÄKELÄINEN". JOS JO OLETTE KIRJOITTANUT, EIKÄ NYT TÄRPÄNNYT, EI HUOLI LÄHETTÄÄ UUTTA KIRJETTÄ. VANHA PÄTEE JOKA JAOSSA. MUIDEN PITÄISI EHTIÄ LÄHETTÄÄ SYYNSÄ 10. 2. MENNESSÄ. KIRJOITTAKAA MIELUUMMIN LYHYESTI. □

EI ILMAISEKSI MUTTA KOLMELLAKYMPILLÄ

HYVIÄ KIRJOJA 30.– PER NIPPU

Huippuhuokea kirjojen alennusmyyntimme alkaa nyt!
Tutustukaa erikoistarjoukseemme:
NIPUTTAIN KIRJOJA HALVALLA

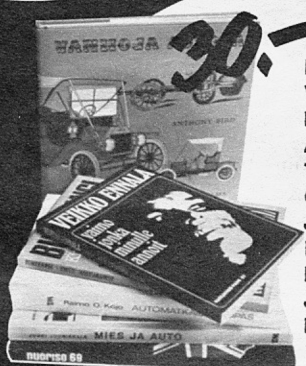
NIPPU 1. FILIP LATINOVICZIN PALUU ● RUUSURUOSKA ● KAIKKI MINUN RAKKAUTENI ● SYNTYMÄPÄIVÄKIRJA ● ISÄ, ÄITI JA LAPSI ● ÄPÄRÄ ● USKOTON MIES

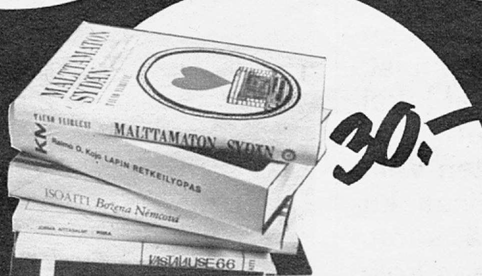
NIPPU 2. PONTIKKARI ● TEE TÄMÄ ALUMIINISTA ● SUOMALAISAJAJAT MONTE CARLON RALLISSA ● SUUNTANA ERÄMAAT ● VIRKISTYSKALASTUKSEN OPAS ● MARXILAISUUS JA TIEDE ● NUKKEVAKOOJA

NIPPU 3. INSULIINI ● TIE TAIVAALLE ● AUTOURHEILUN OPAS ● KIRJAVA LINTU ● RADIOLAITTEITA RAKENTAMAAN ● VIHAN JA PELON PÄIVÄT

NIPPU 4. VAIMO JONKA MINULLE ANNOIT ● AUTOMATKAILUN OPAS ● MIES JA AUTO ● NUORISO 69 ● VANHOJA AUTOJA ● BUMERANGI

NIPPU 5. VASTALAUSE 66 ● PERUNAPAINOSTA MONISTUSKONEISIIN ● LAPIN RETKEILYOPAS ● POIKA ● MALTTAMATON SYDÄN ● ISOÄITI

KIRJOJA ON RAJOITETTU MÄÄRÄ. TOIMIKAA HETI. POSTITTAKAA KIRJAKUPONKI TÄNÄÄN.

KAIKILLE, JOTKA OSTAVAT VÄHINTÄÄN KOLME KIRJANIPPUA
ILMAISEKSI
Paristokäyttöinen Caliber-parranajokone, arvo 39 mk.

Tilaan tiliini postiennakolla seuraavat kirjat:

Nippu 1. Nippu 2. Nippu 3. Nippu 4. Nippu 5.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Jokaisen nipun hinta on 30 mk + postikulut. Olkaa hyvä, merkitkää rasti haluamienne nippujen kohdalle.

____
tilaajan nimi

____
lähiosoite

____
postitoimipaikka

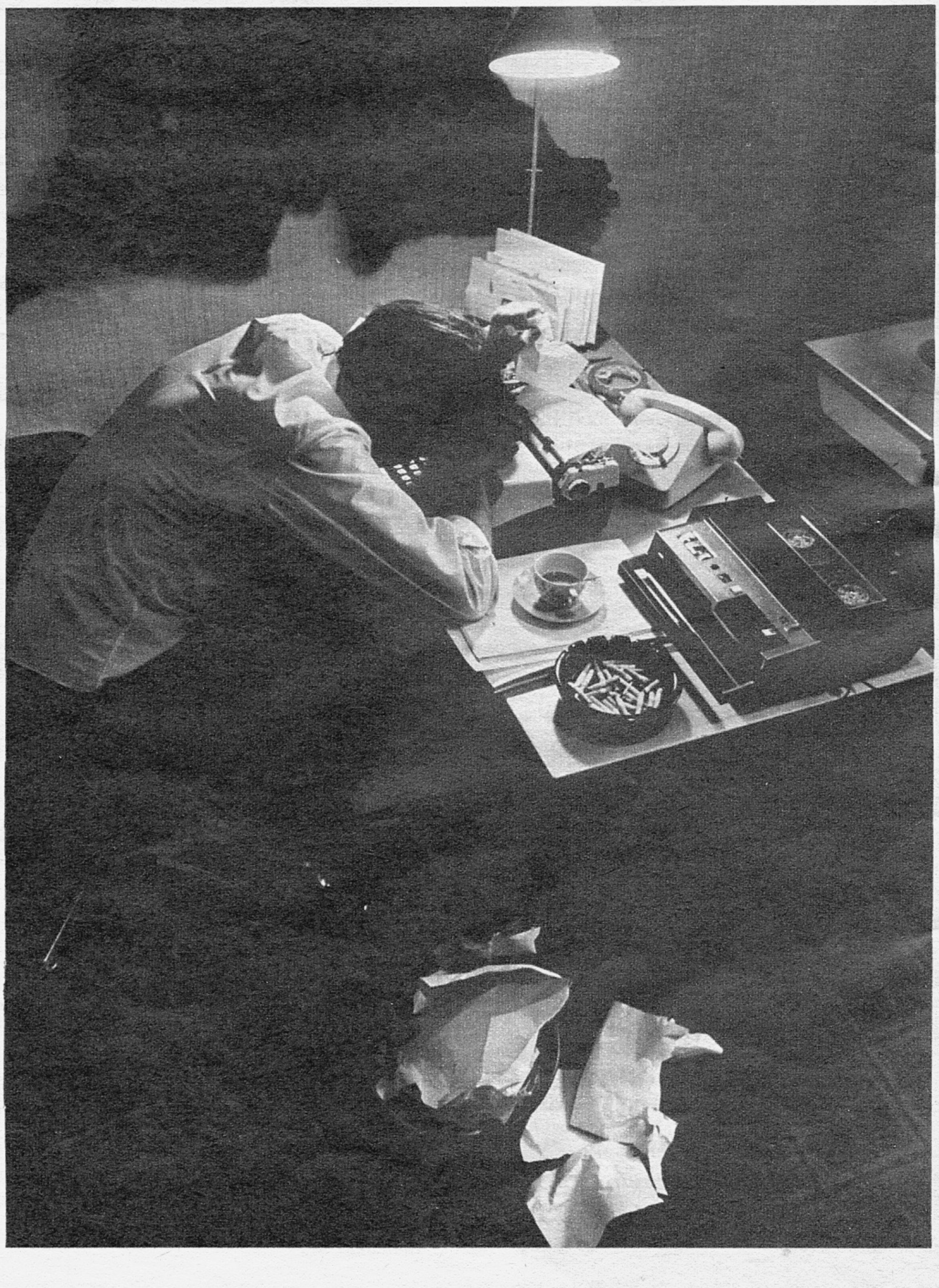
50 p. postimerkki

KUSTANNUS-VAIHE KY
Postilokero 1566
33210 Tampere 21

Teksti: VEIKKO ENNALA
Kuva: REINO KAIVOLA

KIITOS HETKISTÄ HERRA

Lehtikirjoitusten tekeminen ei ole ollenkaan niin helppoa kuin lukijat saattavat kuvitella. Sekin on omassa lajissaan luovaa työtä ja vaatii kovan veron: tuskailua, hikeä, oman kyvyttömyytensä synkkää tajuamista. Erityisesti päivä tai pari juuri ennen jutun varsinaista syntymistä ovat jokaiselle reportterille tukalimmat, kuten Veikko Ennala tässä kuvailee. Syyttä suotta silloin raivotaan koko maailmalle, on menossa voimakas henkinen käymistila. Itse asiassa voitaisi puhua tilapäisestä mielenhäiriöstä.

Nyt on jälleen SE päivä. Ja kun kerta on SE päivä, minä en totisesti voi tajuta, mistä kaikki nuo iloiset, elämänmyönteiset ja kultaiset ihmiset tulevat, joita näen ympärilläni. Mistä ihmeestä he keksivät loputtomiin kaikkea hauskaa keskusteltavaa ja mille he niin sydämellisesti nauravat.

Ja minkälaista on heidän työnsä, joka heitä niin viihdyttää ja josta he nauttivat.

Miten kauheasti, miten koko mustan sydämeni voimalla heitä kadehdin ja vihaan.

Kun nytkin luon katseeni työhuoneeni ikkunasta, näen jonkin naapurini hakkaavan ulkona erityisessä "tamppaustelineessä" mattoja. Tämä sama lurjus on juuri se aviomies, jonka oma vaimoni•tavan takaa esittelee ihannepuolisona jollainen minunkin pitäisi olla.

Mutta en ole enkä koskaan tahdo ollakaan, se on kirotun varma. Olkoot meidän mattomme pudistelematta vaikka hamaan tuomiopäivään, mutta minä en niitä ryhdy tamppaamaan. Sitä paitsi meillä on pölynimuri, myyjän vakuutuksen mukaan teholtaan niin mainio ettei vertaa missään. Tosin minua ärsyttää senkin surina. On kuin satoja pesästään häädettyjä ampiaisia parveilisi huoneissani.

Mitä kauemmin katselen mattoja piiskaavaa miestä ja kuinka hän yhden puolen piestyään kääntää toisenkin piestäväkseen, sen karvaampi sappi sieluuni valuu. Ja koetan ajatella vinosti hymyillen: siinä miesparka purkaa omaa voimatonta raivoaan mattoihin sen vuoksi että on tohvelisankari. Sen asemesta että hän löylyttäisi akkansa löylyttää hän mattoja. Muutoin ei noin vimmainen takominen ole käsitettävissä.

Ymmärrän siis, että minulla on nyt niin sanottu paha päivä. Onneksi niitä ei ole kovin usein, enintään 365 vuodessa.

Keittiön ikkunasta näköalat päinvastaiseen suuntaan ovat vieläkin kurjemmat. On satanut ensi lumen. Se peittää jostakin etäämpää erottuvan kynnöspellon vakojen pohjat mutta ei niiden harjoja, ne törröttävät mustina ja rumina. Ja tämän peltopahaisen takana näkyy kaiken kruununa kappale ikivanhaa riukuaitaa, siitäkin osa maahan tuuskahtaneena.

Miksi minun pitää olla tänään tällainen? Miksi en voi kaikkien muiden kelpo ihmisten tavoin sanoa: kiitos hetkistä, Herra!

Mitään sellaista en sano. Päin vastoin herjaan Luojaamme siitä että hän on antanut minullekin "hetkiä". En näe missään mitään kiitettävää.

Vastikään on tuotu sanaa, että pikkupoikani on pihalla katkaissut jonkun autosta radion antennin. Ja kohta soittaakin ovikelloa julmistuneena auton omistaja, yllään täpläinen suojapuku. Arvaan siitä, että hän on yksi talon vuosikorjausta suorittavista maalareista. Äkeän sanavaihdon jälkeen lupaan maksaa viulut. Ei toki tänään, mistä minä juuri tällä helvetin hetkellä loihdin 43 markkaa, jonka summan hänen uusi antenninsa asennuksineen maksaa.

Palatkaa asiaan ensi viikolla, sanon miehelle. Hän vaikuttaa epäluuloiselta mutta menee kuitenkin menojaan.

Ja minua alkaa kaduttaa, etten kiskaissut häntä rintamuksista peremmälle näyttääkseni, että on minulla toki varaa yhteen penteleen antenniin. Olisipa pitänyt sanoa hänelle: katsokaa, herra maalari, tuossa on televisio, sen vieressä radio stereolaitteineen, tuossa magnetofoni, olohuoneessa nahkainen kalusto ja kattokruunuja ja jalkalamppuja ja tuhkakuppeja ja mitä kaikkea. Katsokaa vain tarkoin koko lukaali, senkin tihrusilmä.

Ja, piru minun karvani keriköön, olisinhan voinut näyttää hänelle vielä pesukoneenkin kylpyhuoneessa, kooltaan suuren kuin pappilan kakluuni, pinnallaan pitkä rivi erilaisia vääntimiä ja näppäimiä niin että outo voisi kuvitella sitä joksikin soittokoneeksi. Automatiikkaa, juuri sitä. Pesukoneeksi oikea ihmekalu, kaikki sillä voidaan ohjelmoida vain vipuja vääntelemällä: kylmät vedet, kuumat vedet, haaleat vedet, hienopesut, karkeat pesut, huuhtelut, linkoamiset. Ainoa mihin se ei pysty on se ettei se maksa itseään puolessa vuodessa vaikka mainoksessa koneen luvattiin senkin tekevän.

Ensimmäistäkään kolikkoa sen kidasta ei ole tähän päivään mennessä tullut.

Mutta tilillepanolomakkeita ja peitellyn uhkaavia karhumakirjeitä tulee senkin edestä: Arvoisa asiakas, koska ette silloin ja silloin päivätystä kirjeestämme huolimatta ole vieläkään suorittanut osamaksua . . .

Sama on asianlaita sohvakaluston ja stereolaitteiden suhteen. Mikä minä siis olisin ollut näyttelemään niitä jollekin maalarille maksuvalmiuteni osoituksena? Olen elänyt yli varojeni ei vain yhden ihmisiän ajan vaan vien mukanani vielä hautaankin tukun laskuja. Ja viimeinen kirjoitukseni juuri ennen kuin täältä lähden, on oleva pisteliäs moniste kaikille saamamiehilleni: Arvoisa herra, sitä tikulla silmään joka vanhoja muistelee.

Koko menneen yön valvoin ja mietin mistä saisin rahasumman, jolla itsepäisimmät velkojat saisi vaikenemaan edes kahdeksi viikoksi voidakseni rauhassa puhaltaa edes muutaman hengenvedon sisään ja ulos.

Ja minä mietin ja mietin ja kello tuli yksi. Sitten se tuli kaksi ja viimein se tuli kuusi. Mutta mitään en keksinyt. Päässäni pyöri miljoona ajatusta, luonnostaan ikäviä joka ainoa, yhtään lohdullista ja valoisaa ei vahingossakaan joukossa: vaimoni haluaa saappaat; lapset kulkevat ryysyissä kuin kerjäläiset; englanninkieleni on ruostunut ihan olemattomaksi; sanoisinko puhelinosakkeeni irti kesken hädin tuskin puoliväliin ehtineen vähittäismaksukauden; miksi helvetissä meninkään toissapäivänä ärhentelemään toimituksen sihteerille asioista joihin ainakaan hän ei ollut syypää; eroaisinkohan kirkosta; mahahaavani on taas auki ja pepsiinit jylläävät; varmaankin suunnittelevat työpaikallani lopputilin antamista; olenkohan hitaasti mutta varmasti tulossa mielisairaaksi; taas on tullut ylitetyksi käyttöshekkitilikin; jos vanhat merkit pitävät paikkansa, minulla on syöpä juovan lisäksi.

Merkillistä, mikä tuhoton paljous kurjia ajatuksia mahtuukin yhteen ainoaan pieneen aivoon.

Ja nyt sitten, nyt juuri, pitäisi kirjoittaa lukijoiden iloksi ja nautinnoksi jotakin rakentavaa ja kaunista, kernaasti hupaisesti, joukossa muutama hohdokas sanaleikkikin. Mutta tässä istun typeränä katsellen kirjoituskoneeni valkoisia irvisteleviä näppäimiä. Minulla ei ole mistä kirjoitan, minun päässäni ei surise muuta kuin laskujen kahina, maksamattoman pesukoneen ähellys, vaimon rutina.

Kello on kolme iltapäivällä. Kokonaista kolme korillista paperiarkkeja on jo kannettu ulos, kunkin alussa muutama jonninjoutava ja teennäinen sana, jutun alkuja, erilaisia versioita, lausetemppuiluja. Alkujen alkuja mutta loppuun en varmaan ikinä pääse.

Siivooja kolistelee rikkalapioineen porraskäytävässä, ihan uhallakin hänen pitää häiritä työrauhaani nyt juuri, kun vaimokin on sattumalta poissa popotuksineen ja papatuksineen.

Alan miettiä, miksi aina jätän juttujeni teon viime tinkaan ja miksi sitten olen tällainen kuin olen, näin äreä, näin synkkämielinen, näin toivoton, näin masentunut, näin täynnä aggressioita.

Keksin, että se johtuu geeneistä, kaikki on perittyä, syy onkin vanhempieni, olen sellainen miksi minut on tehty, minulla on veren rasitusta. Mutta sitten välähtää, että vanhempani puolestaan voivat syyttää heikkouksistaan omia vanhempiaan ja nämä taasen omiaan. Ketjuhan on päätön. Ei, taivaan vallat, ei alkua missään, ei ketään vihonviimeistä jota voisi syyttää sanoen: juuri sinun vikasi, kurja.

Suutun Jumalallekin. Typerää, että minulle saarnataan jotakin Kaikkivaltiaan viisaasta johdatuksesta ja Hänen näkymättömästä Sormestaan, joka kaikkea säätelee. Lähettäisipä nyt Kaikkivoipa Sormensa nakuttelemaan jutunkin minun puolestani.

Kello käy tik tik tik, mutta paperille ei heru mitään.

Kas niin, ja sieltä tulee paraiksi vaimokin kantaen selkä vääränä kaikenmoista tavaraa, jota on ostellut tiliini. Kuulehan noita, karjaisen hänelle pystyyn hypäten. Onko tarkoituksesi ajaa meidät kaikki vaivaistentaloon, kysynpä vain? Osta tänään sitä mitä et välttämättä tarvitse ja huomenna meidän on pakko myydä sitä mitä välttämättä tarvitsemme.

KÄÄNNÄ

KIITOS HETKISTÄ HERRA

Oi viisas, jalo, hieno Sokrates, joka markkinoilla kuljeksiessasi sanoit: o-hoh, kuinka paljon maailmassa onkaan tavaraa, jota en tarvitse.

Mutta Sokrates ja vaimoni ovatkin hiukan eri maata, mitä otsan korkeuteen tulee.

Miksi et mene, kysyn vaimoltani mitä pirullisimpaan sävyyn, jälleen kerran juoruamaan naapuritalon suupaltin ämmän kanssa kuka taas on tehnyt huorin ja kenen kanssa tämän riivatun talokompleksin asukkaista. Siinähän sinun lempiaiheesi ja elämäsi suola.

Mutta minun pitäisi kirjoittaa, aina vain kirjoittaa. Mutta mistä minä kirjoittaisin? Kärrynpyöränvannehtijoista, kulkukauppiaasta joka myy silmäneuloja ja kondomeja, jumalankieltäjistä, talviloman merkityksestä konttorityöntekijöille, miten miehen on lähestyttävä vaimoaan aviovuoteessa?

Pyh! Kahdenkymmenen saamarinmoisen vuoden aikana olen jo ehtinyt kirjoittaa ainakin kuusi juttua kärrynpyöränvannehtijoista ja seitsemän kertomusta kulkukauppiaasta, joka myy silmäneuloja ja kondomeja. Ja helvetin täytistäkö minulle kuuluu antaa neuvoja kuinka jonkin minulle tuiki tuntemattoman äijän pitää lähestyä akkaansa sängyssä. Hän lähestyy niin kuin itse parhaaksi näkee ja tempun tehtyään nukahtaa sikeästi kuin hakotukki.

Tuossa edessäni on tänään tullutta postia ärsyttämässä. Laskuja, tietenkin, ja sitten ihmiset kyselevät neuvoja kuinka saada työpaikka ja kuinka saada asunto ja kuinka saada mies toimeliaammaksi sukupuolipelmeissä. Tällaista kysytään ikään kuin olisin jokin kaikkivoipa ja kaikkimahtava ja kaikkitietävä. Iltasanomatkin postin joukossa on, sitten tuntemattoman lähettäjän postittama kristillinen julkaisu, sisällöltään ikävystyttävä ja rutikuiva kuin homeinen korppu. Jaha, ja tietysti pinossa alimmaisena puhelinlaitoksen viimeinen varoitus: ellemme 4 päivän aikana saa suoritustanne, olemme pakoitetut sulkemaan . . .

Aina vain on joku pakoitettu johonkin, pakoitettu niin kuin minäkin olen pakoitettu raatamaan koneen ääressä hankkiakseni leipää nälkäänsä karjuville lapsille.

Jotkut puhuvat luomisen ilosta ja kuinka kirjoitetaan sydämen kyllyydestä. Haistakaa home, sanon heille. Ei ole olemassa mitään luomisen iloa ja mitään ei kirjoiteta sydämen kyllyydestä vaan vatsan tyhjyydestä. Sellainen on totuus, voitte sen uskoa sovinnolla.

Katselen kellon tullessa 5 ehtoopuolella eräitä vanhoja juttujani, joita vuosia sitten olen hiki otsikolla ja itsekseni karmeasti sadatellen siittänyt. Silmäilen niitä saadakseni niistä uutta voimaa niin kuin F. E. Sillanpää kerran entisiä teoksia lukiessaan kykeni ilahtuneena toteamaan: Olenpa somasti tuonkin paikan osannut kirjoittaa . . .

Mutta miten monta juttuani käynkin lävitse, minä ollenkaan en voi sanoa: olenpa somasti tuonkin paikan osannut kirjoittaa. Suoraan sanoen en ole missään kirjoituksessani sanonut mitään paikkaa somasti. Kurjia, köpelöitä lauseita, sielutonta hengetöntä tekstiä, hävettävän noloja ilmaisuja, uh. Millaista naurettavaa visertelyä, vastoin parempaa tietoa sepitettyä lorua, kuten nyt tässäkin, mistä lie naista ja naisen olemusta käsitelleestä pörinästäni peräisin: "Pitääkö naiseen aina yhdistää rakkaus ja sukupuolisuus? Eikö hänestä voida puhua myös yhteiskuntaa rakentavana voimana siinä kuin miehestäkin?" Ja lal-lal-lal-lal! Mistä minä naisesta mitään tiedän ja mitä hänestä voidaan puhua; olipahan vain tuotakin juttua tehdessäni pakko esiintyä asiantuntijana ihkasen olemattomin tiedoin. Painokone oli silloinkin odottamassa . . . Katkeraa on suoltaa tekstiä asioista, joista viisi veisaisi. Mutta kun ylemmistä portaista käy käsky, niin pane toimeksi vain vaikka kuinka olisit entuudestaankin korviasi myöten täynnä sukupuolisuutta ja siihen liittyviä saamarin vivahteita ja vavahteita. Minusta on jo kauan tuntunut siltä, että juureksilla elävä, erämaahan vetäytynyt erakko yksinäisyydessään elää ainoata oikeata elämää.

Voi kunpa osaisin hoitaa nautakarjaa, viljellä turnipsia, läiskiä roiske-rapparina laastia seinään, leipoa kaakkuja, kalastaa lohia, puhaltaa torvea soittokunnassa, ihan mitä vain, niin arvelematta viskaisin kirjoituskoneeni roskakuiluun ja helpotuksesta huokaisten pudistelisin sen pölytkin sormistani. Mutta ei, en osaa mitään. Koneen ääreen olen tuomittu. Ja koneen ääressä epäilemättä heitän henkenikin, kuolontoreissakin vielä sen näppäimiä hamuillen verkkaan jäykistyvillä hyppysilläni.

Ah näitä melankolian vaivalloisia päiviä, jolloin valonpilkkua ei missään ja jolloin pilvinen taivaskin on yhtä harmaa ja likellä maata kuin mielialanikin.

Eikä missään pelastusta. Aja sisääsi rauhoittavia pillereitä ja palleroita, sapetus niistä vain yltyy ja pahenee ja ajatus käy tahmaiseksi ja tiedossa on uusi uneton yö autuaana kuorsaavan vaimon vieressä samoin ahdistavin ajatuksin kuin mennytkin yö ja sitä edellinen ja sitäkin edeltäneen edellinen.

Mieleni tekisi rientää juosten kadun ylitse valojaan kutsuvina vilkuttavaan kapakkaan. Siellä voisin istua yksinäni lasin ääressä murheineni siksi kunnes viinipuun anti muuttaisi apatiani itsesurkuttelun nautinnoksi.

Mutta saisinko siellä istua yksinäni? Kohta töytää pöytääni joku pöhnäpäinen, joka on tuntevinaan minut vuosien takaa ja heittäytyy kiusallisen tuttavalliseksi. Hän pajattaa pajatustaan, hänellä on vietävänmoisia ideoita kirjoituksia varten, kaikki hänen omasta elämästään joka, lähemmin kuultuna, on niin tasapaksu ja arkinen kuin olla mahtaa. Hän leveilee rahoillaan ellei sattumalta halua vipata kahta markkaa olutpulloaan varten. Surkuttele siinä sitten itseäsi ja ole yksin murheinesi. Rauhaa ei missään.

Miksi sitten eristyä, miksi hautoa yksin murheitaan? Mikä estäisi minua menemästä hyvien naapurieni luo juomaan kahvia ja nauttimaan piparkakkuja.

Miksi miksi? Siksi että jos töin tuskin jaksan elää yksin, laisinkaan en jaksaisi elää kaksin tai kolmin tyhjänaikaisista asioista pintapuolisesti rupatellen, pingoittuneesti seurallista ihmistä teeskennellen, kehua leivonnaisia ja vaihtaa käsityksiä sääsuhteista ja lipevästi ihastella parkuvia kakaroita Herran pikku kerubeiksi.

Sitä paitsi enää ei ole aikaa seurusteluun kapakassa yhtä juopon kuin epämääräisenkin tuttavan kanssa. Liioin ei ole aikaa kahvitteluun hyvänsuopien ja parastani tarkoittavien naapurien luona. Ei ole aikaa itkeä yksin eikä kaksin, sillä päätoimittaja odottaa ja toimituspäällikkö odottaa ja painokone odottaa.

On yli-inhimillisin voimainponnistuksin kierrettävä koneeseen kuudeskymmenes paperi ja väkisin murjottava jälleen jotakin hyvää ja kaunista ihmissuhteista, kuinka kaipaamme rakkautta, kuinka meidän tulisi suvaita toinen toisiamme ja kuinka meidän tulisi antaa anteeksi lähimmäisillemme niin kuin hekin, saatana, muka meille antavat.

On pakko, on pakko. Kone käyntiin vain saadakseni leipää ja taatakseni etten kuolisi nälkään; niin, etten kuolisi nälkään vaan että kaikki tämä sama surkeus voisi edelleenkin jatkua.

Seuraavana aamuna, sen varhaistunteina, kirjoitus on viimeinkin valmis. Se menee toimitukseen ja sieltä kirjapainoon ja sieltä lehtien sivuilla lukijoille jotka sitten sanovat: miten vaivattomasti tuolta kaverilta tekstiä tuleekaan, ei siinä paljon näemmä tarvitse ponnistella.

Onnen myyrä, niin he sanovat. □

TÄÄ KORUTONT' ON KERTOMAA

MIKAEL KALLAVAARA, näyttelijä, kirjailija ja ties mitä, iskeskelee innokkaasti kauniita tyttöjä Helsingin discoissa. Ja mikäs on iskeskellessä, kun virallinen tyttöystävä EVELYN CLAASSEN tanssii kaukana Keski-Euroopassa.

KAI HYTTINEN ja SEIJA SIMOLA on nähty kävelevän hyvin lemmekkäästi kädet kaulalla Club Ostrobotnialla. Mikäs sen somempaa. Vai olikohan kysymyksessä sittenkin vain ansa ikuisesti juorunnälkäiselle yleisölle? Joka tapauksessa varsin sopiva pari. Kai Hyttinenhän on itse rauhallisuus ja hän saisi varmasti silloin tällöin hermonsa menettävän Seijankin rauhoittumaan.

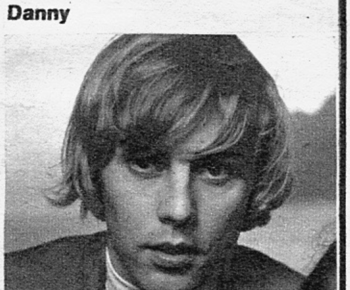
Jää hyvästi, Danny!

Artisti toisensa jälkeen on jättänyt DANNYN. Viime vuodelta tulee mieleen ainakin nimiluettelo: KRISTIAN, KATRI HELENA, PÄIVI PAUNU, SEPPO HOVI ja FREDERIK. Nyt on myös MARKKU ARO lähtenyt nostelemaan suuren Dannyn siipien suojista. Uskollisina tuntuvat sen sijaan pysyvän sisarukset SAMMY, KIRKA ja MARIA sekä ARTO SOTAVALTA. Myös paljon D:n kulissien takaista henkilökuntaa on vaihtanut työnantajaa. Mitä mahtaa olla tapahtumassa? Joka tapauksessa Danny on kuitenkin pitkästä aikaa kunnostautunut nyt levylaulajana.

GEORG LIEMOLA on sitten virallistanut suhteensa CAROLAAN kihlasormuksella. Mutta hyvin tämä sulhanen tuntuu viihtyvän ilman Carolaakin kaupungin kapakoissa, nimittäin silloin, kun Carola on keikoilla. Kerrotaan muuten, että kihlaus olisi lehahtanut Jorin päähän kuin suurempikin menestys. Isoveli LASSE LIEMOLA sensijaan kunnostautuu vähän muulla tavalla: hän on ylennyt markkinointipäälliköstä toimitusjohtajaksi. Onneksi olkoon kummallekin!

TUULIKKI KUORIKOSKI näyttää myös pitävän "poikamiesilloista". Eli ei hänkään viihdy yksin kotona aina silloin, kun TAPANI KANSA on matkoilla, vaan mieli palaa muiden nuorten ihmisten seuraan. Vai miten muuten ovat selitettävissä Tuulikin yksinäiset ravintolaillat?

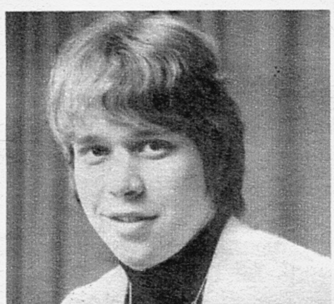
Danny

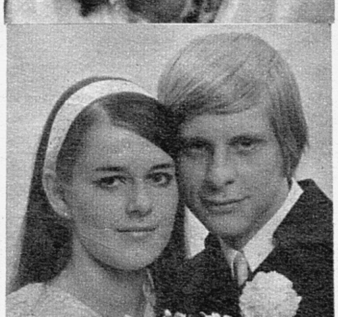

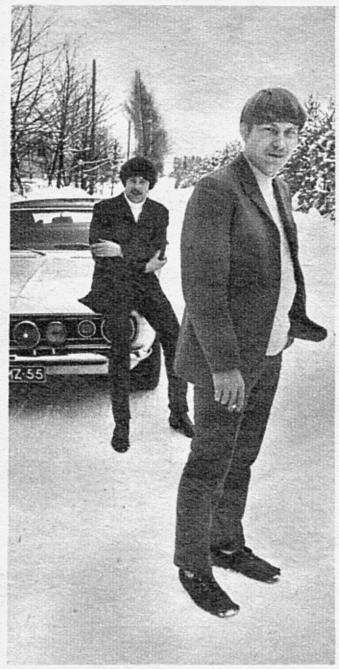
▲ Katri-Helena

► Päivi Paunu ja Seppo Hovi

▲ Irwin ja Veksi

◄ Markku Aro

▼ Kirka ja Maria

◄ Kristian

MIKKO KUOPPAMÄEN ja STINA NÄSSLINGIN romanssi roihuaa edelleen vaikka Stina aina silloin tällöin saa puhjeta naiselliseen itkuun julkisillakin paikoilla ja vaikka Mikko silloin tällöin samoilee uutta seuraa etsien iltaisin ulkosalla. Nuoripari asuu Mikon yksiössä Arkadiankadulla.

Kenelle mahtaa kuulua se viehättävä nuori naisääni, joka vastaa hyvin kotoisasti KIRKAN puhelimeen — oli itse isäntä kotona tai ei ja oli vuorokauden aika mikä tahansa?

Vexi siistiytyy

IRWININ oikea käsi VEXI SALMI on siistiytynyt kovasti niistä ajoista, jolloin hän muutti Hämeenlinnasta Helsinkiin. Syynä lienee uusi rakastettu MARJA-LEENA KEKKI, joka on ammatiltaan muotitoimittaja ja joka on siis osannut vähän laittaa Vexiä kuoriinsa. Vaikka vieläkin Vexi vastaa paljon paremmin retkutyyppiä kun Irwin itse. Irwinhän kulkee huippuluokan popparivaatteissa.

Poppari-urheilija ja mannekiini-nyrkkeilijä ARTO NILSSON ei tunnu ottavan mannekiinitouhujaan kovin vakavasti. Vai miksi hänet on yllätetty muutaman kerran melkoisessa huppelissa esittelemässä vaatteita? Nyrkkeily hänelle sentään on vakava asia, vaikka monien mielestä hänkin on jo päässyt liiaksi makean elämän makuun. Artolla ei muuten ole vakituista naisseuralaista, mikä asiasta kiinnostuneille neitosille ilmoitettakoon.

LOLA on vaihtanut imageaan: läpinäkyvien puseroiden aika on ohi, niiden sijasta Lolasta on tullut äitityyppi, joka ei puhu enää hurjista juhlista ja keikkaretkistä vaan pienestä lapsestaan ja kodinhoidosta. Kun ei nyt sitten vaan raahaisi jonain päivänä lavalle mukanaan tohtorimiestään ja lastaan, joka on hänen ensimmäisestä avioliitostaan. Mitä tekemistä Lolalla on muuten SEPPO HANSKIN kanssa. Jos am-

▲ Virpi Miettinen

KÄÄNNÄ

TÄÄ KORUTONT' ON KERTOMAA

mattiasioista ei ole kysymys, niin sitten ei jää kuin yksi mahdollisuus . . .

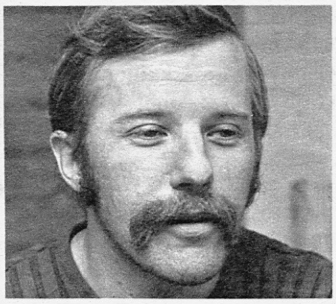
▼ Laila Kinnunen

▲ Seija Simola

▶ Georg Malmsten

▲ Antti Einiö

▼ Paavo Einiö

Karttamistako?

PERTTI WILLBERGIN vaimo LEENA antoi taannoin haastattelun aiheesta, miksi hän karttaa julkisuutta. Lehden sivuilla tietenkin ja komeasti kuvan kera. Me emme vain halua ymmärtää, mitä julkisuuden karttamista tuollaisten haastattelujen antamiset on. Päinvastoin, päinvastoin. Tällä vanhalla konstilla ovat monet muutkin jo ennen Leenaa päässeet palstoille vähän niin kuin kiertotietä.

CAESAR VON WALZEL vietti joulunsa rauhallisesti Keski-Euroopassa. Mukana ei suinkaan ollut vakituinen seuralainen MAIRE HYNNINEN, niin kuin monet olisivat mielellään uskoneet. Eivätkä tytöt kuuluneet muutenkaan kuvaan mukaan. Sillä oppia ikä kaikki. Varsinkin avioero VIRPI MIETTISESTÄ.

Lönnrotinkadun squash-hallissa törmää harva se päivä sellaisiin herroihin kuin SPEDE PASANEN, ERE KOKKONEN, MARTTI KOSKI ja STEFAN SÖDERHOLM. Muun muassa heihin. Eivätkä he ole menneet sinne vain näyttelemään itseään, vaan pistämään hikeä pintaan.

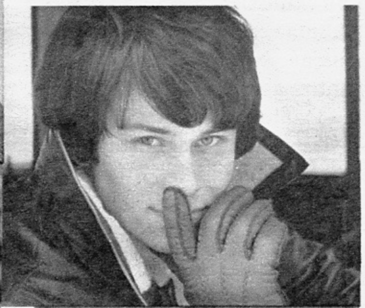
LAILA KINNUNEN on palannut esiintymislavoille synnytettyään viime lokakuun lopulla tyttären. Ihmetystä vain herättää tapa, jolla häntä mainostetaan: Suomen naislaulajien ylivoimainen huippu! Mahtaakohan Laila itse olla tietoinen tällaisesta mainostamisesta? Onhan nimittäin hänen kultavuosiensa jälkeen noussut pinnalle CAROLAA, SEIJA SIMOLAA . . .

JOUKO & KOSTI — lauluduon vapaa mies eli Jouko harhailee usein helsinkiläisessä ylioppilastanssipaikassa nimeltä Club Ostrobotnia. Etsii myös ilmeisesti itselleen kahleita jonkun kauniin tytön muodossa. Kostihan on ollut jo pitkään kihloissa.
Joukon ja Kostin jalanjälkiä kulkevan lauluduon PASI & PEKKA jäsenet taas yrittävät kunnostautua vetämällä kovien poikien linjaa, poikien, joille riittää naisia joka sormelle ja vähän vielä pikkuvarpaallekin. He puhuvat sukupuolitaudeista kuin urheilusuusmitaleista.

HARRI PIITULAINEN oli ensimmäisenä levittämässä juttua, jonka mukaan ANN-CHRISTINE olisi avioitunut Ruotsissa. Näyttää Ann-Christine siis vielä vähän vaivaavan Harrin mieltä.

TAPANI KANSAN manageri ANTTI EINIÖ on hyvin hapan siitä kirjoittelusta, jonka mukaan Tapsa on vaipunut kokonaan vanhainkotiasteelle ja GEORG MALMSTENIN rinnalle Dannyn ja Kirkojen seasta. Mutta juuri Antti Einiöhän nämä keikat on järjestänyt! KRISTIAN on muuten lähtemässä pois Anan Artistit Oy:stä. Ehkä hän pelkää Tapsan kohtaloa: aikuisten ravintoloita ja PAAVO EINIÖN humppaohjelmia, joissa hänellä ei sentään vielä ole mitään tekemistä.

▼ Tapani Kansa

▲ Outikaarina Vihko

Hannele Hamaralla kielivaikeuksia!

Varsinaisena kielinerona voimme pitää missikilpailujen kautta maineeseen noussutta HANNELE HAMARAA. Kun hän lähti ulkomaille kiertueelle, ei hän osannut englantia juuri ollenkaan. Mutta kun hän parin kuukauden kuluttua palasi takaisin kotimaahansa, oli hänen vaikea vaihtaa englanti suomeksi. Näin hän itse on väittänyt.

▼ Juha Vainio

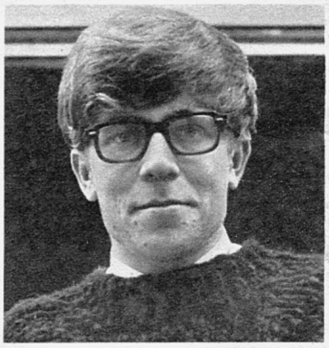
OUTIKAARINA VIHKO on viime aikoina viihtynyt tavallisen teekkarinuorukaisen seurassa parhaiten. Kihlautumisista sun muista ei sentään vielä puhuta. Pääasia, kun edes seurustellaan suhtkoht vakituisesti.

BENNY HERMANSSON jaksaa yhä yrittää. Manageri- ja tv-hommat ovat menneet pieleen, vaikka Bennyn piti olla suurin ja kaunein. Eikä hän toimittajanakaan taida koville päiväpalkoille päästä. Nyt hän verryttelee vanhoja taitojaan (?) laulajana ja titteli lienee tällä hetkellä kapakka-artisti.

Valkokankaan hillitön kännikala PASI KAUNISTO on siviilissä mitä uskollisin ANJA-tytölleen, joka nurkumatta kestää kaikki Pasin oikkuilut ja pesee paitoja.

Seppo Hovista hurjaa juttua

Viehättävä PÄIVI PAUNUN miehestä SEPPO HOVISTA kiertää hurja huhu: SEPPO on nähty keikalla aivan VESISELVÄNÄ!

▲ Markku Veijalainen

Jälleen nähty onnellisina yhdessä: PEKKA LIPSANEN ja MARGARETHA BERNER.

Television eroamis- ja naimis-

KÄÄNNÄ

NYT OSAMAKSULLA PERUUKKI

1. CHARM 100 % LUONNONHIUSTA
Markkinoiden ylivoimaisesti suosituin luonnonhiusperuukki. Joustopohjainen, joten sopii lyhyiden tai pitkien hiusten päälle. Hinta vain 78 mk. Osamaksulla, käsiraha 33:—, 3 kk-erää à 15:—.

2. DOLLY 100 % LUONNONHIUSTA
Jokaiselle niin nuorille kuin vanhemmille sopiva lyhythiuksinen kokoperuukki. Joustopohjainen, valmiiksi leikattu ja rullattu. Hinta vain 67 mk. Osamaksulla, käsiraha 28:—, 3 kk-erää à 13:—.

3. ROMANTICA 100 % KEINOKUITUA
Viimeisen MIDI-linjan mukainen, puolipitkä keinokuituperuukki. Joustopohjainen. Voidaan rullata ja huoltaa kuin omia hiuksia. Hinta vain 49 mk. Osamaksulla, käsiraha 21:—, 2 kk-erää à 14:—.

4. SWEET 100 % KEINOKUITUA
Ei erotu luonnonhiuksista, muistuttaa täysin aitoa hiusta. Voidaan rullata ja huoltaa kuin omia hiuksia. Joustopohjainen. Hinta vain 39 mk käteisellä — 5 % alennus.

MIKSI NÄIN EDULLISIA?
Suurostojen vuoksi olemme voineet hankkia tuotteemme varsin edullisin hinnoin. Haluamme luovuttaa tämän edun myös Teille.

KORKEAA LAATUA! RUNSAASTI VÄREJÄ!
Edullisesta hinnastaan huolimatta ovat peruukkimme korkealuokkaista työtä ja valmistettu ensiluokkaisesta materiaalista. Runsaasta värivalikoimastamme löydätte varmaan mieleisenne sävyn.

8 PÄIVÄN VAIHTO- JA PALAUTUSOIKEUS!
Taataksemme Teidän tyytyväisyyden olemme antaneet peruukkejamme varten 8 päivän vaihto- ja palautusoikeuden.

JO YLI 20 000 TYYTYVÄISTÄ ASIAKASTA!
Peruukkien erikoisliikkeenä olemme voineet jatkuvasti seurata alan viimeisimpiä virtauksia. Siksi asiakkaat luottavat meihin.

PIKA-PALKINTO
Tilatkaa mikä tahansa peruukki 3 pv. aikana, niin lähetystänne seuraa arvokas yllätyslahja!

HETI KÄYTTÖVALMIITA!
Te saatte valitsemanne peruukin valmiiksi rullattuna, joten Teidän on helppo muotoilla siitä mieleisenne kampaus!

MYYMÄLÄT HELSINGISSÄ:
Uudenmaankatu 2
City-Center, Marmorikuja
Mannerheimintie 118

FAMILLE BOX 25115 HELSINKI 25 PUH. 410 033

TILAUSKUPONKI
FAMILLE BOX 25115 HELSINKI 25
Lähettäkää minulle oheisen hiussuortuvan värinen .... niminen peruukki. Maksan käteisellä .... mk, jolloin saan 5 % alennuksen. Maksan osamaksulla käsirahan .... mk, ja tämän jälkeen kuukausierät .... mk. Vaihto- ja palautusoikeus 8 vrk.

Nimi

Osoite

Postitoimipaikka

Ammatti Synt.aika

Allekirjoitus
(Mikäli tilaaja on alaikäinen, holhoojan suostumus)

Hymy 2/71

TILATKAA JO TÄNÄÄN!
LIITTÄKÄÄ HIUSSUORTUVA VÄRIMALLIKSI!

TÄÄ KORUTONT' ON KERTOMAA

karuselli pyörii: ohjaaja JORMA MOLARIUS, kohutun SIRKUS PASILAN tekijä on eronnut rouvastaan ja seurustelee tiiviisti kuvaussihteeri MERJA HALMEVAARAN kanssa . . .

JUHA WATT VAINIO on viime aikoina ollut hieman huonossa kunnossa, eikä ole pystynyt työskentelemään täysitehoisesti. Onnea kuitenkin Junnulle, joka sitä ennen voitti suuren musical-kilpailun AARNO RANISEN kanssa.

EERO LUPARI ja MARKKU VEIJALAINEN ovat Markkinointi-Instituutin kirjoissa. Markkua ei kuitenkaan koskaan näy tenttipäivinä, sillä hänellä on paitabusiness hoidettavanaan ja kiirettä riittää. Sen sijaan Eero on lopettanut seurustelun PIRJO VISURIN kanssa ja omistautuu vain musiikille.

TV-ohjelman CLIFF SKANDINAVIASSA suomalainen tähti PIRJO VIITANEN lukeutuu myös Luparin entisiin tyttöystäviin.

Onnellisesti kihloissa: markkinointipäällikkö EVA MIKKOLA ja mannekiini KAI SAVOLAINEN . . .

RAPHAEL ÅSTRÖMIN ja SEIJA RÄISÄSEN romanssi on loppu, mutta Rafu käy edelleen Seijan äidin luona kahvilla. Rafun entinen vaimo EIVOR ÅSTRÖM suunnittelee Ruotsiin muuttoa, jossa on jo hänen siskonsa seurapiirileijonatar NINA PROCOPE . . .

Entäs Poutiainen!

Itsepintainen huhu kertoo, että kansanedustaja EINO POUTIAINEN nähdään aina silloin tällöin tanssittamassa nuoria nättejä tyttöjä ravintola ESPILÄSSÄ . . .

▼ Tytti Parras

◀ Laila Pullinen

▲ Diana Fallström

Jääkiekkomaajoukkueen valmentaja SEPPO LIITSOLA on kuulemma armoitettu naisten mies. Ei ole väliä maalla tai valuutalla, ellit hoidetaan vauhdilla ja luottamuksella . . .

Sen sijaan itse joukkue keskittyy pelimatkoilla enimmäkseen kiekkoon. Turussa kerrotaan vieläkin Teatteriravintolassa eli Foijassa juttua MAUNO NURMESTA, jääkiekko- ja jalkapallomestarista, joka kuuleman mukaan strategisessa tilanteessa heitti aina huulen: "Kiitä ennen kuin pyörryt."

Naantalin Kaivohuoneen tytöt lähettivät terveisiä ja kiittävät riemukkaista jatkoista AARRE ELOA ja PERTTI PALOHEIMOA. Noin viime kesän muistoksi. Erityisellä lämmöllä muisteltiin sympaattista Arskaa, Paloheimosta ei kuulemma ollut niin väliksi . . .

Insinööri HANNU RAVEA teki selvää jälkeä Lahdessa Mukkulan Pallon järjestämässä juhlassa. Kosmetologioppilaat olivat kuin innostuneet keilat.

TOMMY LINDHOLM on nähty yhä useammin ALEXANDRAN diskoteekissa Tukholmassa mannekiini CIA VIKSTENIN seurassa . . . Muuten, Tommy aikoo muuttaa Lahteen kesällä pelaamaan palloa Reippaassa ja asettua asumaan kaupungin tavoitelluimman poikamiehen tohtori JUHANI PÖNTISEN rivitaloon . . .

Penniäkään ei saanut KAI PAHLMAN Reippaasta tänä vuonna kertoi vahingoniloinen hesalainen jalkapallojänäri . . .

Tytti kirjoittaa ja lihoo

TYTTI PARRAS kirjoittaa kirjoja ja lihoo. Eikä viinakaan taida täysin olla käsitteenä umpiouto, sillä viime kesänäkin TYTTI hiippaili melkoisessa jurrissa ANKKURI-klubin rappuja, mutta tulihan siitä kirja tuloksek si . . .

Kansanedustaja VEIKKO HANHIROVAN taannoinen ihastus mannekiini KRISTIINA NIEMELÄ on palannut Kööpenhaminasta. Vieläkö tiet johtavat Kaivohuoneelle, missä nautittiin vanhaan hyvään aikaan drinkkejä kevään kunniaksi . . .

Helsingin tyttöjen ihastukset häipyvät maailmalle: Kaivopuiston svengari MATTI KOSKIALA on saanut vuoden stipendin Yhdysvaltoihin opiskelemaan musiikkia . . .

HELSINGIN julkkikset alkavat olla enemmän tai vähemmän tekohengitettyjä, samoin paikat: W.S.O.P:n kantajäsenistö, johon lukeutuivat mm. JUKKA HAIMI, SEIJA RÄISÄNEN, MARGARETHA BERNER on alkanut supistua. Nykyään se käsittää oikeastaan enää yhden jäsenen, joka käy joka ilta. Hän on underbara upplåsbara Fallströmska eli DIANA FALLSTRÖM on ainoa, joka käy joka päivä kun paikka on auki.

Kuvanveistäjä LAILA PULLINEN on nähty eräässä helsinkiläisessä diskoteekissa aivan ypöyksin iskostamassa! Ei ollut siis näyttösulhoa mukana tavan mukaan . . .

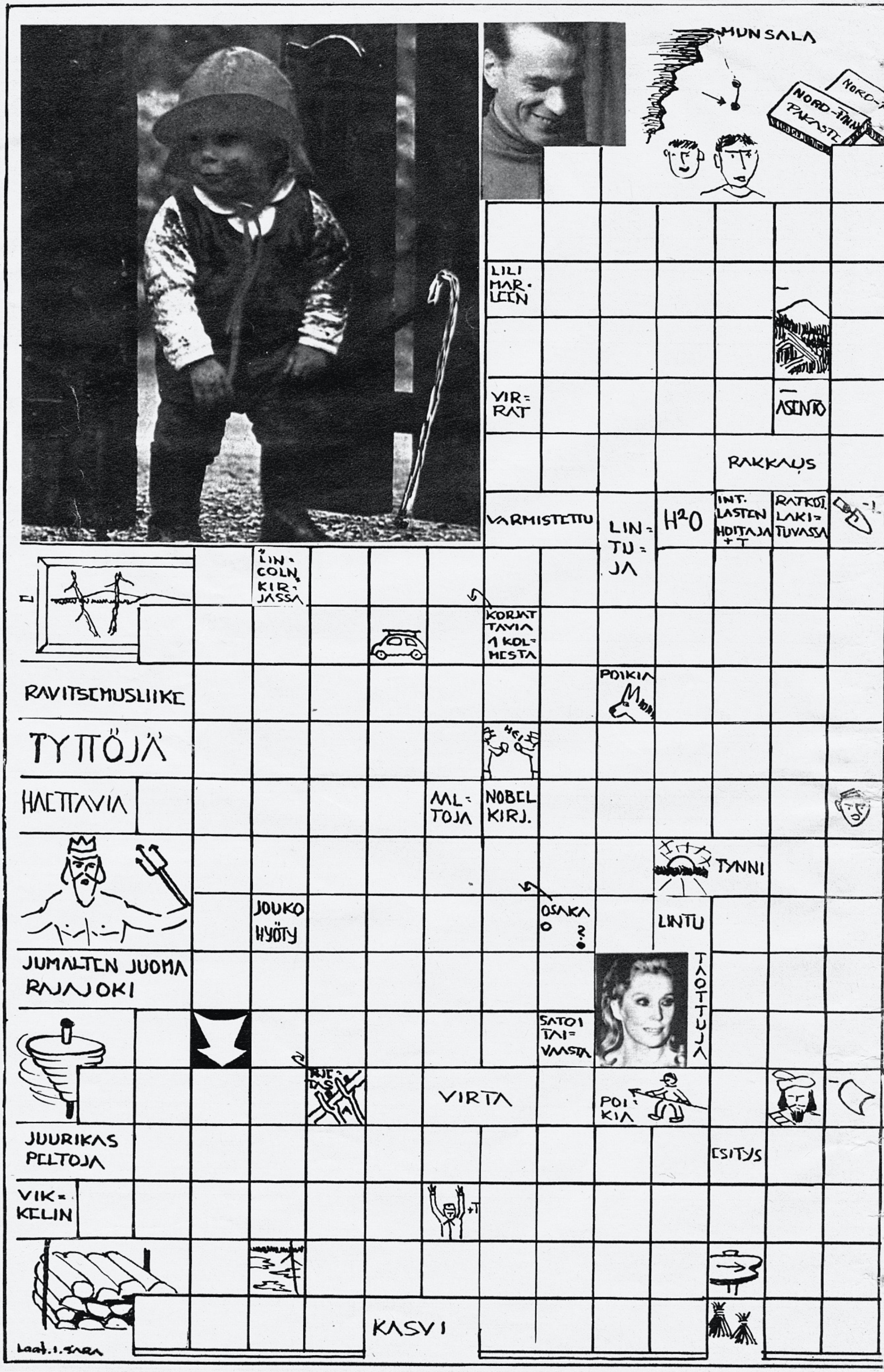
Suomen johtava koomikko SPEDE PASANEN joutui kännisen typeryksen huutojen kohteeksi mennessään katsomaan oopperaa "Mahagonnyn kaupungin nousu ja tuho". Kyseinen katsoja toivotti Speden tervetulleeksi katsomoon riemukkaalla huudollaan eikä lainkaan muistanut, että Spede oli tullut katsomaan eikä esiintymään . . .

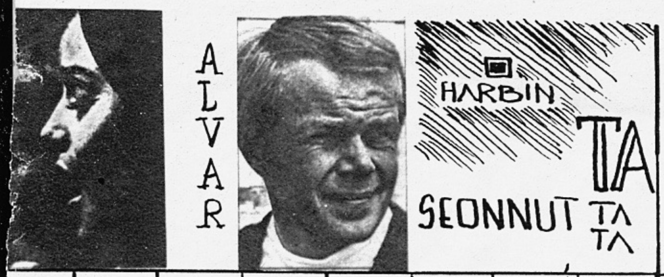
JUHANI KORJUS oli aikanaan masentunut SEIJA SIMOLAN juopottelun vuoksi. Nyt hän istuu vichy-pullo edessään, sillä hän ei halua kokea enää viinan kauhistusta missään muodossa . . .

SEIDAT ovat niittäneet mainetta tähtisulhoillaan Keski-Euroopassa. RAISAN sulhona nähtiin Järvenpään hipoissa helsinkiläinen toimittaja. Onko BARRY RYAN unohtunut? □

Hertso Oy, Helsinki 1971

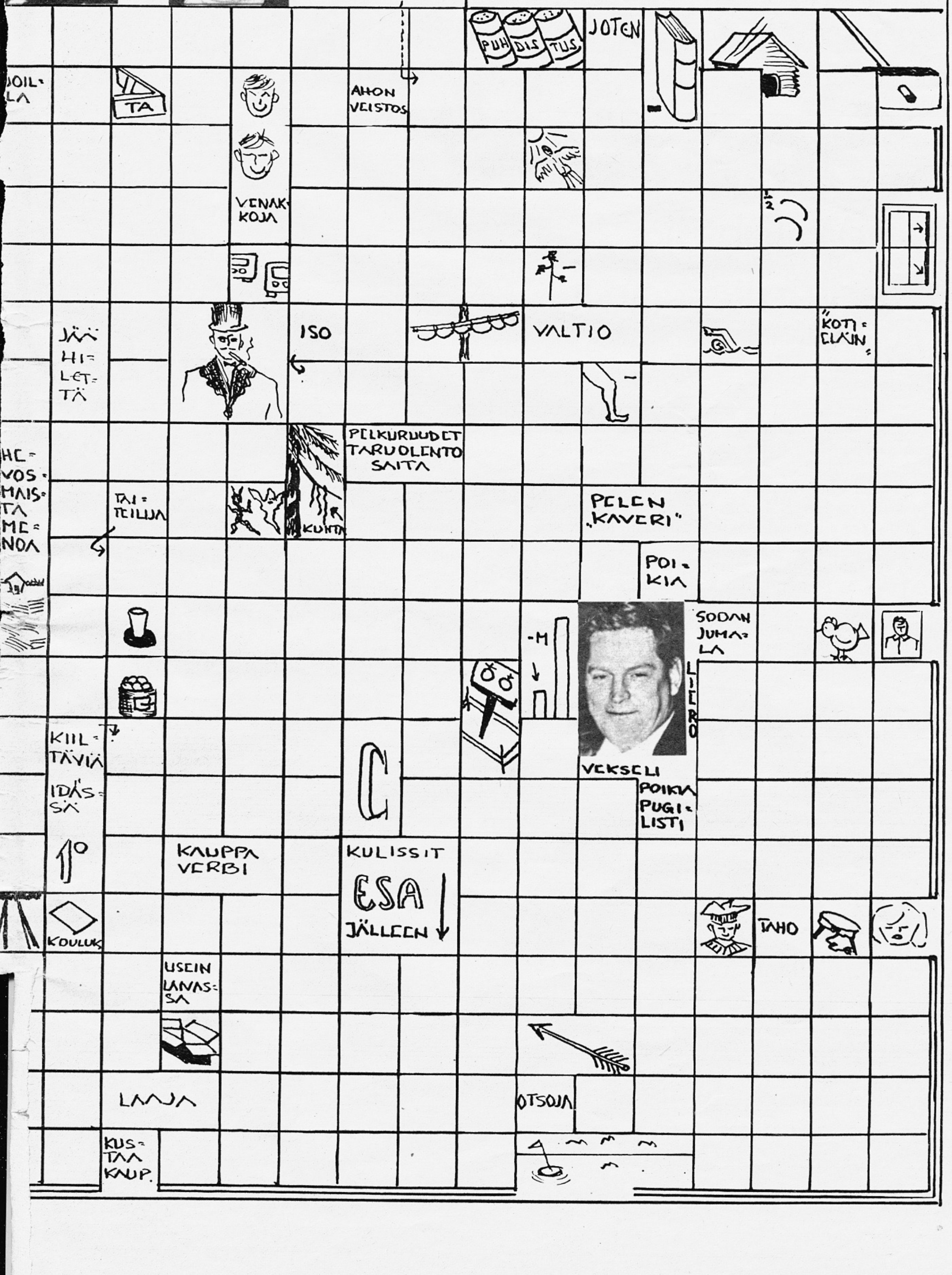

—SEK—
7 veljestä.
Veljet, mikä olut.
Kaikkiaan kypsä juttu.
Valmistettu pehmeään lähdeveteen.
Joka pullossa makean elämän makua.
7 veljestä.
Ja kaikilla tasainen luonteenlaatu.
7 BROTHERS' BEER
OY MALLASJUOMA
PRODUCT OF FINLAND
LAHDEN ERIKOISOLUT
7veljestä
7 Brothers' Beer
III
OLUT · ÖL · BEER · BIER
OY MALLASJUOMA

MUNSALA
NORD-FINN PAKASTE
LILI MARLEEN
VIRRAT
ASENTO
RAKKAUS
VARMISTETTU
LINTUJA
H^2O
INT. LASTEN HOITAJA +T
RATKOI LAKITUVASSA
LINCOLN KIRJASSA
KORJATTAVIA 1 KOLMESTA
RAVITSEMUSLIIKE
POIKIA
TYTTÖJÄ
HEI
HAETTAVIA
ALTOJA
NOBEL KIRJ.
TYNNI
JOUKO HYÖTY
OSAKAS ?
LINTU
JUMALTEN JUOMA
RAJAJOKI
TAOTTUJA
SATOI TAI=VASTA
VIRTA
POIKIA
ESITYS
JUURIKAS PELTOJA
VIKKELIN
+T
KASVI
Laat. I. Sara

HELMISANAPUNOS

Lähettäkää ratkaisunne osoitteella Hymylehti, Puutarhakatu 16, Tampere. Ratkaisujen on oltava perillä viimeistään 10. 2., jotta ne ehtisivät mukaan palkintojen arvontaan. Voittajaluettelo ja tammisanapunoksen ratkaisu ovat sivulla 137.

— Miten tosi automies saa autonsa käyntiin hyytävän kylmänä talviaamuna?

— Kääntämällä tyylikkäästi virta-avainta myötäpäivään.

salama-startti

varmoja lähtöjä katkeamattomana virtana

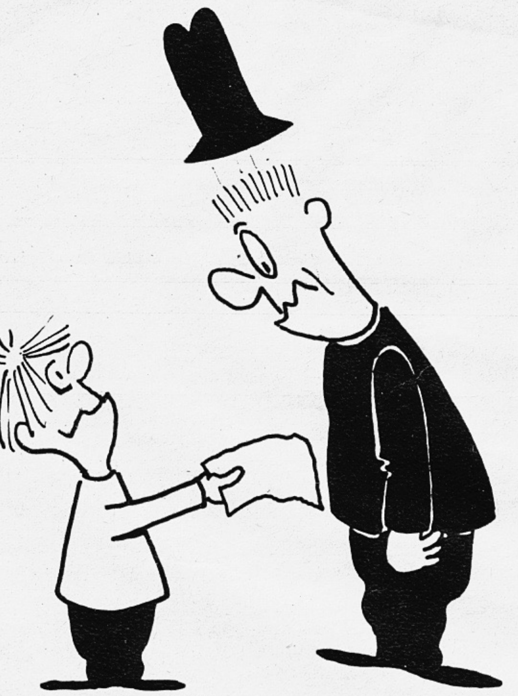

458 949 Salama-akun omistajalla on aamusta aamuun takanaan ja edessään katkeamaton sarja pelkkiä varmoja lähtöjä.
Salama ei vanhene varastossa. Se on tuore. Selityksenä on kuivavaraus. Salama-akun elämä alkaa vasta silloin, kun se saa hapot sisäänsä. Siksi se antaa koko SUURTEHONSA Teidän käyttöönne.
Selityksiä on muitakin: suomalaisen valmistajan yli 40 vuoden kokemus, laajin jakelu- ja huoltoverkko, 18 kk:n takuu.
Lähtekää Tekin tyylikkäästi liikkeelle joka aamu. Hankkikaa tuoretta voimaa. Salama Startin saatte akku- ja autoliikkeistä ja huoltoasemilta.

akkuteollisuus OY

Jammu:

YRJÖ JA PYHÄT

TERVE TAAS KOTOVÄKI

Enhäntä olekkan vähhiin aikoihin kirjoitellu teitillen, kun oli tässä olevinansa sitä ijänikkuista joulutohinaa. Onnekseen se nytten alkaa sentän taas tassaantummaan. Mennyviikolla heitettiin jo kuusi ja kinkkukin mäjellen. Yhtä paljon oli jäljellä kumpasestakin.

Semmonen perskeleen kara.

Joo, koto-olloissahan me joulunpyhät oltiin. Paitti poikkesin minä sentän poijjaan koulun joulujuhlissa. Lähetän tässä teitillen poijjaan tolistuksen. Onhäntä vähän rypyssä. Muijja piru sen kasteli, vaikkama hänellen sanonkin, jottei se perskeles porraamisesta parane.

Eihän se mikkään häppönen tolistus ole, ei siinä mittään. Mutta minä muijjaa lohluttelin, jotta älä perskeles siittä kollota. Ei minullakkaan aikonaan sen parempia nummeroita ollu, mutta hyvin olen silti tässä maalimassa menny etteenpäin. Muuttuhan muijjan mieli. Nauraa räkätti sen perskeleesti.

Omassa porukassahan me vietettiinhäntä aattoehtoo. Lahjoja sain. Appiukko pani mullen tulleen oikein kirjalahjan. Jonkun perskeleen Viktor Huukon kirjoittaman rommaanin. Nimmee en tähän hättään muista. Ans olla, kuma katton ... Joo, Kurjat.

Eihän siinä paketissa lähettäjän nimmee ollu, mutta eppäilen, jotta appiukolta se on. Kirjan nimestä on sutattu viimmenen kirjain ylitten.

Meitillähän on aina ollu semmonen tapa, jotta uulen vuolen vastaanottajaiset onhäntä otettu Vikin, sen työkaverin kotona. Niinhäntä otettiin nykkin. Lystiä oli. Muisti meni ja muutonkin vanhat perinteet jatkuvatten. Vikin talon isännöittijäkin kävi antamassa viimmesen varotuksen.

Se oli nytten kahleksas kerta.

Samat puhheet sillä muutonkin oli kun ennenkin. Jotta jos kerran ammutten rakeettia akkunasta mäjellen, nin miksetten pirulauta esin avvaa sitä akkunaa.

Niettei tässä mittään erinomasempaa. Pitkät talvikuukaulet ovattenhäntä taas elessä. Kirjottelen teitillen aina kun asiaa tullee. Hyvvää jatkoo muuton.

TOIVOO YRJÖ

"TÄMÄ MIES EI PARANE KUIN NYLKEMÄLLÄ"

Teksti: PETRA EKBLAD Kuvat: PEKKA TEIKARSAARI

— miten käy 79 999 muun hilsetystautipotilaan?

Mauno Sorvisto Ylivieskasta on raapinut itseään psoriasiksen eli hilsetystaudin kynsissä yli 30 vuotta. Tauti on krooninen ja perinnöllinen.
Häneltä menee salvaa sairaan ruumiinsa voitelemiseen noin 500 markan edestä kuukaudessa puhumattakaan muista lääkkeistä. Hän on kansaneläkeläinen tautinsa takia ja sosiaalilautakunta kustantaa salvat, muut on ostettava itse.
Sairausvakuutus korvaa yleensä kroonisten tautien lääkkeet. Psoriasis-potilaat muodostavat poikkeuksen; salvoja ei korvata, koska niiden annostelua on vaikea valvoa.
Mauno Sorvisto on yksi maamme noin 80 000 psoriasis-potilaasta ja eräs ääritapauksista. Mutta niin hän kuin muutkin psoriasis-potilaat tuntevat olevansa lapsipuolen asemassa. Eikä syyttä!

Mauno Sorvisto on mies, jonka voidaan sanoa raapineen itseään yli kolmekymmentä vuotta.

— Tuo mies ei parane kuin nylkemällä, sanoi eräs hänen ihoaan katsellut sairaalapotilas.

— Maunon yöasut ovat aamulla usein veriset kuin lahtarin vaatteet, sanoo hänen vanha äitinsä.

— Taas on pudisteltu lattialle säkillinen hilsettä, tuumasi kerran viereisen sängyn mies, kun Mauno Sorvisto aamulla ravisti itseään, pyjamaansa ja lakanoitaan.

— Joskus sairaalassa ei amme tahdo vetää lainkaan, kun ihosta lähtenyt karsta on tukkinut veto-aukon, sanoo Sorvisto itse.

Ja raapii taas hieman päätään.

Taudin nimi on psoriasis, suomeksi hilsetystauti. Ruotsissa tehtyjen tutkimusten mukaan tästä taudista kärsii 2—3 % kansasta. Ei ole syytä olettaa, että meillä olisi tilanne toinen, ja voidaan sanoa, että noin 80 000 suomalaista jakaa Mauno Sorviston kohtalon.

Tosin huomattavasti lievemmässä muodossa, sillä Sorvisto, vähäpuheinen Pohjanmaan mies, lienee eräs maamme vaikeimmista psoriasipotilaista. Ellei se vaikein itse.

Psoriasis on krooninen tauti, myös periytyvä, vaikka se saattaakin harpata jonkun sukupolven yli tai esiintyä niin lievässä muodossa, ettei siihen kiinnitä huomiota. Lakiemme mukaan kroonisten tautien lääkkeet ovat sairastajille ilmaisia. Psoriasis-potilaat ovat eräs poikkeus. He joutuvat itse maksamaan lääkkeensä elleivät elä sosiaaliavustusten turvin.

Mauno Sorvisto on ollut tautinsa takia kansaneläkeläinen vuodesta 1960. Sosiaalilautakunta maksaa sairaalakulut ja salvat, muut lääkkeet on maksettava itse.

KÄÄNNÄ

TÄMÄ MIES EI PARANE...

Kuluja kertyy paljon enemmän kuin tavalliselle eläjälle.

Mauno Sorvisto vaikenee ja kyhnyttää selkäänsä pöydänreunaan, sanoo sitten puhdistaneensa matot eilispäivänä ja katsoo mietteliäästi lattiaan, jolla jo tänään näkyy hänen sairaan ihonsa kappaleita. Hän odottaa sairaalapaikkaa, on taas siinä kunnossa, ettei kotihoidosta taida tulla mitään. Nykyisin hänen elämästään kuluu suurinpiirtein joka toinen kuukausi sairaalassa.

Hän ravistelee itseään ja hilsettä pöllyää päästä olkapäälle.

Psoriasikselle tyypillistä on se, että iho sarveistuu aivan liian nopeasti, noin 10 kertaa nopeammin kuin normaalisti. Ja uutta kovaa karstaa kasvaa pian poisraavitun osan päälle.

Sen jälkeen kun tauti puhkesi Sorvistossa häneen on kokeiltu ties miten paljon erilaisia hoitokeinoja. Alunperin 13-vuotiasta poikaa yritettiin parantaa arsenikilla, sitä nautittiin sisäisesti 5—15 tippaa päivässä. Sotasairaalassa saatiin tauti sittemmin koteloitumaan, mutta vuonna 1954 se puhkesi jälleen. Silloin ei mies kestänyt enää arsenikkiakaan.

Hän vaikenee, katsoo arpisia, punaisia ja karstoittuneita käsiään. Ja miettii, onko hänen sanomallaan mitään tarkoitusta, hyötyä. Katkera hän on, tämä Mauno Sorvisto eikä syyttä. Tuskin monikaan jaksaisi hymyillä hänen asemassaan.

— Koekaniini sitä on, sanoo hän suupielestään. — Kun ei tiedetä, mikä lääke auttaisi, kokeillaan kaikkia. Kokeillaan ja kokeillaan ja kun tauti alkaa hellittää, ei enää tiedetä, mikä se oli, joka auttoi. Viimeksi sairaalassa minä sanoin niille, että pantaisikohan nyt sellainen ja sellainen lääkitys päälle: vuosien kokemuksesta minä tiedän ja tunnen tilani paremmin kuin ne nuoret kandit, jotka tekevät tiedettä yliopiston klinikoilla. Mutta — ei ole mukavaa, että sitten ivaillaan, että ihan niin kuin "tohtori" sanoo...

Hänen sairasvuosiinsa sisältyy paljon tragiikkaa. Tietenkin häneen iski myös niveltulehdus, eräs tämän taudin tyypillisiä lisätauteja, joka esiintyy noin 7—8 % potilaista. Kerran hän oli yhtäperää 22 kuukautta sairaalassa ja meni uusia lääkkeitä kokeiltaessa niin heikoksi, ettei pystynyt omin voimin nousemaan vuoteesta, vaan joutui sairasvoimistelijan avulla etsimään uudestaan liikuntakyvyn alkeet.

— Ja kaksi kertaa Maunolta meni näkökin, kertoo vanha äiti.

Psoriasis-potilaille on peseytyminen tärkeää, sillä vesi pehmentää ihoa, irrottaa siitä karstaa ja vie vanhat voiteet pois. Talon pihalla on Mauno Sorviston itsensä kaivama kaivo, parissa päivässä syntynyt. Pihan perällä on sauna. Kunnan vesijohto kulkee vierestä, mutta ei ole varaa liittymismaksuihin. Niinpä on koetettava peseytyä saunassa ja tuvassa. Saunan voisi lämmittää joka päivä, voisi, jos olisi varaa puihin ja voimia töihin.

Siellä saunassa se näkökin meni. Oli voimakasta lääkettä, sitä jäi pesuveteen, jolla Sorvisto pesi kasvojaan ja silmiään.

— Koekaniini, mutisee Sorvisto suupielestään. — Mutta kyllä sitä itsekin kaikkea mahdollista kokeilee, ihan kuin hukkuva, joka tarttuu jokaiseen oljenkorteen. Olen minä hakenut apua Kansanparantajiltakin ties miten monta kertaa. Ja tiedänhän minä, etteivät ne voi auttaa, mutta kun uudesta kuulen, yritän päästä puheille. Niin se on...

Hän kaivaa sänkynsä alta pahvilaatikon ja latoo pöydälle lääkkeitään. Hänen sairaan ihonsa hoitamiseen menee kuukausittain noin kilo salvaa; puolen kilon erä maksaa 234 markkaa, kuukauden annos tekee pyöreästi 500 markkaa.

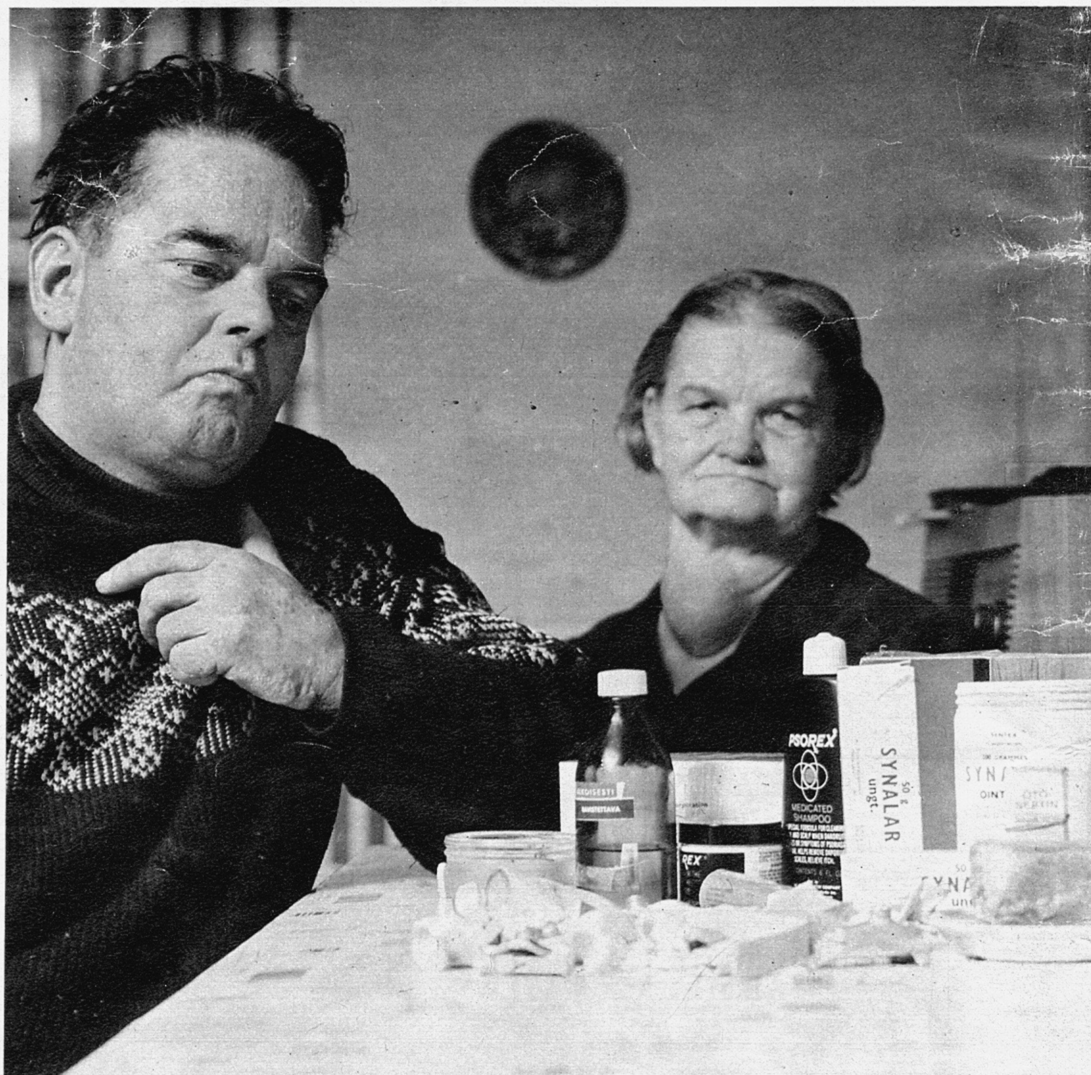
Sosiaalilautakunta maksaa siis salvat.

— Mutta on ikävää aina käydä kerjäämässä, sanoo Sorvisto.

Potilaan henkinen tila vaikuttaa myös sairauden kulkuun. Matalapaine ja jännitys alentavat kuntoa.

— Ja kun on sellainen tunne, ettei tässä tapauksessa

▼ Mauno Sorvisto on kynsinyt itseään jo 30 vuoden ajan hilsetystaudin vuoksi. Häneltä menee kuukaudessa noin 500 markkaa pelkkään salvaan, jolla hän ruumistaan joutuu voitelemaan — puhumattakaan muista lääkkeistä. Ja sairausvakuutus ei korvaa salvoja!

kuuluisi apua pyytää, että sen tulisi tulla itsestään, saavathan muutkin kroonikot lääkkeensä ilmaiseksi, jatkaa Sorvisto.

Ihotautien alalla ei kuitenkaan korvata voiteita. Niiden annostelua on näet vaikeaa valvoa.

Ehkäpä potilaat käyttäisivät liikaa lääkkeitä?

Välillä ihoa hoidetaan tervapitoisilla voiteilla, ne kuivattavat. Tervaa on vaikea saada pois alusvaatteista. Eivätkä jokapäiväiset salvatkaan lähde helposti.

— Maunon vaatteita pestessä kelluu pesuveden pinnalla paksu talikerros eikä terva tahdo irrota lainkaan, sanoo vanha äiti.

Vaatteita kuluu paljon enemmän kuin tavallisella ihmisellä, eivät ne kestä alituista kovaa hinkkausta.

Vaateavustusta ei Sorvisto saa.

Käsissä on tummia arpia. Kun iho palaa liian voimakkaasta lääkityksestä, jäävät arvet.

Sorvisto hankaa selkäänsä pöytää vasten, on pakko, muuten ei voi olla. Kutina on pahin.

— Lääkärit sanovat, ettei tämä kutia, sanoo hän. — Mutta vaikka kädet sidottaisiin, niin sitä ryömisi jonkun terävän kulman luo. Aamuisin on vuode kuin kaurahiutaleissa. Kyllä olen ainakin kymmenen hehtosäkkiä itsestäni ihoa huidellut.

Hän riisuu paitansa; selkä ei ole kaunis katseltava, eivät liioin kädet tai päänahka. Yleiseen saunaan ei uskalla yrittää, jos vaikka pääsisi sisään — psoriasis ei ole tarttuvaa — niin muut pakenisivat paikalta, kohtelisivat kuin spitaalista. Uimarantaa ei uskalla ajatella, varmaankin sieltä ajettaisiin pois. Näin maaseudulla uskaltaa ulos kävelemään, kun on oma piha ja tyhjää maantietä, mutta kaupungissa sitä ei kai päivänvaloon voisi kasvojaan pistää silloin kun tauti on pahimmillaan.

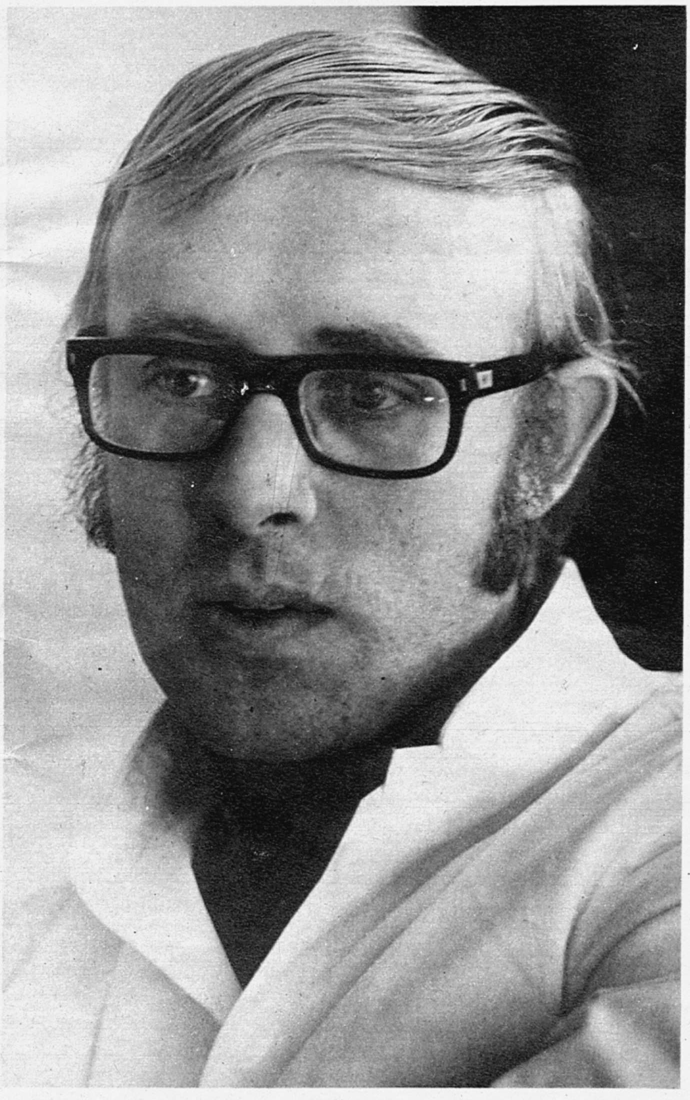
— Täällä Oulun ihotautisairaalassa on vain 32 paikkaa kattamassa koko Pohjois-Suomen tarvetta ja kaikenlaiset pesuaineihottumat täyttävät petejä, sanoo Sorvisto. — Minun ei onneksi tarvitse jonottaa kauan, viikko tai pari, sillä minut tunnetaan. Mutta aina sitä joutuu kesken hoidon pois, ei ehdi parantua ja kuukauden kuluttua on kotoa taas lähdettävä takaisin. Ei tämä ole elämää tämä tällainen, ei . . .

— Ja kun sairaalaan pääsee, sitä haluaisi rauhassa sairastaa. Mutta yliopiston sairaaloissa se on mahdotonta, rondit ovat täynnä nuoria kandeja ja se menee aina väittelyksi. Ja sitä revitään koepaloja ja kuvataan ja seistään esimerkkinä luentosalissa. Ottaa aivoon olla mielenkiintoinen tapaus, näytöspelle . . . Sanotaan, että potilas on aina sairaalassa ensimmäinen. Kyllä se ei ole koirankaan arvoinen, kun tehdään tiedettä.

Ja Mauno Sorvisto vetää paidan päälleen, katselee lääkkeitään ja raapii itseään.

Voidaanko hänet parantaa vai tuleeko hänen tulevaisuutensa olemaan tätä samaa sairaala-koti-ympyrää, joka katkeroittaa mielen? Ja miten on niiden 79 999 muun psoriasispotilaan laita?

▼ **Tri Allan Lassus on Helsingin yliopistollisen keskussairaalan Ihotautien klinikan apulaisprofessori ja sanoo, että hilsetystaudista kärsivät potilaat ovat lapsipuolen asemassa verrattuna esimerkiksi sokeritaudista ja nivelreumasta kärsiviin. — Kuitenkin hilsetystauti on aivan yhtä yleinen, sanoo apulaisprofessori Lassus.**

Paraneminen enemmän Jumalan kuin lääketieteen käsissä

Psoriasis on hyvin yksilöllinen tauti. Sanoisin, että siitä parantuminen on ainakin toistaiseksi enemmän Jumalan kuin lääketieteen käsissä, sanoo Helsingin yliopistollisen keskussairaalan Ihotautien klinikan apulaisprofessori ja Psoriasis-yhdistyksen jäsen tri Allan Lassus.

Tri Lassus on sitä mieltä, etteivät psoriasis-potilaat tunne itseään syyttä suotta lapsipuoliksi. Vaikka psoriasis on yhtä yleinen kuin sokeritauti tai nivelreuma, ei sitä sairastavilla ole samoja etuisuuksia kuin edellämainituista taudeista kärsivillä.

— Psoriasis-potilaiden tulisi saada lääkkeensä ilmaisina kuten muidenkin kroonikoiden. Suurin osa potilaista on työkykyisiä ja tauti tuottaa heille vain kosmeettisia ja siihen liittyviä psyykkisiäkin haittoja. Hoitoa on tarkoitus suunnitella uudestaan siten, että se olisi poliklinikkamuotoinen, potilas kävisi sairaalassa saamassa hoitoa, mutta voisi olla päivisin töissä ja öisin kotonaan. Diakonissalaitoksella on käytössään eräänlainen potilashotelli, myös sellainen soveltuisi psoriasis-potilaille. Yösairaalakin olisi tehokas. Pitkät sairaala-ajat ovat vain omiaan laitostuttamaan ja tulevat yhteiskunnalle turhan kalliiksi.

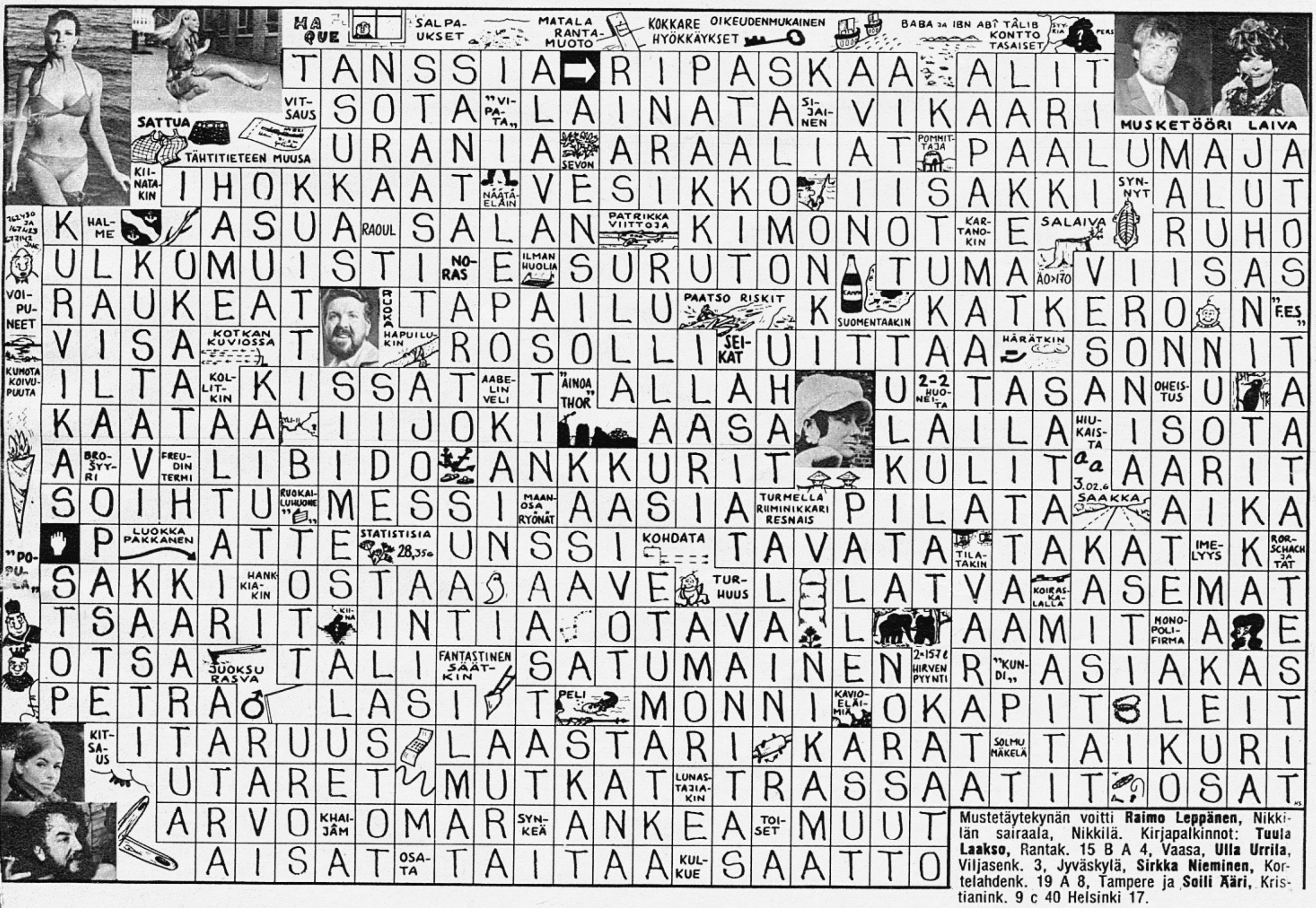
Ruotsalaiset ovat vieneet psoriasis-potilaitaan etelän aurinkoon ja parantumisprosentti on ollut varsin korkea.

— Tällä ilmastohoidolla on saatu samanlaisia tuloksia kuin sairaalahoidolla, jopa parempia, 80 % on parantunut pitemmäksi tai lyhyemmäksi ajaksi. Olen sitä mieltä, että yhteiskunnalle tulisi huomattavasti halvemmaksi lähettää potilas pariksi viikoksi etelään kuin hoitaa häntä sairaalassa. Espanjan valtio ei kuitenkaan ole suhtautunut asiaan myötämielisesti; se on sitä mieltä, että psoriasis-potilaat pelästyttäisivät turistit, jotka ovat valtiolle monin verroin tärkeämpiä. Ja saattaisivatpa pelästyttääkin, sillä paha psoriasis ei ole kaunista katseltavaa ja harva jaksaa uskoa ensi näkemältä siihen, ettei tauti ole todellakaan tarttuvaa.

Romanian ja Bulgarian ovet ovat kuitenkin mahdollisesti aukaistavissa. On vain kysymys siitä, joustavatko viranomaiset niin paljon, että matkaa aurinkoon pidetään hoitona ja että se korvataan. □

TAMMISANAPUNOS

Mustetäytekynän voitti **Raimo Leppänen**, Nikkilän sairaala, Nikkilä. Kirjapalkinnot: **Tuula Laakso**, Rantak. 15 B A 4, Vaasa, **Ulla Urrila**, Viljasenk. 3, Jyväskylä, **Sirkka Nieminen**, Kortelahdenk. 19 A 8, Tampere ja **Soili Ääri**, Kristianink. 9 c 40 Helsinki 17.

TEHKÄÄ SE NYT

JA OSTAKAA KERRALLA KUNNON KELLO tai aito kultakoru!

— tarkastakaapa, mitä pystymme Teille vielä tarjoamaan ilmaisena kaupanpäällisenä — se on MARKKINOIDEN PARASTA!
Meiltä voitte ostaa aina — joko käteisellä tai osamaksulla, ja ostittepa kellon tai korun, — Te saatte upean ILMAIS-LAHJAN sekä arvokkaan KAUPANPÄÄLLISEN. Turvallisuutenne takeeksi 1 v. Takuu/Kellovakuutus (3,—), Teillä on täysi palautusoikeus meidän kustannuksellamme, jolloin saatte rahanne heti takaisin! SWISS-KELLOT on palvellut asiakkaitaan postitse jo yli 10 v. ajan — se kertoo saamastamme luottamuksesta ja suosiosta. Nyt tarjotut kellot ovat varustettu "SWISS-MADE" ankkurikoneistolla, ne ovat parhaat mahdolliset, kultakorut ovat hyvin viimeisteltyjä ja kiillotettuja — laadusta emme ole tinkineet! Hintamme ovat tunnetusti edulliset, ne ovat valmiita netto-hintoja, eli alennukset jo pois-laskettuna! Valitkaa omanne — tilatkaa jo tänään; olette varmasti tyytyväinen!

KULTAKORUJA:
no 2014-P, Uutuus sormus 14 kar. kultaa, jossa moniviisteinen hyvä pyöreä korukivi, s. aquamarin, s. valkospinelli valittavana, mk 105:— ja 15:—/kk-erät.

no 1816-S, Naisten 14 kar. sormus-uutuus soikealla kivellä, valittavana samat kuin yllä + savukvartsi, mk 105:— ja 15:—/kk-erät.

no 28/R, 14 kar. Sormus-uutuus, soikealla s. aquamarin tai valkospinelli kivellä, mk 109:— ja 15:—/kk-erät.

no 1000, Uutuus-Kalvosinnapit, **kokokultaiset** ja kaksiuloitteiset, meillä tämän mallin yksinmyyntioikeus, paino yli 10 gr. **vain mk 149:—** ja 22:— kk-erät.

no 2012, 14 kar. kult. KORVAKORUT Ø 12 mm korukivillä, kuten yllä sormuksissa, mk 99:— ja 15:—/kk-erät.

no 605, aito timanttisormus 18 kar. kultaa, jossa on briljantti-hiottu 5 pointin timantti istutettuna valkokultaan, ainoastaan mk **154:—** ja 22:—/kk-erät.

no 610, aito timanttisormus 18 kar. kultaa, jossa on 10 pointin briljantti-hiottu timantti istutettuna valkokultaan, vain mk **228:—** ja 27:—/kk-erät.

X-LENKKI RANNEKETJUT, se on menestys ja muoti Ruotsissa, nyt myös saatavana Suomessa ja **täyttä 14 kar. kultaa:**

no X-65, lev. n. 6,5 mm **vain** mk **116:-** ja 15:- kk-erät.
no X-90, lev. n. 10 mm **vain** mk **166:-** ja 22:- kk-erät.
no 2620, bismarck-**KAULAKETJU,** 14 kar. jousi- tai kotelolukko keskeltä n. 6 mm päihin suippeneva, pituus n. **430 mm,** vain mk **134:—** ja 22:—/kk-erät.

RANNERENKAAT: 14 kar. kultaa, varm. lukko vitjoilla, Flacca tai puolipyöreä malli: FL = flacca ja PP = puolipyöreä.

no 1305,	lev. 5 mm,	**Flacca,**	mk 129:—	15:—/kk.
no 208,	lev. 8 mm,	**Fl/PP,**	mk 135:—	15:—/kk.
no 210,	lev. 10 mm,	**FL/PP,**	mk 149:—	22:—/kk.
no 212,	lev. 12 mm,	**FL/PP,**	mk 162:—	22:—/kk.
no 214,	lev. 14 mm,	**FL/PP,**	mk 189:—	27:—/kk.

NAISTEN KELLOT:
no 333, 17 kiv. AS-ankkurikoneistolla oleva sievä naisten kultadoublekello vesitiiviinä, sama laatu kuin miestenkin malleissa, vahva ja tarkka jokapäiväiseen käyttöön, vain mk 98:— ja 15:—/kk-erät.

no 7630, 17 kiv. Eta-ankkurikoneistolla oleva siro naisten juhla-kello, safiirihiottulasi, kultadoubleeta, incabloc-iskusuojattu, antimagn. kestojousi jne. vain mk 104:— ja 15:—/kk-erät.

no 7640, samantapainen kuin 7630 jossa siis safiirihiottu lasi, mutta kehys on täyttä 18 kar. KULTAA, silti hinta vain mk 152:— ja 22:—/kk-erät.

no 8310, 21 kiv. Eta-koneistolla oleva upea naisten kultadoublekello, jossa vesitiivis kehys, keskisek. osoitin, incabloc-iskusuojattu, antimagn. kestojousi, vain mk 117:— ja 15:—/kk-erät.

MIESTEN KELLOT:
no 2500, UUTUUS! — superautomaatti, upea JALOTERÄSKEHYS jossa venyvä HYVÄ sport-metalliranneke. Voitte uida ja saunoa tämä kello ranteessanne, sitä ei tarvitse itse vetää — se osoittaa Teille tarkan ajan sekä kk:n päivät! 25 kiv. Eta-koneisto parhaimmillaan. Norm. hinta mk 244:— — nyt Teille vain 178:— ja 22:—/kk-erät.

no 7447, 25 kiv. Eta-koneistolla oleva **itsevetävä kalenteri-automaatti** kk-päivyrillä, kultadoubleeta, vesitiivis jne. vain mk 149:— ja 22:—/kk-erät.

no 898, 17 kiv. SUKELTAJANKELLO, jossa lisänä päivyri, maailmanaikarengas, jota voi käyttää ns. aikarenkaana ajanottoa varten, 6 ilm.k. erikoisvesitiivis kehys, pimeässä voimakkaana loistava, "tropic" ranneke, erikoishintaan mk 109:— ja 15:—/kk-erät.

no 512, 25 kiv. SUKELTAJANKELLO, jossa aikarengas ajanottoa varten, kalenteri-automaattina, itsevetävä ETA-koneisto, laatu kuten 898, hinta vain mk 149:— ja 22:—/kk-erät.

no 8108, 25 kiv. upea Kalenteriautomaatti, **vesitiivis** jaloteräskehys, joka on suunniteltu hyvin käteensopivaksi — parannettu nelikulmainen muoto, todella upea itsevetävä herrasmiehen kello, ja laatu on tunnettua Felca-laatua, hinta mk 198:— ja 22:—/kk-erät.

no 8508, sama kultadoubleisena, hinta sama!
no 8522, 25 kiv. kaksois-automaatti kultadoubleisena, itsevetävä koneisto **kuulalaakerilla!** Incabloc, antimagn. kestojousi jne. — osoittaa Teille sekä kk:n että viikon päivän, vesitiivis, mk 198:— ja 22:—/kk-erät.

no 893, 21 kiv. nykyaikaisesti muotoiltu "kalenterikello" **päivän muotia,** vesitiivis kromikuori, incabloc, antimagn. kestojousi, vaihtaa aina uuden päivän automaattisesti — **kello joka huomataan,** myös itsevalaiseva vain mk 108:— ja kk-erät 15:—.

no 5893, sama kello kultadoubleisena, hinta mk 112:— ja 15:—/kk-erät.

no 926, 21 kiv. MIEHEN KELLO, jonka koneisto on idioottivarma, se on A-laatua. Profectuskehys on vesitiivis ja nykyaikaisesti muotoiltu. Incablociskusuoja, antimagn. kestojousi, värillinen taulu, — silti hinta vain mk 98:— ja 15:—/kk-erät.

TAATUSTI VUODEN SENSAATIOMAISIN TARJOUS:

— sillä Te saatte heti lähetyksessä:

1. **LAATUTAVARAA EDULLISIMPAAN HINTAAN! — tilauksenne mukaan.**
2. **KAUPANPÄÄLLISENÄ — VALITSEMANNE MARKKINOIDEN PARAS KAUPANPÄÄLLINEN: no 1. 14 kar. kokokult. "RUUSU" korvakorut. no 2. 14 kar. kult. miesten onyx-kivisormus. no 3. 14 kar. naisten s. aquamarin kivisormus. no 4. 14 kar. kult/hop. Kalvosinnapit. no 5. 14 kar. kult. Bismarck-kultaketju. no 6. 14 kar. kult. HELMI-ketju vilj. helmin. no 7 AITO Timanttisormus. — ilmaiseksi HETI jokaiselle!**
3. **HETI JOKAISELLE LISÄ-ILMAIS-LAHJANA — NICHOL-Lämpörullat (8 kpl sarja) (tällainen sarja on tarpeen jokaisen naisen HIUKSILLE)**

NÄIN EDULLISEN TARJOUKSEN TEKEE MAHDOLLISEKSI LISÄÄNTYVÄ KYSYNTÄ SEKÄ SUUROSTOMME — KAIKKI NYT TEIDÄN EDUKSENNE!

SWISSKELLOT

Box 10164
Helsinki 10
Kalevank. 20
puh. 60 22 42

ostajan nimi selvästi

synt.aika kirjoilla

osoite tarkasti

ilmaisena Lisä-Lahjana NICHOL-Lämpörullat 8 kpl sarja

Lähettäkää heti esine no ...... mk .... Tilaan **käteisellä** ja saan **15 %** käteisalennuksen. Tilaan osamaksulla = käsiraha ja kk-erät jolloin kr. on aina ostoksen OSASUORITUS. Lisälahjana saan 8 kpl. **LÄMPÖRULLIA** ilmaiseksi.
Kaupanpäälliseksi taasen valitsen esineen no .... koko .... ilmaiseksi!

Hymy 2/71

VALITKAA TÄSTÄ KAUPANPÄÄLLINEN

■ Muuan keskikokoinen ajattelija on sanonut, että se ei pelaa, joka pelkää.

■ Muuan hieman pienempi ajattelija on sanonut, että peli menee pipariksi, jos nainen on mukana.

■ Nämä kuvat todistavat, että mitä vähemmän nainen pelkää, sitä piparimmaksi peli menee.
Kysyimme muutamilta tunnetuilta henkilöiltä mitä he tietyssä räsypokkatilanteessa tekisivät, ovatko he mainittua peliä pelanneet jne. Vastaukset ovat seuraavalla sivulla. Oletteko Te pelannut?

Hymylehden viihdevihje talvi-illoiksi:

KOKEILKAAPA RÄSYPOKKAA

Teksti: IVAR KLIK
Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

ALASTONMALLI KERTOO — eli voiko tarina olla vielä tavallisempi

— Minä olen Leena Kumpulainen. Hih. Ja ihkasen alasti.

— Olen yhteyssihteerinä Markkinointi Viherjuurella Helsingissä. Olen 19-vuotias. Pidän itseäni tavallisena tyttönä, paitsi että olen ehkä tavallista suulaampi ja avomielisempi.

— Puhun niin paljon, että en millään ehdi ajatella tarkasti kaikkea, mitä sanon. Siksi päätin sanoa Hymylehden toimittajalle kaikkiin kysymyksiin vain: juu, jaa, kyllä tai ei

— Mutta siinä meni aikaa vain muutama sekunti enkä minä hiljaakaan osaa olla, joten kerroin koko elämäntarinani. Minun mielestäni siitä saisi vähintäin kaksiosaisen romaanin, mutta toimittaja Klik sanoi, että hänellä on täysi työ saada siitä kolme konekirjoitusliuskaa.

— Mä tulin Helsinkiin 16-vuotiaana lopetettuani koulunkäynnin kotona Iisalmessa. Ei Iisalmeen voi-

KÄÄNNÄ

KOKEILKAAPA...

▲ "Hyvälle pokerinpelaajalle välttämättömiä ominaisuuksia ovat kyky arvata oikein vastustajan aikomukset sekä kärsivällisyys ja varovaisuus, kyky päättää ja toimia nopeasti, terävä huomiokyky ja tarkat tiedot peliin sisältyvästä matemaattisesta todennäköisyydestä." (Kuvatekstit: M-M-M Korttipelikirja, Otava)

▲ "Paljon on kirjoitettu niistä menetelmistä, joita pokerinpelaajat käyttävät arvioidessaan vastustajiaan ja suorastaan 'katsellessaan heidän sisimpäänsä'. Kysymyksessä on kuitenkin taito, joka ihmisellä joko on tai ei ole. Sitä ei voi oppia. Pelaaja, joka jatkuvasti epäonnistuu vastustajan pelin arvioinnissa, ei voi oppia myöskään kirjoista."

"Harmitonta ajanvietettä aravahuoneistoissa"

Teksti: TIMO SUOSTE
Kuvat: REINO KAIVOLA

PEKKA LAIHO, näyttelijä

— Kuinka usein ja minkälaisissa piireissä pelaat räsypokkaa?

— En koskaan. Ai, oon mä kerran ihan snadina, neljä- tai viisitoistakesäisenä. Se on ainut kerta. Nyt se ei onnistuisi, vaikka olisi kuinka paljon viinaa päässä. Mun mielestä se on aika paljon pois muodista seurustelumuotona. Mä luulen, että se on sellaisten kundien ja gimmojen tapa saada seksuaalista nautintoa, jotka eivät sitä saa normaalisti. Mun mielestä se on ihan tyhjänpäiväistä, yhdentekevää.

— Mitä sä tekisit, jos olisit tämän kuvan kundi?

— Jos mä olisin tuollaisessa tilanteessa, se kyllä edellyttäisi, että mä olen ollut jo aikaisemmin sukupuolisuhteessa tuon naisen kanssa. Silloin pelaaminen auttaisi vain pääsemään hyvään fiilinkiin. Toisin sanoen tuon naisen pitäisi olla mun eukkoni. Tuon tilanteen jälkeen mä luultavasti makaisin tuon naisen kanssa.

SYLVI SALONEN, näyttelijätär

— Oletteko Te pelannut koskaan räsypokkaa?

— Kyllä mä kerran olen ollut tilanteessa, jolloin oli aikeet sitä pelata, mutta ei me ihan loppuun saakka päästy.

— Mihin asti pääsitte?

— Ei kaikki vaatteet ainakaan ollut pois. Meillä oli silloin ulkomaisia vieraita, mutta ehkä me ei oltu vielä tarpeeksi juhlittu, että olisi oltu kyllin rohkeita. Aloite peliin tuli tietysti suomalaisten mieshenkilöiden taholta.

— Tietysti? Eikö nainen voisi tällaista ehdottaa?

— En minä sitä kyllä tekisi, mutta varmaan naiset nykyaikana uskaltavat ehdottaa aivan mitä vaan. Minä en ole koskaan ollut innostunut tuollaiseen riisumismaniaan. En tiedä, johtuuko se sitten siitä, ettei ole mitään näytettävää! Vai olisiko liian paljon näytettävää?

— Onko räsypokassa mielestänne jotain epänormaalia?

— Riippuu tietenkin seurasta. Jos kaikki ovat hyviä tuttuja keskenään, niin ei kai tuossa alastomuudessa mitään ihmeteltävää ole.

— Mitä tekisitte tämän kuvan esittämässä tilanteessa?

— Vaikea sanoa, kun siitä ei näy edes sitä miestä, mutta kyllä kai siitä sänkyyn tuon jälkeen mentäisiin. Toisaalta nainen voi kyllä minun mielestäni kieltäytyä vielä viime hetkessäkin, eihän se mitään merkitse.

MARKKU SALMINEN, johtaja

— Oletko pelannut koskaan räsypokkaa?

— En ... tai olen. Muutaman kerran joskus nuoruudessa. Opiskelijaporukoissa, kun kalja vähän innoitti.

— Pidit sä pelistä?

— Oikeastaan en, mutta porukan henki luultavasti velvoitti pysymään leikissä mukana. Nykyään mun mielestä räsypokkaa pelaavat ihmiset ovat jollakin tavalla kieroutuneita. Mikseivät ne uskalla kahden kesken paljastaa sitä, minkä ne haluavat porukassa paljastaa? Pelillähän on tietty yhtymäkohta seksuaaliaktiin. Tai ehkä vielä läheisempi itsensä paljastamisen viettiin.

— Mitä sä tekisit tämän kuvan esittämässä tilanteessa?

— En mä ainakaan päälle kaatuisi kuin sonni. Asian ratkaisu jäisi viime kädessä naiselle.

JUHANI LINKOSUO, toimitusjohtaja

— Oletteko pelannut milloinkaan räsypokkaa?

— En ole pelannut. Mutta sen verran on käsitystä asiasta, että hävinnyt menettää jonkin purjeistaan. Minun nuoruuteni oli sitä sota-aikaa, ja silloin pelattiin oikeata pokkaa.

— Kuinka Te yleensä tiedätte tällaisen pelin olemassaolosta?

— Lähinnä kai aikakauslehtien vitsilukemistoista. Yhtään todellista tapausta en tiedä.

— Onko räsypokan pelaaminen mielestänne epänormaalia käyttäytymistä?

— Kaikkina aikakausina aina Rooman valtakunnan kylpylöistä lähtien on tämäntapaisia ilmiöitä esiintynyt. Pienissä nykyaikaisissa aravahuoneistoissa harjoitettuna peli on lähinnä harmiton ajanvietteen muoto.

— Mitä tämä kuva tuo ensiksi mieleenne?

— Kyllä Kultakutri-patsas on mielestäni parempi! □

▲ "Niin sanotun pokerinaaman merkitys yliarvioidaan hyvin yleisesti. Ne tunteet, joita kasvolihasten ja silmien liikkeet heijastavat, saattavat merkitä yhtä hyvin hyvää kuin huonoakin peliä... Pelitaidon merkitys on pokerissa suurempi kuin missään muussa pelissä. Juuri pokerissa parempi pelaaja voittaa ajan mittaan ehdottomasti..."

▲ "Jos pelaaja on ennen ostoa korottanut panosta melkoisesti ja osto epäonnistuu ja toinen pelaaja korottaa sitten panosta, niin tekee tietysti mieli 'katsoa' vastustajan kortit, ettei entinen panos menisi hukkaan. Niin ei kuitenkaan pidä menetellä. Katsoa ei pidä muulloin kuin silloin, kun on varma, että omat kortit ovat pelin parhaat."

▼ "Uteliaisuus onkin monien pelaajien suurin vika. Tietenkin pokerissa hämätään, 'bluffataan', mutta sittenkin vähemmän kuin kuvitellaan. Panoksen korottaja uskoo yleensä, että hänen kätensä riittää pelin voittamiseen. Jos pelaaja katsoo vain varmistuakseen, että toisella on todella riittävän hyvä peli, hän on tuomittu häviämään jatkuvasti."

nut jäädä: siellä ei ole työmahdollisuuksia. Ei edes iltakoulua. Ei teollisuutta juuri lainkaan. Aluksi mä aioin lastenhoitajaksi tai apuhoitajaksi ja menin käytännön kokemusta hankkiakseni perheeseen kotiapulaiseksi. Mutta se ei kiinnostanut.

— Kun tulin Hesaan, en ollut koskaan käynyt missään Kajaania kauempana. Mä tulin niin kuin siipiä kokeilemaan suureen maailmaan. Musta se oli jännää.

— Meni monta kuukautta niin, että mä kattelin Helsinkiä hyvin suppeasti. Mä kiersin joka ilta saman rondin, etten vain olisi eksynyt: Fredrikinkatu—Iso Roobertin katu—Mannerheimintie—Bulevardi... Sit mä hissukseen opin menemään Kaivogrilliin ja Kolmeen Kreiviin ja muihin pimupaikkoihin. Sit mä styylasin yhden henkilön kanssa, jolla on nyt nimeä sen verran, etten mä tässä sitä viitti mainita.

— Kun multa meni välit bänks sen kanssa keväällä kun mä syksyllä olin tullut, mä aloin käydä eri paikoissa ystävien kanssa tanssimassa.

— Sit mä ajattelin, että olis kai viisaint mennä kotiin Iisalmeen. Mä olin nälkäpalkalla, 280 brutto kuukaudessa. Oli kylmä ja nälkä, se oli tuhlaajatytön kotiinpaluu.

— Kahdeksan kuukauden kuluttua mä tulin sit Hesaan takaisin, MV:lle suoraan. Ensin ulkolähetiksi. Sit mä kohosin sisälähetiksi. Myöhemmin pääsin yhteyssihteerin assistentiksi ja nyt oon sitten yhteyssihteeri. Tämä on tapahtunut vuoden ja kahden kuukauden aikana. Mua on hirveesti autettu ja viety MV:llä eteenpäin. Mä olen käynyt mainonnan peruskurssin Markkinointi-Instituutissa... Aion tietenkin jatkaa mainonnan opiskelua kunhan ehdin.

— Vaikeuksia on ollut kauheasti, mutta on ollut myös paljon ihmisiä, jotka ovat auttaneet mua. Tunnen itseni joskus hirveen avuttomaksi ja yksinäiseksi. Vaikka nyt on ystäviä paljon, tulee joskus orpo tunne.

— Asunto mulla on Kaarelassa, yhden 50 vuotta täyttäneen kiltin tädin luona. Me asutaan omakotitalossa niinku kahdestaan.

— Sellaisen neuvon mä antaisin Hesaan aikoville pimuille, että pitäisi tarkasti valita seuransa. Täällä on hirveästi kaiken maailman huiputtajia baarit ja kahvilat täynnä. Josjonkinlaisia tanssityttöjä värvääviä italiaanoja. Niiden kanssa käy ikävästi, jos ei pidä varaansa.

— Ja sit just se, että pitää rajoittaa huvituksia ja valita seura. Mä tunnen muutamia tyttöjä, jotka ovat menneet nopeasti ihan laivatyttöasteelle, vaikka niillä on ollut ihan hyvät lähtökohdat. Just kato seuran vuoksi. Ne laivatytöt ovat yleensä kaikki maalta lähteneitä...

— Miehetkö? No, ne on ihania tietysti. Ei sitä pysty määrittelemään, mikä on ihanne. Se on luonnekysymys. Ei ulkomuoto. Mulla on ollut kaikenlaisia miesystäviä: tummia, vaaleita, pitkiä, lihavia, laihoja, kauniita, vähemmän kauniita eli niin sanottuja mielenkiintoisen näköisiä tyyppejä. Kaikkein vähiten tämä mieskysymys on titteli- tai arvoasia.

— Kyl täytyy sanoa, että mä vietän iloista elämää. Vähän liiankin iloista. Mä oon viime aikoina hirveesti laiminlyönyt kaikenlaisen lukemisen. Mennyt vain ystävien kanssa ilta illalta.

— Nämä mun porukkani ovat sellaisia, että ravintolassa ne tapaavat toisensa. Ei ole oikein muita paikkoja.

— Mun mielestäni pojista saa paljon rehellisempiä ja todellisempia ystäviä kuin tytöistä. Pojan täytyy olla tervejärkisesti määräävä tyyppi. Sellainen, joka jossakin vaiheessa lyö nyrkin pöytään ja sanoo stop, kun mä ailahtelen liikaa.

— Mun kaikki miesystäväni ovat olleet mua vanhempia. Ehkä sen takia, että vanhassa vara parempi. Hih. Vanhemmat miehet tietävät mitä tekevät. Niillä on varmat mielipiteet. Olisi kauheata, jos mulla olisi samanlainen poikaystävä kuin mä itse olen. Tällainen tuulihattu. □

AINUTLAATUISTA: 10 Vaihtoehtoisen lahjaedun + lisälahjan kellotarjous

TUNNETTU VANKKA SVEITSILÄINEN – VIIHTYY HYVIN SUOMESSA

VAIN MEILTÄ SAATTE MAAILMANKUULUN KELLON POSTITSE – JA NÄIN EDULLISIN EHDOIN!

CAMY on Sveitsin suurimpiin kuuluvan, Camy Watch Co S.A. kellotehtaan tarkkuustuote. Niitä myydään yli 100 eri maassa. Olemme sitä mieltä, että Suomen oloissa tarvitaan kestävä kello! Siksi voitte ehdottomasti luottaa Camy kellon laatuun. Te saatte sen helpommin kuin uskottekaan: tilatkaa allaolevalla kupongilla postitse ja saatte haluamanne tavaran 3 pv:n kuluessa. Annamme käteismaksusta 15 % alennuksen, mutta voitte yhtä hyvin maksaa nyt vain käsirahan ja loput kuukausittain, jolloin 1. osamaksuerä erääntyy vasta huhtikuussa.

Maksutavasta riippumatta saatte aina Nykykellojen ainutlaatuisen arvokkaan lahjaedun välittömästi!

Annamme Camy-kelloille 1 vuoden kirjallisen takuun
30 vrk palautusoikeus (rahat takaisin) Lisäturva: kellovakuutus 3:—

JA HINTAMME OVAT YHÄ MARKKINOIDEN EDULLISIMMAT

...JA JOKAISTA TILAUSTA SEURAA — HETI ILMAISEKSI — VAIHTOEHTOISESTI — VALINTANNE MUKAAN

1. BISMARCK-RANNEKETJU 6—8 mm leveä 14 kar.
2. KORVAKORUT 7,5 mm:n vilj. helmi. (14 kar.)
3. HELMISORMUS 7,5 mm:n helmi, samanlainen kuin korvakoruissa, (14 kar.)
4. HELMIRANNEKETJU helmet läpimitaltaan n. 6,5 mm, aidosta helmisimpukasta. 14 kar.
5. KALVOSINNAPIT ONYX-kivi. 14 kar.
6. SOLMIONPIDIN "Hauenleuka"-kiinn. 14 kar.
7. BISMARCK-KAULAKETJU lev. 4 mm. 14 kar.
8. BISMARCK-RANNEKETJU lev. 4 mm nyt KOTELOLUKOLLA 14 kar.
9. MIESTEN KANTASORMUS, ONYX-kivi, 14 kar. k.
10. TIMANTTISORMUS*) yllätystarjous 14 kar.

UUTTA! LISÄLAHJAKSI kaikille heti korkealaatuiset NAIST. SUKKAHOUSUT tai MIEST. TALVIKREPPISUKAT.

7447 MUODIKAS KELLO-UUTUUS, Miesten superautomaatti 25 kiv. itsevirittyvä ETA-koneisto, automaattinen päivyri, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis, 20 mik. kultadoubleta, VAIN mk ~~199:—~~ 189:— tai 20:—/kk.

8008 MIESTEN KELLO, 17 kiv. AS-1130 koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis puoliteräskuori, vaalea tai musta taulu, mk ~~95:—~~ 89:— tai 10:—/kk.

8009 SAMA kultadoubleisena, mk ~~99:—~~ 94:— tai 10:—/kk.

7435 ERIKOISTARJOUS MIESTEN SUPERAUTOMAATTIKELLO, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, päivämäärä vaihtuu silmänräpäyksessä, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kestojousi, vesitiivis, muodikas kultadoubleekuori. NYT ERIKOISTARJOUSHINTAAN mk 135:— tai 20:—/kk.

7433 SUPERAUTOMAATTI SUKELTAJANKELLO. Erikoisen vahva rakenne. Kokeiltu 5 ilmakehän paineessa, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, päivyri, kestojousi, vesitiivis, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kromiteräskuori, erittäin tehokkaasti itsevalaiseva musta tai vaalea taulu. VAIN mk ~~190:—~~ 179:— tai 20:—/kk.

7311 SUKELTAJANKELLO, JOSSA PÄIVYRI "Seven Seas", vesitiivis, kokeiltu 5 ilmakehän paineessa, pimeässä voimakkaasti loistavat osoittimet ja numerot, 17 kiv koneisto, incabloc-iskusuojaus. ERIKOISRANNEKE "TROPIC", mk ~~129:—~~ 118:— tai 15:—/kk.

7306 UUTUUS, AJANMUKAINEN miesten päivyrikello, 17 kiv. koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuoj. magnetisoitumaton, vesitiivis kromiteräskuori, EDULLISESTI mk ~~104:—~~ 99:— tai 10:—/kk.

7554 SAMANTAPAINEN mutta 21 kiv. ETA-koneisto ja JALOTERÄSKUORI mk ~~135:—~~ 109:—

CAMY-SUORAMYYNTI: NYKYKELLOT, MANNERHEIMINTIE 81 B, HKI 27
TARJOLLA YLI 100 ERI MALLIA. SAMAT MYYNTIEHDOT!

KULTAKORUT (oikeuttavat myös lahjaetuun)

29 **X-RANNEKETJUT**, 14 kar. kultaa, kotelolukko,
n. 6,5 mm mk 118:— kk-erät 15:—
n. 10 mm mk 168:— kk-erät 20:—

30 **X-SAUVARANNEKETJUT**, 14 kar. kultaa, kotelolukko,
n. 6,5 mm mk 149:— kk-erät 15:—
n. 10 mm mk 199:— kk-erät 20:—

31 **BISMARCK-RANNEKETJUT**, ns. raskas malli, 14 kar. kult., kotelolukko, tark. leim.,
n. 5,5 mm, mk ~~110:—~~ 102:— tai 15:—/kk.
n. 6,5 mm, mk ~~165:—~~ 139:— tai 15:—/kk.
n. 8,5 mm, mk ~~185:—~~ 168:— tai 20:—/kk.

32 **BISMARCK-KAULAKETJU** ns. raskas malli, 14 kar. kultaa, kotelolukko, kesk. n. 6 mm, ja päistä n. 4 mm, pit. n. 425 mm, n. 11 g, mk ~~150:—~~ 134:— ja kk-erät 20:—.

33 **TIMANTTISORMUS** 18 karaatin kultaa, tark.leim., aito briljantti istutettu 18 kar. valkokult., mk ~~230:—~~ 207:— tai 30:—/kk.

34 **TIMANTTISORMUS** 18 karaatin kultaa, 0,05 kar. (5 pointin) timantti, istutettu 18 kar. valkokultaan, (hinta yleensä mk 230:—) mk ~~172:—~~ 153:— tai 20:—/kk.

35 **SAMANLAINEN** mutta 0,10 kar. (10 pointin) erittäin edull. mk ~~279:—~~ 225:— tai 40:—/kk.

36 **KIVISORMUS**, 14 karaatin kultaa, tyylikäs pyöreä malli, kork.laat. kivi: savukvartsi, synt. valkospinelli tai akvamariini, vain mk ~~109:—~~ 103:— tai 15:—/kk.

37 **KORVAKORUT**, 14 kar. kultaa, korkealaat. kivi: samat kuin sormuksessa, vain mk ~~102:—~~ 97:— tai 15:—/kk.

38 **RANNERENKAAT**, 14 karaatin kultaa, varmuuslukko vitjoineen, tarkistusleimaus. Myös litteänä (FLACCA)
n. 8 mm mk ~~157:—~~ 136:— kk-erät 20:—
n. 10 mm mk ~~175:—~~ 153:— kk-erät 20:—
n. 12 mm mk ~~195:—~~ 164:— kk-erät 20:—
n. 14 mm mk ~~244:—~~ 192:— kk-erät 20:—

KALVOSINNAPIT, 14 kar. kultaa, myös jousi kultaa.
39 savukvartsi mk ~~138:—~~ 124:— kk-erät 15:—
40 synt. sinisaf. mk ~~138:—~~ 124:— kk-erät 15:—
41 täysikultaiset mk ~~155:—~~ 137:— kk-erät 20:—

7510 MIESTEN PÄIVYRIKELLO "Sputnik" nelik., 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, kullattu tai hopeoitu taulu, 20 mikr. kultadoubleta, mk ~~155:—~~ 149:— tai 20:—/kk.

7404 SAMANLAINEN, mutta 25 kiv. Eta-superautomaatti, jaloteräskuori, mk ~~185:—~~ 179:— tai 20:—/kk.

3628 UUTUUS! NAISTEN SUKELTAJANKELLO. Tämän päivän muotia. Halk. 26 mm, 17 kiv. koneisto, päivyri, incabloc-iskusuoj., vesitiiviys kokeiltu 5 atm. paineessa, voimakkaasti loistavat merkinnät, TROPIC-ranneke, mk ~~139:—~~ 124:— tai 15:—/kk.

1428 UUTUUS, NAISTEN KELLOERIKOISUUS, VESITIIVIS SAFIIRILASIKEKELLO, 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, mk ~~124:—~~ 114:— tai 15:—/kk.

1441 UUTUUS, NAISTEN KULTAKELLO 18 kar. kultaa, 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, safiirilasi, hinta erittäin edullinen, vain mk ~~179:—~~ 164:— tai 20:—/kk.

7100 UUTUUS, SUPERAUTOMAATTI, jaloteräskehys, muodikkaalla metallirannekkeella, 25 kivinen, itsevirittyvä FHF 90/5 Ankkuri-koneisto, autom. päivyri. HUOM! päivän vaihto myös suoraan nupista kääntäen, kestojousi, incabloc-iskunsuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis (norm. hinta 209:—) nyt erittäin edullisesti 169:— kk-erät: 20:—

3506

3506 NAISTEN KELLO, 17 kiv. AS-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, mk ~~99:—~~ 94:— tai 10:—/kk.

2004 NAISTENKELLO 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis, 20 mikr. kultadoubleta, erittäin tyylikäs, mk ~~127:-~~ 119:- tai 15:-/kk.

2112 UUTUUS! SAMANTAPAINEN PÄIVYRIAUTOMAATTI, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, mk 198:— ~~157:—~~ tai 20:—/kk.

1475 UUTUUS, NAISTEN KULTAKELLO 18 kar. kultaa, 17 kiv. koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, hinta erittäin edullinen, vain mk ~~159:—~~ 148:— tai 20:—/kk.

TIMANTTISORMUS
18 kar. kultaa, koristepintainen, valkokultaan istutettu timantti. Nyt vain 49,90 + postikulut. Käteishintaan ilman lahjaetua ja alennuksia.
tai LAHJAETUNA, N:o 10*)

Samat edut myös osamaksukaupass
1. osamaksuerä huhtikuus

NYKYKELLOT

Helsinki 10
BOX 10231

Camy kellojen maahantuoja
MANNERHEIMINTIE 81 B, 41 88 95

Toimitus 3 pv:n aikana

Lähettäkää heti 30 vrk:n palautusoikeudella ja 1 vuoden takuulla, suoritus **käteisellä —15 % al./osamaksulla** (käsiraha + kk-erät.)
KELLO n:o .... mk .... musta/vaalea/kultatauluisena
KULTAESINE n:o ...., ketjun lev. .... mm, sormuksen läpimitta Ø .... mm, mk .... LAHJAETU n:o ...... seuraa mukana lähetyksessä. Sormuksen läpimitta Ø/ketjun lev. .... mm.
Lisälahjaksi:

Huom! Käyttäessänne palautusoikeutta, lisälahjaa ei tarvitse palauttaa

Nimi selvästi ____________ synt.aika

Arvo t. ammatti ____________ kirjoilla

Osoite selvästi ____________ Hymy 2/71

Jykä&Rike: puutaheinää

